

**TURUN KAUPUNGIN VUODEN 2014
TALOUSARVIO
JA
VUOSIEN 2014 – 2016
TALOUSSUUNNITELMA**

Sisällysluettelo

Yleisperustelut	3
Talousarvion vuodelle 2014 ja taloussuunnitelman vuosille 2014-2016 laadinnan lähtökohdat	3
Euroalueen ja suomen talouden kehitysnäkymät	3
Peruspalvelubudjetti 2014	4
Varsinais-Suomen talouden näkymät	5
Väestön kehitys Turussa	5
Työttömyyden määrä ja rakenne	6
Toimialojen kehittäminen talousarvio- ja suunnitelmakaudella	7
Kaupunginjohtajan toimiala	7
Hallinto	9
Hyvinvointitoimiala	10
Sivistystoimiala	10
Vapaa-aikatoimiala	10
Ympäristötoimiala	10
Kiinteistötoimiala	10
Vuoden 2014 talousarvio ja vuosien 2014 - 2016 taloussuunnitelma	11
Talous	11
Henkilöstö	13
Talouden tasapainon saavuttaminen	14
Lauta- ja johtokuntien toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	15
Kaupunginvaltuusto	15
Keskusvaalilautakunta	16
Tarkastuslautakunta	17
Kaupunginhallitus	18
Kaupunginhallitus, omarahoitusosuudet	21
Sosiaali- ja terveyslautakunta	22
Kasvatus- ja opetuslautakunta	31
Liikuntalautakunta	36
Kulttuurilautakunta	39
Nuorisolautakunta	42
Kaupunkisuunnitelu- ja ympäristölautakunta	45
Rakennuslautakunta	50
Turun kaupunkiseudun jätehuoltolautakunta	51
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta	52
Kiinteistöliikelaitoksen johtokunta	55
Vesiliikelaitoksen johtokunta	60
Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta	64

Laskelmat	66
Talousarvion tuloslaskelma	67
Rahoitustulot ja -menot.....	68
Verotulot ja valtionosuudet	69
Talousarvion rahoituslaskelma	70
Antolainauksen muutokset.....	71
Käyttötalous- ja investointiosan yhdistelmät toimialoittain	72
Käyttötalousosa	72
Investointiosa	76
Yhtiöt	79
Forum Marinum - säätiö.....	79
Koneteknologiakeskus Turku Oy.....	83
Oy Logomo -konserni	86
Turku Energia - konserni	87
Turku Science Park Oy.....	91
Turku Touring Oy.....	94
Turun Aikuiskoulutussäätiö.....	95
Turun Ammattikorkeakoulu Oy	98
Turun Kaupunginteatteri Oy	103
Turun Kaupunkiliikenne Oy	106
Turun Satama Oy	108
Turun Seudun Puhdistamo Oy	111
Turun Seudun Vesi Oy	114
Turun Tekstiilihuolto Oy	117
Turun Seudun Kiinteistöpalvelu Oy	119
Turun Seudun Rakennustekniikka Oy	121
Turun Seudun Kuntatekniikka Oy.....	123
Kiinteistö Oy Turun Monitoimihalli	125
Turun TeknologiaKiinteistöt Oy	128
Turun Ylioppilaskyläsäätiö	131
TVT Asunnot Oy, emoyhtiö.....	134
Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy	138
Turun Seudun Jätehuolto Oy.....	141
Liite 1 Valtionosuuksien erittelyt	143
Liite 2 Liikelaitosten ja aluepelastuslautakunnan ehdotus talousarvioksi.....	144
Kiinteistöliikelaitoksen johtokunta	144
Vesiliikelaitoksen johtokunta.....	150
Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta	156

Yleisperustelut

Talousarvion vuodelle 2014 ja taloussuunnitelman vuosille 2014-2016 laadinnan lähtökohdat

Euroalueen ja suomen talouden kehitysnäkymät

Valtiovarainministeriön taloudellinen katsaus 16.9.2013, tiivistelmä:

Euroalueen taantuma päättyy tänä vuonna ja jatkossa kasvu pysyy hitaana alhaisen työllisyyden, kotitalouksien ja julkisen sektorin tasesopeutusten sekä kehnona pysyttelevän kilpailukyyn vuoksi. Finanssi- ja velkakiiri on rapautanut euroalueen kasvupotentiaalia. Yhdysvaltain talous jatkaa hidasta elpymistään. Maailmankaupan kasvu jatkuu poikkeuksellisen hitaana.

Tänä vuonna Suomen BKT supistuu ½ %. Talouden ennustetaan pääsevän hitaalle kasvu-uralle vasta vuoden lopulla. Ensi vuonna kokonaistuotanto lisääntyy 1,2 % kotimaisen menotuksen ja viennin tukemana. Kasvua tukee euroalueen asteittainen elpyminen, vientikysynnän lisääntyminen ja edelleen alhaisena säilyvä korkotaso. Vuonna 2015 kasvuksi ennustetaan noin kaksi prosenttia ja kasvu on aiempaa laajapohjaisempaa. Ennusteen loppuvuosina BKT:n kasvuvauhti ylittää talouden potentiaalisen tuotannon kasvun, vaikka historiallisesti katsottuna talouskasvu on vaimeaa. Talouden kasvupotentiaali on alhainen, sillä työpanos ei kasva, rakennemuutos on tuhonnut olemassa olevaa tuotantokapasiteettia ja investoinnit uuteen ovat vähäiset.

1. Ennusteiden tarkentuminen ¹

Vaimea kotimainen talouskehitys on heijastunut menottajahintojen kehitykseen ja myös hintapaineet kansainvälisiltä raaka-ainemarkkinoilta ovat jääneet vähäisiksi. Kuluvan vuoden keskimääräinen inflaatio on 1,6 % ja ensi vuonna 2,1 %. Molempina vuosina välillisen verotuksen kiristäminen nostaa hintoja 0,6 prosenttiyksikköä. Työttömyysaste nousee tänä vuonna 8,3 prosenttiin ja laskee alle 8 prosentin vasta ennusteen lopulla. Työttömyys vähenee hitaasti verkkaisen talouskasvun ja työmarkkinoiden kohtaantongelmien vuoksi.

Kokonaistuotannon aleneminen kahtena vuonna peräkkäin heijastuu vääjäämättä julkisen talouden rahoitusasemaan niin, että julkinen talous pysyy alijäämäisenä lähivuodet. Valtio ja kunnat ovat selvästi alijäämäisiä, työeläkesektorin ylijäämäinen ja muut sosiaaliturvarahastot suunnilleen tasapainossa.

Julkinen velka lisääntyy sekä nimellisesti että kokonaistuotantoon suhteutettuna ja velkasuhde ylittää jo ensi vuonna 60 prosentin rajan. Julkinen velka uhkaa kasvaa edelleen keskipitkällä aikavälillä. Julkiset menot suhteessa kokonaistuotantoon kohoavat korkeammaksi kuin kertaakaan yli 15 vuoteen

	2012*				2013**				2014**				2015**			
	sk2	tk1	sk1	tk2	sk2	tk1	sk1	tk2	sk2	tk1	sk1	tk2	sk2	tk1	sk1	tk2
BKT markkinahintaan, määrän muutos, %	-0,1	-0,2	-0,2	-0,8	0,5	0,4	-0,4	-0,5	1,7	1,6	1,2	1,2	-	2,1	1,9	1,9
Menotus, määrän muutos, %	1,3	1,4	1,2	0,3	0,6	1,0	0,6	0,4	1,2	0,9	0,8	0,8	-	1,3	1,2	1,2
Vienti, määrän muutos, %	-1,7	-1,4	-1,3	-0,2	1,1	0,7	0,0	-0,5	4,2	3,8	3,7	3,7	-	4,1	4,2	4,2
Työttömyysaste, %	7,7	7,7	7,7	7,7	8,1	8,2	8,3	8,3	8,0	8,1	8,1	8,2	-	7,8	7,8	7,9
Menottajahintaindeksi, muutos, %	2,8	2,8	2,8	2,8	2,2	2,1	1,7	1,6	2,1	2,5	2,1	2,1	-	2,2	2,0	2,0
Valtion rahoitusjäämä, % BKT:sta	-3,6	-3,8	-3,8	-3,8	-3,0	-3,5	-3,7	-3,8	-2,4	-2,7	-3,0	-3,3	-	-2,2	-2,5	-3,0
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, % BKT:sta	-1,6	-2,3	-2,3	-2,2	-1,5	-2,3	-2,5	-2,6	-0,9	-1,7	-2,1	-2,3	-	-1,2	-1,6	-1,9
Valtionvelka, % BKT:sta	43,3	43,1	43,1	43,6	46,0	45,8	46,5	47,5	46,9	46,4	48,0	49,3	-	46,3	48,3	50,1

¹Julkaisuajankohdat: Suhdannekatsaus 20.12.2012 (sk2), Taloudellinen katsaus 27.3.2013 (tk1), Suhdannekatsaus 19.6.2013 (sk1) sekä Taloudellinen katsaus 16.9.2013 (tk2)

Peruspalvelubudjetti 2014, 23a/2013 17.9.2013 mm.:

Kuntatalouden tila ja kehitysnäkymät

Tilastokeskus julkaisi toukokuun lopussa kuntien ja kuntayhtymien ennakkolliset tilinpäätöstiedot vuodelta 2012. Uudet tiedot eivät muuttaneet helmikuussa julkaistujen tilinpäätösarvioiden perusteella kuntatalouden kehityksestä muodostunutta kuvaa. Kuntatalous heikkeni selvästi v. 2012, kun menot kasvoivat huomattavasti nopeammin kuin tulot. Toimintamenot kasvoivat 5½ %, kun verotulojen ja valtionosuuksien kasvu jäi 2½ prosenttiin. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu vuosikate heikentyi 2,5 mrd. eurosta 1,8 mrd. euroon, eikä se riittänyt kattamaan edes poistoja. Investoinnit jatkoivat edelleen kasvuaan, ja nettoinvestoinnit nousivat 3,5 mrd. euroon. Kuntatalouden velka kasvoi ennätyksellisen paljon, 1,5 mrd. euroa.

Hallitus sopi elokuun 2013 lopussa rakennepoliittisesta ohjelmasta talouden kasvuedellytysten vahvistamiseksi ja kestävyysvajeen umpeen kuromiseksi. Hallitus valmistautuu päättämään konkreettisesti ohjelmasta osaluokehtaisine toimineen ja niiden aikatauluineen marraskuun loppuun mennessä. Ohjelmaan sisältyviä toimenpiteitä ei ole tästä syystä otettu tässä peruspalvelubudjetissa huomioon.

Kuntatalous pysyy alijäämäisenä vuonna 2013

Vuonna 2013 kuntatalous pysyy alijäämäisenä, vaikkakin kuntatalouden tilan arvioidaan hieman kohenevan, kun kertaluontoiset tekijät, suuruudeltaan n. 400 milj. euroa, kasvattavat verokertymiä.

Kokonaistuotannon määrän arvioidaan alenevan v. 2013, mikä heikentää myös veropohjien kehitystä. Palkkatulojen ennustetaan kasvavan vain 1½ % ja yritysten tuloskehityksen olevan heikkoa. Kuntien verotulojen arvioidaan kuitenkin kasvavan 5½ %, mutta kasvu selittyy pääasiassa kertaluontoisilla tekijöillä. Ensinnäkin kunnallisverokertymää kasvattaa verontilivyläyslain muutos, joka tuli voimaan kesäkuussa 2013. Muutos nopeuttaa verotulojen tilittämistä kunnille ja lisää voimaantulovuonna kunnille tilitettävää kunnallisverokertymää n. 200 milj. eurolla. Toiseksi vuoden 2012 verotuksen valmistumisesta saatujen tietojen perusteella näyttää siltä, että pääomatuloveron määrä verovuonna 2012 jää selvästi ennustettua pienemmäksi ja että valtion jako-osuus on ollut liian korkea. Ansio- ja pääomatuloverojen tilityksessä sovellettavia verovuoden 2012 jako-osuuksia muutettiin elokuussa siten, että valtion osuus alenee ja muiden verosaajien osuudet nousevat. Oikaisu lisää kuntien verokertymää runsaat 200 milj. euroa.

Käyttötalouden valtionosuudet kasvavat 3½ %. Niiden kasvua hidastavat osana valtiontalouden sopeutustoimina tehty 125 milj. euron vähennys peruspalvelujen valtionosuuteen ja opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan

indeksikorotuksen jäädytys, mikä vähentää kuntien ja kuntayhtymien valtionosuuksia n. 50 milj. eurolla. Valtion kolmannessa lisätalousarvioesityksessä ehdotetaan puolestaan yhteensä 50 milj. euron lisäystä vuosina 2013 ja 2014 alkaviin oppilaitos- ja päiväkotirakennusten sekä sosiaali- ja terveydenhuollon rakennusten homekorjaushankkeisiin. Yhteensä verorahoituksen eli verotulojen ja valtionosuuksien kasvuksi arvioidaan 4½ %.

Kuntien toimintamenojen nimellisen kasvun arvioidaan hidastuvan runsaaseen 3 prosenttiin, koska kustannusten nousu hidastuu. Menojen volyymikasvuksi arvioidaan noin prosentti ja peruspalvelujen hintatason nousuksi n. 2 %. Ansiotason nousu kuntasektorilla hidastuu 1,8 prosenttiin edellisvuoden 3,6 prosentista. Kuntatalouden henkilöstömäärän arvioidaan pysyvän edellisen vuoden tasolla, joten henkilöstömenojen arvioidaan nousevan ansiotasokehitystä seuraten vajaat 2 %. Ostojen arvioidaan kasvavan nimellisesti 5½ % ja avustusten 5 %.

Näillä oletuksilla kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu vuosikate kohenisi edellisvuodesta n. 400 milj. eurolla. Tilikauden tulos jää kuitenkin n. 200 milj. euroa alijäämäiseksi, eikä vuosikate riitä kattamaan poistoja. Velan määrä kasvaisi n. 1,6 mrd. eurolla v. 2013.

Kuntatalouden velkaantumisen jatkuu vuonna 2014

Vuonna 2014 talousnäkyminen ennustetaan hieman paranevan. Kokonaistuotannon kasvun arvioidaan kuitenkin olevan vaimeaa ja veropohjien kasvavan näin ollen hitaasti. Hintaja kustannuskehityksen arvioidaan pysyvän maltillisena.

Kuntien verotulojen kasvuksi ennakoitaan 2 % v. 2014. Laskelmaan ei sisälly oletusta kunnallisvero- tai kiinteistöveroprosenttien korotuksista. Kunnallisveron tuoton arvioidaan kasvavan 1½ %. Tähän vaikuttaa veropohjan hitaan kasvun lisäksi se, että vuoden 2013 kunnallisverokertymää lisäsivät poikkeukselliset ja kertaluontoiset tekijät. Ansiotulojen verotuksen perustemuutosten arvioidaan nettomääräisesti lisäävän kunnallisveron tuottoa n. 47 milj. eurolla, mutta peruspalvelujen valtionosuuteen tehdään vastaavan suuruisen vähennys. Kiinteistöveron tuottoa puolestaan kasvattaa 100 milj. eurolla kiinteistöjen arvostamisperusteiden tarkistaminen. Valtio kompensoi yhteisöverokannan alentamisen ja muut yhteisöveroon kohdistuvat perustemuutokset kunnille korottamalla näiden osuutta yhteisöveron tuotosta.

Käyttötalouden valtionosuudet alenevat 1½ %. Peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistuu 362 milj. euron suuruisen vähennys osana valtiontalouden sopeutustoimia. Toisaalta jäteveron tuottoa vastaavan euromääräisen lisäyksen ohjaaminen kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta lisää valtionosuuksia 70 milj. euroa v. 2014. Valtionosuuksia kasvattaa myös indeksikorotus, jota ei kuitenkaan tehdä valtiontalouden säästötoimien vuoksi opetus- ja kulttuurimi-

nisteriön hallinnonalalla. Yhteensä verotulojen ja valtion-osuuksien kasvuksi ennakoidaan vain 1 %.

Toimintamenojen arvioidaan kasvavan nimellisesti 3½ %. Ansiotason noususta käytetään teknistä oletusta 2,1 %. Peruspalvelujen kustannustason arvioidaan nousevan 2,1 %. Laskelmassa menojen volyymikasvu on n. 1 %, joka vastaa väestö- ja ikärakenteen muutoksesta aiheutuvaan peruspalvelujen kysynnän kasvuun. Investointien arvioidaan pysyvän nimellisesti edellisen vuoden tasolla. Menojen kehitystä menolajeittain tarkastellaan jäljempänä luvussa 1.2. Näillä oletuksilla kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu vuosikate heikkenisi lähes 800 milj. eurolla, ja kuntatalouden alijäämä syvenisi. Velan määrä kasvaisi runsaalla 2 mrd. eurolla.

Varsinais-Suomen talouden näkymät

ELY-keskusten syyskuussa 2013 julkaisemassa katsauksessa Alueelliset kehitysnäkymät todetaan, että Varsinais-Suomen suhdannekuva on hyvin lähellä koko maan keskimääräistä tasoa.

Katsauksen mukaan Varsinais-Suomen teollisuuden ja rakentamisen suhdannetilanne on edelleen heikko ja näkymät ovat jopa heikentyneet kesän aikana. Yritysten tilauskannat ovat keskimääräistä pienempiä ja investoinnit alhaisella tasolla. Henkilöstömäärän arvioidaan edelleen vähenevän syksyn aikana kaikilla päätoimialoilla. Yritys- ja menottajapalveluiden suhdannetilanne ja näkymät ovat huomattavasti positiivisemmat, joskin niidenkin kysynnässä on havaittavissa heikkenemistä.

Epävarmojen kansainvälisten suhdanteiden myötä työllisten määrän kasvu on hiipunut vuoden 2013 kuluessa myös Varsinais-Suomessa. Näillä näkymin työttömyyden kasvu uhkaa jatkua ainakin kevääseen 2014 saakka. Nykyisten näkymien valossa nuorten yhteiskuntatakuun toteuttaminen on hyvin haasteellista. Uhkana on myös maahanmuuttajien työttömyyden ja pitkäaikaistyöttömyyden kasvun jatkuminen talouden hitaan kasvun oloissa.

Turun seutukunnan talouskehitystä leimaa suurten teollisuusyritysten rakennemuutos, joka jatkuu osittain vieläkin. Alueelle tärkeän meriteollisuuden kapasiteetti on vajaakäytössä. STX:n Turun telakalla on käynnissä kahden TUI Cruisesille rakennettavan risteilijän rakentaminen ja syyskuun loppupuolen tilanteen mukaan Scandlinen kaksi lautta rakennetaan Turussa, mikäli aiesopimukset varmistuvat tilauksiksi.

Toisaalta Turun seutukunnan muu teollisuus on vakaammalla pohjalla ja näkymät ovat positiiviset, erityisesti lääketeollisuuden ja elintarviketeollisuuden valmistuksessa. Seutukunnan pk-yrityssektorilla on myös paljon positiivista virettä. Kaupan ala ja palvelut ovat tähän asti menestyneet alueella keskimääräistä paremmin, mutta epävarmuuden jatkuessa nämäkin alat alkavat laajemmin supistaa henkilöstöään. Ra-

kennusallalla lähinnä vapaarahoitteinen asuntotuotanto jatkaa hyvällä tasolla muun rakentamisen notkahtaessa selvästi.

Katsauksessa nähdään Varsinais-Suomella olevan hyvät edellytykset toipua vuoden 2008 jälkeisestä taantumasta ja avaintoimialojen rakennemuutoksen aiheuttamista menetyksistä. Alueen kehittämisen perusta on verrattain vahva alueen vetovoimaisuuden, väestön koulutustason ja monipuolisen elinkeinorakenteen ansiosta.

Suhdannekehityksen kokonaisarviona Alueelliset kehitysnäkymät –katsauksessa tuodaan esiin, että lähitulevaisuudessa (odotukset enintään 12 kk:n päähän) elinkeinoelämän ja yritystoiminnan tilanne pysyy Turun seutukunnassa ennallaan. Työllisyyden odotetaan kuitenkin vastaavalla jaksolla heikkenevän.

Väestön kehitys Turussa

Turun asukasluku oli vuoden 2012 lopussa 180.225 henkeä, joista miehiä oli 85.342 ja naisia 94.883. Turku on asukasluvultaan Suomen kuudenneksi suurin kaupunki ja Turun seutukunta kolmanneksi suurin kaupunkiseutu.

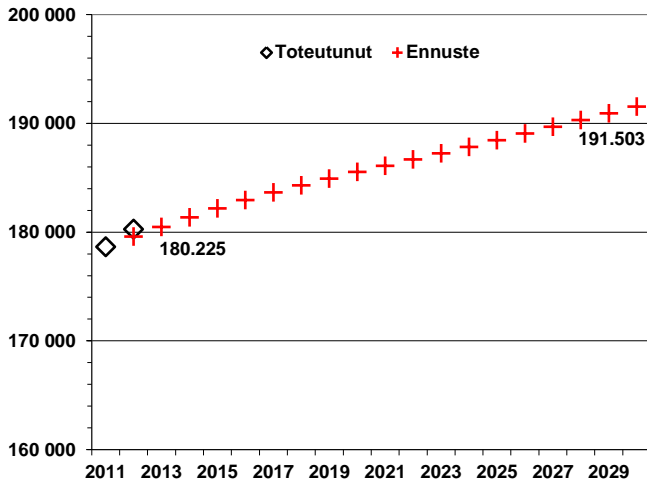
Kaupungin väkiluku kasvoi 1970-luvun puoleen väliin asti, minkä jälkeen se alkoi laskea hitaasti. Väkiluku kääntyi kasvuun 1990-luvun alusta ensin lisääntyneen siirtolaisuuden johdosta, kunnes kotikuntalain muutos 1994 sai myös kuntien välisen nettomuuton Turulle voitolliseksi. Muuttotilastoissa näkyy selvästi koulutuskaupungille luonteenomainen verrattain suuri vuosittainen kausivaihtelu; muuttovoittoa syntyy eniten syksyllä opiskelijoiden muuttaessa kaupunkiin. Korkeakoulujen ansiosta Turussa on runsaasti 18 - 30-vuotiaita asukkaita. Turun ongelmana on ollut opiskelijoiden poismuutto kaupungista valmistumisen jälkeen. Turun lähtömuuton pääsuuntia ovat naapurikunnat ja pääkaupunkiseutu.

Ruotsia puhuvien osuus on ollut Turussa pitkään hieman yli viisi prosenttia. Muita kieliä kuin suomea, ruotsia tai saamea puhuvia oli kesäkuun 2013 lopussa noin 16.200. Muunkielisen väestön määrä on kasvanut nopeasti etenkin viime vuosina. Suurimmat muunkielisten ryhmät kesäkuussa olivat venäjä 2.821, arabia 1.621, kurdi 1.418, albania 1.122, viro 1.397, somali 1.042, englanti 633 ja vietnam 575. Muunkielisen väestön viime vuosien kasvu on perustunut maahanmuuton ohella myös syntyvyyteen ja muuttoon muualta maasta Turkuun.

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan Turun kaupungin väestö kasvaa lähivuosina maltillisesti. Ennusteen mukaan kasvu 2013 - 2030 on aluksi vajaan tuhannen hengen vuosivauhtia, mutta kasvu hidastuu 2020-luvun aikana noin kuuteensataan henkeen vuodessa. Ennuste on tässä varovainen, sillä vuosina 2011 ja 2012 kasvu oli 1304 ja 1595 henkeä. Vuonna 2013 lisäystä voi ennakkotietojen mukaan kertyä jopa viimevuotista enemmän.

Palvelutuotannon suunnittelussa on otettava huomioon eri ikäryhmien sisällä tapahtuvat muutokset. Merkittävää on vanhusväestön määrän nopea kasvu. Suuret ikäluokat ovat parhaillaan siirtymässä 65 vuotta täyttäneiden ikäryhmään.

Turun toteutunut väestö 2011 - 2012 sekä ennuste vuosille 2013 - 2029

Kaaviot: Strategia ja kehittäminen/Lemmetyinen, lähde: Tilastokeskus

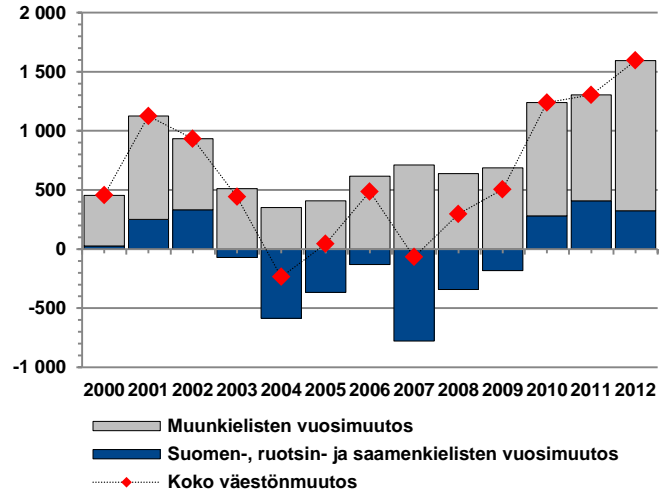
Talouden kehittymisen ja veropohjan kasvun kannalta olisi tärkeää, että työikäisen väestön määrä kasvaisi. Turun kolmena viime vuotena ennustetta nopeampi väestönkasvu on kohdistunut myös työikäiseen väestöön. Ennusteen ensimmäisenä vuonna 2012 15 – 64-vuotiaiden toteutunut määrä ylitti ennusteen lähes seitsemällä sadalla hengellä.

Työttömyyden määrä ja rakenne

Työllisyystilanne on työttömyyden kehityksen valossa jäänyt Turun seudulla Varsinais-Suomen keskimääräistä heikommaksi. Taantumien alettua tapahtui voimakas käänne Turun seudulla vasta kesällä 2009, mutta vastaavasti huonompi kausi muodostui pitemmäksi kuin muualla Varsinais-Suomessa ja koko maassa. Tuloksena tästä työttömyysaste oli Turun seutukunnassa 11,3 % tammikuussa 2013, joka on 4,1 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuoden 2008

85 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa kuluvana ja seuraavana vuonna ennusteen mukaan 160 – 170 hengellä. Sen jälkeen kasvu hidastuu kiihtyäkseen 2020-luvun loppua lähestyttäessä suurten ikäluokkien myötä.

Turun vuosittainen väestönmuutos äidinkielen mukaan vuosina 2000-2012, henkeä

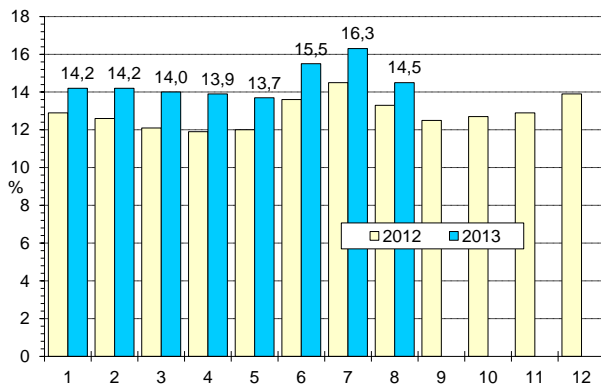

alussa, kun koko maassa vastaava tason korotus oli 2,7 prosenttiyksikköä.

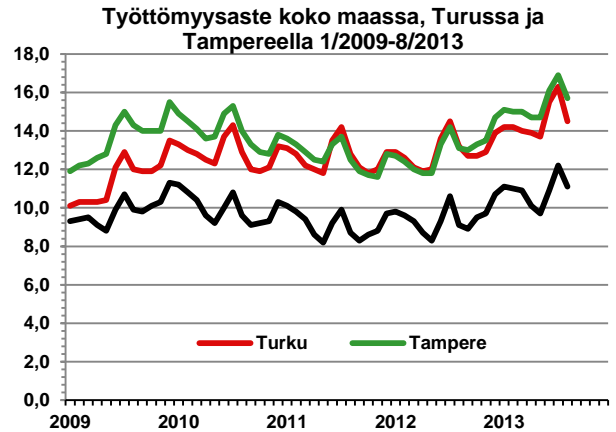
Työttömyys kasvoi Turun seudulla vuoden 2010 lopulle eli pitempään kuin muissa maakunnallisissa keskuksissa. Työttömyyden kehitystrendit pysyivät samantyyppisinä vuoden 2011 lopulle saakka kun työttömyyden eri lohkojen kuten nuorten työttömyyden kohdalla aleneminen oli hitaampaa kuin muualla maassa. Pitkäaikaistyöttömyys oli kasvussa Turun ja Salon seuduilla pisimpään koko maassa. Valitettavasti nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyys ovat kääntyneet jälleen kasvuun myös Turussa, kuten on tapahtunut yleisen työttömyydenkin osalta.

Turun työttömyysaste oli vuoden 2013 elokuussa 14,5 % (13,2 % elokuussa 2012). Kymmenen suurimman kaupungin joukossa Turun työttömyysaste oli viidenneksi korkein, takana Jyväskylä, Oulu, Tampere ja Lahti. Turun työttömyysaste on korkeampi kuin maassa keskimäärin.

Työttömyysaste Turussa kuukausittain 2012 ja 2013

Kaaviot: Strategia ja kehittäminen/Lemmetyinen, lähde: Ely-keskukset

Toimialojen kehittäminen talousarvio- ja suunnitelmakaudella

Kaupunginjohtajan toimiala

Strateginen ohjaus

Turun kaupunki on uudistamassa strategiaprocessiaan osana kaupungin johtamisjärjestelmän uudistamista. Työ pohjautuu kaupunginvaltuuston 25.3.2013 hyväksymään strategiahierarkiaan sekä kaupunginhallituksen 3.6.2013 hyväksymiin kaupunkistrategian laadinnan periaatteisiin. Strategiaprosessi kattaa seuraavat pääkokonaisuudet:

1. Strategiadokumenttien laadinta
2. Strategisten tavoitteiden mittaaminen ja raportointi
3. Strategisten tavoitteiden arviointi
4. Strategian muutoshallinta

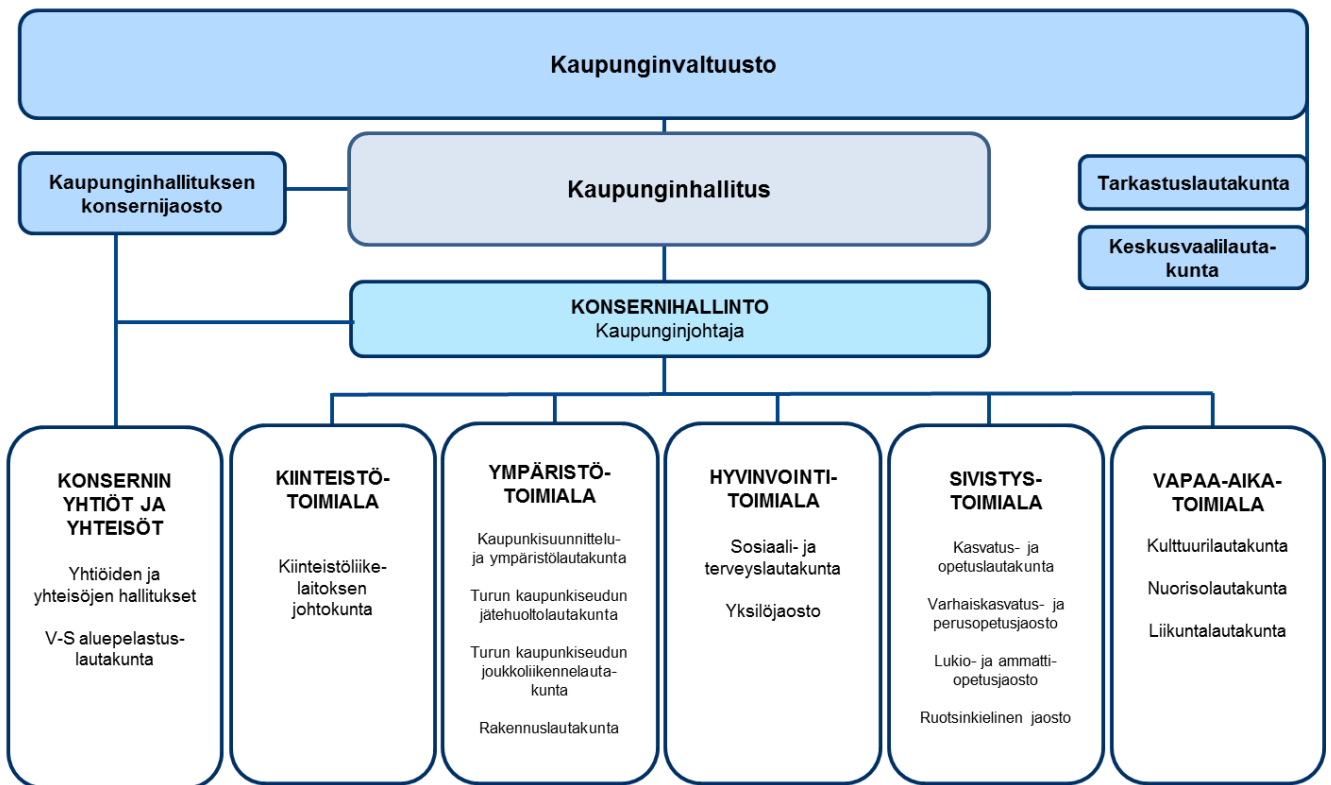
Strategiakokonaisuus muodostuu kaupunkistrategiasta sekä kahdesta strategisesta ohjelmasta: kilpailukykyohjelma ja hyvinvointiohjelma. Ohjelmille määritetään mittarit, joita seuraamalla odotettujen hyötyjen toteutuminen voidaan todentaa. Seurantaan luodaan organisoitu ja johdettu prosessi, joka kertoo mitä raportoidaan, kenelle ja kuinka usein. Raportoinnin pohjalta arvioidaan mahdolliset muutostarpeet strategiaan linjauksiin sekä strategiadokumenttaatioon. Muutokset toteutetaan hallitusti erikseen sovittavaa hyväksymismenettelyä noudattaen.

Strategian jalkautus tullaan toteuttamaan sopimusohjauksen kautta. Sopimusohjauksen avulla strategian linjaukset

tarkentuvat toimialojen strategisissa ja operatiivisissa sopimuksissa toimenpiteiksi, joita viedään eteenpäin sekä projektimuotoisesti että osana normaalia operatiivista johtamista.

Sekä sovitut strategiset kehittämishankkeet että uudet kehittämisisideat kanavoidaan jatkossa kaupunkitason kehittämismallin kautta. Kehittämismallin tarkoituksena on varmistaa, että toteutukseen etenevien ideoiden ja aloitteiden hyödyt ovat tunnistettavissa ja todennettavissa ja että kaupungin resursseja käytetään strategisten linjausten mukaisesti kehittämiskohteisiin huomioiden erityisesti taloudelliset reunaehdot sekä yhtenevyys kaupungin toimintamalliuudistukseen. Osana kehittämismallin käyttöönottoa projektimuotoista työskentelytapaa tullaan kehittämään ja yhtenäistämään kaupunkitasolla. Tätä kautta saavutetaan vähitellen merkittävää tehostumista työkokonaisuuksien läpi viennissä. Samalla lopputuotosten laatu ja kustannusten hallittavuus paranevat.

Strategiadokumenttaation on suunniteltu valmistuvan kokonaisuudessaan vuoden 2014 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Sopimusohjauksen kehittäminen ja kaupungin kehittämismallin käyttöönotto jatkuvat vaiheittain vuodesta 2014 eteenpäin niin, että vuoden 2015 loppuun mennessä molemmat kokonaisuudet on integroitu osaksi kaupungin johtamisjärjestelmää

Kaupunkikehittäminen

Kaupungin kehittämisessä taloussuunnitelmakaudella tehostetaan elinkeinopolitiikan näkökulman kautta tapahtuvaa toiminnallista konserniohjausta. Eri tuottajaorganisaatioiden toimintaa sovitetaan yhteen ja terävöitetään työnjakoa uuden kaupunkistrategian ja strategisten ohjelmien tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteena on mm. löytää synergiaetuja ja uudenlaista tehokkuutta eri toimialojen välisessä yhteistyössä.

Yhteistyömalleja vahvistetaan ja kehitetään koko kaupunkikonsernissa keskeisten sidosryhmien kanssa parhaan vaikuttavuuden aikaan saamiseksi. Meri- ja metalliteollisuus on osana koko teknologiateollisuuden rakennemuutoksessa. Haasteeseen vastataan erityisesti yrittäjyyden, osaamisen, koulutuksen ja innovaatiotoiminnan kehittämällä. Yritysten uudistumista, kansainvälistymistä ja uusien liiketoimintamahdollisuuksien löytämistä edesautetaan.

Työllisyystilanteen muutoksiin varaudutaan seudullisesti yhteisin toimin työvoimaviranomaisten, koulutuslaitosten ja yritysten kanssa. Kaupungin käynnistämistä toimenpiteitä nuorten yhteiskuntatakuun toteuttamiseksi jatketaan työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannuskasvun hillitsemiseksi.

Viestinnän ja markkinoinnin painopisteinä vuonna 2014 ovat kaupunkistrategiasta johdettavat toimenpiteet Turku-brändin parantamiseksi sekä linjaus kaupungin viestinnän viemisestä entistä enemmän sähköiseen maailmaan. Strategiasta johdetaan koko kaupungille yhtenäinen ilme ja viesti – sateenvarjo, jonka alla kaikki kaupungin eri toimijat toimivat. Kaupungille rakennetaan yhtenäiset mielikuviin perustuvat kärkimarkkinointi- ja viestintäkampanjat. Konkreettisia strategiasta johdettavia kärkihankkeita (mm. Skanssi, Linnakaupunki), joita edistetään vahvasti markkinoinnin ja viestinnän keinoin.

Sähköisesti verkossa tapahtuvassa viestinnässä panostetaan avoimuuteen ja turkulaisten osallistumisen aktivoimiseen. Tämä tapahtuu mm. uusia välineitä tarjoamalla ja päätöksentekoa avaamalla. Asiakkaiden ja asukkaiden näkökulma on pääosassa, kun verkkosivustoa kehitetään tukemaan paremmin sähköistä asiointia. Verkkosivujen kieliversiota kehitetään kotimaisten kielten lisäksi.

Kuntauudistus etenee. Turku toimii aktiivisesti ja edistää toimillaan uudistuksen tavoitteita. Kaupungin edunvalvontaa ja edistämistä tehostetaan konsernihallinnon, toimialojen ja konserniyhteisöjen yhteistyöllä. Kaupungin tapahtumatoimintaa ja vetovoimaa edistetään vahvistamalla Turun

vetovoiman vahvuuksia, joita ovat mm. teemat:

1. Kulttuuri-Turku
2. Meri-Turku
3. Sportti-Turku
4. Kongressikaupunki-Turku
5. Opiskelijoiden-Turku

Erityiset kaupunkikehittämissryhmän toimintaa lähellä olevat hankkeet:

1. Pohjoinen kasvukäytävä –hanketta jatketaan
2. Turku Seas 2020 –meriohjelman ym. toteuttaminen alkaa
3. Aava / Meriteollisuuden huippututkimuksen T&K&I toiminnan alusta ja Yard Park / Meriteollisuuden tuotannollisen toimintaympäristön kehittäminen
4. Ready, Study, Go Turku –hanketta jatketaan (RSGT)
5. Uuden rakennerahasto –ohjelmakauden ITI-kaupungit (Integrated Territorial Investment) Avoimet ja ketterät kaupungit –ohjelma käynnistyy
6. Inka –ohjelman kumppanuuksien vahvistuttua ohjelman toteuttaminen alkaa
7. Kestävä ja älykäs Skanssi jatketaan
8. Tulevaisuuden Linnakaupunki jatketaan
9. Turun Ammattikorkeakoulu Oy aloittaa toimintansa v. 2014 alusta lähtien
10. Yliopistojen, ammattikorkeakoulun, ammatti-instituutin ja lukioiden merkittävyyttä kohotetaan kampusajattelun turvin kokonaisuuksia vahvistamalla ja selkiyttämällä
11. Turun Teatteri Oy aloittaa toimintansa v. 2014 alusta lähtien

Kuntakonsernin toiminnan ohjaus ja tavoitteiden asetanta

Kuntalain 25 a § mukaisesti kunnan konsernihoitoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset. Konsernihoito vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

Kaupunkikonsernia ohjaa ja johtaa kaupungin hallitus, joka on 8.2.2010 § 98 (päivitetty 26.11.2012 § 88) hyväksynyt konserniohjeet. Konserniohjeilla pyritään yhteisöjen ja säätiöiden ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kaupungin yhteisöistä ja säätiöistä saaman tiedon laadun parantamiseen, tiedonkulun tehostamiseen ja yhteisiin tavoitteisiin sitouttamiseen. Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

Turun kaupungin hallituksen konsernijaoston tehtävänä on valvoa ja ohjata konserniohjeen mukaisesti, että tytäryhteisöt toimivat kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti sekä että näiden yhteisöjen toimintapolitiikat ovat kaupungin päämäärien

mukaiset.

Konserniyhteisöistä 24 on määritelty yhteiskuntapolitiisesti tärkeiksi strategisiksi yhteisöiksi. Kaupungin hallituksen johtosäännön 9 §:n 4-kohdan mukaan kaupungin hallituksen konsernijaoston tehtävänä on huolehtia strategisiksi yhteisöiksi valittujen yhteisöjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden määrittelystä ja seurannasta. Yhtiöiden toiminnan ja talouden säännöllinen seuranta on sidoksissa kaupungin talousarvioprosessiin ja sen tulokortteihin. Tulokorttien tavoitteet ja mittarit määritellään kaupungin ja yhtiön kanssa yhteistyössä. Ennen konsernijaoston käsitteilyä tulokortit käydään läpi valvontavastuuhenkilön johdolla. Tulokorttien tunnusluvut kuvaavat yhteisön volyymin kehitystä, kannattavuuden kehitystä, pääoman käytön tehokkuutta ja velkaisuutta. Lisäksi on tunnusluvut nettovestoinneille, kaupungin maksamille avustuksille ja saaduille osingoille.

Muut tytäryhteisöt eli operatiiviset yhteisöt hoitavat saamaansa tehtävää taloudellisesti ja tehokkaasti kaupunginjohtajan ja liikelaitosten johtokuntien alaisuudessa.

Vuoden 2014 alusta varsinaisen toimintansa uusina yhtiöinä aloittavat Turun kaupunginteatteri Oy ja Turun ammattikorkeakoulu Oy.

Hallinto

Toimintamalliuudistuksen seuranta ja toimeenpano jatkuu säännösten kehittämisenä ja uudelleen määriteltyjen toimintojen kuten matriisitoimintojen arvioinnilla. Erityisinä toimenpiteinä hallinnon kehittämisen osalta voidaan mainita::

- 1) driveTurku hankkeen toteuttaminen (kuntalaisen turkutili, sähköisten palvelukanavien luominen, työpöytäratkaisu, verkkosivujen ja intranetin uudistaminen)
- 2) osallisuustoiminnan toimintamallien kehittäminen vakiinnuttaminen. Toteutetaan osin yhteistyössä ja Sitran rahoituksessa.
- 3) palautejärjestelmän levittäminen koko kaupungin tasolle ja palautteen käsittely- ja analysointimenetelmien kehittäminen
- 4) Asiakaspalveluiden ja palvelukanavien kehittämisen kokonaissuunnitelman hyväksyminen
- 5) Dokumentinhallintajärjestelmän levittäminen kaupunkitasolla. Dokumentinhallinnan linjausten vahvistaminen
- 6) sähköisen arkistoinnin valmistelun käynnistäminen
- 7) konserniohjauksen vastuualueen toiminnan käynnistäminen
- 8) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan uuden mallin käyttöönotto

Hallinnon kehittämisen linjauksista vastaa hallintoryhmän johtaja yhdessä nimetyin ohjausryhmän kanssa.

Hyvinvointitoimiala

Turun hyvinvointitoimiala on tuloksellisesti turkulaisten terveyttä, elämänhallintaa ja hyvinvointia tukeva, nopeasti palvelukysynnän muutoksiin vastaava, innovatiivinen organisaatio, jossa henkilöstön tietotaito käytetään asukkaiden hyväksi.

Toiminnan kehittämissuunnitelma

Hyvinvointitoimialalla prosessijohtaminen toteutuu kolmen elinkaarimallin mukaisen ydinprosessin kautta. Ydinprosessit ovat:

- lasten ja nuorten kasvun tukeminen
- itsenäisesti selviytyvien toimintakyvyn turvaaminen
- ikäihmisten elämänlaadun turvaaminen

Elinkaarimallin avulla tunnistetaan ikäryhmien asiakastarpeet. Elinkaarimalli painottaa asiakasnäkökulmaa, jolloin ikäryhmittäiset asiakastarpeet tulevat selkeämmin esille.

Ikäryhmien asiakastarpeita - terveyttä ja hyvinvointia - edistetään tulosalueiden välisellä yhteistyöllä.

Sivistystoimiala

Sivistystoimialan tavoitteena on järjestää korkeatasoisia ja laadukkaita kasvatusta- ja opetuspalveluja, jotka johtavat aktiiviseksi yhteiskunnan jäseniksi. Henkilöstö on laadukkaan kasvatuksen lähtökohta, joten henkilöstön osaamiseen kohdennetaan resursseja.

Toiminnan kehittämissuunnitelma

Kehittämistyön keskiössä on nuorisotakuun toteuttaminen, osallisuus ja koulutuksellinen tasa-arvo, vieraskielisen väestön kielitaidon kehittäminen, hyvinvoinnin lisääminen sekä käyttöenergiensäästö. Kehittämistyössä tehdään tiivistä yhteistyötä kaupunkitasolla, seudullisesti, maakunnallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisestikin.

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisema Koulutus ja tutkimus vuosina 2011-2016 Kehittämissuunnitelma linjaa toimialan järjestämien palvelujen kehittämistä valtakunnallisesti. Sopimuksen voimassaoloaikana laaditaan paikallinen kehittämissuunnitelma.

Vapaa-aikatoimiala

Vapaa-aikapalveluiden tuottama lisäarvo on kaupungin talouden ja toiminnan kannalta merkittävä. Ne hillitsevät korjaavien palvelujen kasvua. Eniten lisäarvoa saadaan panostamalla aktivointipalveluihin, osallisuuteen ja yhteisöllisyyteen sekä kohdistamalla resursseja aktivointipalveluis-

sa erityisesti nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn, liikkumaan aktivointiin sekä muihin aktiiviseen elämäntapaan kannustaviin palveluihin. Turussa vapaa-ajan toimintaa, palveluja ja olosuhteita tarjotaan, resurssien mahdollistamissa rajoissa, kaikille turkulaisille tasapuolisesti ja ne ovat tavoitettavissa sosioekonomisista lähtökohdista riippumatta.

Vapaa-aikatoimialan kehittämissuunnitelman tavoitteena on hyvinvointierojen kaventaminen yhteistyössä muiden toimialojen ja kumppaneiden kanssa.

Ympäristötoimiala

Toimialan kehittämissuunnitelman tavoitteena on tehostaa toimintaa ja kestävää taloutta. Tämän saavuttamiseksi tarvitaan kaupunkisuunnittelun tehostamista osana tonttutuotantoa, kustannustietoisuutta suunnitelmien, rakentamisen ja ylläpidon sekä käyttökulujen suhteen.

Joukkoliikennettä kehitetään mm. päällekkäistä joukkoliikenteen tarjontaa karsitaan seudullisen joukkoliikennejärjestelmän ansiosta, lisäksi kehitetään maksu- ja informaatiojärjestelmää, tilastointijärjestelmää ja yhteistä lippujärjestelmää kuntarajoista riippumatta.

Kiinteistötoimiala

Toimiala vastaa kaupungin kiinteän ja rakennetun omaisuuden hallinnasta ja kehittämisestä sekä tarjoaa toimintaympäristöjä ja toimitiloja. Toimiala vastaa myös yleisten alueiden ylläpidosta ja rakennuttamisesta, kaupungin omistamien rakennusten ylläpidosta ja rakennuttamisesta sekä kiinteistöjen käyttöön liittyvistä palveluista, kiinteistönpidosta, kiinteistöomaisuuden hankkimisesta, vuokraamisesta, myymisestä ja kehittämisestä.

Toiminnan kehittämissuunnitelma

Kiinteistöomaisuuden hallinta, ylläpito ja kehittäminen tulee varmistaa myös tulevaisuudessa tehokkaalla, tuottavalla ja kaupungin kokonaisedun varmistavalla tavalla muuttuvissa olosuhteissa ja edelleen tiukentuvassa taloustilanteessa. Korjausvelan muodostumisen haltuunoton ja hallinnan merkitys korostuvat entisestään.

Vuoden 2014 talousarvio ja vuosien 2014 - 2016 taloussuunnitelma

Talous

Vuoden 2012 tilinpäätös osoitti 8,5 milj. euron ylijäämää, mutta tulorahoitus ei riittänyt kattamaan nettoinvestointeja ja antolainoja. Kaupungin taloudellinen asema heikentyi vuoden 2012 aikana. Kaupungin korolliset kokonaisvelat kasvoivat 90,3 milj. euroa. Kulumassa oleva vuosi on tuonut pientä parannusta tilanteeseen, sillä tämän vuoden toisen ennusteen mukaan vuosikate on positiivinen 14,6 milj. euroa, kun se ensimmäisessä talousennusteessa oli 7,4 milj. euroa negatiivinen. Myönteiseen kehitykseen on vaikuttanut verotulojen kasvu, joka johtuu kertaluonteisista vuoden 2012 verotuksen kuntaryhmän jako-osuuden tarkistuksesta ja jäännösverotilityksen maksuajankohdan aikaisuttamisesta tammikuulta joulukuulle. Verotulojen reaalikasvussa ei ole tapahtunut merkittävää käännettä parempaan.

Käyttötalouden nettomenot ovat edelleen ongelmana. Toiminnan ja investointien nettokassavirta on negatiivinen ja kaupungin velkaantuminen lisääntyy edelleen. Käyttämöjen määrärahat ovat ylittymässä tämän vuoden talousarviossa erityisesti sosiaali- ja terveystalouden sekä kasvat- ja opetuslautakunnan osalta. Talouden kehittyminen huonompaan suuntaan on jatkunut jo pidempään. Nettokäyttämöjen kasvu on ollut huomattavasti suurempaa kuin päärahoituslähteen, verojen ja valtionosuuksien kasvu. Vuonna 2011 nettokäyttämöt kasvoivat 6,3 % kun verorahoitus (verot + valtionosuudet) kasvoi 2,3 %, vuonna 2012 nettokäyttämöt kasvoivat 5,6 kun verorahoitus kasvoi 4,2 %. Tänä vuonna nettokäyttämöt saattavat kasvaa 5,6 % kun verorahoitus kasvaneeksi vain 3,6 %. Talouden laman vuoksi verotulojen kasvu on hiipunut ja valtionosuuden leikkauksia on tehty valtion talouden tasapainottamiseksi. Valtionosuuksien tason on ennakoitu vuonna 2014 olevan noin 37,7 milj. euroa alempana kuin, mitä se olisi ilman vuonna 2012 alkaneita leikkauksia. Käyttötalouden menokehitys on pysynyt korkealla sosiaali- ja terveyspalveluiden kovan kysynnän vuoksi. Kaupungin velkaantumiseen on myös vaikuttanut korkea investointitaso, joka pidetty huomattavasti korkeampana kuin vuosittaiset suunnitelmapoistot.

Lähtökohdat vuoden 2014 talousarvion valmistelulle olivat palkkatarkistusten osalta selkeät. Kaikilla oli tiedossa palkkorotusten suuruudet ja ajankohdat hyväksytyt keskitetyt työmarkkinasopimuksen perusteella. Määrärahojen budjetoinnin lähtökohdaksi annettiin, että vuositasolla palkat kasvavat korkeintaan 1,2 %. Tämän hetken arvio on, että palkkoihin tarvittaisiin noin 0,9 %:n korotus vuoden 2013 talousarvioon verrattuna. Neuvottelutulos uusista kunnallisista virka- ja työehtosopimuksista saatiin 24.10.2013. Uudet sopimukset ovat voimassa 31.12.2015 asti.

Tiedossa on myös valtiohallinnon säästötoimet, joiden perus-

teella kuntien valtionosuuksia ollaan leikkaamassa edelleen vuosina 2014 - 2017. Epävarmaa on sen sijaan miten yleinen talous kehittyy vuoden 2014 aikana ja suunnitelma vuosina 2015-2016.

Talousarvioprosessissa on pyritty tiivistämään ja nitomaan yhteen toiminnan, talouden, henkilöstön ja toimitilojen suunnittelu. Kevään aikana käydyssä hallintokuntien ja konsernihallinnon vuoropuhelussa on tarkasteltu esityksiä yhtäläisesti määrärahojen riittävyyden, valtuuston vahvistamisen htv-tavoitteen ja toimitilojen kustannusten kannalta.

Arvioidut verotulot, valtionosuudet ja muut tulot eivät kata sitä menopainetta, joka hallintokuntien taholta kohdistuu rahoitukseen. Talouden suunnan kääntämiseksi kestäväälle uralle vaatii toiminnan sopeuttamista ja talouden uudistamisohjelman toimenpiteiden jatkamista ja lisäämistä myös tulevina vuosina.

Käyttötalousosa ja tuloslaskelmaosa

Kaupunginjohtajan talousarvioehdotuksessa hallintokuntien toimintatulot ovat 487 milj. euroa ja toimintamenot 1.473 milj. euroa. Toimintakatteen kasvuksi tulee vuoden 2013 talousarvioon verrattuna 3,1 %. Toimintakatteen muutos suunnitelmavuodelle 2015 on 2,8 %, vuodelle 2016 3,2 %. Toimintakatteen muutos on tehty vertailukelpoiseksi poistamalla vuoden 2013 luvuista ammattikorkeakoulu ja teatteri yhtiöittämisestä johtuen.

Tuloslaskelman vuosikate vuodelle 2014 on 31,3 milj. euroa ja poistot ovat 57,0 milj. euroa. Taloutta pidetään tasapainoisena, jos vuosikate vastaa poistoja. Vuoden 2014 tuloslaskelmassa ei näin ole. Suunnitelmavuosina 2015 - 2016 vuosikate on myös selvästi poistotasoa heikompi. Tuloslaskelmassa tilikauden tulos on -17,7 milj. euroa, vuoden 2015 -11,5 milj. euroa ja vuoden 2016 -6.6 milj. euroa. Vuoden 2014 tilikauden alijäämä on 11 milj. euroa. Vuodelle 2016 tulee vähän ylijäämää.

Verotulot

Verotulot ovat kaupungin tärkein tulonlähde ja talousarvioehdotuksen mukaan ne kattavat vuoden 2014 palveluiden ja hallinnon nettomenoista noin 68 prosenttia.

Verotuloista kunnallisvero on merkittävin ja toteutuneiden tilitysten mukaan vuoden 2013 kertymäksi ennustetaan noin 555 milj. euroa. Muut kunnan saamat verot ovat yhteisövero ja kiinteistövero. Yhteisöveroa kertyy tänä vuonna n. 71 milj. euroa ja kiinteistöveroa kertyy n. 44 milj. euroa.

Kaupunginjohtajan ehdotuksessa kunnallisveron korotus 0,75 prosenttiyksiköllä (18,75 → 19,50) merkitsee laskennallisesti kunnallisverotuloa lisää n. 21 milj. euroa. Veron-

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

korotusesitys tehdään kaupunginhallituksessa talousarvion käsittelyn yhteydessä. Kaupunginvaltuusto päättäneen korotuksen suuruudesta 18.11.2014. Verotuloarviot talousarviovuodelle ja suunnitelmakaudelle perustuvat suuntaantavasti kuntaliitolta saatuun kuntakohtaiseen veroennustekehikkoon.

Verotulot, milj. €	TP 2012	TA 2013	Ennuste 2013	TAE 2014*	TS 2015	TS 2016
Kunnallisvero	527,0	550,0	555,4	589,6	609,1	627,4
Yhteisövero	69,2	67,7	70,6	73,4	76,3	68,1
Kiinteistövero	42,5	42,3	44,0	47,5	48,6	49,7
Yhteensä	638,8	660,0	670,0	710,5	734,0	745,2

Muutos-%	TP 2012	TA 2013	Ennuste 2013	TAE 2014*	TS 2015	TS 2016
Kunnallisvero	1,5	4,4	5,4	6,2	3,3	3,0
Yhteisövero	-11,2	-2,2	2,0	4,0	4,0	-10,7
Kiinteistövero	3,9	-0,7	3,4	8,0	2,3	2,3
Yhteensä	0,1	3,3	4,9	6,0	3,3	1,5

*kunnallisveron korotus 18,75->19,50

Verotulojen arvioinnissa on ennakoitu talouden kehittyminen hieman parempaan suuntaan ja kunnallisveroa korotetaan esitettävä 0,75 veroprosentin korotus. Vuodelle 2014 on ennustettu kunnallistuloveron kasvuksi 6,2 %. Ilman veronkorotusta kunnallisveron kasvuprosentti olisi 2,4 %. Yhteisöveroa saataneen vuonna 2014 73,4 milj. euroa, nousua edelliseen vuoteen 4,0 %. Yhteisöveropotin on arvioitu kasvavan valtakunnantasolla hieman vuodesta 2013. Kaiken kaikkiaan koko verotuloarvio talousarviovuodelle 2014 on 710 milj. euroa ja kasvua vuoden 2013 toiseen ennusteeseen tulee 6,0 %.

Hallituksen päätösten mukaan yhteisöveron verokantaa alennetaan vuoden 2014 alusta lukien nykyisestä 24,5 prosentista 20 prosenttiin. Lisäksi yhteisöveroon tulee vuosina 2014 ja 2015 muita pienempiä muutoksia joilla on vaikutusta yhteisöveron tuottoon. Muutokset alentavat yhteisöveron kokonaiskertymää merkittävästi. Kuntien osalta muutokset kompensoidaan nostamalla kuntien ryhmäosuutta vastaavasti. Veroperustemuutoksilla ei pitäisi olla vaikutusta kuntien euromääräiseen yhteisöverokertymään.

Kiinteistöveron osalta on huomioitu vuoden 2013 Verohallinnon julkaisemat kiinteistöverojen verotusarvot sekä kiinteistöverotuksen arvostamiseen päätettyjen muutosten arvioitu vaikutus kuntien vuoden 2014 kiinteistöverotuloihin.

Vuosien 2013 - 2016 verotulo arviot perustuvat yleisimpiin näkökohtiin ja sen vuoksi epävarmempiin arvioihin. Tulevien vuosien osalta ennusteet perustuvat valtiovarainministeriön suhdanne-ennusteisiin ja Kuntaliiton arvioihin verotulojen kehityksestä.

Valtionosuudet

Arvio Turun vuoden 2014 valtionosuuksista pohjautuu vuoden 2014 peruspalvelubudjettitarkasteluun sekä kuntaliitolta saatuun kuntakohtaiseen alustavaan laskelmaan.

Peruspalveluiden valtionosuuksia on leikattu vuodesta 2012 lähtien. Valtionosuuksien taso on vuonna 2014 noin 37,7 milj. euroa alempana kuin, mitä se olisi ilman leikkauksia. On arvioitu, että vuosina 2012-2017 Turulta jää saamatta valtionosuuksia yhteensä yli 200 milj. euron edestä. Jäteveron tuottoa vastaava erä kohdistettaneen vuonna 2014 kuntien valtionosuuteen. Valtionosuuksiin kohdistuvat suuret leikkaukset lisäävät kuitenkin kunnan omaa vastuuta toiminnan rahoittamisessa. Tämän vuoksi kunnat eivät voi välttyä veroprosenttien korotuksilta tai toiminnan sopeuttamisesta.

Valtionosuudet milj. €	TP 2012	TA 2013	Ennuste 2013	TAE 2014*	TS 2015	TS 2016
Peruspalv.vos	246,1	246,9	247,7	242,5	251,2	258
Opetus- ja kultt.vos	99,5	98,8	97,4	33,2	33,2	33,2
- Amk	-64,3	-61,6	-61,6	0	0	0
- Teatteri	-2,4	-2,5	-2,5	0	0	0
Valt.osuusleikk.	0	0	0	0	-6,3	-7,6
Yhteensä	278,9	281,6	281	275,7	278,1	283,6
Muutos-%	7,6	0,0	0,8	-1,9	0,9	2,0

Vuoden 2014 valtionosuuksien kokonaismääräksi on arvioitu 275,7 milj. euroa. Vuonna 2013 valtionosuuksia toteutuu yhteensä 345 milj. euroa. Suuri ero vuosien välillä johtuu ammattikorkeakoulun ja kaupunginteatterin yhtiöittämisestä ja valtionosuuksien leikkaamisesta. Yhtiöille tullaan valtionosuudet kohdentamaan suoraan tuloksi ja ne jäävät kaupungin valtionosuustuloista pois. Ammattikorkeakoulun valtionosuuden taso on vuonna 2013 61,6 milj. euroa ja teatterin valtionosuuden taso on 2,5 milj. euroa. Vertailukelpoinen kasvu vuoden 2013 ja 2014 välillä kaupungin valtionosuuden osalta on -1,9 %. Valtionosuuden kuntakohtainen määrä ei ole vielä tässä vaiheessa lopullinen, sillä tarvittavaan laskenta-aineistoon tulee myöhemmin monia tarkennuksia erityisesti opetusministeriön hallinnonalaan liittyen.

Valtionosuusjärjestelmä tulee vuonna 2015 muuttamaan valtionosuusudistuksen myötä. Marraskuun kuluessa tultaneen saamaan ensimmäisiä laskelmia siitä, kuinka kuntakohtaiset valtionosuudet tulevat muuttamaan uudistuksen myötä. Tämän johdosta vuosien 2015 ja 2016 valtionosuusarviot voivat muuttua suurestikin suuntaan tai toiseen.

Investointiosa

Kaupunginjohtajan esittämä talousarvioarvio päättyi investointien osalta 102,2 milj. euroon bruttomenojen osalta ja omahankintamenojen osalta 91,6 milj. euroon. Suunnittelukauden bruttomenot ovat 2015 94,5 milj. euroa, 2016 89,2 milj. euroa.

Keväällä annettiin suunnitteluluvut investointien osalta toimielimille. Kiinteistölaitoksen johtokunnan esitys oli suunnitteluluvussa. Investointeja on jouduttu tarkistamaan talouden tasapainottamiseksi ja velanoton lisääntymisen hillitsemiseksi. Kiinteistöliikelaitoksen investointeihin on

varattu vuonna 2014 noin 68,7 milj. euroa ja muiden toimielinten yhteensä 33,5 milj. euroa.

Merkittävimpiä investointikohteita ovat Vähä-Heikkilän koulun yhteyteen ruotsinkieliselle perusopetukselle tuleva uudisrakennus Braheskolan ja Suurtorilla sijaitsevan historiallisen arvorakennuksen Katedralskolan peruskorjaus ja perustusten vahvistus.

Rahoitusosa

Kaupungin korollisen velan arvioidaan olevan vuoden 2014 alussa n. 513 milj. euroa, joista pitkäaikaisia lainoja 370 milj. euroa, lyhytaikaisia lainoja (kuntatodistuksia) 55 milj. euroa, henkilöstökassatalletuksia n. 53 milj. euroa ja yhtiöiden talletuksia n. 35 milj. euroa. Vuonna 2014 arvioidaan nostettavan pitkäaikaista lainaa 100 milj. euroa ja lyhytaikaista velkaa 5 milj. euroa. Pitkäaikaisia lainoja eräännyy 40 milj. euroa vuonna 2014. Näin ollen korollinen velka lisääntyisi 65 milj. euroa vuonna 2014. Kaupungilla on kuntatodistuslimiittejä tällä hetkellä yhteensä 340 milj. euroa, joita voidaan käyttää tarvittaessa täysimääräisesti maksuvalmiuden turvaamiseen lyhytaikaisesti tai korvaamaan pitkäaikaisia lainoja. Kokonaisvelan arvioidaan kasvavan vuosina 2014 – 2016 yhteensä 165 milj. euroa.

Kaupunki pyrkii monipuolistamaan varainhankinnan lähteitä ja käyttämään eri instrumentteja velanottoon taselainojen lisäksi esim. joukkovelkakirjalainoja ja ns. Private Placement -lainajärjestelyjä.

Kassavarannon odotetaan vaihtelevan 20 - 150 milj. euron välillä vuoden 2014 aikana. Koko taloussuunnitelmakaudella vuosien 2013 - 2016 aikana kaupungin rahoitusaseman odotetaan heikentyvän lievästi nykyisestä tasostaan lainannostojen jälkeen.

Aikaisempiin vuosiin verrattuna arvioidaan, että kaupungin antolainaus tytäryhtiöille säilyy korkealla tasolla rahoitusmarkkinoilla tapahtuvien muutosten sekä lukuisten yhtiöittämisten seurauksena. Antolainojen myöntäminen tytäryhtiöille aiheuttaa sen, ettei kaupungin nettovelka kasva yhtä nopeasti kuin kaupungin bruttovelka.

Konsernivelan korkoriskin hajauttaminen on entistä tärkeämpää velkamäärän noustessa. Tätä toteutetaan solmimalla koronvaihtosopimuksia, jolla pyritään lisäksi pitämään kaupungin maksaman korkomenon kasvun maltillisena.

Korkotulot ja korkomenot

Vuoden 2014 talousarviossa korkotuloja arvioidaan kertyvän n. 16,3 milj. euroa. Antolainakannan rakenne muuttuu tulevien vuosien aikana. Yhtiöittämisten seurauksena erityisesti antolainoista saatava korkotulo tulee on lisääntynyt. Kassavarannosta saatava korkotulo arvioidaan säilyvän entisellä tasollaan. Taloussuunnitelmakauden 2015 - 2016 osalta korkotulot voivat kasvaa konsernin sisäisen antolai-

nauksen seurauksena.

Vuoden 2014 talousarviossa korkomenoja arvioidaan olevan n. 9,6 milj. euroa. Korkotaso on tällä hetkellä edelleen hyvin alhainen ja merkittävä osa kaupungin korkokuluista on suojattu lyhyellä tähtäimellä. Sen sijaan lisääntyvä velkamäärä nostanee korkomenoja. Vuosina 2015 - 2016 korkomenot nousevat velkamäärän noustessa. Korkomenojen arviointi on erityisen vaikeaa, koska sekä velkamäärä että korkotaso voi vaihdella merkittävästi.

Muut rahoitustulot ja rahoitusmenot

Rahoitustuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2014 n. 20,0 milj. euroa. Määrästä suurin osa eli 16,5 milj. euroa on arvio Oy Turku Energian maksamasta osingosta. Lisäksi tuloja muodostuu rahastojen tuotoista ja muista satunnaisista tuottoeristä. Vuosien 2015 - 2016 aikana tulojen arvioidaan pysyvän ennallaan. Rahoitustulot sisältävät yleensä kertaluonteisia eriä, joita on vaikea arvioida etukäteen. Vahinkorahaston arvonkehityksen ja tuoton odotetaan olevan maltillinen ja noudattavan sijoitusperiaatteissa asetettua linjaa.

Liikelaitosten maksamien peruspääomien korot ovat 26,1 , milj. euroa vuonna 2014 ja säilyvät tällä tasolla taloussuunnitelma kauden aikana.

Muita menoja arvioidaan vuonna 2014 ja taloussuunnitelmakaudella 2015 -2016 olevan n. 2,0 milj. euroa vuosittain. Vahinkorahaston osalta ei ole huomioitu mahdollisesti syntyviä vahinkoja, jotka saattavat tulla katetuksi rahastosta.

Henkilöstö

Vuotta 2014 koskevissa henkilöstösuunnitelmissa on työvoiman käytön vuonna 2014 arvioitu alenevan lievästi vuoden 2013 tasosta – suunta on siis oikea. Erityisesti suuret toimialat, hyvinvointipalvelut ja sivistystoimiala, ovat tehostamassa toimintaansa. Myös konsernihallinnon työvoiman käyttö on alenemassa. Työvoiman käytön tehostamisessa on yhtenä elementtinä eläköitymisen tuomien mahdollisuuksien hyödyntäminen. Kaikilla toimialoilla on laadittava suunnitelmat eläköitymisen hyödyntämisestä ja toimintaa tehostavista henkilöstörakenteen muutoksista.

Kuntasektorin virka- ja työehtosopimukseen perustuvat palkankorotukset tulevat vuosina 2014 ja 2015 olemaan hyvin maltilliset. Kaupungin omissa palkkausta koskevissa päätöksissä on noudatettava erityisen tiukkaa harkintaa.

Toimintamalli uudistuksen mukainen Paremmän johtamisen kokonaisuus ohjaa hyvän ja ammattitaitoisen ihmisten johtamisen talouden ja toiminnan yhteensovittamiseen. Tietoisuus omista velvollisuuksista ja oikeuksista jokaisella tasolla selventää oman vastuun merkityksen näkemistä suunnatessa yhteisiä tavoitteita kohti. Tätä tavoitetta tukee myös järjestelmällisten kehityskeskusteluiden käyminen,

jota käyttöön otettava SAP HR-järjestelmä tukee omalta osaltaan.

HTV	2013	2014	2015	2016
Konsernihallinto	210	200	197	195
Khn alaiset palvelukeskukset	453	459	460	461
Tarkastuslautakunta	6	6	6	6
Hyvinvointitoimiala	4.684	4.662	4.652	4.642
Sivistystoimiala	3.738	3.697	3.664	3.676
Vapaa-aikatoimiala (ei sis. teatteria)	697	702	705	703
Ympäristötoimiala	171	174	173	173
Kiinteistötoimiala	233	237	239	239
Vesiliikelaitos	96	94	93	92
Varsinais-Suomen aluepelastus	600	595	595	595
Yhteensä	10.888	10.826	10.784	10.781

Talouden tasapainon saavuttaminen

Kaupunginhallitus päätti 4.3.2013 § 117 käynnistää uudistamisohjelman, joka perustuu kaupunginvaltuuston hyväksymään talousarvioon. Sen avulla uudistetaan kaupungin toimintaa vastaamaan toiminnan rahoittamiseen ennakoituja tuloja. Ohjelman valmistelu aloitettiin tammikuussa 2013 konsernihallinnon talousasioissa. Uutta toimintamallia muokailtiin helmikuussa työ jalkautettiin toimialoille talouden matriisin kautta, joka toimi työn ohjausryhmänä. Kaupunginvaltuuston 17.6.2013 hyväksymä uudistamisohjelma sisältää 126 toimenpidettä, joista taloudellisesti arvioitujen osalta nähdään parantavan kaupungin taloudellista asemaa 159,9 miljoonalla seuraavan kolmen vuoden aikana.

Uudistamisohjelman pohjalta hallintokunnille annettiin vuoden 2014 talousarvion valmistelua varten suunnitteluluvut niin käyttötalouteen kuin investointien esittämistä varten. Kaupunginvaltuusto hyväksyi suunnitteluluvut 17.6.2013. Hallintokuntien tuli antaa omat ehdotuksensa talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi 13.9.2013 mennessä. Syksyllä hallintokuntien talousarvioesitykset noudattelivat poikkeuksellisen hyvin annettuja suunnittelukuja, merkittävin poikkeama oli kuitenkin sosiaali- ja terveyslautakunnan kohdalla.

Suunnittelulukujen pohjalta kaupunginjohtaja on tehnyt talousarvioehdotuksensa. Ehdotus on vuodelle 2014 alijäämäinen eikä vuosikate vastaa poistoja. Velkaantuminen on asetettuja tavoitteita nopeampaa. Tämä siitä huolimatta vaikka ehdotus sisältää 0,75 prosenttiyksikön veron korotuksen. Jotta talous saadaan tulevina vuosina tasapainoon, joudutaan jo toteutetun uudistamisohjelman lisäksi laatimaan uudistamisohjelmalle toinen vaihe joka painottuu vuosien 2015 ja 2016 talouden korjaamiseen kestäväälle uralle. Uudistamisohjelman toisen vaiheen myönteiset nettovaikutukset on huomioitu kaupunginhallituksen toimi-

elin satunnaisten tuottojen kohdalla, koska tässä vaiheessa niiden tarkempaa osoitetta ei ole tiedossa. Kaupunginjohtajan talousarvioehdotus on tilikauden tuloksen osalta 17,7 milj. euroa alijäämäinen, mutta vuoden 2016 tilikausi on jo varausten ja rahastojen muutoksen jälkeen ylijäämäinen.

Lauta- ja johtokuntien toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

KAUPUNGINVALTUUSTO

LYHYT KUVAUS TOIMINNASTA JA TAVOITTEISTA

Ylintä päätäntävaltaa kaupungin toiminnassa käyttää asukkaiden valitsema kaupunginvaltuusto. Valtuusto valitaan neljäksi vuodeksi kerrallaan neljän vuoden välein järjestettävillä vaaleilla.

Turun kaupunginvaltuustossa on kaudella 2013 - 2016 yhteensä 67 valtuutettua ja niiden määrä on kuntalaissa sidottu kaupungin asukasluukuun.

Kaupunginvaltuuston tehtävät on määrätty kuntalaissa. Sen mukaan valtuuston tehtävänä on:

- päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista
- päättää hallinnon järjestämisen perusteista
- päättää talouden, rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteista sekä hyväksyä talousarvio
- päättää kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista
- päättää kunnan liikelaitoksille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
- päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta
- valita jäsenet kunnan toimielimiin
- päättää luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista
- valita tilintarkastajat
- hyväksyä tilinpäätös ja päättää vastuuvapaudesta
- päättää muista valtuuston päätettäviksi säädetyistä ja määrättyistä asioista.

Kaupunginvaltuutettujen paikkajako puolueittain 2013 – 2016:

Kansallinen Kokoomus	19
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue	14
Vihreä Liitto	10
Vasemmistoliitto	9
Perussuomalaiset	6
Suomen Keskusta	4
Ruotsalainen Kansanpuolue	3
Suomen Kristillisdemokraatit	1
Sinivalkoiset	1

Kaupunginvaltuuston määrärahoista maksetaan valtuutettujen kokouspalkkiot sekä tilojen käytöstä aiheutuvat vuokrat.

	*TP 2012	*TAM	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
Kaupunginvaltuusto							
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	847	1 118	1 118	1 118	1 118	1 118	1 118
Toimintakate	-847	-1 118	-1 118	-1 118	-1 118	-1 118	-1 118
Muutos-%		32,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

TP= Tilinpäätös/TAM= Talousarvio muutoksin/ SL = Suunnitteluluku / HKE = Hallintokuntien ehdotus / TAE = Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

LYHYT KUVAUS TOIMINNASTA JA TAVOITTEISTA

Valtuuston on vaalilain mukaan asetettava kuntaan toimikaudelleen kunnan keskusvaalilautakunta. Kunnan keskusvaalilautakunta on lakisääteinen kunnallinen lautakunta, jonka toimikausi on neljä vuotta. Se kokoontuu vaalilaissa säädettyinä aikoina sekä muulloin lautakunnan puheenjohtajan kutsusta tarvittaessa. Keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä viisi varajäsentä. Keskusvaalilautakunnan sihteereinä toimii kaksi kaupungin lakimiestä.

Keskusvaalilautakunta toimii kunnallisvaaleissa sekä valtiollisissa vaaleissa. Seuraavat vaalit ovat Europarlamenttivaalit toukokuussa 2014.

Keskusvaalilautakunnan tehtävä on ylläpitää valmiutta vaalien ja kansanäänestysten järjestämiseen, vastata vaalien ja kansanäänestysten järjestämisestä sekä suorittaa vaalien tuloksen laskenta valtakunnallisten ohjeaikojen puitteissa.

Keskusvaalilautakunnan tavoitteet

Laskennan valmistuminen

	Toteutunut 2012	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Europarlamenttivaalit		klo 22.00		
Kunnallisvaalit	klo 23.45			klo 23.00
Presidentinvaalit	1. vaali klo 21.30 2. vaali klo 21.10			
Eduskuntavaalit			klo 22.30	

V. 2013 ei ollut vaaleja

TOIMIELIMEN MÄÄRÄRAHAT

	*TP 2012	*TAM	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
Keskusvaalilautakunta							
Toimintatulot	554	0	290	290	290	290	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	1 089	76	427	511	511	521	531
Toimintakate	-535	-76	-137	-221	-221	-231	-531
Muutos-%		-85,8 %	79,9 %	189,7 %	189,7 %	4,5 %	130,1 %

TP= Tilinpäätös/TAM= Talousarvio muutoksin/ SL = Suunnitteluluku / HKE = Hallintokuntien ehdotus / TAE = Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

TARKASTUSLAUTAKUNTA

LYHYT KUVAUS TOIMINNASTA JA TAVOITTEISTA

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on

- järjestää hallinnon ja talouden tarkastus
- huolehtia kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
- tuottaa kaupungin ja sen strategisen johtamisen ja toiminnan kehittämisen tueksi luotettavaa ja olennaista arviointitietoa
 - valtuustolle ja muille päätöksentekijöille
 - kuntalaisille ja ympäröivälle yhteiskunnalle
 - kaupungin henkilöstölle
 - sekä arvioida valtuuston asettamien strategisten tavoitteiden ja talousarviotavoitteiden toteutumista
 - toiminnan tarkoituksenmukaisuutta, tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta
 - muita kuntalaissa lautakunnan tehtäväksi annettuja asioita.

Arviointi- ja tarkastustoiminnan tavoitteena on varmistaa kaupunkikonsernin toiminnan tarkoituksenmukaisuus ja tuloksellisuus sekä kuntalaisten etujen toteutuminen.

Toimintaympäristön muutostekijät

Tarkastuslautakunnan tehtäväkenttään vaikuttavat vaatimukset talouden tasapainottamisesta, tasapainottamista koskevien suunnitelmien sisällön ja toimenpiteiden toteutuksen ja riittävyyden arvioinnin tarve.

Toimintaan vaikuttavat myös kuntakonsernin toiminnan ja palvelutuotannon organisointi, järjestämistapa ja johtaminen sekä näissä tapahtuvat muutokset.

Lisäksi lautakunnan toiminnassa tulee ottaa huomioon kulloinkin voimassa olevien ohjausasiakirjojen rakenne ja sisältö sekä ne muutostekijät, jotka vaikuttavat kaupunkikonsernin ja sen eri osien toimintaan ja tulokseen. Toimintaympäristössä tapahtuu jatkuvia muutoksia muun muassa lainsäädännöstä sekä lisääntyvästä kuntarajat ylittävästä yhteistyöstä johtuen.

Toiminnan kehittämislinjaukset ja kehittämissuunnitelma

Tarkastuslautakunnan tavoitteena on tukea valtuuston päättämien strategisten tavoitteiden toteutumista toimintajatuksensa mukaisesti. Tavoitteiden toteutumista tuetaan arviointitoiminnalla, jossa tarkastellaan asetettujen tavoitteiden toimeenpanoa, toteutumista ja vaikutuksia organisaation eri tasoilla ja toiminoissa. Arviointitoiminnalla pyritään kattamaan olennaisimmiksi katsotut asiakokonaisuudet tai toiminnot valtuustokauden aikana. Arviointitoiminnan tuloksista raportoidaan kulloinkin tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunnan toiminnan sisältöön vaikuttavat muun muassa toimintaympäristössä ja kaupungin omassa toiminnassa tapahtuvat muutokset ja kulloinkin asetetut tavoitteet. Tarkastuslautakunnan toimintatapoja ja toiminnan sisältöä kehitetään jatkuvasti vastaamaan eteen tulevia haasteita.

TOIMIELIMEN MÄÄRÄRAHAT

***TP 2012 *TAM 2013 SL 2014 HKE 2014 TAE 2014 TS 2015 TS 2016**

1 000 €

Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	477	686	676	676	675	691	708
Toimintakate	-477	-686	-676	-676	-675	-691	-708
Muutos-%		43,9 %	-1,5 %	-1,5 %	-1,6 %	2,3 %	2,5 %

Kj: Palkkavarauksen tarkistaminen -0,3 % -1.094 €

TP= Tilinpäätös/TAM= Talousarvio muutoksin/ SL = Suunnitteluluku / HKE = Hallintokuntien ehdotus / TAE = Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

KAUPUNGINHALLITUS

LYHYT KUVAUS TOIMINNASTA JA TAVOITTEISTA

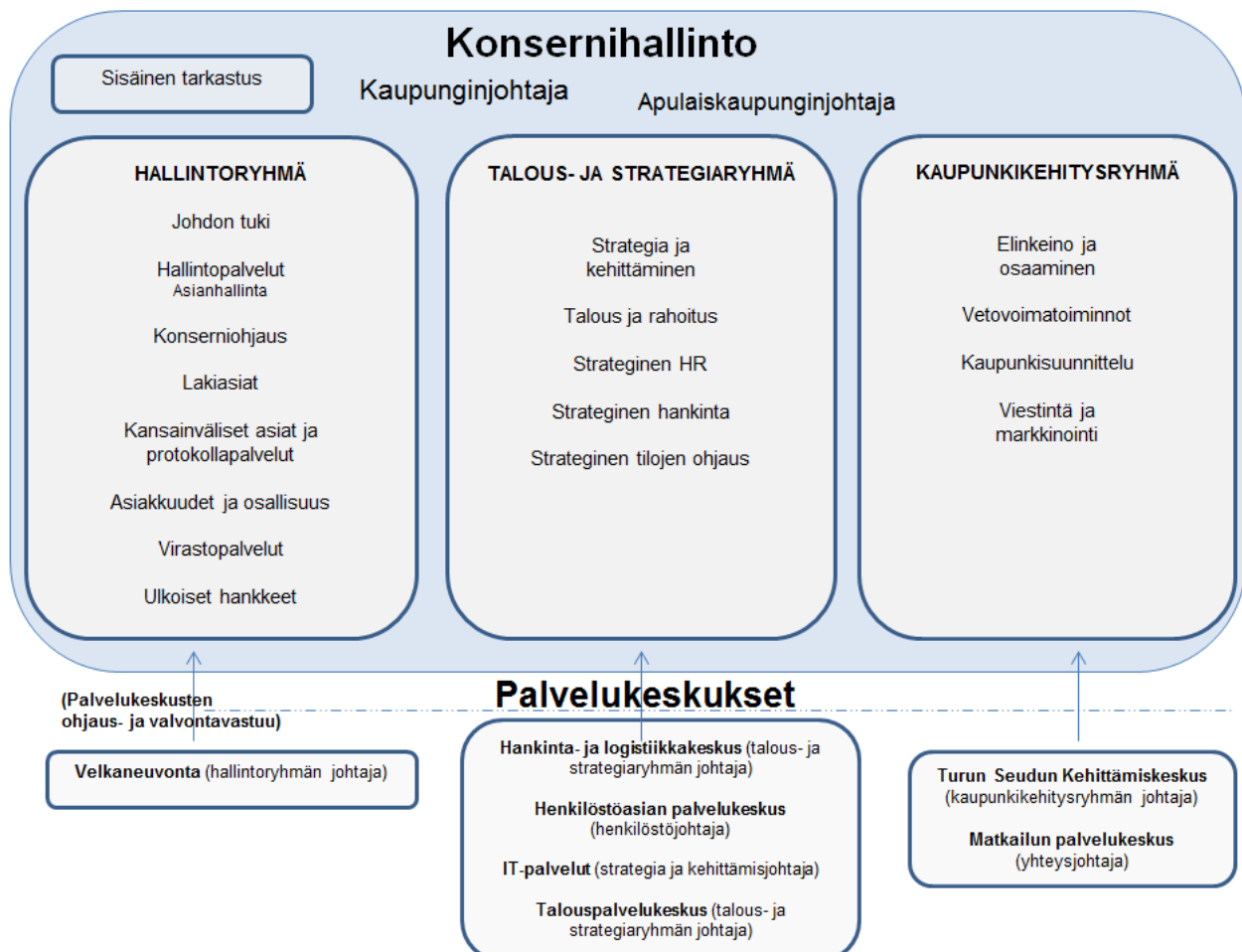
Kaupunginhallituksen tehtävänä on huolehtia seuraavista tehtävistä:

- 1) Vastata kaupungin talouden ja omaisuuden hoidosta ja organisaation tuloksellisesta toiminnasta sekä seurata kaupunginvaltuuston kaupungin organisaatioille asettamien tulostavoitteiden toteutumista ja tarvittaessa täsmentää tavoitteiden asettelua,
- 2) johtaa kaupungin strategioiden, talousarvion ja -suunnitelman sekä muiden kaupunginvaltuuston päätettäväksi tulevien suunnitelmien ja ohjelmien valmistelua sekä vastata niiden täytäntöönpanosta,
- 3) linjata kaupungin johtamisjärjestelmään kuuluvia kysymyksiä siltä osin, kun niistä ei ole säädetty johtosäännöissä,
- 4) johtaa kaupungin hallintoa sekä valvoo, että sen alaiset toimielimet, toimialat, liikelaitokset sekä viranhaltijat ja muut kaupungin palveluksessa olevat suorittavat tehtävänsä voimassa olevia säädöksiä ja päätöksiä noudattaen sekä toimivat kaupungin edun mukaisesti,
- 5) vastata kaupungin henkilöstöpolitiikasta sekä valvoo sen toteuttamista ja henkilöstöasioita koskevan päätöksenteon yhtenäisyyttä,

- 6) johtaa kaupungin elinkeinopolitiikkaa ja kaupunkikehittämistä,
- 7) johtaa kaupungin kaavoitusta ja maankäyttöä,
- 8) huolehtia kaupungin tiedottamisesta ja kuntalaisten osallistumismahdollisuuksista sekä
- 9) päättää kaupunkitasoisista seudullisista ja ylikunnallisista asioista sekä huolehtia seudullisten toimielinten ohjaamisesta

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii lisäksi toimielimen konsernijaosto, jonka pääasiallinen tehtävä on vastata omistajaohjauksesta ja palvelukeskusten ohjaamisesta.

Varsinaiseen kaupunginhallituksen alaiseen organisaatioon kuuluvat konsernihallinto sekä kahdeksan palvelukeskusta, joiden tehtävistä ja raportointivastuista kaupunginjohtaja päättää. Konsernihallinnon organisaatio on jaettu kolmeen ryhmään ja kahdeksaan palvelukeskukseen alla olevan organisaatiokartan mukaisesti.

Olennaisimmat ulkoisen toimintaympäristön muutostekijät

- Suhdannetilanne
- Valtion toimenpiteet; valtiosuuslainsäädäntö, kuntien tehtävien arviointi
- Elinkeinorakenteen muutos ja erityisesti meriteollisuuden tilanne
- Sote- ja kuntauudistuksen eteneminen

Toiminnan kehittämislinjaukset ja kehittämissuunnitelma

Sisäisten muutoshankkeiden avulla pyritään entisestään selkeyttämään ohjausmallia ja toteuttamaan hallinnonjärjestämispäätöksen tavoitteita.

Ulkoisilla kehittämissuunnitelmissa pyritään erityisesti huolehtimaan kaupungin vetovoimasta ja kilpailukykyä sekä käynnistyvän rahoituskauden ohjelmien huomioimisesta. Edelleen ulkoisilla kehityshankkeilla on merkitystä kaupungin edunvalvonnan sekä seudullisen ja kansallisen aseminnin kannalta

Kaupunginhallituksen kannalta olennaisimmat kehityshankkeet jaoteltuna sisäisiin ja ulkoisiin toimintaympäristöihin ovat:

Sisäiset kehityshankkeet

- Toimintamalliuudistuksen jatkokehityksenä kaupunkitason ohjausmallin ja sitä tukevan johtamisjärjestelmän vahvistaminen ja toimivuuden vakiinnuttaminen koko kaupungissa:
 - Sopimusohjauksen uudistaminen
 - Hyvinvointitoimialan ja sivistystoimialan organisaatioiden uudistaminen ohjausmalliin päälinjausten mukaisesti
 - Paremman johtamisen kokonaisuus
 - Maankäytön ohjausmallin sovittaminen koko kaupungin ohjausmalliin ja käyttöönotto
- Strategisten ohjelmien vahvistaminen ja niiden täytäntöönpano
 - Henkilöstöstrategian ja muiden ohjausasiakirjojen kuten hankintastrategian vahvistaminen
- Kärkihankkeiden määrittely ja seurantamalli sekä yleinen kehittämisen mallin käyttöönotto
- Käynnistetään Kupittaa ja Itäharjun alueen pitkän aikavälin kehittäminen
- Konsernirakenteen jatkokehittäminen ja konserniohjauksen mallin toimeenpano
- Matriisien toimintatavan vakiinnuttaminen ja seuranta
- Sisäisen valvonnan järjestelmän vahvistaminen ja implementointi sisältäen riskienhallinnan ja valmius toimintojen johtamisjärjestelmän
- Asiakaspalvelukokonaisuuden kehittäminen painottaen sähköisen palvelukokonaisuuden uudistamista driveTurku hankkeen osana
- Työllistämistoimintojen kokonaisuuden tehostaminen
- Omaisuuden hallinnan ja rahoituksen uusien mallien kehittäminen sisältäen välillisen omistamisen
- Vetoimatoimintojen määrittely ja vahvistaminen
- Yhtenäisen kaupungin viestitilmeen ja markkinointitoimintojen määrittely
- Varaudutaan tuotantoyhtiöiden siirtymiseen markkinoille
- Tilaamis- ja sopimushallinnan osaamista tulee kasvattaa organisaatiossa tuotantoyhtiöiden palvelujen kilpailuttamiseen siirryttäessä
- Innovatiivisten hankintamenettelyjen käyttöönotto toteutetaan
- Sosiaali- ja terveystoimen yhdistämisen arviointi
- Turun kaupungin VS- Sairaanhoidopiiriin kohdistuvan

konserniohjauksen ja taloudellisen ohjauksen vahvistaminen ja prosessin uudistaminen

- Elinkeinotoimintojen ja yrityspalveluiden rakenne ja toimintamalli uudistetaan
- Valmistellaan hallinnon tilakäytön PTS ja periaatteet
- Kiinteistötoimialan liikelaitosmallin hyötyjen ja tasarakenteen arviointi

Ulkoiset kehityshankkeet

- Kuntauudistus
- Sote- uudistus
- Kuntien tehtävien arviointi
- Pohjoinen kasvukäytävähankkeen edistäminen
- elinkeino- innovaatiopolittiset hankkeet; (Inka, kasvusopimus, Turku Seas)
- Kuntalain kokonaisuudistus
- Itämeriviikon toteuttaminen ja edunvalvonta
 - Itämerenalueen pääministerin kokous

Kaupunginhallituksen vahvistamat kaupunkitason linjaukset

- Uudistamisohjelman toinen kierros valmistellaan talouden tasapainon saavuttamiseksi. Uudistamisohjelmalla haetaan toiminnallisia muutoksia, joilla saavutetaan säästöjä ja kasvatetaan tuloja. Uudistamisohjelman lisätoimenpiteillä tulee saavuttaa talouden tasapaino suunnitelmakaudella; vaikutukset vuoden 2015 osalta 16 M€ ja 2016 osalta 38 M€ , jotka kohdennetaan toimialoille uudistamisohjelman laatimisprosessissa. (Kj)
- Tyky-toimintaan varattavien rahojen käyttö keskittään ja uusi kaupungin omiin palveluihin tukeutuva järjestelmä otetaan käyttöön (Kj)
- Microsoft ohjelmistotuotteiden kustannukset siirretään toimialoille (Kj)
- Siirrytään koko kaupungissa sähköiseen palkkalaskelmaan (Kj)
- Asiantuntijoiden tehtävien vaativuuden arviointimalli vahvistetaan koko kaupungin tasolla (Kj)
- SAP hankintajärjestelmän käyttöä palveluhankinnoissa laajennetaan (Haloke)
- Päiväkotiverkkoa koskeva päätös valmistellaan kaupunginhallituksen hyväksymän päivähoiton järjestämislinjauksen mukaisesti ja investoinnit yksittäisten kohteiden osalta tuodaan päätettäväksi verkkopäätöksen jälkeen (investoinnit)
- Hirvensalon koulu toteutetaan kaupungin 100 % omistaman perustettavan kiinteistöyhtiön taseeseen (kh). Kaupunginteatterin rakennus luovutetaan kaupungin 100% omistamalle kiinteistöyhtiölle ja peruskorjaus toteutetaan kiinteistöyhtiön toimesta. Kiinteistöyhtiöiden omistusjärjestely ja rahoitusmalli, toteutetaan joko konsernilainana tai kaupungin takauksin siten, että kohteita voidaan tarvittaessa siirtää välillisen omistamisen piiriin erillisiin päätöksiin perustuen (investoinnit)

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Kaupunginhallitus

- Kiinteistötoimialan investointien priorisointi, koh- teidenlistaukset vahvistetaan erikseen kaupunginhal- lituksessa (investoinnit)

UUDISTAMISOHJELMAN MUKAISTEN TOIMENPITEIDEN SITOVA KOKONAISVAIKUTUKSET

Toimielin	TAE 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Hallinto	0,4 Milj €	0,4 Milj €	0,7 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €
Talouspalvelukeskus	0,3 Milj €	0,3 Milj €	0,3 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €
Turun Seudun Kehittämiskeskus	0,4 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €
IT-palvelut	1,7 Milj €	1,7 Milj €	1,7 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €
Hankinta- ja logistiikkakeskus	0,6 Milj €	0,2 Milj €	0,3 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €
UBC	0,1 Milj €	0,1 Milj €	0,1 Milj €	0,1 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €

TOIMIELIMEN MÄÄRÄRAHAT

	*TP 2012	*TAM 2013	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
1 000 €							
Toimintatulot	50 515	53 265	59 902	54 332	54 969	53 720	54 251
Valmistus omaan käyttö	29	5 410	0	5 031	5 031	5 081	5 132
Toimintamenot	101 843	119 724	119 410	121 285	122 012	121 370	122 578
Toimintakate	-51 299	-61 049	-59 508	-61 923	-62 012	-62 569	-63 195
Muutos-%		19,0 %	-2,5 %	1,4 %	1,6 %	0,9 %	1,0 %

Kj: Palkkavarauksen tarkistaminen -0,3 % -85.314 € 2014 -2016 ; Uudistamishjelman toimenpiteitä kohdistetaan toimialoille; Tyky rahat jaetaan uudelleen ja kaupunginhallituksen talousarvioon varataan tyky-rahoja varten 676.000 € sisäinen meno sekä 637.000 € sisäinen tulo, tykyrahat jaetaan uudelleen talousarvion määrärahakeskeisellä siirtona talousarviovuoden aikana; Hytolta 3 htv 101.400 €; Vapaa-aikatoimialalta 1 htv 33.800 € (Siirretään henkilöstöasiainpalvelukeskukseen)

Investointimenot	8 671	8 417	4 500	11 531	14 959	8 050	6 500
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	0	0
Luovutustulot	32	0	0	0	18 428	0	0
NETTO	-8 639	-8 417	-4 500	-11 531	3 469	-8 050	-6 500
Muutos-%		-2,6 %	-46,5 %	13,2 %	-141,2 %	-332,1 %	-19,3 %

Kj: Konsernihallinnolle asetetaan myöhemmin kohdistettava 15.000.000 € pysyvien vastaavien myyntierä; konsernihallinnon investointiosaan merkitään Teatteri Oy:n tase-erän myynti ja osakkeiden investointi 3.427.762 €

KAUPUNGINHALLITUS, OMARAOITUSOSUUDET

LYHYT KUVAUS TOIMINNASTA

Kaupunginhallituksen omarahoitusosuuksiin on budjetoitu kaupungin osuus kunkin alla olevassa taulukossa mainitun laitoksen tai erillisen toiminnon hoitamiseen. Kaupunginhallitus päättää erikseen työllisyysmäärärahan ja Kiinteistöliikelaitoksen omaisuuden ylläpitoon kohdistuvista omarahoitusosuuksista.

	TA 2013	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
Netto, 1.000 €	49.581	50.317	51.214	52.083
Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos	12.630	12.974	13.250	13.500
Kiinteistöliikelaitos, omaisuuden ylläpito (Kh)	27.612	27.367	27.916	28.477
Maaseutuelinkeinotoiminnot	56	56	56	57
Matkailutoiminnot	3.550	3.834	3.834	3.834
Velkaneuvontatoiminnot	228	294	297	300
Turun Seudun kehittämiskeskus, väestöosuus	1.705	1.773	1.791	1.809
UBC ja Valonia, hanketoiminnot	-	169	171	172
Työllisyysmääräraha (Kh)	3.800	3.850	3.898	3.933
Kasvu-%		1,5 %	1,8 %	1,7 %

***TP 2012 *TAM 2013 SL 2014 HKE 2014 TAE 2014 TS 2015 TS 2016**

Kaupunginhallitus, omarahoitusosuudet

Toimintatulot	1 894	1 900	1 900	1 918	1 918	1 920	1 936
Valmistus omaan käyttö	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	50 155	51 481	50 435	52 235	52 235	53 134	54 019
Toimintakate	-48 260	-49 581	-48 535	-50 317	-50 317	-51 214	-52 083
Muutos-%		2,7 %	-2,1 %	1,5 %	1,5 %	1,8 %	1,7 %

TP= Tilinpäätös/TAM= Talousarvio muutoksin/ SL = Suunnitteluluku / HKE = Hallintokuntien ehdotus / TAE = Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA

LYHYT KUVAUS TOIMINNASTA JA TAVOITTEISTA

Hyvinvointitoimialan visio

Turun hyvinvointitoimiala on tuloksellisesti turkulaisten terveyttä, elämänhallintaa ja hyvinvointia tukeva, nopeasti palvelukysynnän muutoksiin vastaava, innovatiivinen organisaatio, jossa henkilöstön tietotaito käytetään asukkaiden hyväksi.

Hyvinvointitoimialan arvot

Hyvinvointitoimialan arvot noudattavat kaupungin yhteisiä arvoja. Arvojen pohjalta on luotu hyvinvointitoimialan toimintaa ohjaavat periaatteet:

- 1) Turkulaisten hyvinvointi on meille tärkeintä
- 2) Olemme rohkeita ammattilaisia
- 3) Kannamme vastuamme tulevaisuudesta
- 4) Toimintamme perustuu oikeudenmukaisuuteen ja tasa-arvoisuuteen
- 5) Toimimme kumppanuudessa turkulaisten hyväksi

Hyvinvointitoimialan toiminta

Hyvinvointitoimiala tuottaa avohuollon- ja sijaishuollonsosiaalityön sekä sosiaalityön erityispalveluita, neuvola (äitiys, lasten ja ehkäisy), koulu- ja opiskeluterveydenhuollon, muun ehkäisevän terveydenhuollon, sairaudenhoidon sekä suun terveydenhuollon palveluita, somaattisen- ja psykiatrisen erikoissairaanhoidon palveluita, lastenneurologisen tutkimuksen ja hoidon, lääkinällisen kuntoutuksen, psykososiaalisen kuntoutuksen, työelämäkuntoutuksen sekä vammais- ja kehitysvammahuollon palveluita, kotihoidon, ympärivuorokautisen hoidon sekä geriatrisen sairaalahoidon palveluita.

Toimintaympäristön muutostekijät

Suomen kokonaistuotannon kasvu pysähtyi ja kääntyi laskuun vuonna 2012. Suomen Pankin ennusteen mukaan kokonaistuota supistuu 0,8% vuonna 2013, mutta alkaa lievästi kasvaa vuoden loppupuolella. Kasvu jatkuu hitaana vuonna 2014, vaikka maailmanmarkkinoiden kasvu voimistuu. Kokonaistuotannon kasvuvauhti alkaa lähentyä pitkän aikavälin keskiarvoa vasta vuonna 2015, jolloin BKT kasvaa 1,4%. Finanssikriisiä edeltänyttä vuoden 2008 kokonaistuotannon tasoa ei saavuteta ennustejaksolla 2013-2015.

Kotimaista kysyntää kannatellut yksityinen menotus supistuu vuonna 2013 ja alkaa kohentua vasta 2014 aikana. Kotitalouksien ostovoima heikkenee vuosina 2013-2014.

Työllisyyskehitys on lähivuosina heikkoa. Työttömyysaste nousee 8,6% vuonna 2014, eikä tilanne kohene vielä merkittävästi vuonna 2015. Työttömyyden kasvua rajoittaa työikäisen väestön määrän supistuminen ennustevuosina. (Suomen Pankki, Euro&talous 3/2013: Talouden näkymät)

Suurten kuntien palvelutuotantoon haasteita lisäävät mm. voimakas väestön ikääntymiskehitys sekä maahanmuutto. Eläkkeelle siirtyminen tulee kiihtymään: yli 60% kuntien työvoimasta siirtyy eläkkeelle vuoteen 2030 mennessä. Samanai-

kaisesti väestön ikääntymisestä johtuen palvelujen tarve kasvaa voimakkaasti. Myös palvelujen tuottajan valintaan liittyvä vapaus kasvaa.

Turun väestönkehityksen merkittävä muutos on 1990-luvun alusta alkaen ollut ulkomaalaisperäisen väestön (muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvia eli muunkielisiä) osuuden nopea nousu 0,8 %:sta vuonna 1990 vuoden 2012 lopun 8,3 %:iin. Muunkielisiä oli Turun väestötietojärjestelmän ennakkotietojen mukaan kesäkuun 2013 lopussa noin 16 200 (9 % koko väestöstä). Vieraskielisen väestön ennustetaan kasvavan 20 000 henkilöön vuoteen 2019 mennessä.

Turun työttömyysaste oli vuoden 2012 joulukuussa 13,9 % ja koko vuoden 2012 keskimääräinen työttömyysaste oli 13%. Työttömyys on Turussa pysynyt reilusti maan keskiarvon yläpuolella, koska vastaava luku koko maassa oli 9,5 %. Heinäkuussa 2013 Turun työttömyysaste on kasvanut jo 16,3%:iin (valtakunnan keskiarvo 12,7%). Työttömyyden nopea kasvu on huolestuttavaa.

Nuorten alle 25 v. työttömyys on myös kasvussa. Joulukuussa 2012 työttömiä alle 25v. nuoria oli 1619 ja heinäkuussa 2013 2226 (2012 heinäkuu 1941). Työttömien nuorten määrä on ollut koko alkuvuoden 2013 aikana kuukausittain noin 200-300 henkeä korkeammalla tasolla verrattuna edelliseen vuoteen.

Muunkielisten turkulaisten epätasainen jakautuminen pienaluaille näkyy myös työttömyystilastoissa. Kun muiden kuin suomen- tai ruotsinkielisten työttömien työnhakijoiden osuus kaikista työttömistä oli koko kaupungissa maaliskuussa 16 prosenttia, Varissuolla se oli 47, Lausteella 46 ja Halisissa 35 prosenttia.

Työikäisen väestön osuus on pysynyt lähes samana kymmenen vuoden vertailujakson aikana. 15- 64 -vuotiaiden työikäisten määrä laskee kuitenkin noin 10 000 hengellä vuoteen 2030 mennessä. Vanhushuoltosuhte (kuvaa yli 65-vuotiaiden prosentiosuutta työikäisestä väestöstä) oli Turussa v. 2011 29,5 %, joka on vertailukaupunkien suurin. Pienin oli Espoossa, jossa vastaava arvo oli 19,5 %.

Vanhustenhuollon suurin haaste on vanhusten lukumäärän jyrkkä kasvu yli 85-vuotiaiden osalta. Tällä hetkellä ennakkotietojen mukaan kesäkuussa 2013 oli yli 85 -vuotiaita 4846 henkilöä ja lukumäärä on kasvamassa jyrkästi. Yli 85 -vuotiaista 50 % on palvelujen piirissä.

Turun ominaispiirteisiin kuuluu 0-14 -vuotiaiden lasten ja heidän 25-44 -vuotiaiden vanhempiensa ja työelämässä olevien poismuutto Turusta. Turkuun muuttaa 15- 24 -vuotiaita nuoria mm. opiskelijoita, työvoimaan kuulumattomia, työttömiä, tuntemattoman taustan omaavia sekä vieraskielisiä. Pääasiallinen muuttotappio syntyy lapsiperheistä ja työllisestä työvoimasta. Turulle muuttoliike on ollut erittäin epäedullinen jo pitkään. Turun suhteellinen asema heikkenee vuodesta toiseen muutto liikkeen rakenteen vuoksi, mikä vaikuttaa erityisesti sosiaali- ja terveydenhuoltoon kohdistuvien palvelujen tarpeeseen.

THL:n tekemän alueellisen terveys- ja hyvinvointitutkimuksen mukaan turkulaiset pärjäävät yleisesti hyvin, mutta hyvinvoin-

nissa on suuria alueellisia eroja. Suurimmat haasteet liittyvät hyvinvointierojen kaventamiseen eri sosiaaliryhmien välillä. Turkulaisten lapsiperheiden ongelmista kertovat maan keskiarvon ylittävät kodin ulkopuolelle sijoitettujen ja avohuollon tukitoimenpiteiden piirissä olevien 0-17 -vuotiaiden lasten määrät. Huostaanottoja on tehty enemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Huostaan otetuissa ja myös kiireellisesti sijoitettussa erottuu 13-17 -vuotiaiden ikäryhmä. Vaikeasti oireilevan teinin sijoittaminen perheeseen on nyt käytettävissä olevan tuen turvin harvoin mahdollista. Sijaishuollon ostopalvelut ja sitä myötä kustannukset ovat kasvaneet tuntuvasti

Köyhyys oli ATH- tutkimuksen (v. 2010) mukaan varsinkin nuoremmassa ikäluokissa koko Suomen keskiarvoa huolestuttavampi. Joka neljännessä perheessä menojen kattaminen käytettävissä olevilla tuloilla oli hankalaa. Useampi kuin joka kolmas perhe tarvitsisi myös apua arjesta selviytymiseen. Erityisen haavoittuvia ovat köyhien ja yksinhuoltajien lapset. Turussa onkin yksinhuoltajaperheitä suhteessa väestöön eniten Suomessa. Turkulaisilla on valtakunnallisessa vertailussa todettu erityisen paljon psykososiaalisia ongelmia.

Lainsäädännön muutoksista aiheutuvat palvelutarpeen lisäykset ja uudelleen arviointi koskettavat lähinnä perusterveydenhuoltoa, kuntoutumispalveluita ja vanhuspalveluita. Sosiaalihuoltolain kokonaisuudistus on tulossa suunnittelukauden loppupuolella.

Kuntaa velvoittavia lakimuutoksia ovat mm. terveydenhuoltolaki (1.5.2011 vaihe I ja 2014 vaihe II), ja vanhuspalvelulaki v. 2013. Vanhuspalvelulain lähtökohta on ikääntyneen väestön ja iäkkään henkilön toimintakyky, ei ikä sinällään. Lain mukaan kunnan toimintaa on edistettävä koko ikääntyneen väestön aseman parantamiseksi, hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn edistämiseksi sekä iäkkäille järjestettävien palvelujen kehittämiseksi osana kunnan strategista suunnittelua. Iäkkään henkilön hoito on järjestettävä laitoksessa vain, jos se on perusteltua henkilön arvokkaan elämän ja turvallisen hoidon kannalta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutostusta valmistelevalle työryhmän toimeksianto korostaa sosiaali- ja terveydenhuollon perustason integraatiota sekä kuntalähtöistä palveluiden järjestämistä vastuuta. Erityisesti ikääntyvän väestön palveluiden tarpeiden kasvaessa kuntatasolla tehtävät ratkaisut ovat avainasemassa.

Uuden sosiaalihuoltolain on tarkoitus tulla voimaan vaiheittain, aikaisintaan vuonna 2015. Sosiaalihuoltolain uudistaminen kuuluu suureen sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön uudistamiskokonaisuuteen. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä säädetään erikseen ns. järjestämislaissa, jonka valmistelu jatkuu. Uuden sosiaalihuoltolain lisäksi tarkistetaan sosiaalihuollon erityislainsäädäntö sekä rajapintalait, joissa säädetään muun muassa asiakasmaksuista sekä asiakkaiden asemasta ja oikeuksista. Lisäksi selkeytetään vastuita ja kehitetään yhteistyötä ja osaamista yhdessä muiden hallinnonalojen kanssa.

Toiminnan kehittämislinjaukset ja kehittämissuunnitelma

Hyvinvointitoimialalla prosessijohtaminen toteutuu kolmen elinkaarimallin mukaisen ydinprosessin kautta. Ydinprosesseja ovat:

- lasten ja nuorten kasvun tukeminen
- itsenäisesti selviytyvien toimintakyvyn turvaaminen
- ikäihmisten elämänlaadun turvaaminen

Elinkaarimallin avulla tunnistetaan ikäryhmien asiakastarpeet. Elinkaarimalli painottaa asiakasnäkökulmaa, jolloin ikäryhmittäiset asiakastarpeet tulevat selkeämmin esille.

Ikäryhmien asiakastarpeita - terveyttä ja hyvinvointia – edistetään tulosalueiden välisellä yhteistyöllä.

Lasten ja nuorten kasvun tukeminen

Asiakastarveanalyysi

Hyvinvointitoimialan lasten ja nuorten palvelut ovat pitkälti lainsäädännön velvoittamia. Painopiste on peruspalveluissa, niiden saatavuudessa ja toimivuudessa. Tavoitteena on ongelmien ehkäiseminen ja niihin puuttuminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Peruspalvelut, neuvola ja kouluterveydenhuolto kattavat koko ikäryhmän. Niiden kautta saadaan hyvä kuva alle 18-vuotiaiden turkulaisten elämäntilanteesta ja palvelutarpeesta. Palveluja kehitetään entistä tiiviimmin yhteistyössä sivistystoimialan kanssa, jotta lasten, nuorten ja perheiden tarvitsemää tukea voidaan viedä normaaleihin kasvuympäristöihin aina, kun se on mahdollista. Hyvinvoiva lapsi ja nuori –hankkeessa (Kaste II –rahoitus) keinoja ehkäisevän työn vahvistamiseen ja verkostoituvien erityispalveluihin. Yhteistyötä vapaa-aikatoimialan kanssa jatketaan ennaltaehkäisevän toiminnan lisäämiseksi, mm. Eviva -hankkeessa. Nuorten syrjäytymistä ehkäistään peruspalveluilla ja koulutustakuulla, vakaviin syrjäytymisriskeihin puututaan asunnottomuutta vähentävillä toimilla (TALK-tuettu asuminen).

Palvelujen kehittäminen ja uudelleen järjestelyt

Lastensuojelussa on käynnissä muutos ehkäisevän työn avohuollon toiminnan vahvistamiseksi ja sijaishuollon muuttamiseksi perhehoitopainotteiseksi. Lasten ja nuorten palvelujen kustannusrakenne on edelleen painottunut liikaa raskaimpaan korjaavaan toimintaan, näin erityisesti lastensuojelussa. Lastensuojelun palveluja tarvitsi vuonna 2012 n. joka kymmenes alle 18-vuotias turkulainen. Lastensuojelun painopisteen muutoksen jo toteutuneiden toimenpiteiden taloudelliset vaikutukset eivät näy, koska huostaan otettujen kokonaismäärä on edelleen kasvanut ja erityisesti ostettujen sijaishuollon palvelujen kustannukset ovat vuosi vuodelta kasvaneet. Rakennemuutostavoitteet ovat siis entistä ajankohtaisempia. Suotuisaa kehitystä on nähtävissä mm. jälkihuollossa, jossa nuorten tuetulla asumisella on pystytty vähentämään jälkihuollon sijoituksia. Lastensuojelun kehittämistoimet ovat mukana myös kaupungin uudistamisohjelmassa.

Lasten ja nuorten terveydenhuollossa neuvoloiden sekä koulu-terveydenhuollon sekä suun terveydenhuollon palveluja tuetaan terveydenhuoltolain ja asetuksen mukaisesti. Raskaamman tuen tarpeen ehkäisemiseksi järjestettäviä perheille kotiin annettavia palveluja on jo pystytty hieman lisäämään, mm. Torin kulman toiminta on vakinaistettu ja lapsiperheiden kotipalvelu käynnistyy syksyllä 2013. Toiminnan laajentamiselle on asetettu vuosittavoitteet.

Vuoden 2013 aikana valmistellaan monialaisena yhteistyönä

lastensuojelulain edellyttämä lastensuojelusuunnitelma ja terveydenhuoltolain edellyttämä toimintaohjelma neuvolatyölle, koulu- ja opiskeluterveydenhuollolle sekä lasten ja nuorten ehkäisevälle suun terveyden-huollolle.

Strategisen palvelusopimuksen painopisteinä ovat:

- lapset, nuoret ja lapsiperheet saavat tarvitsemaansa tukeaa riittävän aikaisin
- lastensuojelun palvelurakenne uudistetaan avohuoltoon ja perhehoitoon painottuvaksi
- nuorten syrjäytymistä ehkäistään.

Itsenäisesti selviytyvien toimintakyvyn turvaaminen

Asiakastarveanalyysi

Turkulaisten hyvinvointi ja terveydentila on keskimäärin varsin hyvä, mutta sosiaaliryhmien välillä oli havaittavissa sama ero kuin valtakunnallisesti: väestöryhmien väliset hyvinvointi- ja terveyserot ovat suuret. Laman myötä kokonaistilanne heikkeni merkittävästi ja hyvinvointierot uhkaavat edelleen kasvaa. Työikäisessä väestössä riski hyvinvointipuutteiden kasautumiseen kohdentuu yksinasuviin ja yksinhuoltajiin. Maahanmuuttajien määrä on Turussa suhteellisen suuri ja kasvaa edelleen. Heidän hyvinvointinsa on kantaväestön hyvinvointia matalammalla tasolla kaikilla hyvinvoinnin osa-alueilla. Turkulaisten hyvinvointierot ovat myös alueellisesti painottuneita ja alueelliset erot ovat kasvaneet entisestään viime vuosina.

Turun terveydenhuollon rakenne on muiden suurten kaupunkien kaltainen. Perusterveydenhuollon avohoidossa Turun avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset olivat vuonna 2012 suurten kaupunkien vertailussa pienimmät, 18,0 prosenttia mediaania pienemmät. Suurten kaupunkien lailla Turun terveydenhuolto on erikoissairaanhoidon painotteinen.

Vammaispalvelut Turku tuotti vuonna 2012 Kuusikkokuntien vertailussa toiseksi edullisimmin ja kehitysvammaisten henkilöiden palvelut kolmanneksi edullisimmin vuonna 2011 (asiakasta kohden laskettuna). Toimeentulotuen määrä asiakasta kohden laskettuna oli kuusikkokuntien pienin ja asukasta kohden laskettuna toiseksi pienin vuonna 2011

Palvelujen kehittäminen ja uudelleen järjestelyt

Työikäisen väestön hyvinvointia lisätään ehkäisevillä palveluilla ja estämällä hyvinvointipuutteiden kasautuminen sekä luomalla rakenteet hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ja terveyserojen kaventamiseksi. Valtuustoryhmien välisen Turku-sopimuksen linjaukset (esimerkiksi vaikuttavuus, kaupunkilaisten osallisuus) otetaan huomioon laadukkaita peruspalveluita kehitettäessä.

Strategisen palvelusopimuksen painopisteinä ovat:

1. Edistetään hyvinvointia ja terveyttä ja kavennetaan hyvinvointi ja terveyseroja
2. Kehitetään erityisryhmien palveluita palvelutarpeiden mukaisesti (päihde- ja mielenterveyspalvelut)
3. Lisätään hyvinvointia ja terveyttä tukemalla terveitä elämäntapoja ja tarjoamalla ehkäiseviä palveluita

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi oleellista on hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen, terveyden elämäntapojen ja yhteisöllisyyden tukeminen sekä terveestä ympäristöstä huolehtiminen. Maahanmuuttajat on valittu erityiseksi kohde-

ryhmäksi. Päihde- ja mielenterveyspalveluissa pyritään asiakaslähtöisiin ja vaikuttaviin palveluihin. Palveluiden kehittämisessä oleellista on peruspalveluihin panostaminen ja asumis- palveluiden rakenteen keventäminen. Ehkäisevissä palveluissa lisätään erityisesti sähköisiä palveluita ja huolehditaan, että ajanmukainen ja oikea terveystieto on kaikkien kaupunkilaisten saatavilla. Kaupungin alueelliset erot ja asiakkaiden erilaiset tarpeet otetaan huomioon palveluita kehitettäessä.

Ikäihmisten elämänlaadun turvaaminen

Asiakastarveanalyysi

Turun vanhuspalvelulain mukainen suunnitelma on osa Turun kaupungin hyvinvointiohjelmaa. Ohjelmassa otetaan huomioon Turun kaupungin ikärakenne ja sitä vastaava palvelutarve. Uusi ikälain mukainen toiminta panostaa erityisesti ennaltaehkäiseviin palveluihin, palveluohjaukseen ja neuvontaan. Näiden tekijöiden avulla ikäihmisten käyttämien säännöllisten palvelujen tarvetta voidaan myöntää ja palveluita voidaan entistä paremmin ja tehokkaammin kohdistaa vastaamaan kasvavan, kaikkein iäkkäimmän ikäryhmän palvelutarpeisiin. Palvelujen monipuolisuutta kehitetään pitkäjänteisesti vastaamaan entistä paremmin 65- 84 -vuotiaiden asiakkaiden terveyden ja toimintakyvyn ylläpitämiseen. Palvelusopimuksen painopistemuutokset vastaavat ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemista sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain sisältöä ja siitä johdettua laatusuositusta.

Turun kaupunginvaltuuston aikaisemmin esittämät lisäykset siitä, että vanhustenhuollon palvelusetelit tuodaan päätettäväksi, kotihoidon palveluita edistetään erilaisia vaihtoehtoisia palveluratkaisuja kehittämällä sekä lautakuntakäsittelyn yhteydessä osoitettu lisäraha tulee käyttää mm. tehostetun palveluasumisen lisäämiseen, on otettu huomioon uuden sopimuksen tavoitteissa. Samoin omaishoidon tuen osuus ja myönnettyjen tukien riittävyys on huomioitava entistä paremmin osana talousarviota. Näiden vaihtoehtojen tuomat mahdollisuudet tukevat nykyisen, suhteellisen raskaan palvelurakenteen keventämistä, mutta samalla mahdollistavat lisäpanostuksen ennaltaehkäiseviin ja kevyempiin palvelumuotoihin. Lisäksi rakennemuutoksella varmistetaan oikea-aikainen ympärivuorokautisen hoidon riittävyys silloin, kun kotona asuminen ei enää ole mahdollista.

Ehkäisevä vanhustyö on erityisenä painopisteinä ja tukea vahvasti kotona asuvien ikäihmisten toimintakyvyn säilymistä parempaan entistä pidempään. Laajennettu palveluohjaus- ja neuvontapiste sekä vanhusneuvola ja siihen yhdistyvä yhteistyö muiden hallintokuntien, järjestöjen ja kolmannen sektorin kanssa vahvistavat ikäihmisten omahoitoa ja toimintakyvyn ylläpitämistä sekä niihin tarvittavaa tukea. Lisäksi kotihoidon peittävyys ja keskiraskaan kotihoidon palvelun nostaminen painopisteeksi, lisäävät kotihoidon vaikuttavuutta, jotta kotona asuminen on entistä useammin vaihtoehto ympärivuorokautiselle hoidolle.

Palvelujen kehittäminen ja uudelleen järjestelyt

Tällä hetkellä ikäihmisten palvelujen kehittäminen perustuu sopimuksen mukaisesti ikäihmisten hoidon palvelurakenteen muuttamiseen avopalvelupainotteisemmaksi ja ikäihmisten toimintakyvyn edistämiseen ja ylläpitämiseen.

Vanhuspalvelujen kehittäminen ja palvelujen uudelleen kohdentaminen saa vahvistusta uuden ns. ikälain perusteista. Laki ohjaa palvelun tuottajaa tukemaan ikääntyneen väestön hyvinvointia, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista sekä parantamaan heidän mahdollisuuttaan osallistua elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun. Ikäihmiset voivat entistä pa-

remmin vaikuttaa palvelutarpeidensa huomioimiseen ja siihen, että saavat niitä palveluja, jotka he itse kokevat tarpeellisimmiksi. Palvelutarpeen selvittäminen ja jatkossa palvelusuunnitelman tekeminen ja suunnitelman arvioiminen on myös täsmennetty uudessa lainsäädännössä.

Uusi laki edellyttää vuosittain kunnan alueella tapahtuvaa arviointia iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja

omaishoidon järjestämisestä ja kehittämisestä. Toisaalta kunnan on samalla arvioitava palveluihin tarvittavat voimavarat ja myös hoitoa ja palveluita antavien henkilöiden asiantuntemus. Vanhusneuvoston roolia on selkiytetty ja neuvoston mukaan ottamista kunnan vanhuspalvelujen suunnitelman valmisteluun on vahvistettu. Näin palvelujen kehittäminen on entistä enemmän osallisuuteen perustuvaa ammattilaisten ja asiakkaiden välistä keskustelua toimintojen järjestelyistä ja laadusta

Kj: Uudistamisohjelman toimeenpanon hankkeistaminen
-Kotihoidon toimintamallin uudistaminen (kh/ltk)

Hankintatoimen uudelleenorganisointi SAP-SRM mahdollisuuksia hyödyntäen siten, että työnjako sekä tehtävänkuvat keskitettyjen toimintojen/toimialojen/tulosyksiköiden välillä selvitetään.

Palvelutoiminnan vaatimien tilojen toiminnallinen kokonaistarkastelu kustannustehokkuuden ja palvelukyvyn varmistamiseksi pitkällä aikavälillä.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin palveluiden, investointien ja laskutuksen läpinäkyvyyden parantaminen sekä konserniohjauksen selkeyttäminen sekä piiritason että liikelaitosten osalta

-Konserniohjauksen ja taloudellisen ohjauksen vahvistaminen

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Hyvinvointitoimiala

TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN/MUUTOKSEEN LIITTYVÄT TAVOITTEET

Toimialan kehittämistoimenpiteet ja tulokset strategiaan ohjelmiin ja toimialan kehittämiseen pohjautuen

Sosiaali- ja terveystalouden kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Lapset, nuoret ja lapsiperheet saavat tarvitsemaansa tukea riittävän aikaisin

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013 vuoden 2013 taso	TA 2014	TS 2015	TS2016
Lastensuojelun tarve: Lastensuojelun asiakkaana olevien alle 18-vuotiaiden määrä ja %-osuus ikäryhmästä, tavoitteena tarpeen väheneminen 4 vuoden kuluessa	7,8%/ 2008	10,3%		-0,5 %	-0,5 %	-0,5%
Toimenpide: Lapsiperheiden kotiin annettavaa apua lisätään. Ehkäisevän työn työnjako, vastuut ja prosessit selkiytetään. Ehkäisevää työtä tehdään yhteistyössä varhaiskasvatuksen, koulujen ja oppilaitosten kanssa.						

Lastensuojelun palvelurakenne uudistetaan avohuoltoon ja perhehoitoon panottuvaksi

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
Entistä suurempi osuus lastensuojeluasiakkaista tulee autetuksi avohuollon keinoin. Lastensuojelun asiakkaana olleiden lasten kokonaismäärä sekä avohuollon asiakkaana ja sijoitettuna olleet lapset 0-17 v. Tavoitteena avohuollon suhteellisen osuuden kasvu.	2008: 6,1 % avohuolto, 1,7 % sijais- huolto, suhteelliset osuudet 78,2 % / 21,8%	9,0 % avohuolto; 1,3 % sijais- huolto Lastensuojelun asiakkaana 2888, avohuollossa 2416, sijoitettuna 608	avohuollon osuus kasvaa	avohuollon osuus kasvaa	avohuollon osuus kasvaa	avohuollon osuus kasvaa
Toimenpide: Avohuollon toimintaedellytyksiä parannetaan.						
Perhehoidon osuus huostaan otettujen sijoituksista kasvaa	32,9 % /2008	41,6%	41 %	+ 5 % - yksikköä 31.12.2013 tilanteeseen nähden	+ 5 %	+5 %
Toimenpide: Perhehoidon osuutta huostaan otettujen sijoituksista lisätään. Oman palvelutuotannon rakenteen ja laajuuden arviointi.						

Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
Nuorisotakuun toteutuminen Toimenpide: Hyto toteuttaa omilla toimenpiteillään nuorisotakuuta	Turkulaisen nuoren ohjausmalli kehitetty ja vastuutettu 2011	Toiminta mallin mukaan	Toiminta mallin mukaan	Nuorisotakuuta edistävät hyton toimenpiteet toteutuneet	Nuorisotakuuta edistävät hyton toimenpiteet toteutuneet	Nuorisotakuuta edistävät hyton toimenpiteet toteutuneet
Nuorten TALK-mallin mukainen tuettu asuminen lisääntyy. Toimenpide: Vähennetään nuorten asunnottomuutta, keinona TALK-mallin tukiasuminen.	selvitys tehty (lkm. n. 100) 2011	Solmittu aiesopimus valtion kanssa asian eteenpäinviemisestä	25 nuorta tuetussa asumisessa	40 uutta tukiasuntoa	40 uutta tukiasuntoa	40 uutta tukiasuntoa

Edistetään hyvinvointia ja terveyttä, kavennetaan hyvinvointi- ja terveyseroja

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
Väestön koettu hyvinvointi: Elämänlaatussa (WHOQOL 8) keskimääräistä paremmaksi kokevien osuus (%) (yli 20-vuotiaat, ATH-tutkimus)	54,4 %/ 2010	ATH-tutkimusta ei tehty	ATH-tutkimusta ei tehty	kasvaa (%)	ATH-tutkimusta ei tehdä	kasvaa (%)
Hyvinvointierojen kaventuminen eri väestöryhmien välillä (Elämänlaatussa keskimääräistä paremmaksi kokevien prosentiosuuksien ero korkean ja matalan koulutusryhmien välillä) tavoitteena eron pieneminen (yli 20-vuotiaat, ATH-tutkimus)	13,6 %/ 2010	ATH-tutkimusta ei tehty	ATH-tutkimusta ei tehty	Ero kapenee (%)	ATH-tutkimusta ei tehdä	Ero kapeenee (%)

Toimenpide: Tehostetaan työllistämistä, vähennetään erityisesti pitkäaikaistyöttömyyttä luomalla pysyvät toiminatamillit eri kohderyhmille (työkyvyttömät, tulottomat, nuorisotakuu piirissä olevat). Otetaan käyttöön sosiaalinen luototus, tavoitteena ehkäistä taloudellista syrjäytymistä ja ylivelkaantumista sekä edistää henkilön ja perheen itsenäistä suoriutumista. Edistetään maahanmuuttajien kotoutumista.

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Hyvinvointitoimiala

Kehitetään erityisryhmien palveluita palvelutarpeiden mukaisesti (päihde- ja mielenterveyspalvelut)

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
Päihde- ja mielenterveyspalveluiden välittömät kokonaiskustannukset M€ (Erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon, sosiaalityön ja kuntoutuspalveluiden päihde- ja mielenterveyspalveluiden kustannukset)	40,6M€	40,7M€	43,8M€	45,3M€	< +1%	< +1%
Niiden osuus, joilla on itse raportoitua masennusta (%) laskee (yli 20-vuotiaat, ATH-tutkimus)	12,8 % 2010	ATH-tutkimusta ei tehty	ATH-tutkimusta ei tehty	osuus (%) laskee	ATH-tutkimusta ei tehdä	osuus (%) laskee

Toimenpide: Palveluita paljon tarvitsevien palveluiden kehittäminen (KASTE-hanke). Mielenterveyskuntoutujien palveluasumisen kehittäminen. Palveluketjun tehostaminen, kuntouttavan otteen lisääminen. Selvitetään asumisen tuen tuottaminen omana toimintana (kustannusvaikutukset). Järjestöjen tuen lisääminen kuntouttavassa toiminnassa. Korvaushoitoketjun parantamisen toteuttaminen. Päihde- ja mielenterveyspalveluiden yhdistämisen selvitys

Lisätään hyvinvointia ja terveyttä tukemalla terveitä elämäntapoja ja tarjoamalla ehkäiseviä palveluita

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
Diabetesta sairastavien 25-64 vuotiaiden %-osuus pysyy ennallaan tai vähenee (Sotkanet)	3,4%/ 2011	3,54 %	3,54 %	3,54 %	3,54 %	3,45 %
Väestön painoindeksi BMI (lihavien osuus laskee tai pysyy samana) (yli 20-vuotiaat, ATH-tutkimus)	15,7%/ 2010	ATH-tutkimusta ei tehty	ATH-tutkimusta ei tehty	14 %	ATH-tutkimusta ei tehdä	13 %
Turkulaisten tupakointi (päivittäin tupakoivien %-osuus vähenee, yli 20 – vuotiaat, ATH-tutkimus)	24,1% /2010	ATH-tutkimusta ei tehty	ATH-tutkimusta ei tehty	23 %	ATH-tutkimusta ei tehdä	21 %
Turkulaisten miesten ja naisten alkoholin liikakäyttö vähenee (yli 20-vuotiaat, AUDIT-C, ATH-tutkimus)	M 49,2%/ N 28,5%/ 2010	ATH-tutkimusta ei tehty	ATH-tutkimusta ei tehty	M 48 %/ N 26 %/	ATH-tutkimusta ei tehdä	M 45 %/ N 24 %/

Toimenpide: Lisätään sähköistä asiointia kaikilla tuloslaueilla. Huolehditaan asianmukaisen ja ajantasaisen terveystiedon välittämisestä hyvinvointitoimialan toimipisteissä ja internetissä.

Muutetaan ikäihmisten hoidon palvelurakenne avopalvelupainotteisemmaksi

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
75 vuotta täyttäneiden säännöllisen kotihoidon piirissä olevien osuus laskee	13,2% 2008	13,7%	13,8%	13,5%	13,2%	13%

Toimenpide: Nostetaan kotihoidon intensiteettiä.

Omaishoidontukea saavien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	2,8% 2008	2,8%	3,0%	2,9%	3,2%	3,4%
--	--------------	------	------	------	------	------

Toimenpide: Edesautetaan omaishoidontuella ikäihmisten kotona asumista.

Ympäri vuorokautisen hoidon piirissä olevien 75 vuotta täyttäneiden tavoiteosuus laskee	11,1% 2008	10,9%	10,6%	10%	9,8%	9,6%
---	---------------	-------	-------	-----	------	------

Toimenpide: Nostetaan kotihoidon intensiteettiä. Edesautetaan omaishoidontuella ikäihmisten kotona asumista. Ympäri vuorokautisen hoidon palvelurakenteen muuttaminen.

Turvataan aktiivinen elämä toimintakykyä ylläpitävillä palveluilla

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
Laitoshiitoon siirtyvien keski-ikä myöhentyy strategiakauden aikana	83v/ 2008	84,1v	84,2v	84v 5kk	84v8kk	85 v

Toimenpide: Kehitetään laaja-alaista palveluohjausta ja vanhusneuvolatoimintaa. Hyödynnetään ja kehitetään muiden toimijoiden kanssa toimintakykyä, elämänlaatua ja terveyttä ylläpitäviä toimintoja.

Kotona asuvien +75-vuotiaiden määrä kasvaa	88,9%/ 2008	89,1%	89,4%	90%	90,2%	90,4%
--	----------------	-------	-------	-----	-------	-------

Toimenpide: Kehitetään laaja-alaista palveluohjausta ja vanhusneuvolatoimintaa. Hyödynnetään ja kehitetään muiden toimijoiden kanssa toimintakykyä, elämänlaatua ja terveyttä ylläpitäviä toimintoja.

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Hyvinvointitoimiala

UUDISTAMISOHJELMAN MUKAISTEN TOIMENPITEIDEN SITOVAT KOKONAISVAIKUTUKSET

Toimielin	TAE 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Sosiaali- ja terveyslautakunta	-5,810 Milj €	-5,865 Milj €	-6,415 Milj €

TOIMIELINKOHTAISET TIEDOKSI ANNETTAVAT TUNNUSLUVUT

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
65 vuotta täyttäneiden ikävakioidut deflatoidut kustannukset väestöä kohti vuodessa	7 557€	7 154€	6 995€
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin maksuosuus (M€)	147,6M€	150,7M€	158,1M€	174,4M€	177,3M€	< +3,8%	< +3,8%
Terveysasemien peittävyys	..	45 %	40,5 %	40,5 %	41 %	41,5 %	42 %
Yli 500 pv työttömyysetuutta saaneet (ns. Kela-lista)	..	2503	2 521	2 995	2500
Toimeentulotuen piirissä olevat kotitaloudet	9 347	9 056	9 506	9500	9500
Terveydenhuollon ikävakioidut kustannukset/asukas (perusth ja erikoishh) € (Suurten kaupunkien vertailu)	2070	2135	2168
Perusterveydenhuollon kustannukset / 0-6 vuotias lapsi	471	499	517

TOIMIELIMEN MÄÄRÄRAHAT

	*TP 2012	*TAM 2013	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
1 000 €							
Toimintatulot	74 205	75 684	76 514	72 240	72 240	73 565	73 933
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintameno	621 428	646 454	662 582	671 992	669 959	688 487	704 867
Toimintakate	-547 223	-570 770	-586 068	-599 753	-597 719	-614 922	-630 935
Muutos-%		4,3 %	2,7 %	5,1 %	4,7 %	2,9 %	2,6 %

Kj: Palkkavarauksen tarkentaminen -0,3 % -533.419 € 2014 - 2016; Yleinen määrärahan tarkentaminen -1,5 Meur 2014 - 2016

Investointimenot	756	900	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	0	0
Luovutus tulot	0	0	0	0	0	0	0
NETTO	-756	-900	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Muutos-%		19,0 %	11,1 %	11,1 %	11,1 %	0,0 %	0,0 %

TP= Tilinpäätös/TAM= Talousarvio muutoksin/ SL = Suunnitteluluku / HKE = Hallintokuntien ehdotus / TAE = Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

Määrärahat tulos-/palvelualueittain 1 000 €
(Perustuen lautakunnan ehdotukseen)

	TULOT	MENOT	KATE
Hyvinvointitoimiala yhteensä	72 240	671 992	-599 753
Toimialan hallinto	675	71 009	-70 334
Sosiaalityön palvelut	20 411	101 766	-81 355
Perusterveydenhuollon palvelut	10 221	49 232	-39 011
Erikoissairaanhoidon palvelut	4 044	221 192	-217 148
Kuntoutumispalvelut	2 490	71 022	-68 532
Vanhuspalvelut	34 399	157 772	-123 373

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

LYHYT KUVAUS TOIMINNASTA JA TAVOITTEISTA

Sivistystoimialan toiminta-ajatus

Turun sivistystoimialan henkilöstö järjestää laadukkaita ja monipuolisia kasvatus- ja opetuspalveluita yhteiskuntavastuullisesti asiakkaan tarpeista lähtien.

Sivistystoimiala edistää Turun seudun vetovoimaisuutta sekä asukkaiden hyvinvointia, elämänhallintaa ja aktiivisuutta.

Sivistystoimialan arvot

Sivistystoimialan arvot noudattavat kaupungin yhteisiä arvoja. Näiden arvojen pohjalta on luotu sivistystoimialan ohjaavat periaatteet, jotka ovat

Asiakaslähtöisyys

- palvelutarpeiden ennakointi ja joustava reagointi muuttuviin tarpeisiin
- palvelut ovat monipuolisia, sisältävät riittävästi valinnan mahdollisuuksia ja ovat joustavasti ja tasa-arvoisesti asiakkaiden käytettävissä
- asiakkaiden osallisuuden vahvistaminen

Osaaminen ja luovuus

- monialaisen henkilöstön osaamispääomasta huolehtiminen
- muiden osaamisen arvostaminen
- ennakkoluuloton uusien keinojen ja menetelmien käyttäminen toiminnassa
- rohkea vaihtoehtojen etsintä käytäntöjen toimivuuden lisäämiseksi sekä lähi- että verkko- ja etäpalveluiden avulla

Vastuullisuus

- sosiaalinen kestävyys (terveet elämäntavat, oikeudenmukaisuus, hyvät ihmissuhteet)
- kulttuurinen kestävyys (suomalaisen ja turkulaisen kulttuurin ja perinteen välittäminen ja arvostaminen sekä monikulttuurinen oppimisympäristö)
- ekologinen kestävyys (luonnon monimuotoisuuden ja puhtaan luonnon säilyttäminen tuleville sukupolville, säästeliäs raaka-aineiden ja energian käyttö)
- taloudellinen kestävyys (kokonaisvaltainen taloudellisuus, jossa huomioidaan päätöksen vaikutukset tulevaisuudessa myös suhteessa muihin toimijoihin)

Tasa-arvoisuus ja oikeudenmukaisuus

- tasapuolisesti ja oikein kohdennettu tuki kasville ja kehitymiselle
- tasa-arvoinen ja oikeudenmukainen toisten ihmisten huomioonottaminen
- yhteistoiminta sidosryhmien kanssa (koti, muut hallintokunnat, luottamusmiehet, muut vertaistoimijat, työelämä) paikallisesti, alueellisesti ja kansainvälisesti
- toimivat työyhteisöt
- hyvä johtaminen

Kansainvälisyys

- valmius toimia kulttuurikontekstista riippumatta eri tilanteissa, eri kulttuurien ymmärtäminen, omien arvojen ja kulttuuripohjan tiedostaminen
- kansainväliseen opiskeluun ja työelämään valmentaminen
- liikkuvuuden lisääminen

Sivistystoimialan tavoitteena on järjestää korkeatasoisia ja laadukkaita kasvatus- ja opetuspalveluja, jotka johtavat aktiiviseksi yhteiskunnan jäseniksi. Henkilöstö on laadukkaan kasvatuksen lähtökohta, joten henkilöstön osaamiseen kohdennetaan resursseja.

Varhaiskasvatusta järjestetään kaupungin omissa päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimena varhaiskasvatustoimintana. Kaupungin ohjaamaa ja valvomaan yksityistä varhaiskasvatusta hankitaan pääsääntöisesti palvelusetelillä. Yksityiset palveluntuottajat tuottavat päiväkotihoidon, ryhmäperhepäivähoitoa, perhepäivähoitoa sekä leikkitoimintaa. Esiopetusta järjestetään päiväkodeissa ja kouluissa. Esiopetusta ostetaan myös yksityisiltä palveluntuottajilta.

Perusopetusta järjestetään perusopetuslain ja opetussuunnitelman mukaisesti oppivelvollisille. Turun kaupungissa on erikoisluokkatoimintaa mm. kielissä, matematiikassa, liikunnassa, musiikissa ja kuvataiteessa. Kaupungin koulujen lisäksi Turussa perusopetusta tarjoavat myös Turun normaalikoulu sekä Turun Steiner-koulu.

Lukiokoulutusta järjestetään lukiolain ja opetussuunnitelman mukaisesti. Lukiokoulutusta annetaan suomenkielisenä Turun kaupungin kuudessa päivälukiassa sekä Turun iltalukiassa, ruotsinkielisenä Katedralskolan i Åbossa ja englanninkielisenä Turun kansainvälisessä koulussa. Kaupungin lukioiden lisäksi Turussa lukiokoulutusta tarjoavat myös Turun normaalikoulun lukio sekä Turun Steiner-koulun lukio. Erityinen koulutustehtävä Turun lukioilla on Kerttulin lukiossa (urheilu- ja ICT-linjat), Puolalanmäen lukiossa (musiikki), Turun klassillisessa lukiossa (ilmaisinlinjat) ja Turun Suomalaisen Yhteiskoulun lukiossa (meri- ja luonnontiedelinjat) sekä lisäksi Turun Normaalikoulussa IB-linja.

Nuorten ammatillista koulutusta tarjotaan suomeksi ja ruotsiksi ammatillisen koulutuksen lain ja ammatillisten perustutkintojen perusteiden mukaisena tutkintojohtavana koulutuksena Turun ammatti-instituutissa. Ammatillisten perustutkintojen lisäksi tarjotaan valmistavaa ja valmentavaa koulutusta.

Oppisopimuskoulutusta tarjotaan Turun oppisopimustoimistossa. Oppisopimuskoulutus toteutetaan henkilökohtaisen opetussuunnitelman perustalta, joka perustuu koulutuskohtaisiin opetussuunnitelmiin.

Ammatillista aikuiskoulutusta tarjotaan ammatillisen aikuiskoulutuslain mukaisena Turun ammatti-instituutissa näyttötutkinto-perusteisesti sekä ammatillisesti täydentävää että ammatillisiin perustutkintoihin valmistavaa koulutusta. Koulutusta toteutetaan valtionosuusperusteisen lisäksi työvoimapolitiittisena, oppisopimuskoulutuksena sekä muuna maksullisena koulutuksena.

Turun työväenopistoissa tarjotaan vapaan sivistystyön lain mukaisesti opetusta Turun suomenkielisessä työväenopistossa sekä suomen että muilla kielillä ja Åbo svenska arbetarinstitu-

tissa ruotsinkielellä.

Toimintaympäristön muutostekijät

Haasteina sivistystoimialan palveluja järjestettäessä ovat kaupunginosien eriarvoistuminen, väestörakenteen muutos sekä taloudellisten resurssien riittävyys ja kohdentaminen.

Merkittävimmät uudisrakennushankkeet ovat sopimuskaudella ruotsinkielinen Braheskolan, Syvälahden koulu ja päiväkot.

Toiminnan kehittämislinjaukset ja kehittämissuunnitelma

Kehittämistyön keskiössä on nuorisotakuun toteuttaminen, osallisuus ja koulutuksellinen tasa-arvo, vieraskielisen väestön kielitaidon kehittäminen, hyvinvoinnin lisääminen sekä käyttöenergiänsäästö. Kehittämistyössä tehdään tiivistä yhteistyötä kaupunkitasolla, seudullisesti, maakunnallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisestikin.

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisema Koulutus ja tutkimus vuosina 2011-2016 Kehittämissuunnitelma linjaa toimialan järjestämien palvelujen kehittämistä valtakunnallisesti. Sopimuksen voimassaoloaikana laaditaan paikallinen kehittämissuunnitelma.

Lasten kasvatus ja opetus

Tarkastuslautakunnan vuonna 2013 tekemässä arvioinnissa varhaiskasvatuksesta todetaan: "Kaupungin eri alueiden välillä on eroa päivähoitopaikan saatavuudessa lähipalveluna. Kaikilta osin subjektiivinen oikeus neljän kuukauden kuluessa saataavaan päivähoitopaikkaan ei Turun kaupungissa toteudu. Tämä aiheuttaa paineita palveluohjaukselle." Palveluiden riittävyyden ja monipuolisuuden takaaminen tulee nostaa keskeiseksi kehittämisalueeksi varhaiskasvatuksessa.

Perusopetuksessa jatketaan yleisen, tehostetun ja erityisen tuen toimintamallin toteuttamista lain mukaisesti lähikouluperiaatteella.

Turku sai vuosiksi 2013 – 2014 perusopetusryhmien pienentämiseen valtionavustusta 2 491 100 euroa, mikä on 748 580 euroa edellisvuotista enemmän. Lisäksi Turku sai Opetus- ja kulttuuriministeriöltä erityisavustusta tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin 2 237 182 euroa. Kaksikieliset kunnat saavat valtionosuutta 12 % suomenkielisiä kuntia enemmän ruotsinkielisten koulujen ylläpitoon suomenkielisten rinnalla. Ensimmäistä ruotsinkielisten koulujen resursointi on jonkin verran suomenkielisten koulujen resursointia korkeampi.

Nuorten ja aikuisten koulutus

Toisen asteen koulutuksen vetovoimaa ja laatua kehitetään sekä läpäisyastetta pyritään edelleen vahvistamaan puuttamalla keskeyttämisen syihin ja tukemalla valmistumista sekä kehittämällä pedagogiikka.

Opettajien pedagogista osaamista, TVT-valmiuksia, työelämäyhteyksiä ja yrittäjyyskasvatuksellisia valmiuksia vahvistetaan.

Opiskelijoiden osallisuutta ja tasa-arvoisuutta vahvistetaan.

Valtionosuuteen oikeuttavat paikat pidetään käytössä talousarvion sallimissa rajoissa.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan talousarvioesityksessä ei ole voitu varautua toimintoihin, joiden osalta puuttuvat valtion päätökset ja joiden rahoittamiseen on saatavissa valtionosuuksia. Tällä sopimuksella kaupunginvaltuuston on sitouduttava seuraaviin talousarviovarauksiin, joiden toteutuminen edellyttää lisätalousarviota, jos valtio tekee näiden rahoittamiseksi positiiviset päätökset:

- Taitaja2015 kisojen harkinnanvaraisen avustuksen hakeminen ja käyttäminen kisojen rahoitukseen.
- Turulle myönnettyjen 30 ammatillisen peruskoulutuksen lisäpaikan vastaanottaminen ja niiden rahoittaminen näiden paikkojen tuottamalla valtionosuudella.
- Oppisopimuksen talousarvion pohjana olevien paikkojen yli menevien paikkojen osalta sopimusten tekeminen ja niiden rahoittaminen näiden paikkojen tuottamalla valtionosuudella. Oppisopimuksen osalta talousarvion pohjana on 390 perustutkintopaikkaa ja 1020 lisäkoulutuspaikkaa. Perustutkintopaikkoja ei ole kiintiöity ja lisäkoulutukseen tulee mahdollisesti hakuun lisäpaikkoja esimerkiksi nuorten aikuisten osaamisohjelmaan liittyen.
- Nuorisotakuuseen liittyvän nuorten aikuisten osaamisohjelman mukaisten paikkojen hakeminen ja näiden toteuttamisen rahoittaminen näiden paikkojen tuottamalla valtionosuudella.

Kj:

Aikuis- ja täydennyskoulutusta koskevien konsernijärjestelyjen toimeenpano

Uudenlaisten oppimisympäristöjen ja sähköisten oppimisympäristöjen ja –materiaalien kehittämissuunnitelman laadinta (kh/ltk)

TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN/MUUTOKSEEN LIITTYVÄT TAVOITTEET

Toimialan kehittämistoimenpiteet ja tulokset strategiaan ohjelmiin ja toimialan kehittämiseen pohjautuen

Kasvatus- ja opetuslautakunnan kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tarjotaan korkeatasoista kasvatusta ja opetusta, joka johtaa aktiiviseksi yhteiskunnan jäseneksi

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
Mittari: Yhteisvalinnassa perusasteen jälkeisiin opintoihin siirtyvien osuus	%	%	89,5%*	95	96%	97%
Toimenpide: Tuetaan toiseen asteen koulutukseen siirtymistä riittävällä yksilöllisellä ohjauksella * tilanne kevään 2013 yhteisvalinnan jälkeen						
	%	%	%	%	%	%
Mittari: Kunnallisen ja hankitun palvelun osuudet peruspäivähoidossa (päiväkoti- ja perhepäivähoidossa)		77/23*	76/24	75/25	74/26	74/26
Toimenpide: Varhaiskasvatuspalveluja lisätään monipuolisesti, yksityisen palvelutuotannon osuutta kasvatetaan erityisesti peruspäivähoidossa * tilanne ko. vuoden joulukuussa						
Mittari: Osa-aikaisen erityisopetuksen määrä		0,08	0,08	0,08	0,08	0,08
Toimenpide: Perusopetuksessa suunnataan resursseja lähikouluperiaatteen mukaisesti ennaltaehkäisevään työhön ja oppilaan oikea-aikaiseen kasvun- ja oppimisen tukeen						
Mittari: Keskeyttämisprosentti toisen asteen nuorisokoulutuksessa						
<ul style="list-style-type: none"> • lukio • ammatillinen koulutus 			2,0 % 8,8 %	2,0 % 8,5 %	2,0 % 8,0 %	2,0 % 7,5 %
Toimenpide: Toisen asteen koulutuksen läpäisyä parannetaan/keskeyttämistä vähennetään						
Mittari: Tulosalueittain määritellään tulosaluekohtaiset mittarit operatiivisissa sopimuksissa				määritelty	mitataan	mitataan
Toimenpide: Pedagogiikan kehittäminen työelämälähtoisemmäksi muun muassa toteuttamalla oppimisprojekteja työelämän kanssa peruskouluissa (luokka-aste 7-9), päivälukioissa ja ammatillisissa koulutuksissa.						

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Sivistystoimiala

Uudistamisohjelma toteutuu päätösten mukaisesti

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
Mittari: Varhaiskasvatuksen kaupunkitasoinen keskitetty palveluohjausprosessi on kuvattu ja prosessin mukainen toiminta käynnissä	hajautettu palveluohjaus/ 2011	kehittämisen tä kh:n päätös	prosessi kuvattu	toiminta on käynnissä	toiminta on arvioitu	toiminta on vakiintunut
Toimenpide: Varhaiskasvatuksen palveluohjauksen kehittäminen ja kysynnän ohjaaminen kevyempien palvelujen piiriin asiakkaan tarpeen mukaisesti ja samalla pyritään lisäämään perhepäivähoidon osuutta						
Mittari: Oppilaskohtainen tuntikehys yleisopetuksessa		alakoulu 1,25 yläkoulu 1,78	sk alakoulu 1,23 sk yläkoulu 1,77 rk alakoulu 1,31 rk yläkoulu 1,90	sk alakoulu 1,20 sk yläkoulu 1,70 rk alakoulu 1,33 rk yläkoulu 1,89	sk alakoulu 1,20 sk yläkoulu 1,70 rk alakoulu 1,33 rk yläkoulu 1,89	sk alakoulu 1,20 skyläkoulu 1,70 rk alakoulu 1,33 rk yläkoulu 1,89
Toimenpide: Perusopetuksen luokkakokojen kasvattaminen keskimäärin 1,5 oppilaalla						
Mittari: Tilaratkaisut ovat toteutuneet uudistamisohjelman mukaisesti					Tommi-lankadun tiloista luopuminen	Lyseo Luostarivuoreen ja Nunnavuoren koulu-kiinteistö luopuminen n Syvälahden uudet tilat
Toimenpide: Uudistamisohjelman mukaisten tilaratkaisujen toteuttaminen (Lyseon lukion yhdistäminen Luostarivuoren lukioon, Nunnavuoren koulu-kiinteistöä luopuminen, Tommilankadun tiloista luopuminen)						

UUDISTAMISOHJELMAN MUKAISTEN TOIMENPITEIDEN SITOVAT KOKONAISVAIKUTUKSET

Toimielin	TA 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Kasvatus- ja opetuslautakunta	2,9 Milj €	5,8 Milj €	6,0 Milj €	6,0 Milj €	6,0 Milj €	6,0 Milj €

TOIMIELINKOHTAISET TIEDOKSI ANNETTAVAT TUNNUSLUVUT

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Palvelunpiirissä olevat							
Lapsia kunnan järjestämässä ja tukemassa päivähoitossa sekä kotihoidon tuella yhteensä osuus väestössä ja lkm (Kuusikon mukaan)	92,1 % 9 105	92,7 % 9 273	92,6 % 9 383	93 % 9 522	93,1 % 9 663	93,1 % 9 800	93,2 % 9 900
Oppilasmäärät perusopetuksessa esiopetus ja 1-9 –vuosiluokat	12 862	12 793	12 642	12 726	12 800	12 850	12 900
Toisen asteen ensisijaiset hakijat/aloituspaiikat							
Varsinaisessa yhteisvalinnassa * Turun ammatti-instituutti * Turun lukiot	1,54 1,15	1,66 1,13	1,61 1,21	1,68 1,17	1,5 1,1	1,5 1,1	1,5 1,1

TOIMIELIMEN MÄÄRÄRAHAT

	*TP 2012	*TAM 2013	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
1 000 €							
Toimintatulot	27 356	26 089	26 567	26 225	26 225	26 731	27 602
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	296 890	298 700	307 430	307 088	306 663	312 593	322 795
Toimintakate	-269 534	-272 611	-280 863	-280 863	-280 439	-285 862	-295 193
Muutos-%		1,1 %	3,0 %	3,0 %	2,9 %	1,9 %	3,3 %

Kj: Palkkavarauksen tarkistaminen -0,3 % -424.458 € 2014 - 2016

Investointimenot	697	2 000	1 000	1 500	1 500	1 500	2 250
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0	0	0
NETTO	-697	-2 000	-1 000	-1 500	-1 500	-1 500	-2 250
Muutos-%		187,1 %	-50,0 %	-25,0 %	-25,0 %	0,0 %	50,0 %

TP= Tilinpäätös/TAM= Talousarvio muutoksin/ SL = Suunnitteluluku / HKE = Hallintokuntien ehdotus / TAE = Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

Määrärahat tulosalueittain 1 000 € (Perustuen lautakunnan ehdotukseen)

	TULOT	MENOT	KATE
Tulosalueet yhteensä	26 225	307 088	-280 863
Yhteiset toiminnot	0	7 031	-7 031
Kasvatus- ja opetusvirasto	1 661	8 626	-6 965
Varhaiskasvatus	7 553	89 109	-81 556
Perusopetus	10 089	112 464	-102 375
Ruotsinkielinen kasvatus ja opetus	972	14 542	-13 570
Lukiokoulutus	435	22 402	-21 967
Ammatillinen koulutus	2 473	43 179	-40 707
Aikuiskoulutus	3 043	9 735	-6 692

LIIKUNTALAUTAKUNTA

LYHYT KUVAUS TOIMINNASTA JA TAVOITTEISTA

Liikuntalaissa, kaupunkistrategiassa ja ohjelmissa, hallintosäännössä sekä vapaa-aikatoimialan johtosäännössä säädettyllä tavalla liikuntalautakunta edistää asukkaiden ja muiden asiakkaiden liikunta-aktiivisuutta sekä hyvinvointia ja kaupungin kilpailukykyä.

Liikuntalautakunnan tehtäväalueena on liikuntalaissa (1054/98) säädettyllä tavalla edistää kaupungissa harjoitettavaa liikunta-toimintaa

Liikuntalautakunnan missio: Liikkuminen elämäntavaksi!

Liikuntalautakunnan visio: Turku liikuttaa – kaikkia!

Liikuntalautakunnan päämäärät:

- Liikkuminen ja hyvinvointi
- Liikunta ja vetovoima

Liikuntalautakunnan painopisteet:

- Liikunnallinen ja yhteisöllinen elämä : kaikenikäisten aktivointi, yksinäisten mukaan saaminen, sosioekonomisten terveyserojen kaventaminen, ylipainoisuuden vähentäminen
- Liikkuvat lapset ja nuoret: Dropoutin ja Dropoffin vähentäminen, syrjäytymisen ehkäisy, nuorten liikuntatakuu, kasvatuksellinen vastuu
- Houkuttelevat liikkumisedellytykset: hyvä liikkumisen arki, läheltä liikkeelle, esteettömyys ja saavutettavuus
- Vireä seuratoiminta: seurojen toimintaedellytysten edistäminen, seurayhteistyön tiivistäminen, yhteiskuntavastuuseen kannustaminen
- Urheilupääkaupunki: kilpailukykyiset liikuntapaikat, monipuoliset kilpaurheilutapahtumat, Sportti – Turku ja urheiluakatemia-yhteistyö

Keskeisiä periaatteita painopisteiden saavuttamiseksi ovat

- Vaikuttava viestintä
- Yhdessä tekeminen

Liikuntapalvelut luo edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja ja järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät.

Toimintaympäristön muutostekijät

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimialalla on vireillä liikuntalain uudistaminen tämän hallituskauden aikana.

Valtioneuvosto korostaa liikunnan ja fyysisen aktiivisuuden tarkastelemista osana kansalaisten elin – ja elämäntapojen kokonaisuutta sekä liikuntapolitiikan ymmärtämistä osana eri hallinnonaloja yhdistävää hyvinvointipolitiikkaa. Liikunnan edistämisen painopisteitä ovat olosuhteiden ja toimijoiden osaamisen kehittäminen sekä kansalaistoiminnan edellytysten parantaminen. **Valtioneuvoston periaatepäätöksessä** Liikunnan edistämisen linjoista asetettiin tavoitteeksi suomalaisen liikuntakulttuurin edistäminen niin, että mm.

- Lapset ja nuoret oppivat tarpeelliset liikuntataidot ja omaksuvat liikunnallisen elämäntavan.

- Nuoret aikuiset ylläpitävät liikunnallista elämäntapaa itsenäistymisen ja opiskeluvaiheen aikana.
- Työikäiset liikkuvat terveytensä kannalta riittävästi ja lisäävät omavastuuta liikunnastaan.
- Ikääntyvät pitävät omatoimisuutta, toimintakykyä, henkistä vireyttä ja sosiaalisia suhteita päivittäisen liikunnan avulla.
- Terveytensä kannalta riittävästi liikkuvien määrä kasvaa ja liikunnasta syrjäytyneiden määrä vähenee.
- Erytistötoimia vaativien väestöryhmien liikunta lisääntyy.

Haasteita/kehittämisiä

- Liikunnan harrastaminen vähenee murrosiässä
 - lähes puolet 12 – 14 –vuotiaista liikkuu terveytensä kannalta riittävästi, mutta 16 – 18 –vuotiaista enää kolmannes.
 - terveytensä kannalta selvästi liian vähän liikkuvia on 12 – 14 –vuotiaista reilu 10 % -vanhemmissa ikäluokissa kolmasosa.
- Liikunnan harrastaminen vapaa-ajalla on viime vuosikymmenien aikana lisääntynyt, mutta fyysinen aktiivisuus työssä ja arjessa on vähentynyt.
- 2000 –luvulla työikäisten viikoittaiset liikuntakerrat ovat hieman lisääntyneet ja liikunnan luonne on tullut intensiivisemmäksi.
- Eniten suosiotaan ovat viime vuosina lisänneet juoksu- ja kuntosaliharjoittelu.
- Entistä suurempi osa työmatkoista kuljetaan henkilöautolla. Etenkin naisten työmatkaliikunta on vähentynyt.
- Ainoastaan runsas kymmenesosa 15 – 64 –vuotiaista täyttää terveysliikunnan suosituksen kokonaisuudessaan. Parhaiten suosituksen ylittävät nuoret miehet, heikoimmin eläkeikää lähestyvät.
- Noin puolet työikäisistä liikkuu kestävyyskunnan kannalta riittävästi. Vähemmän kuin viidennes harjoittaa lihaskuntoaan tarpeeksi.
- 25 – 64 -vuotiaat istuvat keskimäärin seitsemän tuntia päivässä, mikä on uusimpien tutkimusten mukaan terveydelle haitallista. Eniten istuvat nuoret miehet.
- Nuorten miesten kestävyys- ja lihaskunto ovat merkittävästi heikentyneet viimeisten kolmenkymmenen vuoden aikana. Heikentyminen on tasoittunut ja osin pysähtynytkin viime vuoden aikana, joskin edelleen huonokuntoisten osuus kasvaa.

Toiminnan kehittämislinjaukset ja kehittämissuunnitelma

Vapaa-aikatoimialan liikunnan palvelualue luo edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät.

Turussa liikunta kuuluu kaikille: Toimintaa, palveluita ja olosuhteita tarjotaan turkulaisille tasapuolisesti sosioekonomisista lähtökohdista riippumatta.

Vapaa-ajan aktiivisuus ja harrastaminen lisäävät sosiaalista vuorovaikutusta ja yhteisöllisyyden tunnetta, jotka ovat merkittäviä hyvinvoinnin tekijöitä. Yhteisöllisyyden ja identiteetin tunteet vahvistavat aktiivisen harrastamisen pysyvyyttä. Myös

järjestöt ja yhdistykset ovat merkittäviä yhteisöllisyyden lisääjiä sekä paikallisen identiteetin kohottajia. Turussa on 300 liikuntaseuraa ja niissä lähes 60 000 aktiivijäsentä.

Liikunnallisen elämäntavan tuottama lisäarvo on kaupungin talouden ja toiminnan kannalta merkittävä. Se hillitsee korjaavien palvelujen kasvua. Eniten lisäarvoa saadaan panostamalla passiivisten väestöryhmien, erityisesti nuorten, liikkumaan aktivoitiin.

TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN/MUUTOKSEEN LIITTYVÄT TAVOITTEET

Kaupunkistrategia ja strategiset hyvinvointi- ja kilpailukykyohjelmat valmistuvat kevään 2014 aikana. Vapaa-aikatoimiala ja sen palvelut edistävät merkittävästi asukkaiden hyvinvointia ja ovat tärkeitä kaupungin kilpailukykytekijöitä. Liikuntalautakunnan päämääriä ovat liikkuminen ja hyvinvointi sekä liikunta ja vetovoima.

Kilpailukykyohjelmaan sisältyvät teemat ovat

- Yrittävä ja osaava kaupunki
- Vaikuttava ja uudistuva kaupunki
- Rakentuva kaupunki ja ympäristö

Hyvinvointiohjelmaan sisältyvät teemat ovat

- Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen
- Osaava ja oppiva kaupunkilainen
- Aktiivinen kaupunkilainen

Vapaa-aikatoimiala osallistuu aktiivisesti strategisten ohjelmien työstämiseen. Ohjelmien valmistumisen myötä niistä tulee tavoitteita ja kehittämistoimenpiteitä liikuntalautakunnalle.

Liikuntalautakunnan kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Vapaa-aikatoimiala määrittelee 2013-2014 aikana toimialan yhteiset mittarit sekä toimintaan että tuottavuuteen. Tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet tarkennetaan vuoden 2015 talousarvion vahvistamisen yhteydessä.

Liikunta-aktiivisuus

Mittari	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
Lapset ja nuoret 8. ja 9.lk (KTK) Vapaa-ajallaan korkeintaan tunnin viikossa hengästyttävää ja hikoiluttavaa liikuntaa harrastavien osuus, % kyselyyn vastanneista ko, ikäluokassa	32 %/ 2011			-0,75 %	- 1 %	-1,25 %
Terveytensä kannalta riittävästi liikkuvien osuus kyselyyn vastanneista ko. ikäluokassa 19 – 54 - vuotiaat (ATH) 55 – 75- vuotiaat (ATH) yli 75 - vuotiaat (ATH)			Uudistettu mittari 2013	+0,25 %	+ 0,5 %	+0,75 %

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Vapaa-aikatoimiala

Liikuntalautakunnan kaupunginhallitukseen nähden sitovat tavoitteet

Vapaa-aikatoimiala laatii kehittämistoimintaa seuraavia mittareita, jotka tarkennetaan vuoden 2015 talousarvion vahvistamisen yhteydessä.

Asukastyytyväisyys

Mittari	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
Tyytyväisyys liikuntapaikkoihin ja liikuntatiedottamiseen (Kaupunkipalvelututkimus, FCG, keskiarvo)	3,9			3,95		4,0

UUDISTAMISOHJELMAN MUKAISTEN TOIMENPITEIDEN SITOVAT KOKONAISVAIKUTUKSET

Toimielin	TAE 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Liikuntalautakunta	0,25 Milj €	0,25 Milj €	0,26 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €

TOIMIELIMEN MÄÄRÄRAHAT

	*TP 2012	*TAM 2013	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
1 000 €							
Toimintatulot	3 431	3 776	4 364	4 064	4 064	4 364	4 764
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	20 746	21 512	22 610	22 488	22 149	22 602	23 320
Toimintakate	-17 314	-17 736	-18 246	-18 424	-18 085	-18 238	-18 556
Muutos-%		2,4 %	2,9 %	3,9 %	2,0 %	0,8 %	1,7 %

Kj: Palkkavarauksen tarkistaminen -0,3 % -11.021 €. Toimialan sisäinen siirto -327.600 € 2014 - 2016 Kulttuurilautakunnalle

Investointimenot	269	100	300	300	150	300	300
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	0	0
Luovutustulot	3	0	0	0	0	0	0
NETTO	-266	-100	-300	-300	-150	-300	-300
Muutos-%		-62,4 %	200,0 %	200,0 %	50,0 %	100,0 %	0,0 %

Kj: Investointeja vähennetään vuodelta 2014 -150.000

TP= Tilinpäätös/TAM= Talousarvio muutoksin/ SL = Suunnitteluluku / HKE = Hallintokuntien ehdotus / TAE = Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

Määrärahat tulos-/palvelualueittain 1 000 €
(Perustuen lautakunnan ehdotukseen)

	TULOT	MENOT	KATE
Tulos-/palvelualueet yhteensä	4064	22488	-18424
LI/Yhteiset kustannukset	50	11622	-11572
LI/Järjestöliikunta		1768	-1768
LI/Liikkumaan aktivointi	186	994	-808
LI/Liikuntapaikat	3828	8104	-4276
		8104	-808

KULTTUURILAUTAKUNTA

LYHYT KUVAUS TOIMINNASTA JA TAVOITTEISTA

Laissa ja asetuksissa, kaupungin strategiassa ja ohjelmissa, hallintosäännössä sekä vapaa-aikatoimialan johtosäännössä säädetyllä tavalla vapaa-aikatoimialan kulttuurilautakunta edistää asukkaiden ja muiden asiakkaiden hyvinvointia sekä kaupungin kilpailukykyä.

Kulttuurilautakunnan tehtäväalueena on kirjastolaissa (904/98), museolaissa (729/92), kuntien kulttuuritoiminnasta annetussa laissa (728/92), teatteri- ja orkesterilaissa (739/82) ja taiteen perusopetuksesta annetussa laissa (633/98) säädetysti huolehtia kulttuuripalvelujen kehittämisestä ja järjestämisestä sekä edistää ja tukea kaupungissa harjoitettavaa kulttuuritoimintaa.

Kulttuurilautakunnan missio: Kulttuuri luo jokaiselle pysyvää pääomaa muuttuvassa ajassa.

Kulttuurilautakunnan visio vuonna 2023:

- Kulttuuri on erottamaton osa turkulaisten elämää ja syy tulla Turkuun.
- Turku on kansainvälisesti korkeatasoinen ja ennakoluutoton kulttuurikaupunki.

Kulttuurilautakunnan painopisteet

- Kulttuuri kaikkien saataville
- Toimivat tilat
- Turkulaiset kulttuurin luojina
- Ajassa elävät palvelut
- Huippuyksiköt ja magneettitapahtumat

Kulttuurilautakunnan alaiset

- **kirjastopalvelut** huolehtii tieto- ja tietosisältöjen tarjoamisesta sekä niihin liittyvistä hakuvälineistä ja opastuspalveluista, ylläpitää kirjastoja sekä tarjoaa edellytyksiä asukkaiden oman tiedon ja kulttuurin tuottamiseen ja kansalaistoimintaan. Kirjastopalvelut johtaa Vaski –kirjastojen yhteistä palvelujärjestelmää ja toimii Varsinais-Suomen maakuntakirjastona opetus- ja kulttuuriministeriön määräämällä alueella.
- **museopalvelut** huolehtii kulttuuri- ja taideperinnön, luonnontieteellisen aineiston sekä niihin liittyvän tiedon keräämisestä, säilyttämisestä, välittämisestä ja tutkimuksesta. Museopalvelut toimii Varsinais-Suomen maakuntamuseona opetus- ja kulttuuriministeriön määräämällä alueella.
- **Turun Kaupunginorkesterin (TFO)** tehtävänä on musiikkikulttuurin vaaliminen, edistäminen ja julkisten konserttien järjestäminen.

Yhtiöksi vuonna 2014 muuttuvan **Turun kaupunginteatterin** tehtävänä on näyttämötaiteen tuottaminen, kehittäminen, edistäminen ja teatteriesitysten tuottaminen. Toiminnalle vahvistetaan tavoitteet myöhemmin erillisellä sopimuksella. Sopimuksen tavoitteet sovitetaan yhteen yhtiön tavoitekortin kanssa.

Turussa kulttuuri kuuluu ihmisten arkeen. Monipuoliset ja suositut kirjastopalvelut ovat kaikkien käytettävissä. Kirjastoilla on hallitusohjelman mukaan keskeinen merkitys suomalaisten lukutaidon ylläpitämisessä ja kehittämisessä sekä tiedon tasaroisessa saatavuudessa myös sähköisessä maailmassa.

Paikallisen identiteetin vahvistajina museoilla on tärkeä rooli. Matkailulliset vetovoimatekijät, kuten Turun linna ja kaupunkitapahtumat, lisäävät merkittävästi Turun kilpailukykyä esim. Turku 2011 kulttuuripääkaupunkivuoden tuotantovaikutus Turun seutukunnalle oli 200 milj. euroa ja työllisyyslisäys 2700 henkilötyövuotta.

Toimintaympäristön muutostekijät

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimialalla uusi kirjastoasetus tuli voimaan 1.7.2013. Ministeriössä ei ole vireillä kulttuuripalveluihin liittyviä lainsäädäntöhankkeita. Kirjastolain uudistaminen on tulossa valmisteluun.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tiedotteen (elokuu 2013) mukaan kulttuuripolitiikan haasteena on vahvistaa paikallisia ja alueellisia kulttuuri-identiteettejä. Samanaikaisesti monimuotoinen kulttuuriperintö ja –elämä nähdään perustana, jolle luovan talouden vahvistaminen Suomen yhtenä menestystekijänä globaalissa kilpailussa rakentuu.

Turun Kaupunginteatteri yhtiöitetään. Teatteritoiminnan järjestämisvastuu siirtyy Turun Kaupunginteatteri OY:lle 1.1.2014. Talon peruskorjaus toteutetaan 2014 – 2016.

Toiminnan kehittämislinjaukset ja – suunnitelma

Valtioneuvoston selonteossa **kulttuurin** tulevaisuudesta "Kulttuuri vuonna 2035" nostetaan esille keskeisimpinä mahdollisuuksina kolme tulevaisuuden voimatekijää: kestävä kulttuuri, kulttuurinen moninaisuus ja luovuus. Ne ovat edellytys kulttuurin yhteiskunnalliselle vaikuttavuudelle, ihmisten hyvinvoinnille ja kulttuuritoimialojen taloudelle. OKM:n kulttuuripolitiikan strategian 2020 (2009:12) tavoitetilassa keskeisiksi toiminnan alueiksi kuvataan mm. taide- ja taitelija-, kulttuuriperintö- ja kirjastopolitiikka.

Lisäksi huolehditaan eri hallinnonaloja läpäisevien teemojen kuten kestävä kehitys, terveys- ja hyvinvointi- ja maahanmuuttopolitiikan sekä monikulttuurisuuden edistämisestä. OKM:n on määritellyt 2009 **yleisten kirjastojen** painoalueeksi, että "panostamalla niiden osaamistason nostamiseen ja palvelujen laatuun varmistetaan kansalaisten sivistykselliset perusoikeudet verkottuneessa yhteiskunnassa".

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Vapaa-aikatoimiala

TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN/MUUTOKSEEN LIITTYVÄT TAVOITTEET

Kaupunkistrategia ja strategiset hyvinvointi- ja kilpailukykyohjelmat valmistuvat kevään 2014 aikana. Vapaa-aikatoimiala ja sen palvelut edistävät merkittävästi asukkaiden hyvinvointia ja ovat tärkeitä kaupungin kilpailukykytekijöitä.

Kilpailukykyohjelmaan sisältyvät teemat ovat

- Yrittävä ja osaava kaupunki
- Vaikuttava ja uudistuva kaupunki
- Rakentuva kaupunki ja ympäristö

Hyvinvointiohjelmaan sisältyvät teemat ovat

- Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen
- Osaava ja oppiva kaupunkilainen
- Aktiivinen kaupunkilainen

Vapaa-aikatoimiala osallistuu aktiivisesti strategisten ohjelmien työstämiseen. Ohjelmien valmistumisen myötä niistä tulee tavoitteita ja kehittämistoimenpiteitä kulttuurilautakunnalle.

Kulttuurilautakunnan kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Vapaa-aikatoimiala määrittelee 2013-2014 aikana toimialan yhteiset mittarit sekä toimintaan että tuottavuuteen. Kulttuurilautakunnan tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet tarkennetaan vuoden 2015 talousarvion vahvistamisen yhteydessä.

Kulttuurin harrastaminen, palvelujen käyttö ja kävijämäärät

Mittari	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
Kulttuuripalveluja erittäin/melko runsaasti tai keskitasoisesti käyttävien turkulaisten osuus turkulaisista (ATH)	50 %/ 2011		51 %		52 %	
Kulttuuria erittäin/melko runsaasti tai keskitasoisesti harrastavien osuus turkulaisista (ATH)	41,3 % / 2011		42 %		43 %	
Kulttuuripolon käyttöaste (%) (yläkoulu, alakoulu, yhtenäiskoulu)	85%/2011 77%/2011 56,1/2011		Seurannan kehittämi- nen			
Kirjaston käynnit	1,9 milj.	1 888 454		1,9 milj.	1,9 milj.	1,9 milj.
Museoiden kävijämäärä				245 000	250 000	255 000
Orkesterin kuulijat						

Kulttuurilautakunnan kaupunginhallitukseen nähden sitovat tavoitteet

Vapaa-aikatoimiala laatii kehittämistoimintaa seuraavia mittareita, jotka tarkennetaan vuoden 2015 talousarvion vahvistamisen yhteydessä.

Kulttuuripalvelujen kehittäminen

Mittari	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Seudullisen ja kumppanuusyhteistyön kehittäminen				Kehittämi- nen		
Sopimusohjauksen luominen kulttuurilautakunnan ja Turun kaupunginteatteri Oy:n välille				Käytössä		

UUDISTAMISOHJELMAN MUKAISTEN TOIMENPITEIDEN SITOVAT KOKONAISVAIKUTUKSET

Toimielin	TAE 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Kulttuurilautakunta	0,1 Milj €	0,2 Milj €	0,2 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €

TOIMIELIMEN MÄÄRÄRAHAT

	*TP 2012	*TAM 2013	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
1 000 €							
Toimintatulot	6 662	4 866	5 005	5 005	5 005	5 172	5 231
Valmistus omaan käyttö	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	40 349	39 046	39 838	39 892	38 010	38 806	39 473
Toimintakate	-33 687	-34 181	-34 833	-34 887	-33 005	-33 634	-34 242
Muutos-%		1,5 %	1,9 %	2,1 %	-3,4 %	1,9 %	1,8 %

Kj: Palkkavarauksen tarkistaminen -0,3 % -40.516 €. Ehdotus sisältää yhden vakanssin yhden htv:n palkkavarauksen, jota ei ole huomioitu suunnitteluluvussa Kulttuurilautakunnalla. Maavuokrat sisältyvät lautakunnan ehdotukseen (ei sis. Suunnitteluluku); Kaupunginteatterin valtionosuutta vastaava vähennys (tulo yhtiöllä) Lautakunnan menot -2.494.481 2014 - 2016; Toimialan sisäinen siirto +653.407 € 2014 - 2016

Investointimenot	488	800	300	450	450	435	475
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0	0	0
NETTO	-488	-800	-300	-450	-450	-435	-475
Muutos-%		64,1 %	-62,5 %	-43,8 %	-43,8 %	-3,3 %	9,2 %

Kj: Investoinnit lautakunnan ehdotuksen mukaisesti

TP= Tilinpäätös/TAM= Talousarvio muutoksin/ SL = Suunnitteluluku / HKE = Hallintokuntien ehdotus / TAE = Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

Määrärahat tulos-/palvelualueittain 1 000 €
(Perustuen lautakunnan ehdotukseen)

	TULOT	MENOT	KATE
Tulos-/palvelualueet yhteensä	5005	39891	-34886
KU/Kaupunkikulttuuri		107	-107
KU/Kaupunginkirjasto	700	11793	-11093
KU/Kaupunginorkesteri ja konserttitalo	830	6015	-5185
KU/Kaupunginteatteri	1756	7391	-5635
KU/Museokeskus	1719	9009	-7290
KU/Kulttuuriavustukset		1436	-1436
KU/Vapaa-aikatoimiala hallinto		4140	-4140

NUORISOLAUTAKUNTA

LYHYT KUVAUS TOIMINNASTA JA TAVOITTEISTA

Laissa ja asetuksissa, kaupungin strategiassa ja ohjelmissa, hallintosäännössä sekä vapaa-aikatoimialan johtosäännössä säädetyllä tavalla nuorisolautakunta edistää ensisijaisesti 0 – 28 –vuotiaiden asukkaiden ja asiakkaiden hyvinvointia sekä kaupungin kilpailukykyä.

Nuorisolautakunnan tehtäväalueena on nuorisolaissa (72/2006) säädetyllä tavalla huolehtia nuorisopalvelujen kehittämisestä ja järjestämisestä sekä edistää ja tukea kaupungissa harjoitettavaa nuorisotoimintaa. Lisäksi nuorisolautakunnan tehtäväalueena on toteuttaa lastensuojelulain (417/2007) 3 a §:ssä tarkoitettua tukea ja erityistä tukea sekä perusopetuslaissa (628/1998) ja perusopetuslain muuttamisesta annetussa laissa (1135/2003) tarkoitettua aamu- ja iltapäivätoimintaa.

Nuorisolautakunnan toiminta-ajatus: Nuorisopalvelut mahdollistaa tukea ja turvaa lasten ja nuorten kasvua, tasapainoista elämää sekä omaehtoista toimintaa.

Nuorisolautakunnan visio 2023: Lapsilla ja nuorilla on hyvä olla ja luottamus tulevaisuuteensa.

Nuorisolautakunta on asettanut seuraavat **tavoitteet**:

- Yhdenvertaisuuden edistäminen
- Osallisuuden lisääminen
- Nuoruuden arvostus
- Monitoimitilat
- Palvelut ja elämykset

Keskeisiä periaatteita tavoitteiden saavuttamiseksi ovat

- Vaikuttava viestintä
- Yhdessä tekeminen

Nuorisopalvelut -palvelualue tukee nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Toimintaympäristön muutostekijät

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimialalla ei ole vireillä nuorisotyöhön liittyviä lainsäädäntöhankkeita.

Väestön eriarvoistuminen ja tuloerot kasvavat. Köyhien lapsiperheiden määrä on lisääntynyt 2000 –luvulla. Vuonna 2009 pienituloisissa perheissä eli 0 – 17 –vuotiaista 13,2 %:ia (Poliikkaohjelmien loppuraportti, VN:n julkaisusarja 6/2011).

Peruskoulun jälkeisen koulutuksen ulkopuolelle jääminen on suurin syrjäytymisriski. ETLAn tutkimuksen (2012) mukaan 15 – 29 –vuotiaista syrjäytyy n. 5 %:ia. Turussa koulutuksen ulkopuolelle jääneiden määrä 17 – 24 -vuotiaista vuonna 2011 oli 10,5 % eli n. 2 400 nuorta.

Nuorisolain mukaisesti nuorisopalvelujen kohderyhmä 0 – 28 –vuotiaat, joita Turussa 31.12.2012 oli 64326. (kasvua edellisvuoteen 750).

Toukokuussa 2013 työttömiä 15 – 24 –vuotiaita työnhakijoita oli Turussa 1544. Määrä kasvanut edellisvuodesta 263. nuorela (TEM/työnvälitystilasto).

Yhteiskunnan teknologisoituminen ja nopeasti muuttuvat digitaalisen mediakulttuurit virittävät nuorisotyötä monenlaiseen uudistumiseen (Villikka 2013, H:gin kaupungin nuorisosaainkeskus ja Nuorisotutkimusverkosto).

Toiminnan kehittämislinjaukset ja kehittämissuunnitelma

Valtioneuvoston nuorisolain mukaisessa Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämissuunnitelmassa määritellään tavoitteet ja suuntaviivat kuntien nuorisopolitiikalle. Vuosien 2012 – 2015 ohjelman (VN 8.12.2011) painopisteitä ovat osallisuus, yhdenvertaisuus ja arjen hallinta.

Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämissuunnitelman strategiset tavoitteet:

- Lapset ja nuoret kasvavat aktiivisiksi ja yhteisvastuuta kantaviksi kansalaisiksi.
- Lapset ja nuoret voivat osallistua tasavertaisesti kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-ajan toimintaan.
- Nuoret työllistyvät ja nuorten työllisyysaste paranee.
- Yhdenvertaisuus toteutuu.
- Tytöillä ja pojilla on tasa-arvoiset oikeudet ja mahdollisuudet.
- Ennaltaehkäisevillä toimilla ylläpidetään lasten ja nuorten hyvinvointia ja terveyttä.

Hallitusohjelman mukainen nuorisotakuu edellyttää, että työpa-jatoimintaa, etsivää nuorisotyötä ja muita kohdennettuja nuorisopalveluja on riittävästi tarjolla.

TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN/MUUTOKSEEN LIITTYVÄT TAVOITTEET

Kaupunkistrategia ja strategiset hyvinvointi- ja kilpailukykyohjelmat valmistuvat kevään 2014 aikana. Nuorisopalvelut edistävät 0 - 28 -vuotiaiden asukkaiden hyvinvointia ja ovat kaupungin kilpailukykytekijöitä.

Kilpailukykyohjelmaan sisältyvät teemat ovat

- Yrittävä ja osaava kaupunki
- Vaikuttava ja uudistuva kaupunki
- Rakentuva kaupunki ja ympäristö

Hyvinvointiohjelmaan sisältyvät teemat ovat

- Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen
- Osaava ja oppiva kaupunkilainen
- Aktiivinen kaupunkilainen

Vapaa-aikatoimiala osallistuu aktiivisesti strategisten ohjelmien työstämiseen. Ohjelmien valmistuttua niistä tulee tavoitteita ja kehittämistoimenpiteitä nuorisopalveluille.

Nuorisolautakunnan kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Vapaa-aikatoimiala määrittelee 2013-2014 aikana toimialan yhteiset mittarit sekä toimintaan että tuottavuuteen. Nuorisolautakunnan tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet tarkennetaan vuoden 2015 talousarvion vahvistamisen yhteydessä.

Erityistä tukea tarvitsevien nuorten ohjaaminen oikeaan palveluun

Mittari	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
Nuorisopalvelujen osuus nuorisotakuun toteuttamisesta						
1. Sosiaalisen vahvistamisen, Ohjaamon ja etsivän nuorisotyön ohjaamat nuoret/vuosi				mahd. uusi mittari		
2. Työpajatoiminnan palvelujen käyttävät nuoret/vuosi				170	170	170

1.1 Nuorisolautakunnan kaupunginhallitukseen nähden sitovat tavoitteet

Nuorisolautakunnan mittarit tarkennetaan vuoden 2015 talousarvion vahvistamisen yhteydessä.

Nuorisopalvelujen tason säilyttäminen

Mittari	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
Kokonaiskävijämäärä				400 000	400 000	400 000

Nuorisopalvelujen uudistaminen

Mittari	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
Palvelualueen organisaation kehittäminen osana toimialan uudistamista				Kehittäminen		

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Vapaa-aikatoimiala

UUDISTAMISOHJELMAN MUKAISTEN TOIMENPITEIDEN SITOVA KOKONAISVAIKUTUKSET

Toimielin	TAE 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Nuorisolautakunta	0,04 Milj €	0,02 Milj €	0,02 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €

TOIMIELIMEN MÄÄRÄRAHAT

	*TP 2012	*TAM 2013	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
1 000 €							
Toimintatulot	1 763	1 500	1 500	1 500	1 500	1 505	1 505
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	11 367	11 697	11 990	11 990	11 649	11 844	12 027
Toimintakate	-9 604	-10 197	-10 490	-10 490	-10 149	-10 339	-10 522
Muutos-%		6,2 %	2,9 %	2,9 %	-0,5 %	1,9 %	1,8 %

Kj: Palkkavarauksen tarkistaminen -0,3 % -15.491 €. Toimialan sisäinen siirto 325.807 € 2014 - 2016 Kulttuurilautakunnalle

Investointimenot	123	120	140	140	140	85	150
Rahoitusosuudet	24	48	56	56	56	34	60
Luovutustulot	0	0	0	0	0	0	0
NETTO	-99	-72	-84	-84	-84	-51	-90
Muutos-%		-27,6 %	16,7 %	16,7 %	16,7 %	-39,3 %	76,5 %

TP= Tilinpäätös/TAM= Talousarvio muutoksin/ SL = Suunnitteluluku / HKE = Hallintokuntien ehdotus / TAE = Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

Määrärahat tulos-/palvelualueittain 1 000 €
(Perustuen lautakunnan ehdotukseen)

	TULOT	MENOT	KATE
Nuorisopalvelut yhteensä	1 500	11 990	10 490

KAUPUNKISUUNNITELU- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

LYHYT KUVAUS TOIMINNASTA JA TAVOITTEISTA

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunnan tehtäväalueena on viihtyisän, toimivan, terveellisen ja turvallisen elinympäristön edistämiseksi ja säilymiseksi järjestää rakennetun ja luonnonmukaisen ympäristön suunnittelu ja ympäristönsuojelu sekä ympäristöterveydenhuolto kestävä kehityksen edellyttämällä tavalla. Lautakunnan tulee myös huolehtia kaupungin rakenteellisesta ja kaupunkikuvallisesta kehittämisestä tuottamalla hyvää yhdyskuntarakennetta sekä kaavoitettua maata eri toimintojen tarpeisiin sekä huolehtia liikennejärjestelmän kehittämisestä ja kaupungin ympäristönsuojeluohjelman valmistelusta ja sen toteutumisen seurannasta.

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta toimii maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuna kaavoitusviranomaisena, maa-aineslaissa tarkoitettuna lupa- ja valvontaviranomaisena, ympäristönsuojelulaissa tarkoitettuna kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena, kemikaalilaissa tarkoitettuna kunnan kemikaalivalvontaviranomaisena, ulkoilulaissa tarkoitettuna leirintäalueviranomaisena, terveydensuojelulaissa tarkoitettuna terveydensuojeluviranomaisena, lääke-laissa tarkoitettuna kunnan viranomaisena sekä elintarvikelain, tupakkalain, eläinlääkintähuoltolain sekä mennettajaturvallisuuslain tarkoittamana valvontaviranomaisena.

Toimintaympäristön muutostekijät

Kaupunginvaltuuston hyväksymä uudistamisohjelma, laadittavana oleva kaupunkistrategia siihen liittyvine kilpailu- ja hyvinvointiohjelmineen sekä uusi toimintamalli, rakennemalli 2035

Toiminnan kehittämislinjaukset ja kehittämissuunnitelma

1. Kaupunkisuunnittelun tehostaminen
 - ympäristötoimialan sisäinen sekä yli toimialarajojen ulottuvien prosessien virtaviivaistaminen projektimainen työskentelyä tehostamalla
 - resurssien optimointi
 - oikeat painopisteet kaupungin kilpailukyyn ja hyvinvoinnin edistämisen kannalta – tärkeässä roolissa on laadittava strategia
2. Kustannustietoisuus
 - maankäytön suunnittelun, katujen ja yleisten alueiden suunnittelun kustannusvaikutukset otettava huomioon ja pidettävä hallinnassa
3. Joukkoliikenteen kehittämistoimenpiteet
 - kertalipun hinnan ja mahdollisesti muiden lipputuotteiden hinnan korottaminen 2,5 eurosta 3 euroon merkitsee yli 1.000.000 euroa lisätuloa. Tällä toimenpiteellä mahdollistetaan joukkoliikenteen palvelutason ylläpito ja kehittäminen yleisen kustannustason noususta huolimatta
 - kaupunkiseudun yhteinen joukkoliikennejärjestelmä 1.7.2014 alkaen - yhteinen lippujärjestelmä kuntarajoista riippumatta lisää joukkoliikennematkustusta ja lipputulota
 - päällekkäisen joukkoliikennetarjonnan karsiminen seudullisen joukkoliikennejärjestelmän ansiosta - esimerkiksi Littois-tentiellä - vähentää Turun kustannuksia noin 50.000 euroa vuonna 2014

- markkinoinnin ja tiedottamisen lisääminen uuden seudullisen järjestelmän myötä
- 4. Taksojen ajanmukaisuus
 - kattava ja kilpailukykyinen taksapolitiikka – rakennusluvut, poikkeamisluvat, ympäristöluvut, ympäristöterveydenhuollon valvonta
 - kaavoitustaksa vastaamaan todellisia kuluja siirtymällä sopimus pohjaiseen kaavoitukseen
- 5. Hallinnon tehostaminen
 - hallintotoimien virtaviivaistaminen ja tiimityttäminen
 - pelkästään ympäristötoimialalla on 4 lautakuntaa – mikä on optimaalinen lautakuntien määrä, kokoontumistiheys ja jäsenmäärä

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Ympäristötoimiala

TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN/MUUTOKSEEN LIITTYVÄT TAVOITTEET

Toimialan kehittämistoimenpiteet ja tulokset strategiaan ohjelmiin ja toimialan kehittämiseen pohjautuen

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunnan kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Yleiskaavoitusohjelman toteutumisen

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Ennuste 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
Mittariin sidottu tavoite: <ul style="list-style-type: none">Lentokentän ympäristö (yhteistyö Ruskon kunnan kanssa)		Luonnos hyväksytty kh:ssa	Natura-selvitykset	Ehdotuksen valmistelu	Ehdotus Kv 6/2015	Asema-kaavoituksen ohjelmointi
Toimenpide: <p>Yhdessä Ruskon kanssa laadittava osayleiskaava tukee elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Ehdotuksen valmistelu jatkuu kun alueelle on löydetty hyväksyttävissä olevat toimenpiteet Pomponrahkan Natura-alueen luontoarvojen turvaamiseksi.</p> <p>Yleiskaava, selvitykset ja vaikutusten arvioinnit laaditaan vuorovaikutteisesti osallistaen, kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia.</p>						
Mittariin sidottu tavoite: <ul style="list-style-type: none">Satava – Kaksikerran osayleiskaava			Kh:n käynnistyspäätös 4.3.2013 § 111	Luonnos kh 6/2014	Ehdotus kv 12/2015	-
Toimenpide: <p>Osayleiskaava tukee asuntotarjonnan monipuolistamista mahdollistamalla vetovoimaisia pientalontontteja merellisessä ympäristössä. Kaava valmistellaan projektimaista työskentelytapaa hyödyntäen. Kaavan valmistelussa hyödynnetään vuonna 2012 kumoutuneen osayleiskaavan selvityksiä ja arvioidaan saarten asuttamisen kustannusvaikutukset myös pitkällä aikavälillä.</p> <p>Yleiskaava, selvitykset ja vaikutusten arvioinnit laaditaan vuorovaikutteisesti osallistaen, kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia.</p>						
Mittariin sidottu tavoite: <ul style="list-style-type: none">Maaria - Ilmaristen osayleiskaava (yhteistyö Liedon kunnan kanssa)		Luonnos hyväksytty kh:ssa	Selvitykset ja uuden luonnoksen valmistelu	Luonnos kh 3/2014	Ehdotus kv 12/2015	Asema-kaavoituksen ohjelmointi
Toimenpide: <p>Yhdessä Liedon kunnan kanssa laadittava osayleiskaava tukee asuntotarjonnan monipuolistamista mahdollistamalla pientalontontteja tukeutuen Jäkärän ja Ilmaristen taajamien palveluihin. Kaavan valmistelussa arvioidaan asuinalueiden toteuttamisen vaikutuksia alueen palveluiden järjestämiseen.</p> <p>Yleiskaava, selvitykset ja vaikutusten arvioinnit laaditaan vuorovaikutteisesti osallistaen, kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia.</p>						

Mittariin sidottu tavoite:			Silta- ja tunneliyhteyksien selvityksiä ja arvioiteja vaikutuksista Natura -alueisiin	Ehdotuksen valmistelu	Ehdotus kv 6/2015	Asemakaavojen laadinta ohjelman mukaan
<ul style="list-style-type: none"> Hirvensalon osayleiskaava 		Luonnos hyväksytty kh:ssa				

Toimenpide:

Osayleiskaava tukee asuntotarjonnan monipuolistamista mahdollistamalla vetovoimaista pientaloasumista merellisessä ympäristössä. Laaditaan tarvittavat liikenteelliset selvitykset ja arvioinnit myös Natura-alueiden osalta. Kaavan valmistelussa arvioidaan asuinalueiden toteuttamisen vaikutuksia palveluiden järjestämiseen sekä saaren asuttamisen kustannusvaikutuksia myös pitkällä aikavälillä.

Yleiskaava, selvitykset ja vaikutusten arvioinnit laaditaan vuorovaikutteisesti osallistaen, kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia.

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
Mittariin sidottu tavoite:						
<ul style="list-style-type: none"> Yleiskaava 2035 			Tavoitteet kh 9/2013,	Vaihtoehdot kh 3/2014, linjaratkaisu kh 8/2014,	Luonnos kh 6/2015	Ehdotus kh 6/2016

Toimenpide:

Yleiskaava on koko kaupungin pitkän tähtäimen kehittämistä ohjaava strateginen asiakirja, jonka tavoitteena on edistää Turun kaupungin ja koko kaupunkiseudun kilpailukykyä ja vetovoimaa. Kaava laaditaan vuorovaikutteisesti osallisten ja sidosryhmien kanssa. Vaihtoehtoisten kehityskuvien kustannusvaikutukset arvioidaan. Yleiskaava valmistellaan projektimaista työskentelytapaa noudattaen. Valmisteluajataulu on synkronoitu mm. raitiotien yleissuunnittelun ja maakuntakaavan päivityksen kanssa.

Yleiskaava, selvitykset ja vaikutusten arvioinnit laaditaan vuorovaikutteisesti osallistaen, kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia.

Asemakaavoitusohjelman toteutuminen

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
Mittariin sidottu tavoite:						
<ul style="list-style-type: none"> Asemakaavoitusohjelman toteutuminen – erillinen liite 1A 			Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu

Toimenpide:

Asemakaavat, selvitykset ja vaikutusten arvioinnit laaditaan vuorovaikutteisesti osallistaen, kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia.

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Ympäristötoimiala

Muut suunnitelmat

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
Mittariin sidottu tavoite:						
<ul style="list-style-type: none"> Raitiotien yleissuunnitelma 	Tavoitteet hyväksytyt 2013		Linjausvaihtoehdot valittu	Yleissuunnitelma kv:ssa	Jatkotoimenpiteet	

Toimenpide:

Suunnitelmien laadinta, aikataulujen pitävyys – yhteistyö Tampereen kaupungin kanssa

Toimielimen kaupunginhallitukseen nähden sitovat tavoitteet

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
Mittariin sidottu tavoite:						
<ul style="list-style-type: none"> Liikennejärjestelmätynön valmistuminen 			Visio, kehittämissuunnitelmat, kehittämistoimenpiteet	Vaikutusten analyysi ja kuvaus, raportointi lausunnot		
<ul style="list-style-type: none"> Vesihuollon kehittämissuunnitelma 				Hyväksytty		
<ul style="list-style-type: none"> Meluntorjuntasuunnitelma – jatkotoimenpiteet 			Valmistunut	Päätös jatkotoimenpiteistä		

Toimenpide:

Huomioidaan rakennemallin ja laadittavan yleiskaavan tavoitteet unohtamatta kustannusvaikutuksia.

UUDISTAMISOHJELMAN MUKAISTEN TOIMENPITEIDEN SITOVAT KOKONAISVAIKUTUKSET

Toimielin	TAE 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta	0,05 Milj €	0,085 Milj €	0,0 Milj €	0,025 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €
Turun kaupunkiseudun joukko-liikennelautakunta	1,05 Milj €	1,05 Milj €	1,0 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €

TOIMIELINKOHTAISET TIEDOKSI ANNETTAVAT TUNNUSLUVUT

Ympäristötoimiala	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kaupunkisuunnittelu							
- Asemakaavojen k-m2:t yht.	231.925	107.908	277.000	205.000	205.000		

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
- Kerrostalot AK	10.600	48.666	116.000	35.000	35.000		
- Pientalot AR, AP	24.536	4.200	26.000	40.000	40.000		
- Omakotitalot AO	24.272	7.810	37.000	50.000	50.000		
- Palvelut, työpaikat	172.517	47.232	98.000	80.000	80.000		
- Poikkeamisluvat ja suunnittelutarveratkaisut, myönnetty luvat yhteensä kpl	123	136	117				
Rakennusvalvonta							
- Myönnetty luvat, m2	177.449	215.953	195.366	130.000	140.000	160.000	160.000
- Myönnetty asunnot, pientalot/muut, kpl m2	127/744	148/1140	128/1104	100/610	100/800	100/800	100/800
- Valmistuneet rakennukset, m2	188.535	200.288	180.204	130.000	150.000	150.000	150.000
- Valmistuneet asunnot, pientalot/muut, kpl	130/669	110/999	157/950	100/400	100/600	100/700	100/700
Myönnetty luvat, kpl	1459	1517	1628	1550	1600	1650	1650
Ympäristöterveydenhuolto							
- Valvontasuunnitelman toteuttaminen				60 %	60 %		
- Tehtyjen tarkastusten määrä, kpl				2400	2400	2400	2400
- Myönnetty luvat, kpl				350	350	350	350
Ympäristönsuojelu							
- Ympäristötarkastukset	616	551	564	570	570	570	570
- Luvat ja päätökset	43	58	60	66	71	62	55
- Ilmanlaadun raja-arvojen ylitysten lukumäärä alittaa 6-kaupunkien keskusten keskiarvon							
o typpidioksidi NO ₂ (tuntikeskiarvo 200µg/m ³)	alittaa	alittaa	alittaa	alittaa	alittaa	alittaa	alittaa
o hengittävät hiukkaset PM ₁₀ (vuorokausikeskiarvo 50 µg/m ³)							

TOIMIELIMEN MÄÄRÄRAHAT

	*TP 2012	*TAM 2013	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
1 000 €							
Toimintatulot	5 410	4 624		4 757	4 757	4 786	4 786
Valmistus omaan käyttö	0	0		0	0	0	0
Toimintamenot	12 945	12 245		12 177	12 158	12 352	12 537
Toimintakate	-7 535	-7 620	-7 420	-7 420	-7 401	-7 566	-7 751
Muutos-%		1,1 %	-2,6 %	-2,6 %	-2,9 %	2,2 %	2,4 %

Kj: Palkkavarauksen tarkistaminen -0,3 % -18.654 € 2014 - 2016

Investointimenot	0	100	100	100	100	0	0
Rahoitusosuudet	0	0		0	0	0	0
Luovutustulot	0	0		0	0	0	0
NETTO	0	-100	-100	-100	-100	0	0
Muutos-%			0,0 %	0,0 %	0,0 %	-100,0 %	

TP= Tilinpäätös/TAM= Talousarvio muutoksin/ SL = Suunnitteluluku / HKE = Hallintokuntien ehdotus / TAE = Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

RAKENNUSLAUTAKUNTA

LYHYT KUVAUS TOIMINNASTA JA TAVOITTEISTA

Rakennuslautakunta toimii maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuna rakennusvalvontaviranomaisena ja huolehtii rakentamisen ohjauksen, neuvonnan ja valvonnan järjestämisestä Turun kaupungin alueella sekä toimii kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 15 §:n mukaisena kunnan valvontaviranomaisena.

TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN/MUUTOKSEEN LIITTYVÄT TAVOITTEET

Rakennuslautakunnan kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
Mittariin sidottu tavoite:						
• Lupien käsittelyaika	30 vrk	35	Ei ylity	Ei ylity	Ei ylity	Ei ylity
• Päätösten pitävyyys	100 %	99,83 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Toimenpide:

Toiminnan optimaalinen resursointi, huomioidaan kustannusvaikutukset.

TOIMIELINKOHTAISET TIEDOKSI ANNETTAVAT TUNNUSLUVUT

Rakennusvalvonta	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
- Myönnetyt luvat, m2	177.449	215.953	195.366	130.000	140.000	160.000	160.000
- Myönnetyt asunnot, pientalot/muut, kpl m2	127/744	148/1140	128/1104	100/610	100/800	100/800	100/800
- Valmistuneet rakennukset, m2	188.535	200.288	180.204	130.000	150.000	150.000	150.000
- Valmistuneet asunnot, pientalot/muut, kpl	130/669	110/999	157/950	100/400	100/600	100/700	100/700
Myönnetyt luvat, kpl	1459	1517	1628	1550	1600	1650	1650

TOIMIELIMEN MÄÄRÄRAHAT

	*TP 2012	*TAM 2013	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
1 000 €							
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttö	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	99	108	109	109	109	110	111
Toimintakate	-99	-108	-109	-109	-109	-110	-111
Muutos-%		9,0 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %	0,9 %	0,9 %

TURUN KAUPUNKISEUDUN JÄTEHUOLTOLAUTAKUNTA

LYHYT KUVAUS TOIMINNASTA JA TAVOITTEISTA

Turun kaupunkiseudun jätehuoltolautakunnan tehtävänä on huolehtia kaikista jätelain mukaan kunnan tai jätehuoltoviranomaisen tehtäväksi määräytyistä asioista lukuun ottamatta joitakin erikseen mainittuja asioita, joista kukin sopimusosapuolena oleva kunta päättää itse.

TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN/MUUTOKSEEN LIITTYVÄT TAVOITTEET

Turun kaupunkiseudun jätehuoltolautakunnan kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
Mittariin sidottu tavoite:						
<ul style="list-style-type: none"> Jätteenkuljetusrekisterin muodostaminen Seudullisten jätehuoltomääräysten valmistelu 				Muodostettu	Seuranta	Seuranta
				Hyväksytty	Seuranta	Seuranta
Toimenpide: Seudullisen yhteistyön tiivistäminen						

TOIMIELIMEN MÄÄRÄRAHAT

	*TP 2012	*TAM 2013	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
1 000 €							
Toimintatulot	28	150	153	153	153	156	159
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	29	150	153	153	153	156	159
Toimintakate	-1	0	0	0	0	0	0
Muutos-%		-100,0 %	-100,0 %	-141,7 %	-141,7 %	-100,0 %	

TURUN KAUPUNKISEUDUN JOUKKOLIIKENNELAUTAKUNTA

LYHYT KUVAUS TOIMINNASTA JA TAVOITTEISTA

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan tehtävänä on järjestää Turun kaupunkiseudulle houkuttelevaa, tehokasta ja ympäristöystävällistä joukkoliikennettä kuntarajoista riippumatta. Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan toiminta-alue kattaa Turun, Raision, Naantalın, Kaarinan, Liedon ja Ruskon kunnat.

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta on EU:n palvelusopimusasetuksessa ja Suomen joukkoliikennelaisissa tarkoitettu joukkoliikenteen alueellinen toimivaltainen viranomaisena.

Toimintaympäristön muutostekijät

- Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta toimii koko kaupunkiseudun joukkoliikenneviranomaisena 1.1.2013 alkaen ja järjestää kaupunkiseudun liikenteen palvelusopimusasetuksen mukaisesti 1.7.2014 alkaen.
- Joukkoliikennelain muutokset, joukkoliikennelaisissa päätettyyn siirtymäaikaan liittyvät muutokset, valtion rahoituksen muutokset
- Dieselin polttoaineen korotus vuonna 2014 heikentää joukkoliikenteen taloutta.
- Kaupunginvaltuuston hyväksymä uudistamisohjelma, laadittavana oleva kaupunkistrategia
- Huom. kyse on seudullisesta lautakunnasta, tietyt mittarit on selkeintä asettaa koko kaupunkiseutua koskien (esim. asiakastytyväisyys, nettilataukset)

Toiminnan kehittämislinjaukset ja kehittämissuunnitelma

1. Seudullisen joukkoliikenteen järjestäminen

Järjestetään kaupunkiseudun joukkoliikenne kaupunkiseudun kuntien yhteistyösopimuksen, sitä täydentävien asiakirjojen ja viranomaisyhteistyön mukaisesti.

2. Maksu- ja informaatiojärjestelmä sekä tilastointijärjestelmä

Toteutetaan maksu- ja informaatiojärjestelmä sekä tilastointijärjestelmä ajantasaisen matkustajatiedon sekä oikeudenmukaisen kustannus- ja tulojaon varmistamiseksi.

3. Toteutetaan kaupunginvaltuuston hyväksymää uudistamisohjelmaa

- Toteutetaan kertalipun hinnan korottaminen 2,5 eurosta 3 euroon uudistamisohjelman päätösten mukaisesti. Tällä toimenpiteellä mahdollistetaan joukkoliikenteen palvelutason ylläpito yleisen kustannustason noususta ja nettoluvun laskusta huolimatta
- yhteinen lippujärjestelmä kuntarajoista riippumatta lisää joukkoliikennematkustusta ja lipputulota
- päällekkäisen joukkoliikennetarjonnan karsiminen seudullisen joukkoliikennejärjestelmän ansiosta - esimerkiksi Littoistentiellä - vähentää Turun kustannuksia noin 50.000 euroa vuonna 2014

- markkinointia ja tiedottamista lisätään uuden seudullisen järjestelmän myötä
4. Toteutetaan niiltä osin kuin se on joukkoliikennetoimen edistettävissä MAL-aiesopimuksen, kaupunkiseudun rakennemallityön ja Turun ilmasto- ja ympäristöohjelman (kv 26.10.2009 § 239) mukaisia tavoitteita esim.
- Joukkoliikenteen matkamäärä nousee noin 2 % vuodessa (Turku)
 - Joukkoliikenne nopeutuu suhteessa henkilöautoliikenteeseen.
 - Joukkoliikenne-etuksien (liikennevalot ja kaistat) toteutus tehostuu 2010 alkaen.

TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN/MUUTOKSEEN LIITTYVÄT TAVOITTEET

Toimialan kehittämistoimenpiteet ja tulokset strategiaan ohjelmiin ja toimialan kehittämiseen pohjautuen

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Kustannustehokas joukkoliikenne

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
Joukkoliikenteen netto-ohjeluku		-16,6 milj. euroa	-17,6 milj. euroa	-17,226 milj. euroa	-17,592 milj. euroa	-18.015 milj. euroa

Toimenpide:

Linjasto ja autokierto suunnitellaan tehokkaaksi, kilpailutuksessa käytetään yleensä kaluston standardivaatimuksia

Lipputulot, Turku		19,5 milj. euroa	20,7 milj. euroa	21,9 milj. euroa		
-------------------	--	---------------------	---------------------	---------------------	--	--

Toimenpide:

Lipunninnat seuraavat maltillisesti joukkoliikenteen järjestämisen kustannuskehitystä

UUDISTAMISOHJELMAN MUKAISTEN TOIMENPITEIDEN SITOVAT KOKONAISVAIKUTUKSET

Toimielin	TAE 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta, Turun paikallisliikenne	1,05 Milj €	1,05 Milj €	1,0 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €

TOIMIELINKOHTAISET TIEDOKSI ANNETTAVAT TUNNUSLUVUT

Kaupunkiseudun joukkoliikenne	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Matkamäärä milj. matkaa, Turku	19,9	20,4	21,0				
Matkamäärä, kaupunkiseudun kokonaisuus 2014 alkaen	-	-	-	-			
Asiakastyytyväisyys, kaupunkiseudun kokonaisuus 7/2014 alkaen			3,9				
Korttimatkojen osuus kaikista, %, kaupunkiseudun kokonaisuus 7/2014 alkaen			85,1				
Nettilatausten määrä, kpl, kaupunkiseudun kokonaisuus 7/2014 alkaen			26.152				
Linja-autoliikenteen kokonaisindeksi			191,7 5,0%				
Ostoliikenteen kustannus, keskiarvo, €/ajotunti, kaupunkiseutu			61,2				

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Ympäristötoimiala

TOIMIELIMEN MÄÄRÄRAHAT

	*TP 2012	*TAM 2013	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
1 000 €							
Toimintatulot	21 232	22 691		27 511	27 511	28 244	28 742
Valmistus omaan käyttö	0	0		0	0	0	0
Toimintamenot	37 802	40 257		44 737	44 734	45 833	46 754
Toimintakate	-16 570	-17 565	-17 226	-17 226	-17 223	-17 589	-18 012
Muutos-%		6,0 %	-1,9 %	-1,9 %	-1,9 %	2,1 %	2,4 %

Kj: Palkkavarauksen tarkistaminen -0,3 % -2.970 € 2014 - 2016

Investointimenot	96	1 000	1 500	1 500	1 500	1 500	200
Rahoitusosuudet	63	351	851	852	852	852	135
Luovutustulot	0	0		0	0	0	0
NETTO	-33	-649	-649	-648	-648	-648	-65
Muutos-%		1881,4 %	0,0 %	-0,1 %	-0,1 %	0,0 %	-90,0 %

TP= Tilinpäätös/TAM= Talousarvio muutoksin/ SL = Suunnitteluluku / HKE = Hallintokuntien ehdotus / TAE = Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

(TP 2012 on JLK:n ja TKSJLK:n yhteinen)

Määrärahat tulos-/palvelualueittain 1 000 €
(Perustuen lautakunnan ehdotukseen)

	TULOT	MENOT	KATE
Tulos-/palvelualueet yhteensä	27.511	44.737	-17.226
Joukkoliikennelautakunta	0	1.396	-1.396
Joukkoliikennetoimisto	0	1.423	-1.423
Liikenne/Turku sisäinen	24.302	36.718	-12.416
Liikenne/seutu	3.209	5.200	-1.991

KIINTEISTÖLIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA

LYHYT KUVAUS TOIMINNASTA JA TAVOITTEISTA

Kiinteistöliikelaitos vastaa kaupungin kiinteän ja rakennetun omaisuuden hallinnasta ja kehittämisestä sekä tarjoaa toimintaympäristöjä ja toimitiloja.

Kiinteistöliikelaitos vastaa myös yleisten alueiden ylläpidosta ja rakennuttamisesta, kaupungin omistamien rakennusten ylläpidosta ja rakennuttamisesta sekä kiinteistöjen käyttöön liittyvistä palveluista, kiinteistönpidosta, kiinteistöomaisuuden hankkimisesta, vuokraamisesta, myymisestä ja kehittämisestä.

Toimintaympäristön muutostekijät

Kiinteistöliikelaitoksen toimintaympäristö on kehittynyt viime vuosina voimakkaasti. Rakennetulla ympäristöllä sekä kiinteistöjen ylläpidolla ja käytöllä on huomattava vaikutus niin taloudelliseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin kuin ympäristökysymyksiinkin. Rakennetulla ympäristöllä on myös suuri painoarvo kestävä kehityksen edistämässä koko yhteiskunnan tasolla.

Toiminnan kehittämislinjaukset ja kehittämissuunnitelma

Kiinteistöomaisuuden hallinta, ylläpito ja kehittäminen tulee varmistaa myös tulevaisuudessa tehokkaalla, tuottavalla ja kaupungin kokonaisedun varmistavalla tavalla muuttuvissa olosuhteissa ja edelleen tiukentuvassa taloustilanteessa. Korjausvelan muodostumisen haltuunoton ja hallinnan merkitys korostuvat entisestään.

Infrapalvelut

- Turvallista ja kestävä kehitystä tukeva infra
- Tilajaosaamisen kehittäminen, tuotteistuksen kehittäminen
- Alueiden infran tehokas oikea-aikainen toteutus
- Korjausvelan hallinta
- Kilpailutus

Tilapalvelut

- Kosteus- ja sisäilmaongelma
- Tilatehokkuus
- Tarveselvitykset ja hankesuunnittelu
- Korjausvelan hallinta
- Kilpailutus

Kiinteän omaisuuden kehittäminen

- Kiinteistöjen kehittäminen
- Kiinteistöjen luovutustoiminta ja -tulot
- Kaavatalous
- Maankäyttösopimukset
- Kumppanuudet, kilpailutus
- Maankäytön uuden toimintamallin käyttöönotto

Kj:

Keskustan kehittämisen ja pääliikenneväylien merkittävimpien hankkeiden vuosien 2014 – 2016 määrärahat tulee kiinteistöliikelaitoksen johtokunnan tuoda kaupunginhallitukseen erikseen vahvistettavaksi talousarvion täytäntöönpanon yhteydessä. Kaupunginvaltuusto vahvistaa talousarviossa infrapalveluiden osalta sitovat määrärahat vuodelle 2014

	HKE 2014	KJE 2014
Infrapalvelut	44 816 000	39 816 000

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Kiinteistötoimiala

TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN/MUUTOKSEEN LIITTYVÄT TAVOITTEET

Toimialan kehittämistoimenpiteet ja tulokset strategiaan ohjelmiin ja toimialan kehittämiseen pohjautuen

Kiinteistöliikelaitoksen kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Korvaus peruspääomasta ja liikeylijäämä/-alijäämä + poistot

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Korvaus peruspääomasta, 1.000 €		18.229	20.942	22.042	21.464	21.962

Toimenpide:
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä

Toimitaan suunnitelmien mukaan.

Liikeylijäämä/-alijäämä + poistot, 1.000 €		79.942	81.893	85.795	82.901	79.670
---	--	--------	--------	--------	--------	--------

Toimenpide:
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä

Toimitaan suunnitelmien mukaan.

Myyntitulot

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Myyntitulot (tontit)		11.752	17.100	22.500	22.500	22.500

Toimenpide:
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä

Tehostetaan jalostus- ja myyntitoimintaa maankäytön uuden toimintamallin mukaisesti.

TILAPALVELUIDEN INVESTOINTIOHJELMA	Kustannus- arvio	Valmistumis- vuosi	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Kohde					
UUDISRAKENNUKSET					
SIVISTYSTOIMIALA					
Yli-Maarian koulu	10 900 000	2018			200 000
Kombikoulu	5 050 000	2014	3 968 000		
Kellonsoittajankadun päiväkodin ja koulun uudisrakennus	6 325 000	2013	50 000		
Infoteekkirakennus, Peltolan koulutalo	800 000	2014	468 000		
UUDISRAKENNUKSET YHTEENSÄ	23 075 000		4 486 000	0	200 000
PERUSKORJAUKSET					
KONSERNIHALLINTO					
Valtuustosalin restaurointimaalaus	1 252 000	2016		626 000	626 000
Valtuustoryhmien siipi 1 krs. (Fortuna)	667 000	2016		333 000	334 000
Valtuustoryhmien siipi 2 krs. (Fortuna)	1 077 000	2016		400 000	677 000
VAPAA-AJAN TOIMIALA					
LIIKUNNAN PALVELUALUE					
Sampplinnan maauimala, peruskorjaus	5 230 000	2016		3 598 000	1 332 000
HYVINVOINTITOIMIALA					
Mäntymäen sairaala-alueen rak 5 * <i>Aloitus edellyttää hankesuunnitelman hyväksymistä</i>	3 506 000	2015	2 500 000	1 006 000	
SIVISTYSTOIMIALA					
Katedralskolan, peruskorjaus (sis. perustukset)	7 623 000	2015	2 500 000	5 023 000	
Kerttulin koulu	4 400 000	2013	150 000		
PERUSKORJAUKSET YHTEENSÄ	23 755 000		5 150 000	10 986 000	2 969 000
<i>Tilapalveluiden pienet investoinnit (n. 15 milj.eur / vuosi) (sisältää pienet toimitila- ja leasing-hankinnat)</i>			15 000 000	15 000 000	15 000 000
<i>Nimeämättömät kohteet</i>			500 000	1 000 000	4 000 000
KAIKKI INVESTOINNIT YHTEENSÄ			25 136 000	26 986 000	22 169 000

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Kiinteistötoimiala

VUOKRAKOHTEET		
Eskeli, Linnankatu 23 (toiminnallinen muutos)	2 500 000	2015
Palloiluhalli	10 000 000	2015
Oriekedon palvelukeskus	6 500 000	2015
Hirvensalo II koulukiinteistö	23 969 000	2016
Teatteritalon peruskorjaus	25 560 000	2016
PITKÄN TÄHTÄIMEN TILAHANKKEET (ei hankesuunnitelmaa)		
Uudisrakennukset		
Kakskerran koulukiinteistö	5 437 000	2020
Peruskorjaukset		
Kurjenmäkikodit, peruskorjaus (7068 m ²)	10 500 000	2019
Pansion koulu, peruskorjaus	6 863 000	2019
Juhana Herttuan koulukiinteistö, peruskorjaus	7 560 000	2018
Sepänkadun kampus	28 300 000	2019
Ruiskadun kampus	5 000 000	2018
Kastun koulu	7 688 000	2019
Puolalan koulu (luokat 1-9) ja Puolalanmäen lukio (Kauppiaskatu 14)	8 130 000	2017
Talinkorvenkadun päiväkotit	1 500 000	2017
Vuokrakohteet		
Logistiikkakoulutuksen tilat	12 600 000	2017
Tehostetun palveluasumisen yksikkö (252 kpl)	20 000 000	2017

Sitovat osat

Toimielimen kaupunginhallitukseen nähden sitovat tavoitteet

Tonttien luovutukset, infran palvelumaksu

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Mittariin sidottu tavoite:						
Tonttien luovutukset						
- Luovutettujen AO-tonttien lkm		82	70	100	100	100
- Luovutetut AP-tontit kerros m ² määrät, 1 000 k-m ²		4	6	15	15	15
- Luovutetut AK-tontit kerros m ² määrät, 1 000 k-m ²		13	26	20	20	20
- Luovutetut elinkeinotontit kerros m ² määrät, 1 000 k-m ²		44	14	25	25	25
Toimenpide:						
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä						
Tehostetaan jalostus- ja myyntitoimintaa maankäytön uuden toimintamallin mukaisesti						
Mittariin sidottu tavoite:						
Infrastruktuurin puhtaana- ja ylläpitomaksu (sopimus liitteenä)		27.205	26.828	27.367	27.917	28.477

UUDISTAMISOHJELMAN MUKAISTEN TOIMENPITEIDEN SITOVAT KOKONAISVAIKUTUKSET

Kiinteistöliikelaitos	TAE 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Johtokunta	6,7 M€	7,3 M€	4,3 M€	0,0 M€	0,0 M€	0,0 M€

TOIMIELINKOHTAISET TIEDOKSI ANNETTAVAT TUNNUSLUVUT

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ARVIOINTIKRITEERI 1							
Infrapalvelujen ylläpidettävä pinta-ala ha			3 717	3 757	3 832	3 909	3 987
Tilapalvelujen neliöt 1 000 m2			1 104	1 101	1 052	1 057	1 070
ARVIOINTIKRITEERI 2							
Korjausvelka / uudishinta (%)			12,9 %	12,8 %	12,7 %	11,8 %	11,3 %
(Alle hyväksyttävän kuntoprosentin (75 %) olevien rakennusten korjausvelka suhteutettuna koko rakennuskannan uudishintaan)							

TOIMIELIMEN MÄÄRÄRAHAT

	*TP 2012	*TAM 2013	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
1 000 €							
Toimintatulot	199 901	202 985		202 075	202 075	205 766	211 208
Valmistus omaan käyttöön	3 777	1 000		1 000	1 000	1 025	1 051
Toimintamenot	124 180	123 697		117 313	117 280	123 890	132 589
Toimintakate	79 498	80 288	85 762	85 762	85 795	82 901	79 670
Muutos-%		1,0 %	6,8 %	6,8 %	6,9 %	-3,4 %	-3,9 %
Kj: Palkkavarauksen tarkistaminen -0,3 % -32.940 € 2014 - 2016							
Investointimenot	78 238	79 294	90 000	87 978	68 667	66 519	63 213
Rahoitusosuudet	722	10 532	322	8 700	8 700	0	0
Luovutustulot	12 192	21 800	37 910	37 910	37 910	40 010	22 500
NETTO	-65 323	-46 962	-51 768	-41 368	-22 057	-26 509	-40 713
Muutos-%		-28,1 %	10,2 %	-11,9 %	-53,0 %	20,2 %	53,6 %

Kj: Infrapalveluiden investointitasoa vähennetty 5 M€ joka vuodelta 2014 - 2016, Tilapalveluiden peruskorjauksien pienet investointeja vähennetty vuosilta 2014 - 2016 1,0 M€; Tilapalveluiden investointien kevennykset vuodelle 2014 13.310.600 € vuodelle 2015 28.149.000 € ja vuodelle 2016 27.822.000 €

TP= Tilinpäätös/TAM= Talousarvio muutoksin/ SL = Suunnitteluluku / HKE = Hallintokuntien ehdotus / TAE = Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

VESILIIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA

LYHYT KUVAUS TOIMINNASTA JA TAVOITTEISTA

Vesilaitos tarjoaa asukkailla, yhteisöille ja elinkeinoelämälle laadukkaita vesihuoltopalveluja. Jätevedet käsitellään modernissa seudullisessa laitoksessa, jonka puhdistustulos on tehokas ja edistää Saaristomeren hyvän tilan saavuttamista. Talousvesi saadaan seudulliselta tekopohjavesilaitokselta, jonka ansiosta talousveden laatu on parantanut. Halisten laitoksen muuttaminen seudulliseksi varavesilaitokseksi lisää toimintavarmuutta.

Laadun takeena on palveluiden jatkuva kehittäminen sekä omistajahallintaan kuuluva infraomaisuuden ylläpitäminen.

Vesilaitos hoitaa tavoitteidensa mukaiset uus- ja korvausinvestoinnit hankkimallaan rahoituksella.

Tavoitteena on, että seudullinen kuntien omistama vesihuolto-yhtiö huolehtii vesihuollosta viimeistään vuonna 2016. Yhtiö tuottaa asiakkailleen laadukkaat vesihuoltopalvelut ja omistajilleen lisäarvoa. Yhtiön vesihuoltotaksat edustavat valtakunnallista keskitasoa.

Vesiliikelaitoksen arvot noudattavat kaupungin yhteisiä arvoja.

Toimintaympäristön muutostekijät

Seudullisten suuret laitosinvestoinnit ovat nostaneet merkittävästi vesiliikelaitoksen käyttökustannuksia ja tarvetta korottaa vesitaksvoja. Turun taksat ovat kilpailukykyisiä Turun seudulla, mutta suurten laitosten keskimääräistä tasoa korkeampia. Uudisinvestointeja on rahoitettu liittymismaksuilla, mutta erityisesti pientaloalueella rahoituspohja on riittämätön.

Vesihuoltolaki on uudistumassa vuoden 2013/2014 vaihteessa. Viimeksi lausunnolla oleva versio lisää vesihuoltolaitosten selvilläolo ja tiedoksiantovelvollisuutta ja voi vähäisissä määrin lisätä myös kustannuksia. Merkittävin vaikutus on tulossa hulevesien hallintaan ja sekaviemäröinnin vähentämiseen. Molemmat toimenpiteet ovat välttämättömiä myös sääilmiöiden äärevöitymisen vuoksi.

Omistajapolitiikan mukaisesti selvitetään seudullisen vesihuolto-yhtiön perustamista siten, että myös tuotantoyhtiöt Turun Seudun Vesi Oy ja Turun seudun puhdistamo Oy olisivat osa yhtiötä. Toteutuessaan järjestely tehostaisi pitkällä aikajänteellä vesihuoltopalveluja

Turun Seudun Vesi Oy:n tekopohjaveden tuotanto ei toimi vielä täydellä kapasiteetilla, mikä on vaikeuttanut Halisten vesilaitoksen veden tuotannon resurssien kohdentamista. Turun Seudun Vesi Oy:n tavoitteena on tehostaa Huittisten esikäsitelylaitoksen toimintaa siten, että yhtiö voi tuottaa Turun seudun vedentarvetta vastaavan vesimäärän vuoden 2014 alussa. Halisten laitoksen ylläpitokäyttöä tekopohjavesijärjestelmän varalaitoksena kehitetään yhteistyössä Turun Seudun Vesi Oy:n kanssa, kun tekopohjaveden tuotanto toimii täydellä kapasiteetilla. Veden tuotannon toteuttamisessa otetaan huomioon käynnissä oleva seutu-yhtiöselvitys.

Kaavoitusohjelman mukaisen asemakaava-alueiden vesihuoltoinfran vuotuinen investointitarve on useiat miljoonia euroja, minkä lisäksi paine laajentaa verkostoa myös kaava-alueiden ulkopuolelle on suuri. Valtuuston hyväksymässä vesihuollon kehittämissuunnitelmassa on nimetty ne alueet, joille olisi tarvetta laajentaa nykyistä verkostoa. Verkoston laajentamisen lisäksi myös olemassa oleva verkosto ja muut vesihuollon rakenteet vaatisivat riittävän investointitason, jotta omaisuuden arvo ei laskisi ja käyttökustannukset sekä palveluhäiriöt lisääntyisi.

Asiakkaat odottavat perinteisen käynti- ja puhelinasioinnin lisäksi mahdollisuutta joustavampaan sähköiseen itsepalveluun sekä nopeaan viestintään. Vesiliikelaitoksen nykyinen asiakkuudenhallintajärjestelmä ei sellaisenaan anna tähän mahdollisuuksia.

Toiminnan kehittämislinjaukset ja kehittämissuunnitelma

Vesiliikelaitoksen toiminnan läpileikkaavana kehittämishankkeena on seudullisen vesihuolto-yhtiön valmistelu sekä maankäyttöön liittyvä operatiivisen ohjauksen kehittäminen osana kaupunkistrategiaa.

Vesiliikelaitoksen ydintoiminta on vesihuoltopalvelujen järjestäminen ja siihen liittyvä asiakaspalvelutoiminta. Oman toiminnan kehittämisen painopisteitä ovat:

- verkosto-omaisuuden hallinta
- asiakaspalvelu
- viemäröinnin ja jätevedenpuhdistamon toiminnan turvaaminen

TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN/MUUTOKSEEN LIITTYVÄT TAVOITTEET

Toimialan kehittämistoimenpiteet ja tulokset strategiaan ohjelmiin ja toimialan kehittämiseen pohjautuen

Vesiliikelaitoksen kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Taloudelliset tavoitteet

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ 2010	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
Korvaus peruspääomasta (1.000 €)	6.242	5.651	4.051	4.051	4.051	4.051

Toimenpide:

Kustannuksia hallitsemalla ja tulorakennetta kehittämällä tavoitteena voitollinen vuosi, jolloin kaupungin saama korko on todellista tuottoa.

Liikelyjäätä/-alijäämä + poistot, 1.000 €	15.531	9.901	11.321	11.431	12.204	12.293
--	--------	-------	--------	--------	--------	--------

Toimenpide:

Kustannuksia hallitsemalla ja tulorakennetta kehittämällä.

Kilpailukyky

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ 2010	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
Verkoston laajentaminen (uudisinvestoinnit 1.000 €)	3.683	5.178	5.146	4.300	6.000	6.000

Toimenpide:

Vuosittain toteutettavat uudet kaava-alueet tai vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaiset verkoston laajentamishankkeet ja niiden rahoittaminen sovitaan vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä osana maankäyttöprosessia.

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Vesiliikelaitos

Vesiliikelaitoksen kaupunginhallitukseen nähden sitovat tavoitteet

Viemäroinnin ja jätevedenpuhdistuksen toiminnan turvaaminen (hyvinvointi)

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ 2008	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS2016
Mittariin sidottu tavoite: Kiinteistöillä tapahtuvan erillisviemäroinnin lisääminen.	kh: seka- viemärointi- maksusta luovutaan toistaiseksi. Keinoina neuvonta ja vapaaehtoi- suus	Liikelaitos- johtajan päätös: uusilla erillisviemä- roitävillä alueilla erotelta	Vljk 17.1. §5:aiemmin erillisviemä- roidyillä erotelva 31.12.2016 mennessä.	Vljk: Päätös korotetuista maksuista		

Toimenpide:

Erillisviemäroinnin kehittäminen, viemäriverkoston saneeraus, korotettujen maksukäytäntöjen käyttöönotto. Viemärien vuotovesimäärille ja viemäriverkoston ylivuodoille ei pysty asettamaan sitovaa kuutioperusteista tavoitetta, koska siihen vaikuttaa myös vuoden sateisuus, sateisuuden ajallinen ja paikallinen jakauma sekä intensiteetti. Erillisviemäroinnin lisääminen toteutetaan yleensä katutöiden yhteydessä, jolloin siihen vaikuttaa myös kiinteistötoimen saneerausinvestoinnit ja niiden priorisoinnit. Tämän vuoksi kaikki nämä mittarit on esitetty toiminnan muissa tunnusluvuissa ja tässä ainoastaan hallinnolliset toimenpiteet

UUDISTAMISOHJELMAN MUKAISTEN TOIMENPITEIDEN ARVIOIDUT KOKONAISVAIKUTUKSET

Toimielin	TAE 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Vesiliikelaitoksen johtokunta	0,2 Milj €	0,4 Milj €	0,2 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €

TOIMIELINKOHTAISET TIEDOKSI ANNETTAVAT TUNNUSLUVUT

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
KILPAILUKYKYISET TUOTTEET							
Veden vertailuhinta / Suuret laitokset	3,99/4,33	4,87/4,45	4,98/4,75	5,56/5,09	lähestyy ka:ta	lähestyy ka:ta	lähestyy ka:ta
Vesihuollon käyttömaksujen seudullinen sijoittuminen	3. halvin	halvin	halvin	halvin	1-3	1-3	1-3
OMAISUUDEN ARVON SÄILYTTÄMINEN							
Vesijohtoverkoston uusiutumisaika (vuosia)	150	123	147	150	100-150	100-150	100-150
Viemäriverkoston uusiutumisaika (vuosia)	58	65	79	75	<100	<100	<100
HULEVEDEN VÄHENTÄMINEN VIEMÄRISSÄ							
Sekaviemärin pituus km	58,3	56,1	54,8	vähenee	vähenee	vähenee	vähenee
Verkosto-ohitukset m ³ /vuosi	15.272	27.467	59.386	<10.000	<10.000	<10.000	<10.000
Vuotoveden osuus jätevedestä (%)	36,0	49,0	43,5	vähenee	vähenee	vähenee	vähenee
KESKEISET SUORITTEET							
Laskutettu vesi (milj.m ³)	12,6	12,2	12,8	12,2	12,3	12,3	12,3
Laskutettu jätevesi (milj.m ³)	12,3	12,0	12,6	12,0	12,1	12,1	12,1
Kakolaan johdettu jätevesi (milj.m ³)	22	23,7	22,5	20	20	20	20

TOIMIELIMEN MÄÄRÄRAHAT

	*TP 2012	*TAM 2013	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
1 000 €							
Toimintatulot	41 207	42 536		42 791	42 791	42 671	42 692
Valmistus omaan käyttö	615	550		630	630	630	630
Toimintamenot	31 922	31 823		32 011	31 989	31 097	31 029
Toimintakate	9 901	11 263	11 376	11 409	11 431	12 204	12 293
Muutos-%		13,8 %	1,0 %	1,3 %	1,5 %	6,8 %	0,7 %

Kj: Palkkavarauksen tarkistaminen -0,3 % -11.851 € 2014 - 2016

Investointimenot	11 213	12 510	11 000	11 300	11 000	12 930	12 830
Rahoitusosuudet		0	0	0	0	0	0
Luovutustulot	11	0	0	0	0	0	0
NETTO	-11 202	-12 510	-11 000	-11 300	-11 000	-12 930	-12 830
Muutos-%		11,7 %	-12,1 %	-9,7 %	-12,1 %	17,5 %	-0,8 %

Kj: Investointitasoa vähennetty -0,3 M€ vuodelta 2014

TP= Tilinpäätös/TAM= Talousarvio muutoksin/ SL = Suunnitteluluku / HKE = Hallintokuntien ehdotus / TAE = Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

VARSINAIS-SUOMEN ALUEPELASTUSLAUTAKUNTA

LYHYT KUVAUS TOIMINNASTA JA TAVOITTEISTA

Toiminta-ajatus

Laadukkaat pelastustoiminta-, turvallisuus- ja ensihoitopalvelut tuotetaan Varsinais-Suomessa ammattitaitoisesti, tasapuolisesti ja nopeasti kaikkina vuorokauden aikoina.

Toimintaympäristön muutostekijät

Pelastustoimen palvelutasopäätös koskee vuosia 2013–2016. Suunnitelmakauden luvut on tehty sillä oletuksella, että nykyinen toimintalaajuus säilyy.

Ensihoidon järjestämisvastuu siirtyi Sairaanhoidopiirille 2013 alusta. Vuonna 2013 toiminta jatkuu samanlaisena, mutta talousarviovuonna 2014 Aluepelastuslaitoksen yhdellä ensihoidotyksiköllä vähennettynä. Suunnitelmakauden luvut on tehty oletuksella, että toiminnan laajuus ensihoitopalveluiden osalta säilyy 2014 tasolla. Sopimukset vahvistetaan aina vuodeksi eteenpäin.

Investointien valtionosuuksien leikkausten korvaaminen

Valtionosuuksien leikkaus ja öljysuojarahaston korvausten väheneminen aiheuttavat noin 300.000–400.000 euron vajauksen investointien rahoitukseen. Tämä tarkoittaa talousarviovuonna 2014 kahden raskaan kaluston ajoneuvon hankinnan vähentämistä. Nykyisen 4 sammutusauton sijaan pystytäisiin hankkimaan enää 2 autoa, joten palvelu-tasopäätökseen kirjattu kaluston poistokätavoite (25 vuotta) ei täytyisi vaan tulisi nousemaan ottaen huomioon lisäksi kaluston hankinnan hinnannousu. Yhden sammutusauton hankinnan lisäys talous-suunnitelmavuosille 2015–2016 tarkoittaisi investointien nettoon lisäystä 200.000 euroa. Investointitulojen vähentyessä voidaan käyttää mahdollista käyttötalouden säästöä edellä mainitun vajauksen täyttämiseen.

Yleisperustelut toiminnalliselle tavoitteille ja kehittämistoimenpiteille

Pelastustoimen mittarit vastaavat edelleen valtakunnallisesti kaikkien pelastuslaitosten toiminnallista vertailtavuutta. Talouden toteutumisen vertailussa ovat mukana myös kaikki Suomen pelastuslaitokset.

ALUEPELASTUSLAITOKSEN TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Arviointikriteerit	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1. Tyytyväisyyskysely (1-5)							
työtyytyväisyyskysely (tot.)	yli 2,56	2,66	yli 2,66	yli 2,66	yli 2,66	yli 2,66	yli 2,66
Kunta 10 (tot.)	3,04	yli 3,04	3,06	yli 3,06	yli 3,06	yli 3,06	yli 3,06
2. Toimintavalmiusaika (%)							
kiireelliset tehtävät	96	96	90,1	yli 90	yli 90	yli 90	yli 90
kaikki pelastuslaitokset	88	84	76,7	90	90	90	90
3. Tarkastusmäärät (%)							
tarkastusmäärät	95	96,7	77**	yli 90	yli 90	yli 90	yli 90
kaikki pelastuslaitokset	92	91	76	90	90	90	90
4. Kustannusvertailu (€/as.)							
kustannukset €/asukas	64,5	66,1	68,3	70	71,8	73,6	75,4
kaikki pelastuslaitokset	67,8	69,8	74,0	75,8	77,6	79,4	81,2

** 2012 aloitettiin siirtyminen valvontasuunnitelman mukaiseen toimintaan, joten tavoitteen mukaisia lukuja ei saavutettu

TOIMIELIMEN MÄÄRÄRAHAT

	*TP 2012	*TAM 2013	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
1 000 €							
Toimintatulot	41 419	42 541		43 058	43 058	43 944	44 800
Valmistus omaan käyttöön	0	0		0	0	0	0
Toimintamenot	39 769	40 941		41 458	41 458	42 344	43 200
Toimintakate	1 651	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600
Muutos-%		-3,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Investointimenot	1 920	2 847	2 148	2 731	2 731	2 154	2 240
Rahoitusosuudet	269	971	389	1 290	972	495	581
Luovutustulot	23	276	159	-159	159	59	59
NETTO	-1 628	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
Muutos-%		-1,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

Kj: Investointierät muutettu vastaamaan käyttötalousosan ylijäämää

TP= Tilinpäätös/TAM= Talousarvio muutoksin/ SL = Suunnitteluluku / HKE = Hallintokuntien ehdotus / TAE = Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

Määrärahat palvelualueittain

1 000 €	TULOT	MENOT	KATE
Tulos-/palvelualueet yhteensä	43.058	41.458	1.600
Tukipalvelut	34.554	14.251	20.303
Operatiivinen palvelualue	8.301	24.839	-16.538
Riskienhallinnan palvelualue	203	2.368	-2.165

Laskelmat

- Tuloslaskelma
 - Rahoitustulot ja –menot
 - Verotulot ja valtionosuudet
- Rahoituslaskelma
 - Antolainauksen muutokset
- Käyttötalous- ja investointiosan yhdistelmät toimialoittain
 - Käyttötalousosa
 - Investointiosa

Talousarvion tuloslaskelma

	TP* 2012	TAM* 2013	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
Myyntitulot	209 124	209 846	216 908	216 908	219 500	223 295
Maksutulot	61 700	66 677	63 500	63 500	64 579	65 412
Tuet ja avustukset	35 860	31 336	31 670	31 670	32 947	33 018
Vuokratulot	150 866	152 124	149 804	149 804	151 426	155 417
Muut toimintatulot	19 340	22 624	24 036	24 673	24 382	24 468
Toimintatulot	476 890	482 607	485 918	486 555	492 834	501 610
Valmistus omaan käyttöön	4 422	6 960	6 661	6 661	6 736	6 813
Henkilöstömenot	525 561	547 108	551 997	550 955	562 807	576 073
Palvelujen ostot	557 980	570 739	599 741	599 741	613 358	630 956
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	69 018	69 523	61 003	61 003	62 020	63 293
Avustukset	68 563	76 536	87 459	84 964	87 891	90 006
Vuokrat	145 738	150 620	141 235	141 235	145 215	151 131
Muut toimintamenot	26 127	25 542	35 790	34 966	35 656	36 356
Toimintamenot	1 392 987	1 440 068	1 477 224	1 472 863	1 506 948	1 547 815
Toimintakate	-911 675	-950 501	-984 644	-979 647	-1 007 377	-1 039 393
Verotulot ja valtionosuudet	917 685	941 600	993 800	986 200	1 012 100	1 028 800
Rahoitustulot ja -menot	25 201	26 069	22 761	24 761	24 714	25 764
Vuosikate	31 211	17 168	31 917	31 314	29 437	15 171
Poistot ja arvonalentumiset	57 867	54 222	56 983	56 983	56 941	59 251
Satunnaiset tulot ja menot	21 653	28 500	6 000	8 000	16 000	37 500
Tilikauden tulos	-5 003	-8 554	-19 066	-17 668	-11 504	-6 580
Varausten ja rahastojen muutokset	624	1 611	6 612	6 612	6 612	6 612
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 379	-6 943	-12 454	-11 057	-4 892	32

*Luvut on vertailukelpoistettu vähentämällä luvuista Sataman, AMK:in vaikutukset toimintakatteeseen ja valtionosuuksiin sekä kaupunginteatterin osalta vaikutus on huomioitu valtionosuuksissa

TP= Tilinpäätös/TAM= Talousarvio muutoksien / SL = Suunnitteluluku / HKE = Hallintokuntien ehdotus / TAE = Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

Tuloslaskelman tunnusluvut	TP* 2012	TA* 2013	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
Toimintatulot – muutos- % ed. vuodesta		1,2 %	0,7 %	0,8 %	1,3 %	1,8 %
Toimintamenot – muutos- % ed. vuodesta		3,4 %	2,6 %	2,3 %	2,3 %	2,7 %
Toimintakate – muutos- % ed. vuodesta		4,3 %	3,6 %	3,1 %	2,8 %	3,2 %
Toimintatulot/toimintamenot - %	34,3 %	33,7 %	33,0 %	33,2 %	32,9 %	32,6 %
Vuosikate/poistot- %	53,9 %	31,7 %	56,0 %	55,0 %	51,7 %	25,6 %
Vuosikate/asukas	173	95	176	172	161	82
Asukasmäärä 31.12.	180 225	180 451	181 835	181 835	183 385	184 877

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Laskelmat

Rahoitustulot ja -menot

1 000 €	TP 2012	TA 2013	TA 2014	VAHINKO			
				KAUPUNKI	RAHASTO	KILA	VESI
Menot	43 309	39 269	39 913	10 559	1 000	24 303	4 051
Tulot	68 510	65 338	64 674	61 649	3 025	0	0
Netto	25 201	26 069	24 761	51 090	2 025	-24 303	-4 051
Muutos-%	100 %	3 %	-5 %				
Korkotulot	16 744	19 715	18 571	17 561	1 010	0	0
Korkotulot antolainoista ulkopuolisille	10 156	14 000	14 200	14 200			
Korkotulot antolainoista liikelaitoksille&	4 039	2 176	2 261	2 261			
Muun taseyksikon korkotulot kunnalta		100	10		10		
Korkotulot sijoituksista ja talletuksista	2 394	3 389	2 050	1 050	1 000		
Maksuliikennetilien korkotulot	156	50	50	50			
Muut rahoitustulot	51 766	45 623	46 103	44 088	2 015	0	0
Osinkotulot ja osuuspaomien korot	14 658	16 500	16 500	16 000	500		
Korvaus peruspaaomasta liikelaitoksilta	29 880	26 093	26 093	26 093			
Verotilitysten korot ja korotukset	405	100	100	100			
Korkotulot valtionosuuksista	52	30	0				
Viivästyskorot	95	0	0				
Peruspaaoman korot kuntayhtymiltä	593	890	890	890			
Kurssivoitot rahoituslainoista	1 384	600	1 100	1 000	100		
Arvopapereiden myyntivoitot	146	1 400	1 400		1 400		
Muut rahoitustulot	308	10	10		10		
Arvon alentumisten palautukset	4 246	0	10	5	5		
Korkomenot	11 808	11 176	11 812	9 551	0	2 261	0
Korkomenot lainoista ulkopuolisilta	7 766	8 999	9 500	9 500			
Korkomenot lainoista liikelaitoksilta		0	0				
Korkomenot lainoista muilta taseyksikoil	3	0	50	50			
Liikelaitoksen korkomenot lainoista kunn	4 039	2 176	2 261			2 261	
Maksuliikennetilien korkomenot		1	1	1			
Muut rahoitusmenot	31 501	28 093	28 101	1 008	1 000	22 042	4 051
Liikelaitoksen korvaus peruspaaomasta (29 880	26 093	26 093			22 042	4 051
Verotilitysten korot	9	100	100	100			
Viivästyskorot ja korotukset	26	0	1	1			
Kurssitappiot rahoituslainoista	145	1 000	1 000	500	500		
Luottoprovisiot	7	0	7	7			
Arvon alentumiset vaihtuvien vastaavien r	1 185	400	400		400		
Muut rahoitusmenot	249	500	500	400	100		

Yhteenveto ja suunnitelmavuodet

	TP 2012	TA 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Rahoitustulot ja -menot	25 201	26 069	24 761	24 714	25 764
Muutos-%	3,4 %	-12,7 %	-5,02 %	-0,19 %	4,25 %
Korkotulot	16 744	19 715	18 571	18 571	18 571
Muut rahoitustulot	51 766	45 623	46 103	47 603	49 603
Korkomenot	11 808	11 176	11 812	13 937	14 389
Muut rahoitusmenot	31 501	28 093	28 101	27 523	28 021

Verotulot ja valtionosuudet

	TP 2012	TA 2013	*TA 2014	*TS 2015	*TS 2016
Verotulot ja valtionosuudet yhteensä	984 391	1 005 700	986 200	1 012 100	1 028 800
Verotulot	638 777	660 000	710 500	734 000	745 200
Muutos-%		3,3 %	7,7 %	3,3 %	1,5 %
Kunnan tulovero	527 003	550 000	589 600	609 100	627 400
Kunnallisveroprosentti	18,75	18,75	19,50	19,50	19,50
Kiinteistövero	42 536	42 258	47 500	48 600	49 700
Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Vakituisen asumisen kiinteistövero-%	0,32	0,32	0,32	0,32	0,32
Muun asumisen kiinteistövero-%	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70
Rakentamattoman maan veroprosentti	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Osuus yhteisöveron tuotosta	69 238	67 742	73 400	76 300	68 100
Valtionosuudet	345 614	345 700	275 700	278 100	283 600
Muutos-%		0,0 %	-20,2 %	0,9 %	2,0 %
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	265 988	246 900	242 500		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut vot	99 490	98 800	33 200		
Valtionosuudet (vrt. kelpoinen)	278 908	281 600	275 700	278 100	283 600
vrt. kelpoinen muutos -%		1,0 %	-2,1 %	0,9 %	2,0 %

*2014 – 2016 valtionosuudet eivät sisällä Ammattikorkeakoulun eikä kaupunginteatterin valtionosuutta

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Laskelmat

Talousarvion rahoituslaskelma

	TP* 2012	TAM* 2013	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
Vuosikate	31 211	17 168	31 917	31 314	29 437	15 171
Satunnaiset tulot ja menot	21 653	28 500	6 000	8 000	16 000	37 500
Tulorahoituksen korjauserät	-20 911	-45 300	-24 917	-26 917	-24 000	-18 000
Toiminnan rahavirta	31 953	368	13 000	12 397	21 437	34 671
Investointimenot	103 155	133 488	118 530	102 197	94 473	89 158
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	1 079	11 982	10 898	10 580	1 381	777
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	36 660	107 076	37 751	56 497	40 069	22 559
Investointien rahavirta	-65 416	-14 430	-69 881	-35 120	-53 023	-65 823
TOIM. JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-33 463	-14 062	-56 881	-22 723	-31 586	-31 152
Antolainauksen muutokset	-60 811	-79 248	-41 297	-41 297	-23 745	-13 139
Antolainasaamisten lisäykset	80 356	90 000	53 000	53 000	27 500	18 000
Antolainasaamisten vähennykset	19 545	10 752	11 703	11 703	3 755	4 861
Lainakannan muutokset	90 313	90 000	80 000	65 000	55 000	45 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	120 000	110 000	100 000	100 000	120 000	90 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	65 000	50 000	40 000	40 000	70 000	50 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	35 313	30 000	20 000	5 000	5 000	5 000
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	26 733	10 752	38 703	23 703	31 255	31 861
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-6 730	-3 310	-18 177	981	-331	710

Rahoituslaskelman tunnusluvut	TP 2012	TA 2013	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
Asukasmäärä 31.12.	180 225	180 451	181 835	181 835	183 385	184 877
Investointien omahankintameno, Milj €	102,1	121,5	107,6	91,6	93,1	88,4
Investointien tulorahoitus, %	31 %	14 %	30 %	34 %	32 %	17 %
Lainakanta 31.12. M€	424	503	583	568	623	668
Lainat €/asukas	2 351	2 787	3 206	3 124	3 397	3 613

TP= Tilinpäätös/TAM= Talousarvio muutoksin/ SL = Suunnitteluluku / HKE = Hallintokuntien ehdotus / TAE = Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

Antolainauksen muutokset

1 000 €	TP 2012	TA 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Antolainauksen muutokset	-51 018	-79 248	-41 297	-23 745	-13 139
Antolainasaamisten lisäykset	61 000	90 000	53 000	27 500	18 000
TVT-Asunnot Oy	34 000	14 000	28 000	10 000	10 000
Turku Energia Oy	23 000		10 000	10 000	
Logomo Oy		2 081			
Kaupunkiliikenne Oy	1 500				
Turun Satama Oy		60 000			
Turun Tekstiilihuolto	2 500				
Kiinteistö Oy Kupittaaan asemakulma			7 000		
Muut kohdentamattomat		13 919	8 000	7 500	8 000
Antolainasaamisten vähennykset	9 982	10 752	11 703	3 755	4 861
Turku Energia Oy	7 732		7 732		
TVT-Asunnot Oy	915		1 360	1 400	1 499
Kaupunkiliikenne Oy	247		300	300	300
KOY Turun Monitoimihalli	156		156	156	156
Myllykoti Oy	38				
Ylioppilaskyläsäätiö	894		322	495	1 641
Turun Satama Oy			1 000	1 000	1 000
YH Kodit Oy			430		
Turun Tekstiilihuolto Oy			348	348	250
Muut kohdentamattomat		10 752	55	55	15

Kaupungin tytäryhteisöille voidaan kaupungin kassavaroin myöntää edelläolevien lainojen lisäksi lyhytaikaisia luottolimiittejä yhteensä enintään 200 milj. euroa ja pitkäaikaisia antolainoja talousarviovuoden aikana enintään 70 milj. euroa.

Kaupunki ylläpitää 340-400 milj. euron kuntatodistuslimiittejä tai muita ei-sitovia limiittejä, joita voidaan käyttää tarvittaessa täysimääräisesti lyhytaikaisen maksuvalmiuden turvaamiseksi. Kaupunki hajauttaa konserninelan korkoriskiä eri korkoperusteisiin solmimalla talousarviovuoden aikana uusia valuutan- ja koronvaihtosopimuksia enintään 500 milj. euroa tai uusia avoimia korkotermeinejä (futuureja) enintään 100 milj. euroa. Mikäli pitkäaikainen laina nostetaan muuna valuuttana kuin euron, niin valuutta- ja korkoriski muutetaan valuutan- ja koronvaihtosopimuksella euromääräiseksi. Muiden taseerien tai taseen ulkopuolisten vastuiden (esim. (leasingsopimukset) korkoriskiä tai muuta riskiä voidaan muuttaa enintään 150 milj. euroa talousarviovuoden aikana.

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Laskelmat

Käyttötalous- ja investointiosan yhdistelmät toimialoittain

Käyttötalousosa

*TP 2012 *TAM 2013 SL 2014 HKE 2014 TAE 2014 TS 2015 TS 2016

1 000 €

Turku

Toimintatulot	475 579	482 607	500 453	485 918	486 555	492 834	501 610
Valmistus omaan käyttöön	4 422	6 960		6 661	6 661	6 736	6 813
Toimintamenot	1 391 938	1 439 715	1 466 946	1 477 234	1 472 863	1 506 948	1 547 815
Toimintakate	-911 937	-950 148	-966 493	-984 654	-979 647	-1 007 377	-1 039 393
Muutos-%		4,2 %	1,7 %	3,6 %	3,1 %	2,8 %	3,2 %

Kaupunginvaltuusto

Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	847	1 118	1 118	1 118	1 118	1 118	1 118
Toimintakate	-847	-1 118	-1 118	-1 118	-1 118	-1 118	-1 118
Muutos-%		32,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

Tarkastuslautakunta

Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	477	686	676	676	675	691	708
Toimintakate	-477	-686	-676	-676	-675	-691	-708
Muutos-%		43,9 %	-1,5 %	-1,5 %	-1,6 %	2,3 %	2,5 %

Kj: Palkkavarauksen tarkistaminen -0,3 % -1.094 €

Keskusvaalilautakunta

Toimintatulot	554	0	290	290	290	290	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	1 089	76	427	511	511	521	531
Toimintakate	-535	-76	-137	-221	-221	-231	-531
Muutos-%		-85,8 %	79,9 %	189,7 %	189,7 %	4,5 %	130,1 %

Kaupunginhallituksen toimielin

Toimintatulot	52 409	55 165	61 802	56 250	56 887	55 640	56 187
Valmistus omaan käyttöön	29	5 410	0	5 031	5 031	5 081	5 132
Toimintamenot	151 998	171 206	169 845	173 521	174 247	174 504	176 597
Toimintakate	-99 560	-110 631	-108 043	-112 240	-112 329	-113 782	-115 278
Muutos-%		11,1 %	-2,3 %	1,5 %	1,5 %	1,3 %	1,3 %

Konsernihallinto ja palvelukeskukset

Toimintatulot	50 515	53 265	59 902	54 332	54 969	53 720	54 251
Valmistus omaan käyttöön	29	5 410	0	5 031	5 031	5 081	5 132
Toimintamenot	101 843	119 724	119 410	121 285	122 012	121 370	122 578
Toimintakate	-51 299	-61 049	-59 508	-61 923	-62 012	-62 569	-63 195
Muutos-%		19,0 %	-2,5 %	1,4 %	1,6 %	0,9 %	1,0 %

Kj: Palkkavarauksen tarkistaminen -0,3 % -85.314 € 2014 -2016 ; Uudistamishjelman toimenpiteitä kohdistetaan toimialoille; Tyky rahat jaetaan uudelleen ja kaupunginhallituksen talousarvioon varataan tyky-rahoja varten 676.000 € sisäinen meno sekä 637.000 € sisäinen tulo, tykyrahat jaetaan uudelleen talousarvion määräraha-keskeisenä siirtona talousarviovuoden aikana; Hytolta 3 htv 101.400 €; Vapaa-aikatoimialalta 1 htv 33.800 € (Siirretään henkilöstöasiainpalvelukeskukseen)

***TP 2012 *TAM 2013 SL 2014 HKE 2014 TAE 2014 TS 2015 TS 2016**

Kaupunginhallitus, omarahoitusosuudet

Toimintatulot	1 894	1 900	1 900	1 918	1 918	1 920	1 936
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	50 155	51 481	50 435	52 235	52 235	53 134	54 019
Toimintakate	-48 260	-49 581	-48 535	-50 317	-50 317	-51 214	-52 083
Muutos-%		2,7 %	-2,1 %	1,5 %	1,5 %	1,8 %	1,7 %

Hyvinvointitoimiala

Toimintatulot	74 205	75 684	76 514	72 240	72 240	73 565	73 933
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	621 428	646 454	662 582	671 992	669 959	688 487	704 867
Toimintakate	-547 223	-570 770	-586 068	-599 753	-597 719	-614 922	-630 935
Muutos-%		4,3 %	2,7 %	5,1 %	4,7 %	2,9 %	2,6 %

Sosiaali- ja terveystaloutakunta

Toimintatulot	74 205	75 684	76 514	72 240	72 240	73 565	73 933
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	621 428	646 454	662 582	671 992	669 959	688 487	704 867
Toimintakate	-547 223	-570 770	-586 068	-599 753	-597 719	-614 922	-630 935
Muutos-%		4,3 %	2,7 %	5,1 %	4,7 %	2,9 %	2,6 %

Kj: Palkkavarauksen tarkentaminen -0,3 % -533.419 € 2014 - 2016; Yleinen määrärahan tarkentaminen -1,5 Meur 2014 - 2016

Sivistystoimiala

Toimintatulot	27 356	26 089	26 567	26 225	26 225	26 731	27 602
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	296 890	298 700	307 430	307 088	306 663	312 593	322 795
Toimintakate	-269 534	-272 611	-280 863	-280 863	-280 439	-285 862	-295 193
Muutos-%		1,1 %	3,0 %	3,0 %	2,9 %	1,9 %	3,3 %

Kasvatus- ja opetuslautakunta

Toimintatulot	27 356	26 089	26 567	26 225	26 225	26 731	27 602
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	296 890	298 700	307 430	307 088	306 663	312 593	322 795
Toimintakate	-269 534	-272 611	-280 863	-280 863	-280 439	-285 862	-295 193
Muutos-%		1,1 %	3,0 %	3,0 %	2,9 %	1,9 %	3,3 %

Kj: Palkkavarauksen tarkistaminen -0,3 % -424.458 € 2014 - 2016

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Laskelmat

	*TP 2012	*TAM 2013	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
1 000 €							
Vapaa-aikatoimiala							
Toimintatulot	11 856	10 141	10 869	10 569	10 569	11 041	11 500
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	72 462	72 255	74 438	74 370	71 808	73 252	74 821
Toimintakate	-60 605	-62 114	-63 569	-63 801	-61 239	-62 211	-63 321
Muutos-%		2,5 %	2,3 %	2,7 %	-1,4 %	1,6 %	1,8 %

Kulttuurilautakunta							
Toimintatulot	6 662	4 866	5 005	5 005	5 005	5 172	5 231
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	40 349	39 046	39 838	39 892	38 010	38 806	39 473
Toimintakate	-33 687	-34 181	-34 833	-34 887	-33 005	-33 634	-34 242
Muutos-%		1,5 %	1,9 %	2,1 %	-3,4 %	1,9 %	1,8 %

Kj: Palkkavarauksen tarkistaminen -0,3 % -40.516 €. Ehdotus sisältää yhden vakanssin yhden htv:n palkkavarauksen, jota ei ole huomioitu suunnitteluvuossa Kulttuurilautakunnalla. Maavuokrat sisältyvät lautakunnan ehdotukseen (ei sis. Suunnitteluluku); Kaupunginteatterin valtionosuutta vastaava vähennys (tulo yhtiöllä) Lautakunnan menot -2.494.481 2014 - 2016; Toimialan sisäinen siirto +653.407 € 2014 - 2016

Liikuntalautakunta							
Toimintatulot	3 431	3 776	4 364	4 064	4 064	4 364	4 764
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	20 746	21 512	22 610	22 488	22 149	22 602	23 320
Toimintakate	-17 314	-17 736	-18 246	-18 424	-18 085	-18 238	-18 556
Muutos-%		2,4 %	2,9 %	3,9 %	2,0 %	0,8 %	1,7 %

Kj: Palkkavarauksen tarkistaminen -0,3 % -11.021 €. Toimialan sisäinen siirto -327.600 € 2014 - 2016 Kulttuurilautakunnalle

Nuorisolautakunta							
Toimintatulot	1 763	1 500	1 500	1 500	1 500	1 505	1 505
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	11 367	11 697	11 990	11 990	11 649	11 844	12 027
Toimintakate	-9 604	-10 197	-10 490	-10 490	-10 149	-10 339	-10 522
Muutos-%		6,2 %	2,9 %	2,9 %	-0,5 %	1,9 %	1,8 %

Kj: Palkkavarauksen tarkistaminen -0,3 % -15.491 €. Toimialan sisäinen siirto 325.807 € 2014 - 2016 Kulttuurilautakunnalle

Ympäristötoimiala							
Toimintatulot	26 670	27 466	29 165	32 421	32 421	33 186	33 687
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	50 876	52 759	53 920	57 176	57 154	58 451	59 561
Toimintakate	-24 205	-25 294	-24 755	-24 755	-24 733	-25 265	-25 874
Muutos-%		4,5 %	-2,1 %	-2,1 %	-2,2 %	2,2 %	2,4 %

Rakennuslautakunta							
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	99	108	109	109	109	110	111
Toimintakate	-99	-108	-109	-109	-109	-110	-111
Muutos-%		9,0 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %	0,9 %	0,9 %

	*TP 2012	*TAM 2013	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
1 000 €							
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta							
Toimintatulot	21 232	22 691		27 511	27 511	28 244	28 742
Valmistus omaan käyttö	0	0		0	0	0	0
Toimintamenot	37 802	40 257		44 737	44 734	45 833	46 754
Toimintakate	-16 570	-17 565	-17 226	-17 226	-17 223	-17 589	-18 012
Muutos-%		6,0 %	-1,9 %	-1,9 %	-1,9 %	2,1 %	2,4 %

Kj: Palkkavarauksen tarkistaminen -0,3 % -2.970 € 2014 - 2016

	*TP 2012	*TAM 2013	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
Turun kaupunkiseudun jätehuoltolautakunta							
Toimintatulot	28	150	153	153	153	156	159
Valmistus omaan käyttö	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	29	150	153	153	153	156	159
Toimintakate	-1	0	0	0	0	0	0
Muutos-%		-100,0 %	-100,0 %	-141,7 %	-141,7 %	-100,0 %	

	*TP 2012	*TAM 2013	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta							
Toimintatulot	5 410	4 624		4 757	4 757	4 786	4 786
Valmistus omaan käyttö	0	0		0	0	0	0
Toimintamenot	12 945	12 245		12 177	12 158	12 352	12 537
Toimintakate	-7 535	-7 620	-7 420	-7 420	-7 401	-7 566	-7 751
Muutos-%		1,1 %	-2,6 %	-2,6 %	-2,9 %	2,2 %	2,4 %

Kj: Palkkavarauksen tarkistaminen -0,3 % -18.654 € 2014 - 2016

	*TP 2012	*TAM 2013	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
Kiinteistötoimiala							
Toimintatulot	199 901	202 985		202 075	202 075	205 766	211 208
Valmistus omaan käyttöön	3 777	1 000		1 000	1 000	1 025	1 051
Toimintamenot	124 180	123 697		117 313	117 280	123 890	132 589
Toimintakate	79 498	80 288	85 762	85 762	85 795	82 901	79 670
Muutos-%		1,0 %	6,8 %	6,8 %	6,9 %	-3,4 %	-3,9 %

	*TP 2012	*TAM 2013	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
Kiinteistöliikelaitos							
Toimintatulot	199 901	202 985		202 075	202 075	205 766	211 208
Valmistus omaan käyttö	3 777	1 000		1 000	1 000	1 025	1 051
Toimintamenot	124 180	123 697		117 313	117 280	123 890	132 589
Toimintakate	79 498	80 288	85 762	85 762	85 795	82 901	79 670
Muutos-%		1,0 %	6,8 %	6,8 %	6,9 %	-3,4 %	-3,9 %

Kj: Palkkavarauksen tarkistaminen -0,3 % -32.940 € 2014 - 2016

	*TP 2012	*TAM 2013	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
Vesiliikelaitos							
Toimintatulot	41 207	42 536		42 791	42 791	42 671	42 692
Valmistus omaan käyttö	615	550		630	630	630	630
Toimintamenot	31 922	31 823		32 011	31 989	31 097	31 029
Toimintakate	9 901	11 263	11 376	11 409	11 431	12 204	12 293
Muutos-%		13,8 %	1,0 %	1,3 %	1,5 %	6,8 %	0,7 %

Kj: Palkkavarauksen tarkistaminen -0,3 % -11.851 € 2014 - 2016

	*TP 2012	*TAM 2013	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta							
Toimintatulot	41 419	42 541		43 058	43 058	43 944	44 800
Valmistus omaan käyttö	0	0		0	0	0	0
Toimintamenot	39 769	40 941		41 458	41 458	42 344	43 200
Toimintakate	1 651	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600
Muutos-%		-3,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Laskelmat

Investointiosa

	*TP 2012	*TAM 2013	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
1 000 €							
Turku							
Investointimenot	102 472	133 488	111 988	118 530	102 197	94 473	89 158
Rahoitusosuudet	1 079	11 982	1 618	10 898	10 580	1 381	777
Luovutustulot	12 260	107 076	38 069	37 751	56 497	40 069	22 559
NETTO	-89 132	-14 430	-72 301	-69 881	-35 120	-53 023	-65 823
Muutos-%		-83,8 %	401,0 %	370,4 %	143,4 %	51,0 %	24,1 %

Kapunginhallituksen toimielin							
Investointimenot	8 671	8 417	4 500	11 531	14 959	8 050	6 500
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	0	0
Luovutustulot	32	0	0	0	18 428	0	0
NETTO	-8 639	-8 417	-4 500	-11 531	3 469	-8 050	-6 500
Muutos-%		-2,6 %	-46,5 %	13,2 %	-141,2 %	-332,1 %	-19,3 %

Konsernihallinto ja palvelukeskukset							
Investointimenot	8 671	8 417	4 500	11 531	14 959	8 050	6 500
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	0	0
Luovutustulot	32	0	0	0	18 428	0	0
NETTO	-8 639	-8 417	-4 500	-11 531	3 469	-8 050	-6 500
Muutos-%		-2,6 %	-46,5 %	13,2 %	-141,2 %	-332,1 %	-19,3 %

Kj: Konsernihallinnolle asetetaan myöhemmin kohdistettava 15.000.000 € pysyvien vastaavien myyntierä; konsernihallinnon investointiasaan merkitään Teatteri Oy:n tase-erän myynti ja osakkeiden investointi 3.427.762 €

Hyvinvointitoimiala							
Investointimenot	756	900	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0	0	0
NETTO	-756	-900	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Muutos-%		19,0 %	11,1 %	11,1 %	11,1 %	0,0 %	0,0 %

Sosiaali- ja terveyslautakunta							
Investointimenot	756	900	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0	0	0
NETTO	-756	-900	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Muutos-%		19,0 %	11,1 %	11,1 %	11,1 %	0,0 %	0,0 %

Sivistystoimiala							
Investointimenot	697	2 000	1 000	1 500	1 500	1 500	2 250
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0	0	0
NETTO	-697	-2 000	-1 000	-1 500	-1 500	-1 500	-2 250
Muutos-%		187,1 %	-50,0 %	-25,0 %	-25,0 %	0,0 %	50,0 %

Kasvatus- ja opetuslautakunta							
Investointimenot	697	2 000	1 000	1 500	1 500	1 500	2 250
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0	0	0
NETTO	-697	-2 000	-1 000	-1 500	-1 500	-1 500	-2 250
Muutos-%		187,1 %	-50,0 %	-25,0 %	-25,0 %	0,0 %	50,0 %

	*TP 2012	*TAM 2013	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
1 000 €							
Vapaa-aikatoimiala							
Investointimenot	880	1 020	740	890	740	820	925
Rahoitusosuudet	24	48	56	56	56	34	60
Luovutustulot	3	0	0	0	0	0	0
NETTO	-853	-972	-684	-834	-684	-786	-865
Muutos-%		13,9 %	-29,6 %	-14,2 %	-29,6 %	14,9 %	10,1 %

Kulttuurilautakunta							
Investointimenot	488	800	300	450	450	435	475
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0	0	0
NETTO	-488	-800	-300	-450	-450	-435	-475
Muutos-%		64,1 %	-62,5 %	-43,8 %	-43,8 %	-3,3 %	9,2 %

Kj: Investoinnit lautakunnan ehdotuksen mukaisesti

Liikuntalautakunta							
Investointimenot	269	100	300	300	150	300	300
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	0	0
Luovutustulot	3	0	0	0	0	0	0
NETTO	-266	-100	-300	-300	-150	-300	-300
Muutos-%		-62,4 %	200,0 %	200,0 %	50,0 %	100,0 %	0,0 %

Kj: Investointeja vähennetään vuodelta 2014 -150.000

Nuorisolautakunta							
Investointimenot	123	120	140	140	140	85	150
Rahoitusosuudet	24	48	56	56	56	34	60
Luovutustulot	0	0	0	0	0	0	0
NETTO	-99	-72	-84	-84	-84	-51	-90
Muutos-%		-27,6 %	16,7 %	16,7 %	16,7 %	-39,3 %	76,5 %

Ympäristötoimiala							
Investointimenot	96	1 100	1 600	1 600	1 600	1 500	200
Rahoitusosuudet	63	351	851	852	852	852	135
Luovutustulot	0	0	0	0	0	0	0
NETTO	-33	-749	-749	-748	-748	-648	-65
Muutos-%		2186,7 %	0,0 %	-0,1 %	-0,1 %	-13,4 %	-90,0 %

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta							
Investointimenot	96	1 000	1 500	1 500	1 500	1 500	200
Rahoitusosuudet	63	351	851	852	852	852	135
Luovutustulot	0	0	0	0	0	0	0
NETTO	-33	-649	-649	-648	-648	-648	-65
Muutos-%		1881,4 %	0,0 %	-0,1 %	-0,1 %	0,0 %	-90,0 %

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta							
Investointimenot	0	100	100	100	100	0	0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0	0	0
NETTO	0	-100	-100	-100	-100	0	0
Muutos-%			0,0 %	0,0 %	0,0 %	-100,0 %	

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Laskelmat

	*TP 2012	*TAM 2013	SL 2014	HKE 2014	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
1 000 €							
Kiinteistötoimiala							
Investointimenot	78 238	79 294	90 000	87 978	68 667	66 519	63 213
Rahoitusosuudet	722	10 532	322	8 700	8 700	0	0
Luovutustulot	12 192	21 800	37 910	37 910	37 910	40 010	22 500
NETTO	-65 323	-46 962	-51 768	-41 368	-22 057	-26 509	-40 713
Muutos-%		-28,1 %	10,2 %	-11,9 %	-53,0 %	20,2 %	53,6 %

Kiinteistöliikelaitos							
Investointimenot	78 238	79 294	90 000	87 978	68 667	66 519	63 213
Rahoitusosuudet	722	10 532	322	8 700	8 700	0	0
Luovutustulot	12 192	21 800	37 910	37 910	37 910	40 010	22 500
NETTO	-65 323	-46 962	-51 768	-41 368	-22 057	-26 509	-40 713
Muutos-%		-28,1 %	10,2 %	-11,9 %	-53,0 %	20,2 %	53,6 %

Kj: Infrapalveluiden investointiasoa vähennetty 5 M€ joka vuodelta 2014 - 2016, Tilapalveluiden peruskorjauksien pienet investointeja vähennetty vuosilta 2014 - 2016 1,0 M€; Tilapalveluiden investointien kevennykset vuodelle 2014 13.310.600 € vuodelle 2015 28.149.000 € ja vuodelle 2016 27.822.000 €

Vesiliikelaitos							
Investointimenot	11 213	12 510	11 000	11 300	11 000	12 930	12 830
Rahoitusosuudet		0	0	0	0	0	0
Luovutustulot	11	0	0	0	0	0	0
NETTO	-11 202	-12 510	-11 000	-11 300	-11 000	-12 930	-12 830
Muutos-%		11,7 %	-12,1 %	-9,7 %	-12,1 %	17,5 %	-0,8 %

Kj: Investointitasoa vähennetty -0,3 M€ vuodelta 2014

Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta							
Investointimenot	1 920	2 847	2 148	2 731	2 731	2 154	2 240
Rahoitusosuudet	269	971	389	1 290	972	495	581
Luovutustulot	23	276	159	-159	159	59	59
NETTO	-1 628	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
Muutos-%		-1,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

Kj: Investointierät muutettu vastaamaan käyttötalouden osan ylijäämää

TP= Tilinpäätös/TAM= Talousarvio muutoksin/ SL = Suunnitteluluku / HKE = Hallintokuntien ehdotus / TAE = Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

*Vertailuvuodet ovat vertailukelpoistettu ottaen huomioon organisaatiomuutokset

YHTIÖT

Forum Marinum - säätiö

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Merikeskus Forum Marinum on aktiivinen ja monipuolinen merellisen toiminnan keskus, merenkulun valtakunnallinen erikoismuseo ja Suomen Laivastomuseo. Forum Marinum on kulttuuriperinnön tallentaja, oman erikoisalain museotoiminnan kehittäjä, merihenkien vierailukohde sekä kokous- ja tapahtumapaikka. Merikeskus tekee kansainvälisesti verkostoituneena yhteistyötä yliopistojen, korkeakoulujen, museoiden sekä muiden julkisten ja yksityisten tahojen kanssa.

Toimintaympäristön muutostekijät

Valtion rahoitusosuus (VOS) on pienentynyt ja näyttää jäävän vuoden 2013 tasolle. Kiinteiden kulujen jatkuva nousupaine (kiinteistöt, henkilöstö) kaventaa varsinaisen toiminnan (näytely, tapahtumat, kokoelmien hoito) rahoitusta.

Lisääntyvä verkostotoiminta nähdään mahdollisuutena, jonka kautta voidaan tehostaa varsinaista toimintaa.

Kokoelmat ja erityisesti laajeneva venekokoelma edellyttävät lisää säilytystiloja.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Forum Marinum on kansainvälisesti verkostoitunut korkeatasoinen ja vetovoimainen merellisten kulttuuri- ja matkailupalvelujen tuottaja ja kehittäjä sekä tapahtuma- ja kohtaamispaikkana aktiivinen toimija. Toimintaa ohjaavat arvot ovat: Aitous, ammattitaito ja asiakaslähtöisyys.

Osallistutaan valtakunnallisesti oman erikoisalain museo- ja tallennustoiminnan kehittämiseen. Kartutetaan harkiten merenkulun valtakunnallisen erikoismuseon ja Suomen laivastomuseon kansallista kokoelmaa sekä huolehditaan yhteistyössä Åbo Akademin merihistorian laitoksen kanssa arkistoaineistojen ja kokoelmien saavutettavuuden lisäämisestä.

Osallistutaan aktiivisesti ja näkyvästi sekä kansainvälisesti verkottuneena oman erikoisalain keskusteluun sekä toimitaan asiantuntijana oman erikoisalain koskevissa asioissa.

Etsitään pienesine- ja venekokoelmille asianmukaiset, osastoitavat säilytystilat ensisijaisesti yhteistyössä Turun museokeskuksen kanssa ja ylläpidetään museolaivoja siten, että niiden kunto ja museoarvo säilyvät.

Näyttelytoiminnassa panostetaan ajankohtaisiin, innovatiivisiin ja yhteiskunnallisesti merkittäviin teemoihin sekä asiakaslähtöisyyteen.

Tuetaan Turun kaupungin tapahtumatoimintaa tarjoamalla

kaupungille ja muiden tapahtumien tuottajille laadukas infrastruktuuri ja järjestetään oman erikoisalain tapahtumia verkostoitumalla alan museoiden, yliopistojen, yritysten ja kolmannen sektorin kanssa.

Ylläpidetään kokoustoimintaa näkyvyyttä ja taloutta tukevana keskeisenä toiminta-kokonaisuuden osana.

Ylläpidetään nykyisten tilojen ja alueiden kuntoa ja saatetaan loppuun vireillä olevat hankesuunnitelmat. Selvitetään Turun kaupungin kanssa mahdollisuuksia hyödyntää osaa Ruissalon telakka-alueesta Forum Marinumin merelliseen kulttuuriin liittyvässä toiminnassa.

Toiminnan perustana on tasapainoinen talous, joka perustuu Turun kaupungin, opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Sotamuseon rahoitukseen ja omaan tuottoon. Omassa tuotossa tavoitellaan 30 % osuutta talousarviosta. Pyritään muuttamaan Turun kaupungin rahoitusosuus avustuksesta palvelusopimukseksi.

Tarjotaan harjoittelu- ja työtilaisuuksia valtiolle, kunnalle ja kolmannelle sektorille ja kohdennetaan syntyvä lisätyö infrastruktuurin ja kokoelmien ylläpitoon.

Osallistutaan Turun kaupungin kestävän kehityksen ohjelmatyöhön.

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Forum Marinum -säätö

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Säätöön suosio ja houkuttelevuus paikallisena ja valtakunnallisena matkailukohteena

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso / 2010	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Kävijämäärä / vuosi, henkilöä	117 651	122 634	115 000	125 000	120 000	120 000

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:
Mielenkiintoiset näyttelyt ja yleisötapahtumat, maltillinen hinnoittelu ja tehokas viestintä.

Näyttelyjen määrä	5	5	3+7	3+3	2+3	3+3
Merellisten tapahtumien määrä	3	5	7	5	5	5

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:
Tuotetaan omia ajankohtaisia ja yhteiskunnallisesti merkittäviä vaihtuvia näyttelyjä sekä tarjotaan tilat ulkopuolisille piennäyttelyille.
Vuonna 2015 toteutetaan perusnäyttelyn uusiminen.

Oman tuoton osuus	27,9	29	29	30	30	30
Kaupungin avustukset	718	801	809	763	1 000	770

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Toiminnalliset tavoitteet						
Henkilöstömäärä 31.12.	17	17	17	18	18	18
Jokisatama ja muut merelliset yleisötapahtumat	3	5	7	5	5	5
Hankesuunnitelman mukaisten investointien loppuun saattaminen	toteutunut	toteutunut				
Yhteinen näyttely Suomen merimuseon kanssa 500 m2	toteutunut	toteutunut				
Osallituminen		toteutunut				
Turku-Pietari yst.kaupunki -hankk. 2013.						
EU rahoitteinen MARTABAL, Digitaalinen kartastohanke Itämeren alueen merihist. ja merellisistä kulttuurikohteista				X	X	X
Noco 2014 laivastoharj. Satamaosuus				X		
Järjestetään 2.nd Baltic Sea Maritime Museum` Seminar Turussa 24.-25.4.2014				X		
Gancut -regatta 2014				X		
Itärannan nosturien hoitovastuunotto	tot. osittain	tot.osittain	toteutunut			
2013 eristystason parantaminen Suomen Jousenen välikannJoutsella.			X	X		
Karjalan telakointi.				X		
2015 Suomen Jousenen telakointi.					X	
Perusnäyttelyn uusiminen			selvitys aloitettu	X	X	
Selvitetään Ruissalon Telakka-alueen jatkokäyttö ja mahdollinen Forum Marinumin osallisuus alueeseen.			selvitystyö aloitettu	X	X	X
Selvitetään Turun kaupungin rahoitusosuuden muuttaminen avustuksesta palvelusopimukseksi				X		
Toiminnan laajuus ja tulos*						
Liikevaihto (1.000 €)	933	892	890	910	920	920
Oman tuoton osuus käyttötaloudesta / vuosi %	29,9	28,0	29	30	30	30
Varsinaisen toiminnan kulujäämä (1.000 €)	-521	-570	-560	-520	-520	-520
Tilikauden tulos (1.000 €)	51	0	20	15	15	0
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	1 368	577	400	400	650	400
Kaupungin rahoitus						
Kaupungin avustus (1.000 €)	744	801	809	763	1 000	770

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2014 talousarvioon ja vuosien 2014 – 2016 taloussuunnitelmaan

Vuonna 2014 kävijämäärien oletetaan olevan 125 000. Tähän vaikuttavat monipuolinen näyttelytarjonta sekä mielenkiintoiset merelliset tapahtumat kuten ”Jokisataman avaus”, Gancut -regatta sekä Noco – Laivatoharjoituksen satamaosuus.

Vuonna 2015 ja 2016 kävijämääriin vaikuttaa merellisten tapahtumien sekä vaihtuvien näyttelyjen lisäksi perusnäyttelyn uusiminen.

Näyttelytoiminnan toteuttaminen ja vetovoimaisuuden ylläpito edellyttää kaupungin avustuksen toteutumista kustannustason nousun mukaisesti. Fregatti Suomen Joutsenen telakointi vuonna 2015 edellyttää ylläpitosopimukseen perustuvaa 250 000 €:n lisärahoitusta.

Koneteknologiakeskus Turku Oy

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Koneteknologiakeskus Turku Oy on moderni ja teknologiateollisuuden yritysten tarpeita vastaava oppimis- ja kehittämissymppäristö, jossa osaamisen ja teknologian avulla parannetaan alueen yritysten kilpailukykyä.

Yhtiö toteuttaa Turun kaupungin osaamis-, yrittäjyys- ja elinkeino-ohjelmaa toimimalla yritysten, ammatillisten oppilaitosten ja korkeakoulujen solmukohtana.

Toimintaympäristön muutostekijät

Oppilaitosten rahoituksen muuttuminen asettaa haasteita Koneteknologiakeskuksen perusrahoituksen ylläpitämiseksi.

Hankerahoituksen vanhan kauden loppuminen ja uuden kauden alkaminen tuo epävarmuutta rahoituksen jatkumiseksi.

Teknologiateollisuuden talouden pysyminen alhaisella tasolla vaikuttaa myös yritysten halukkuuteen käyttää Koneteknologiakeskuksen palveluita.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Koneteknologiakeskus Turku Oy:n keskeisin haaste on edelleen kehittää yhteistyötä alueen meri- ja metalliteollisuuden yritysten kanssa.

Yrityksille ja korkeakouluille tarjotaan huippuosaamista erilaisen valmistustekniikoiden ja laserteknologian hyödyntämisessä.

Keskuksen vahvana roolina on toimia oppilaitosten yhteisenä koti- ja kehittämisspaikkana ydinosaamistaan vahvistamalla

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Yhtiön toiminnallinen vaikuttavuus ja saavutetut tulokset

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Yritykset projekteissa ja palveluissa		150	200	200	200	200

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Yhteistyön kehittämien yritysten kanssa yhdessä oppilaitosten ja korkeakoulujen kanssa

Alueelle saatavan ulkoisen rahoituksen osuus yhtiön oman toiminnan kautta suhteessa Turun kaupungin panostukseen. (kerroin ja t€) = (Hankkeiden budjetoitu ulkoinen rahoitus / kaupungilta laskutettu kuntaraha)		10,6	9	9	9	9
--	--	------	---	---	---	---

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Hankerahoituksen perusteellinen valmistelu yhteistyössä yritysten, yliopistojen ja korkeakoulujen sekä rahoittajien kanssa. Kansainväliin hankkeisiin osallistuminen.

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Koneteknologiakeskus Turku Oy

Toiminnan tehokkuus ja käyttöaste

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Käyttötunnit (oppilaitokset)		4.188	4.300	5500	5500	5500
Käyttötunnit (teollisuus)		4.763	5.000	5300	5600	5900

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Oppilaitospalveluja kehittämällä haluttavammaksi. Uusia yrityspalveluja kehittämällä

Tilojen ja laitteiden käyttö , kävijämäärällä mitattuna koneteknologiakeskuksessa) 200 kävijä /vk, 34 vk/vuosi = 6800 kävijää vuodessa				6800	7650	8500
--	--	--	--	------	------	------

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Erialaisten palvelujen lisääminen oppilaitoksille, korkeakouluille ja yrityksille.

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Toiminnalliset tavoitteet							
Ulkoisen rahoituksen osuus, %	13,6	23,1	10,6	9,0	9	9	9
Kontaktien määrä meri- ja metalliteollisuuden yritysisiin	1.628	954	1.150	1.200	1.200	1.200	1.200
a) Yritykset projekteissa	187	124	238	180	200	220	240
b) joista meriklusterin verkostoyrityksiä	150	114	178	132	150	160	170
Toiminnan laajuus ja tulos*							
Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tulot (1.000 €)	2.523	2.768	2.675	2.290	3.000	3.000	3.000
Liikevoitto (1.000 €)	136	17	-160	-180	0	0	0
Tilikauden tulos (1.000 €)	89,8	19	-160	-180	0	0	0
Kaupunkikonsernin panostukset (1.000 €)	650	650	650	630	630	630	630
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	12	16	5	0	10	10	10
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %	199	14	-24	-32	0	0	0
Sijoitetun pääoman tuotto, %	20,4	2	-24	-32	0	0	0
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	11	12	47	35	34	34	34
Nettovelkaantumisaste, %	402	448	2,3	36	35	35	35

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2014 talousarvioon ja vuosien 2014 – 2016 taloussuunnitelmaan

Oppilaitosten KTK:n tilojen käytöllä on merkittävä osuus arvion toteutumiseen. Jos käyttöaste jää alemmaksi, sillä on heikentävä vaikutus tulokseen. Oppilaitokset voisivat hyödyntää vielä lisää KTK:n opetusmahdollisuuksia esim. yksilöllisiä koulutuspolkuja suunnittelemalla sekä käyttämällä hyväksi KTK:n osaamista.

Yritysyhteistyö vaatii KTK:n operaattoreilta hyviä tuotannollisia valmiuksia ja kokemusta. Operaattorien osaamisen on viime vuosina panostettu ja on huolehdittava myös tulevaisuudessa osaamisen vastaamaan yritysten tarpeita. Tällä on myös merkittävä vaikutus oppilaitosten oppilaiden ammattitaitovalmiuksien kehittymiseen.

KTK:n yritysyhteistyön kasvattaminen yhdessä oppilaitosten ja korkeakoulujen kanssa antaa pohjan huipputeknologiaosaamisen kehittämiseksi alueella.

Tärkeää on myös hanketoiminnan jatkuvuuden varmistaminen 2014 aikana. Hanketoiminnan esiselvittelyihin on varattava resursseja. Lappeenrannan yliopiston professorin ja **Meridem** innovaatioalustan toiminnan vakiinnuttaminen on huipputeknologian hanketoiminnan ja yritysyhteistyön teknologisen kehittämisen varmistamisen kannalta merkittävää. Yhteistyötä myös muiden yliopistojen suuntaan pyritään laajentamaan.

Investoinnit ovat tärkeä osa toiminnan kehittämisessä, jotta varmistetaan yrityksille ja oppilaitoksille tarjottavan tulevaisuuden kehitys- ja oppimisympäristön kilpailukykyisyys ja ajan tasaisuus. Osa investoinneista voidaan rahoittaa hankkeiden yhteydessä.

Olisi myös kartoitettava mahdollisuuksia lähiympäristökuntien oppilaitosten tarvetta KTK:n oppimisympäristön käyttöön.

Oy Logomo -konserni

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiö harjoittaa tytäryhtiönsä omistaman kiinteistön huoneistojen vuokraustoimintaa sekä lisäksi toisen tytäryhtiön kautta tapahtumamarkkinointia.

Toimintaympäristön muutostekijät

Pitkä- ja lyhytaikaisessa vuokrauksessa keskeistä on, että Turun seutu on elinvoimainen ja houkutteleva ympäristö yrityksille, jotta saamme monipuolisesti toimijoita taloon.

Logomon ympäristön kehittäminen vaikuttaa oleellisesti yhtiön toimintaan. Kevyen liikenteen silta ratapihan yli on kriittinen tekijä Logomolle. Kun kaava on vahvistunut ja kiinteistön ympärille aletaan rakentaa asuintaloja, paikoituksen ratkaiseminen on toinen erittäin tärkeä asia. Suunniteltu parkkitalo on toiminnallisuuden kannalta merkittävä. Paikoitusratkaisut vaikuttavat niin pitkäaikaisten vuokralaisten saamiseen kuin lyhytaikaisten tapahtumien toiminnallisuuteen.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Logomoa rakennetaan vaiheittain ja tämä vaikuttaa myös tavoitteiden asettamiseen ja toimenpiteisiin lyhyellä aikajänteellä. Vuonna 2014 valmistuu seuraava rakentamisen vaihe. Talon rakentamisen suunnitelmiin ja aikataulun muutoksiin vaikuttaa mm. Turun kaupunginteatterin väistötila Logomossa. Ennusteen mukaan talo on valmis vuonna 2016.

Logomo on tullut lyhyessä ajassa valtakunnallisesti tunnetuksi ja merkittäväksi tapahtumataloksi. Kesällä 2013 avattu ensimmäinen toimitilakokonaisuus tukee toiminta-ajatusta, jossa talossa on niin lyhyt- ja pitkäaikaista vuokraustoimintaa.

Vuonna 2014-2016 tavoitteena on vahvistaa Logomon brändiä kansallisesti ja kansainvälisesti tunnettuna luovan talouden keskuksena. Lyhytaikaisessa vuokrauksessa tavoitteena on saada edelleen monipuolisesti erilaisia tapahtumia ja tilaisuuksia. Pitkäaikaisessa vuokrauksessa tavoitteena on saada kattavasti eri alojen toimijoita taloon.

Talon omaa henkilökunnan määrä tulee pysymään pienenä. Näin ollen talon kannalta oikeiden kumppanuuksien valinta ja toiminnan kehittäminen yhteistyössä heidän kanssaan on keskeisessä roolissa

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Toiminnalliset tavoitteet							
Käyttöaste, pitkäaikainen vuokraus, %				30	60	85	100
Käyttöaste, lyhytaikainen vuokraus, %		10	43	80	85	95	100
Toiminnan laajuus ja tulos*							
Liikevaihto (1.000 €)		239	1.388	2.300	2.900	4.100	4.700
Liikevoitto (1.000 €)		0,2	0,4	300	480	900	2.080
Tilikauden tulos (1.000 €)		1,4	-0,1	0	0	0	0
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Sijoitetun pääoman tuotto, % x)				1,8	2,4	3,0	4,9
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %*		48	48	52	48	45	43
Nettovelkaantumisaste, %*		75	107	94	110	120	133

*Omaan pääomaan sisällytetty osakaslainat x) poistoja tehdään tuloksen mahdollistama määrä, mutta sitä ei ole huomioitu tuotto-%:ssa.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2014 talousarvioon ja vuosien 2014 – 2016 taloussuunnitelmaan

Rakentaminen jatkuu ja näin ollen sen vaikutus tulevien vuosien taloussuunnitelmiin tulee huomioida. Tällä hetkellä tavoitteena on, että ensimmäinen ns. normaali toimintavuosi on 2016. Vuosien 2014-2016 aikana liiketoiminta kasvaa tasaisesti ja toimintaa tehostetaan jatkuvasti.

Oy Turku Energia - konserni

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiö toimii energiatoimialalla sisältäen sähkön ja lämmön tuotannon, siirron ja myynnin kotitalouksille ja yrityksille. Turku Energia tuo energian asiakkaidensa elämiseen, asumiseen ja yrittämiseen

Toimintaympäristön muutostekijät

Talouden kehitys ohjaa selvästi energian käytön kehitystä. Vaikka taloudellinen kasvu on huomattavasti hidastunut, näkymä on kuitenkin se, että sähkön ja lämmönkysyntä jatkaa hitaassa kasvussa Turku Energian päämarkkina-alueilla.

Öljyn ja kaasun hintakehitys on vaihdellut, jossa osana selittävänä tekijänä nähdään liuskekaasun aikaansaamat odotukset varsinkin maakaasun hinnalle.

Arvioidaan, että jatkossakin energian käyttöä, siirtoa ja tuotantoa tullaan sääntelemään ja ohjaamaan keinoina mm. verotus, investointiavustukset, regulointi ja lainsäädäntö liittyen mm. ympäristökysymyksiin.

Ympäristöteknologia on kehittymässä monipuolisesti, mikä mahdollistaa ns. hajautetun tuotannon nykyistä kilpailukykyisemmin.

Suoraan asiakkaiden energiankäyttöön vaikuttaa jatkossa huomattavasti tuntitason energianmenotuksen seuranta, joka mahdollistaa asiakkaille entistä monipuolisempien energiaratkaisujen toteuttamisen ja myös tuotannon sähköverkostoon.

Lähiaikojen investointeja tukee selkeästi alhainen korkotaso ja raaka-aineiden hintojen lasku. Toisaalta useilla investointipaikoilla kysynnän vähentyminen lykkää investointeja tulevaisuuteen.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Kannattava kasvu ja sen haltuunotto

- Uusiutuvan ja vähähiilisen energiantuotannon ja -hankinnan lisääminen
 - Vuoteen 2020 mennessä sähköntuotantokapasiteetin merkittävä lisäystavoite: investoinnit vesi- ja ydinvoimaan ja yhdistettyyn sähkön- ja lämmöntuotantoon
 - Investoinnit päästövapaaseen lämmöntuotantoon kasvavat
- Energiatuotteiden ja -palveluiden asiakaslähtöisyyden lisääminen sekä asiakaskohtaisen kannattavuuden varmistaminen
 - Nykyisen valikoiman uudistaminen edelleen entistä helpommaksi ja haluttavammaksi – energiatehokkuuspalveluista lisäarvoa
 - Kilpailun kiristyessä ja energiaratkaisujen monipuolistuessa siirtymisen energiapalvelun tarjoajasta kannattavien asiakkuuksien aktiiviseksi kehittäjäksi. Uusi asiakaspalvelumalli otetaan käyttöön vuoden 2014 alusta alkaen.
 - Vaihtoehtoisten polttoainevaihtoehtojen pilotoinnit , päämääränä raskaan ja kevyen öljyn käytön vähentäminen.
 - Asiakkaiden lämmitysratkaisujen toteuttaminen tuotevalikoimaan
- Henkilöstön ja osaamisen kehittäminen vastaamaan kannattavan kasvun tarpeita ja resurssienhallinnan parantaminen
 - Osaamisen kehittäminen valituilla painopistealueilla
 - Korkeasta sairauspoissaoloprosentista johtuen työhyvinvoinnin strateginen johtaminen on keskeisessä asemassa
- Liiketoiminnan ja organisaatorakenteiden kehittäminen vastaamaan energiamarkkinoiden, asiakkaiden ja omistajien vaatimuksia (ydin- ja tukiprosessien jatkuva kehittäminen, organisaatorakenteen kehittäminen toimintaympäristön muuttuessa, muutosta tukeva ja ennakoiva viestintä)

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Oy Turku Energia -konserni

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Uusiutuvien energialähteiden osuus tuotannossa, %

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi 2010	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Uusiutuvien energialähteiden osuus kaukolämmön tuotannossa, %	28	25	25	30	25	30

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Sunnitelmanmukainen lämmönhankinta mukaan lukien Turun Seudun Energiantuotanto Oy:n uusi 2014 valmistuva toinen lämpöpumppu Kakolan kallion sisään. Vuoden 2015 lasku on seurausta jätteenpolttolaitoksen toiminnan ennakoidusta loppumisesta.

Verrattuna aikaisempaan lämmönhankintaan on Raision, Kaarinan ja Naantalien verkostoaluiden liittäminen Turku Energian lämmönhankintaan pienentänyt suhteellisesti uusiutuvien energialähteiden osuutta, verrattaessa aikaisempaan jakeluun joka kohdistui Turun kaupungin alueella olevaan lämmönjakeluun.

Uusiutuvien energialähteiden osuus sähkön hankinnassa, %	48	39	45	35	40	40
--	----	----	----	----	----	----

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Vuonna 2013 Turku Energia hankkii sähköä runsaasti vesivoimalla Norjasta, ja tavoite 45 % todennäköisesti toteutuu, vastaavasti Norjan suunniteltu tuotantomäärä 2014 on selvästi tätä vuotta pienempi, liittyen huoltotoimenpiteisiin. Lisäksi jatkuvasti hankitaan tuulisähkön pientuottajilta tuulivoimaa. 2015 ja 2016 ovat normaaleja oman tuotantomme suhteen joten tavoite voidaan asettaa 40 %:iin.

Uusi laki sähkön alkuperän varmentamisesta, joka tuli voimaan 2013, heikentää vuosien välistä vertailukelpoisuutta.

Tavoite: Kasvava tuloutus kaupungille, 1000 €

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi 2010	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Maksettu osinko, milj. euroa	14,0	14,0	16,0	16	18	20
Antolainojen korko, milj. euroa			2,4	1,9	1,64	1,61

Tavoite: Palvelukyky ja toimintavarmuus

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi 2010	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Sähkön siirron toimitusvarmuus, Keskim. keskeytysaika/asiakas (h:min:s)	0:33:26	0:25:42	0:37:58 (Tilanne 8/13)	<0:30:00	<0:30:00	<0:30:00

Alapuolella laskettu kolmen vuoden keskiarvot suurten kaupunkiyhtiöiden keskeytysajoista. Vuoden 2012 tuloksia ei ollut vielä käytettävissä, joten keskiarvo on laskettu vuosien 2009-2011 luvuista sekä vuosista 2009-2010 (ei sisällä Tapani myrskyä).

Keskiarvo 2009-2011 1h 37 min TESH keskiarvo 39 min
Keskiarvo 2009-2010 60 min TESH keskiarvo 25 min

Lämmön toimitusvarmuus, Keskim. keskeytysaika/asiakas (h:min:s)	4:37:00	0:57:00	0:47:00 (Tilanne 8/13)	<2:00:00	<2:00:00	<2:00:00
---	---------	---------	------------------------------	----------	----------	----------

Energiäteollisuuden mukaan vuonna 2011 keskimääräinen keskeytysaika/asiakas oli 2,3 tuntia eli n. 2:02:00 (h:min:s).

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2010	2011	2012	2013E	2014	2015	2016
Toiminnalliset tavoitteet							
Asiakastytyväisyys (360-malli)	58	58	62	62	61	61	61
Lämmön ja sähkön toimitusvarmuus	hyvä	hyvä	hyvä	hyvä	hyvä	hyvä	hyvä
Asiakkuuksien hoidon kustannustehokkuus (€/MWh)	0,62	0,57	0,69	0,72	0,80	0,75	0,72
Sähkön ja lämmön myynti	3.672	3.340	3.762	3.655	3.450	3.565	3.680
Henkilöstö keskimäärin	293	310	312	300	299	274	272
Toiminnan laajuus ja tulos							
Liikevaihto (1.000 €)	205.734	226.765	270.162	275.000	272.000	278.000	285.000
Liikevoitto (1.000 €)	18.492	23.372	23.524	30.000	26.000	27.800	28.500
Tilikauden tulos (1.000 €)	15.085	19.315	19.942	23.000	20.000	20.000	21.000
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	17.700	14.100	25.500	15.000	31.000	37.000	32.000
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %	13,3	16,5	16,1	17,0	16,5	15,6	15
Sijoitetun pääoman tuotto, %	14,4	17,3	17,3	17,0	16,5	15	14
Osinkotuotto kaupungille, (1.000 €)	14.010	14.010	14.010	16.005	16.005	18.000	20.000
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	48,6	50,0	47,7	-	47	47	45
Nettovelkaantumisaste, %	20,3	14,7	30,9	-	26,4	43,9	52,8

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2014 talousarvioon ja vuosien 2014 – 2016 taloussuunnitelmaan

Turku Energia konsernin liikevaihdon odotetaan pysyvän vuonna 2014 noin edellisvuoden tasolla, mutta nousevan edelleen vuoteen 2016 mennessä. Vuositasolla liikevaihtoon vaikuttavana tekijänä on sekä sähkönmyynnissä ja lämmössä myös lämpötilavaihtelut eri vuosien välillä. Lämpötilakorjatun energianmenotuksen arvioidaan päämarkkina-alueilla kasvavan hitaasti.

Sähkönsiirron ja lämmönmyynnin volyymit kehittyvät tasaisesti jaksolla 2014–2016. Sähkönmyynnin liikevaihtoon vaikuttaa merkittävästi sähkönhinnan nopeatkin vaihtelut, sekä toisaalta valittu strategia, jossa sähkönmyynnin kannattavuuden varmistaminen on etusijalla myyntivolyyymiin nähden.

Turku Energia -konsernin tuloksen odotetaan pysyvän hyvällä tasolla koko tarkastelujakson. Merkittävimmät uhat tulosodotuksille energiatoimialalla liittyvät energianhankinnan riskien hallintaan suhteessa asiakasmyyntiin ja teknisten riskien hallintaan sekä tuotannossa että energiansiirrossa.

Nettoinvestoinnit nousevat vuodesta 2014 alkaen liittyen investointeihin voimalaitoshankkeisiin. Sijoitetun pääoman tuottotavoite on 17 %, jolla osingonmaksutavoite pitkällä aikavälillä pystytään suorittamaan.

Omavaraisuusastetavoite on vähintään 40 %. Turku Energia -konsernin omavaraisuusasteen arvioidaan säilyvän hyvänä koko tarkastelujakson. Lähivuosina omavaraisuusaste laskee johtuen suurista investoinneista, mutta pysyy siis silti hyvällä tasolla.

Onnistuminen tavoitteissa edellyttää asiakasodotusten täyttämistä sekä kustannusten ja teknistaloudellisten riskien hallintaa.

Asiakasmielikuvan kannalta tärkeä tavoite on erinomainen sähkön- ja lämmöntoimituksen varmuus, johon päästään osaamisen ja investointien hyvällä hallinnalla.

Turku Science Park Oy

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Turku Science Park – konsernin tehtävänä on korkeakoulujen innovaatioiden kaupallistamisen ja liiketoiminnan kehittämisen valituilla korkean teknologian alueilla, painopisteenä bioteknologia, sovellettu ICT sekä materiaalitekniikka.

Toimintaympäristön muutostekijät

Talouden ja erityisesti työllisyyden kasvuodotukset rakentuvat entistä selvemmin pk-yritysten varaan. Kotimaisen kysynnän supistuessa siihen perustuvan pk-yritystoiminnan yleiselle kasvulle ei ole edellytyksiä, vaan kasvua tulee hakea kansainvälisiltä markkinoilta. Kansainvälistymään pyrkivien startup-yritysten rooli ja niihin kohdistuvat odotukset ovat tämän trendin mukana kasvamassa edelleen. Erityisesti nuorten osaajien suhtautuminen yrittäjyyteen on muuttunut myönteisemmäksi. Nämä nuoret yrittäjät ovat usein valmiita sijoittamaan yrityksensä paikkaan, jossa on paras toimintaympäristö. Kilpailu startup-yrityksistä niin kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla on kasvanut.

Monilla paikkakunnilla erityisesti mobiiliklusterin (Nokia) irtisanomiset ovat luoneet paljon potentiaalia uuden teknologiayrittäjyyden syntyyn. Turussa ei näin vahvaa muutosta Turku Science Parkin painopistealueilla ole tapahtunut, joskin Nokian irtisanomiset Salossa vaikuttavat myös Turusta Salossa käyviin työllisyystilanteeseen. Kokonaisuutena Turun startup-toiminta ei ole yltänyt valtakunnan vilkkaimpien keskusten tasolle, vaikka vilkastumista onkin tapahtunut. Alkavien yritysten rahoitustilanteeseen vaikuttaa myönteisesti bisnesenkeli-toiminnan vilkastuminen. Yksityisen kehittämispalvelujen tarjonta startup-yrityksille on jonkin verran lisääntynyt, mikä antaa mahdollisuuden julkisten palveluntuottajien toiminnan fokusointiin ja verkottumiseen yksityisten palveluntuottajien kanssa.

Uudet työpaikat syntyvät myös ICT-alalla yhä enenevässä määrin pk-yrityksiin. Microsoft osti Nokian matkapuhelinliiketoiminnan, mikä voi johtaa Suomessa merkittäviin muutoksiin alan työllisyydessä ja alihankintasuhhteissa. Varsinaisen valmistuksen edelleen siirtyessä alemman kustannustason maihin, tulee palveluliiketoiminnan ja uusien, skaalautuvia elementtejä sisältävien liiketoimintamallien merkitys kasvamaan. Tässä kehityksessä erityisesti uusien yritysten syntymistä ja pienten yritysten kasvua täytyy tukea voimakkaasti.

Tallennetun tiedon määrä maailmassa kaksinkertaistuu noin joka kolmas vuosi. Nykyään myös kaupungit ovat valtavia tietomäärien lähteitä. Kerättyä paikkatietoa, tilastoja, taloustietoja ja asukastietoa voidaan käyttää yritysten liiketoiminnassa, kun asukkaille ja muille menottajille tuotetaan uusia palveluita. Kaupungit ovat lähteneet avaamaan tietovarantojaan yhteisten julkaisukanavien kautta, mikä mahdollistaa paremman tiedon saatavuuden. Vastaavia liiketoiminnan alustoiksi sopivia tietovarantoja syntyy myös mm. terveydenhuollossa, vähittäiskaupassa, rahoitusmarkkinoilla, tieteellisessä tutkimuksessa sekä menottajakäyttäytymisen piirissä. Tällaisiin valtavii tietomääriin perustuva liiketoiminta on vielä lapsenkengissään, joten markkinoilla on hyvin tilaa osaaville tekijöille ja uusille konsepteille.

Väestön ikääntyminen tuo kovia haasteita erityisesti sosiaali- ja terveyspalvelusektorin palvelutuotannolle. Näistä selviämiseksi avainasemassa on teknologian ja palveluiden kehittäminen ihmisen toimintakyvyn ylläpitämiseksi ja tukemiseksi elinkaa-

ren eri vaiheissa. Kaupunkien ja sairaanhoitopiirien tulee etsiä uusia yksilökohtaisia ratkaisuja niin oman kuin ostetunkin palvelutuotannon piiristä. Oleellista on haastaa loppukäyttäjät sekä palvelu- ja teknologiakehittäjät ennakkoluulottomasti mukaan kaikkia koskevan haasteen ratkaisemiseksi.

Bio- ja materiaalipuolella uusien yritysten syntyä on heikentänyt koko maata vaivaava alkuvaiheen pääomarahoituksen puute. Toisaalta myös yliopistojen uudelleenorganisointi ja Tekesin Tutli-rahoituksen sääntöjen muutos on hidastanut yliopistolähtöisten yritysaihioiden eteenpäinvientiä. Kansainvälinen kysyntä sen sijaan on vahvistunut, mikä näkyy erityisesti potilasläheisen diagnostiikkateollisuuden kasvuna. Myös alueen lääkekehitysteollisuus on onnistunut ottamaan merkittäviä kansainvälisiä edistysaskeleita. EU:n muuttuvat direktiivit tulevat luomaan haasteita diagnostiikka- ja lääketieteellisuudelle. Riittävän suurella panostuksella osaamiseen muutos voi kääntyä suomalaisen teollisuuden eduksi.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Turun seudun palvelut nuorille kasvuyrityksille ovat hajautuneet useille palveluntuottajille. Näillä toimijoilla, erityisesti Turku Science Parkilla, Luovien alojen yritysautomo CreVellä ja BoostTurulla on osin päällekkäisiä ja kilpailevia toimintoja, ja kenenkään hankevirta ei mahdollista optimaalista tehokkuutta ja kokonaisvaltaista palvelua.

Uusien korkeaan osaamisen yritysten syntyminen ja pienten ja keski suurien yritysten kasvamisen tehostamiseen tähtäävän Ahjon toiminta tulee käynnistää. Tällä hetkellä Turussa ei ole riittävästi resursseja aivan alkuvaiheen kehittämistyöhön, mistä syystä osa lupaavista tulevaisuuden yrittäjistä perustaa yrityksensä muualle. Erityisesti korkeatasoisten yritysaihioiden järjestelmälliseen luomiseen pitää panostaa nykyistä enemmän, sanoin kuin jo toimivien yritysten kansainvälistämiseen.

Suurten tietomäärien avautumista tulee edistää julkisin toimenpitein. Käyttäjä- ja sovelluskehittäjätohot tulee integroida tiiviisti näihin toimenpiteisiin alusta alkaen, jotta konsepteista saadaan houkuttelevia ja toimivia. Samalla markkinoille pääsyä voidaan nopeuttaa. Vastaavantyyppistä toimintatapaa tulee soveltaa myös uusien hyvinvointi- ja terveystalvuratkaisujen luomiseen. Kaupungin, yritysten ja loppukäyttäjien yhteistyöllä voidaan luoda säästöjä, uutta skaalautuvaa ja vientikelpoista liiketoimintaa sekä parempaa palvelua.

Yritysten saamiseen Turun seudulle alueen ulkopuolisten investointien muodossa tulee panostaa enemmän. Alueella on runsaasti korkeatasoista osaamista, jota yritykset voisivat hyödyntää nykyistä enemmän.

Bio- ja materiaalialan yritysten kansainvälistämistä ja alan investointien houkuttamista ulkomailta Suomeen tulee jatkaa. On realistista odottaa 2014-2016 aikavälillä keskimääräistä suurempaa liikevaihdon kasvua. Investointien houkuttajana biopankkitoiminta tulee brändätä hyvin ja nostaa tarjoamamme kärjeksi. Regulaatiivisen ympäristön (direktiivit) muuttuessa pitää panostaa myös regulaatiivisen osaamistason nostoon uusien tuoteinnovaatioiden kaupallistamiseksi ja alueen tuotannollisen kilpailukyvyn parantamiseksi.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVIK TAVOITTEET

Tavoite: Alueellinen vaikuttavuus, korkean teknologian (painopistealoilla) yritysten sijoittuminen alueelle

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi 2010	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Invest in -neuvottelut, kpl	6	23	45	50	55	55

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Muodostetaan Team Finlandin alle Team Turku konsepti, jonka puitteissa varmistetaan ulkoisten signaalien tehokas käsittely niin Turku Science Parkissa kuin Turun muissa kv-organisaatioissa. Luodaan yhtenäinen, tehokas kuva Turusta jota eri organisaatiot viestivät tehokkaasti eteenpäin. Formalisoidaan ja resursoidaan Invest in toiminto Turku Science Parkissa ja luodaan järjestelmä sille, että ulkoapäin tulevat signaalit voidaan ohjata tehokkaasti yritysten hyödynnettäväksi. Turku Science Park voi ottaa johtavaa roolia Team Turku ajatuksen veturina liiketoiminnan kehittämisen ja korkean teknologian osalta.

Invest in –hanke, jossa yhtiö on mukana, pyrkii saamaan jatkorahoituksen, jonka avulla voidaan tehostaa invest in –toimintaa. Nykyinen hanke päättyy vuoden 2014 keväällä ja uusi hanke käynnistyy aikaisintaan vuoden 2014 loppupuolella, mikäli hankkeelle myönnetään rahoitusta.

Alueelle etabloituneet bio- ja ict-alan yritykset, kpl		5	16	17	19	20
--	--	---	----	----	----	----

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Aktiivisten invest in –neuvotteluiden tuloksena tapahtuu etabloitumisia.

Tavoite: Yhtiön toiminnallinen tehokkuus ja onnistuminen valtakunnallisessa resurssien jaossa sekä varainhankinnassa

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi 2010	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Alueelle tuleva raha €/TScP kuntaraha €	3,9	2	1,8	2,2	2,3	2,4

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä

Uusien korkeaan osaamisen yritysten syntymiseen ja pienten ja keskisuurien yritysten kasvamiseen tehostamiseen tähtäävän Ahjon toiminta käynnistetään, mikä lisää toiminnassa mukana olevien yritysten rahoitusta. Lisäksi hankevalmistelussa pyritään aikaisempaa isompien ja vaikuttavampien hankkeiden syntymiseen.

Ulkoisen rahoituksen osuus yhtiön liikevaihdosta (./ läpivirtaava raha) %	54 %	42 %	38 %	22 %	38 %	38 %
---	------	------	------	------	------	------

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä

Vuosi 2014 on hankerahoituksessa väli vuosi johtuen eri ohjelmakausien vaihtumisesta. Aktiivisella hankevalmistelulla varmistetaan tuleva rahoitus.

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2010	2011	2012	2013E	2014	2015	2016
Toiminnalliset tavoitteet							
1. Palvelutuotannon laatu ja vaikuttavuus							
A) Yhtiön toimenpiteissä mukana olevien henkilöiden määrä			1 335	1597	1098	1450	1500
a) Yksityinen sektori			534	1202	453	900	950
b) Korkeakoulumaailma			690	597	487	500	550
c) Julkinen sektori			-	-	277	330	370
d) Yksityishenkilöt							
B) Hautomoyritysten henkilöstömäärä 5 vuotta aloituksesta	20	6	35		25	55	60
2. Palvelutuotannon volyyymi							
A) liikeideoita hautomoprosessiin			57	62	70	90	95
B) käydyt Invest in - neuvottelut			23	45	50	55	55
3. Palvelutuotannon sisäinen tehokkuus							
A) Ulkoisen rahoituksen osuus yhtiön liikevaihdosta (.J. läpivirtaava raha)	54 %	47 %	42 %	38 %	22 %	38 %	38 %
Toiminnan laajuus ja tulos							
Liikevaihto (1.000 €)	7.572	7.601	5.042	5.717	3.497	5.456	5.620
Liikevoitto (1.000 €)	-7.562	416	154	30	-3	-4	-4
Tilikauden tulos (1.000 €)	-7.764	257	156	34	1	5	5
Kaupunkikonsernin panostukset (1.000 €)	3.585	3.988	3.070	3.468	2.660	3.294	3.393
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	-18.000	31	65	12	0	30	30
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %	-68,1	1,3	2,6	0,5	0	0,1	0,1
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-37,6	7,7	5,7	0,6	0	0,1	0,1
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	82	84	87	87	87	89	89
Nettovelkaantumisaste, %	-68	-67	-75	-70	-70	-70	-70

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2014 talousarvioon ja vuosien 2014 – 2016 taloussuunnitelmaan

Yhtiön toiminnan rahoituksessa on Turun kaupunki –konsernin lisäksi merkittävä osuus muodostunut erilaisista hakerahoituksesta. Vuoden 2013 lopussa useiden rahoitusohjelmien ohjelmakausi vaihtuu. Myös nykyinen osaamiskeskusohjelma, joka on ollut merkittävä mahdollistaja Turku Science Parkin toiminnassa, päättyy v. 2013 lopussa. Osaamiskeskusohjelman korvaavaan uuteen INKA-ohjelmaan pyritään pääsemään mukaan kumppaneina. Rahoituspäätökset tästä saadaan vasta vuoden 2013 lopussa. Rahoitusohjelmien uusien ohjelmakausien rahoitushaut aukeavat tämän hetkisen tiedon mukaan vuoden 2014 ensimmäisellä vuosipuoliskolla jolloin näitä

rahoituslähteitä pystytään hyödyntämään vasta vuoden 2014 loppupuoliskolla.

Vaikean rahoitustilanteen johdosta on yhtiössä käyty yt-neuvottelut henkilöstön lomauttamiseksi tai irtisanomiseksi, mikäli uutta korvaa rahoitusta ole saatu ennen, kuin merkittävä osa nykyisestä projekteista saadaan vuoden 2014 ensimmäisen vuosineljänneksen loppuun mennessä päätökseen.

Talousarviossa oleva kaupungin panostusten määrä vuonna 2014 ei pidä sisällään INKA-rahoitusta. Mikäli yhtiö pääsee mukaan hakemiinsa INKA-ohjelmiin, tarvitaan kunnalliseen vastaraahan erillisrahoitus.

Vuoden 2014 jälkeen tilanteen odotetaan normalisoituvan ja yhtiön liikevaihdon nousevan jälleen 5 – 6 miljoonaan euroon.

Turku Touring Oy

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Matkailun alueorganisaation toiminnan tarkoituksena on lisätä Varsinais-Suomeen suuntautuvaa matkailua markkinoimalla, myymällä ja kehittämällä matkailupalveluja yhteistyössä yritysten, rahoittajien ja matkailuorganisaatioiden kanssa. Turku Touring toimii Varsinais-Suomessa maakunnallisena alueorganisaationa. Turku Touring Oy toimii alueorganisaation apuyhtiönä.

Osakeyhtiön mittaristossa on vain ne luvut, jotka liittyvät osakeyhtiön toimintaan. Yhtiö on markkinointiyhtiö, jolla on markkinointiyhteistyösopimus osakkaiden kanssa.

Yhtiö on valmismatkalain mukaan kirjautunut matkanjärjestäjärekisteriin ja kaupalliset toiminnot hoidetaan sitä kautta.

Matkailun toimialan kehityksestä yleisesti kertovat mittarit ovat Matkailun Palvelukeskuksen mittareita ja raportoidaan sen yhteydessä.

Toimintaympäristön muutostekijät

Matkailuliiketoiminta on toimialana suhdanne herkkää; taloudellinen tilanne vaikuttaa matkailuliiketoimintaan nopeasti.

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2010	2011	2012	2013E	2014	2015	2016
Toiminnalliset tavoitteet							
Ryhmämyynti yhteensä		317	157	222	250	270	280
Ryhmien määrä				750	750	800	820
visitturku.fi sivuston kävijämäärät kesäkampanjan aikana (1.000 kpl)		250	280	280	300	310	320
shop online myynti (1000 €)	220	318	309	310	310	320	320
Toiminnan laajuus ja tulos*							
Liikevaihto (1.000 €)	1.182	1.416	1.297	1.675	1.282	1.282	1.282
Liikevoitto (1.000 €)	4	54	100	37	15	15	15
Tilikauden tulos (1.000 €)	3	36	76	37	15	15	15
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	56	0	0	0	0	0	0
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %	1	7,8	15	7	10	10	10
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1	11,9	20	8	10	10	10
Osinkotuotto kaupungille (1.000 €)	0	0	0	0	0	0	0
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	76	69	81	70	70	70	70
Nettovelkaantumisaste, %	-	-	-	-55	-50	-50	-50

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2014 talousarvioon ja vuosien 2014 – 2016 taloussuunnitelmaan

Markkinoinnin kampanjat on suunniteltu toteutettavan samalla volyymilla kuin kuluvana vuonna. Kampanjoissa ovat sopimukseen perustuen mukana suunnittelemassa ja rahoittamassa yhtiön osakkaat, mutta ne ovat avoimia kaikille.

Yhtiö on mukana Turkuun tulevien lentoreittien markki-

noinnissa yhteistyössä lentoyhtiöiden ja paikallisten yrittäjien kanssa.

Yhtiö on pääosin markkinointiyhtiö ja toimialan strategiset linjaukset tehdään Matkailun Palvelukeskuksessa ja johdetaan Turku-strategiasta ja maakunnan matkailuohjelmasta.

Turun Aikuiskoulutussäätiö

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Turun Aikuiskoulutussäätiö on merkittävä osa niin valtakunnallista kuin seudullista koulutus-, työvoima- ja elinkeinopoliittista palvelurakennetta. Säätiön oppilaitosten tavoitteena on omalta osaltaan edistää seutukunnan hyvinvointia, kansallista ja kansainvälistä kilpailukykyä sekä työmarkkinoiden toimivuutta. Turun Aikuiskoulutussäätiö on osa yrityspalvelurakennetta, joka tukee ja mahdollistaa uutta elinkeinotoimintaa talousalueellaan huolehtimalla osaavan työvoiman riittävydestä.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö ylläpitää Turun kaupungissa Turun Aikuiskoulutuskeskusta ja Turun Kesäyliopistoa itsenäisinä oppilaitoksina, joiden tehtävänä on tarjota ja järjestää ammatillista, yleissivistävää ja avointa yliopistollista aikuiskoulutusta, sekä koulutukseen läheisesti liittyvää palvelu-, tutkimus- ja työtoimintaa sekä toimia muutenkin säätiön tarkoitusta edistävällä tavalla.

Säätiö on yleishyödyllinen yhteisö eikä tavoittele voittoa, mutta pitää jatkuvana tavoitteenaan, että säätiön ylläpitämät oppilaitokset ovat taloudellisesti itsensä kannattavia.

Toimintaympäristön muutostekijät

Suomen kansantalouden tuotannon lasku, ennen kaikkea vaikeudet rakentamisessa, teollisuudessa ja palvelualoilla heijastuvat vahvasti myös aikuiskoulutukseen. Yritysten henkilöstön koulutusmäärärahat ovat supistuneet, samoin oppisopimusten tekeminen on vaikeutunut.

Toisaalta myös valtionosuusrahoitteen koulutuksen yksikköhinnat alenevat eikä indeksikorotuksia tule. Samoin työvoimapolitiittiseen koulutukseen on odotettavissa melko suuria leikkauksia, joka tekee työhallinnon ostoista entistä vaikeammin ennakoitavia.

Toimintaympäristön muutokset edellyttävät koulutusten tarjonnassa alueella vahvempaa koordinoitua ja yhteistyötä. Turun Aikuiskoulutuskeskuksen ja alueen muiden oppilaitosten välillä yhteistyötä on lisätty entisestään. Erityisesti Turun ammatti-instituutin ja Faktian kanssa on pyritty löytämään uusia toisiaan tukevia yhteistyömuotoja.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Aikuiskoulutuksella on alueellisesti hyvin vahva elinkeinopoliittinen rooli. Tavoitteena on pystyä vastaamaan elinkeinoelämän koulutukselle asettamiin haasteisiin yhteisenä päämääränä alueen elinkeinoelämän menestyminen ja kilpailukyky.

Turun Aikuiskoulutussäätiö pyrkii kehittämään toimintaansa alueen elinkeinoelämän vaatimusten mukaan jatkuvalla vuoropuhelulla yritysten ja ylipäätään työelämän kanssa.

Esiin tulleiden tarpeiden sekä tehtyjen koulutustarvekartoitusten pohjalta kehitetään uusia koulutustuotteita yhdessä työelämän kanssa. Tavoitteena on ylläpitää ja lisätä eri ammatialojen osaamispääomaa ja näin varmistaa seutukunnan menestyminen yhä tiukkenevassa kilpailussa.

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Turun Aikuiskoulutussäätiö

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Aikuiskoulutuksen määrä ja vaikuttavuus

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Opiskelijamäärä	10250 / 2012	10 250	10 200	9 700	10 350	10 700

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Opiskelijatytyväisyys	4,0 / 2012	4,0	4,2	4,2	4,2	4,2
-----------------------	------------------	-----	-----	-----	-----	-----

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

- nuorten aikuisten osaamisohjelman koulutusten lisääminen
- valtionosuusrahoituksen tehokas käyttö
- laatu järjestelmän mukainen opetustoiminnan kehittäminen ja seuranta

Tavoite: Säätiön toiminnan tehokkuus, taloudellisuus ja vakavaraisuus

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Muu kuin VOS rahoitus / Liikevaihto (1 000 €)	13 313 / 2012	13 313	11 700	11 100	11 900	12 300

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä

Omatoiminen tuottojäämä (liikevoittoa vastaava erä)	314 / 2012	314	400	430	550	880
--	------------------	-----	-----	-----	-----	-----

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä

- uusien rahoituskanavien etsiminen mm. yritys- ja hankerahoitus
- toiminnan tehostaminen
- rakenteiden uudistaminen

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Toiminnalliset tavoitteet							
Opiskelijamäärä, henkilöä			10 250	10 200	9 700	10 350	10 700
Maahanmuuttajakoulutus:							
i) opiskelijatyöpäivät	65.000	60.000	64.000	60.000	65.000	65.000	65.000
ii) opiskelijamäärä	1.200	1.312	1.330	900	1.200	1.200	1.200
Henkilöstö- ja yhteishankintakoulutus/ Liikevaihto (1 000 €)							
Opiskelijatytyväisyys, asteikko 0-5	4,0	4,0	4,0	4,2	4,2	4,2	4,2
Työnantajatytyväisyys, asteikko 0-5	4,1	4,0	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
Toiminnan laajuus ja tulos*							
Varsinaisen toiminnan tulot (1.000 €)	20.263	20.037	19.377	18.200	17.300	18.500	19.500
Omatoiminen tuottojäämä (1.000 €)	1.288	776	314	400	430	550	880
Ylijäämä ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	1.389	822	361	450	480	600	930
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	1.100	4.266	1.065	1.400	1.500	1.500	1.500
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %	8,3	4,0	2,2	2,1	2,2	2,6	3,9
Sijoitetun pääoman tuotto, %				1,8	2,1	2,6	3,9
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	79	77	83	86	82	82	82
Nettovelkaantumisaste, %				-20	-34	-33	-32

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2014 talousarvioon ja vuosien 2014 – 2016 taloussuunnitelmaan

Vuoden 2014 talousarviossa heijastuvat valtiohallan supistukset niin työvoimapolitiisessa koulutuksessa kuin oppisopimus-koulutuksen ja ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksessa. Taantuman vaikutus yritysten henkilöstökoulutuksiin näkyy myös selvästi vielä tulevanakin vuonna. Kokonaisuutena opiskelijamäärät ja sitä kautta liikevaihto tulevat olemaan laskussa edellisiin vuosiin verrattuna.

Aikuiskoulutuksella on alueellisesti hyvin vahva elinkeinopoliittinen rooli, jota suhdanteista huolimatta pyrimme hoitamaan mahdollisimman hyvin. Toimintamalleja muuttamalla ja uusia koulutus tuotteita kehittämällä pyrimme huolehtimaan ammatillisen osaamispääoman säilymisestä ja tätä kautta alueen elinkeinoelämän kilpailukyvyistä.

Tavoitteenamme on saada yritysten henkilöstökoulutuksen sekä kehitysprojektien kautta toiminnan ja rahoituksen kasvua vuosille 2015 -16 valtiohallan toimenpiteistä huolimatta.

Kj: Talousarvio sisältää Koneteknologiakeskuksen käytön aiemman tasoisena. Vuodelle 2014 neuvotellaan sopimus palveluiden ja laitteiden käytöstä konsernin johdolla.

Turun Ammattikorkeakoulu Oy

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiö toimii Turun ammattikorkeakoulun ylläpitäjänä valtioneuvoston sille antaman toimiluvan mukaisesti. Yhtiöjärjestyksen mukaan se voi järjestää muutakin koulutusta, kehitystoimintaa, valmennusta ja konsultointia. Ammattikorkeakoulun perustehdävät ovat opetustyö, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyö (TKI) ja niitä tukeva aluekehitystyö. Nykyisen ammattikorkeakoululain mukaan ylläpitäjän tehtävänä on päättää ammattikorkeakoulun strategisesta kehittämisestä, päättää ammattikorkeakoulun toiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä talousarviosta, ottaa ja nimittää ammattikorkeakoulun johdon, nimittää ammattikorkeakoulun hallituksen ja nimittää tarvittaessa valtuuskunnan. Yhtiö noudattaa muilta osin osakeyhtiölakia.

Toimintaympäristön muutostekijät

Ammattikorkeakoulu-uudistus etenee kahdessa vaiheessa. 1.1.2014 ammattikorkeakoulujen valtion perusrahoitus muuttuu tulos pohjaiseksi. Uusi rahoitusmalli edellyttää tehostamaan toimintaa rahoitusmallin tärkeimmissä painotuksissa, joita on nostettu kaupunginvaltuustoon tai kh:n konsernijaostoon seurattaviksi mittareiksi.

Ammattikorkeakoulujen saama perusrahoitus supistuu valtakunnassa nyt tehdyillä päätöksillä yhteensä noin 18 %. OKM:n tekemän arvion mukaan Turun ammattikorkeakoulun perusrahoitus laskee 13 % vuoteen 2018 mennessä. Tilanne edellyttää sopeuttamistoimien läpiviemistä ja kulurakenteen tarkistamista, joista tärkeimmät on nostettu yhtiön seurattaviin mittareihin. Perusrahoituksen lasku edellyttää muun ulkoisen rahoituksen kasvattamista, jota seurataan TKI-rahoituksen ja palveluliiketoiminnan kehittymisen kautta. EU:n rahoitusohjelmakausi päättyy sekä Tekesin rahoitus uhkaa vähentyä, mikä lisää kilpailua TKI-toiminnan rahoituksesta.

Ammattikorkeakoulun aluevaikuttavuudelta ja sidosryhmäyhteistyöltä edellytetään nykyistä aktiivisempaa roolia. Strategiset kumppanuudet turkulaisten yliopistojen, SAMK:n ja kansainvälisten korkeakoulujen kanssa muuttavat toimintaympäristöä. Kansallisessa korkeakoulupolitiikassa halutaan tiivistää ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen rooleja sekä työnjakoa. Lounaisrannikolle OKM haluaa strategisempaa liittoumaa Turun AMK:n ja SAMK:n välille.

Opiskelijamäärä kääntyi laskuun vuonna 2012 OKM:n tekemien aloituspaikkaleikkausten johdosta (-10 %). Tämän korostaa sopeuttamistoimien välttämättömyyttä, jotka tulee ulottaa henkilöstökuluihin ja tilakustannuksiin. Sopeutuminen laskevaan oppilasmäärään edellyttäisi luopumista useista nykyisistä tiloista ja kampus-hankkeen mitoittamista muuttuvaan tilanteeseen.

Ammattikorkeakoulun tulosalueet uudistettiin vuonna 2013. Muutos parantaa toimintaympäristön osaamistarpeiden ennakointia sekä työelämälähtöisen koulutuksen tarjontamahdollisuuksia. Turun seudun elinkeinorakenteen muutos haastaa ammattikorkeakoulun kehittämään koulutuksen sisältöjä ja tutkintovaatimuksia. TKI-toiminnalta tämä edellyttää laadullista kehittämistä ja toimenpiteiden suuntaamista alueen työnantaji-

en liiketoiminnan uudistamiseksi. 2014 käynnistyy useita kansallisia ja EU:n innovaatio-ohjelmia, joissa ammattikorkeakoulu on toteutusosapuolena.

Vuonna 2014 valmistelussa on ammattikorkeakoulu-uudistuksen toinen vaihe, jonka on määrä tulla voimaan 1.1.2015. Siinä on tarkoitus siirtää vastuu ammattikorkeakoulujen perusrahoituksesta kokonaan valtiolle ja tehdä ammattikorkeakouluista itsenäisiä oikeushenkilöitä. Käytännössä tämä tulee tarkoittamaan erillisen ylläpitäjähallinnon ja AMK:n sisäisen hallinnon yhdistämistä. Tätä koskevat muutokset paikallisesti tulee valmistella vuoden 2014 aikana seuraten lainsäädäntöuudistuksen aikataulua.

Valtioneuvosto hyväksyi kesäkuussa 2013 Team Finland –strategian. Sen perusteella OKM selvittää koulutusviennin edistämisen rajoituksia ja nykyisiä esteitä, mm. lainsäädännön asettamia rajoituksia tutkintokoulutuksen maksullisuudessa.

Yhtiön toiminnan päätavoitteet vuosille 2014-2016

- Tavoite 1: yhtiö hakee toimilupaa 31.9.2013 mennessä ja ottaa sen mukaisesti vastuun ylläpitäjätehtävistä 1.1.2014 alkaen
Tavoite 2: yhtiö käynnistää vuoden 2013 aikana sopeuttamistoimenpiteet laskevaan valtionrahoitukseen ja ohjaa ylläpitäjän strategisena asiana niiden toteutusperiaatteita ja reunaehtoja
Tavoite 3: yhtiö käynnistää omistajien ohjauksessa vuoden 2013 lopulla AMK:n strategian uusimisen
Tavoite 4: yhtiö käynnistää yhteistyössä AMK:n johdon kanssa AMK:n toimintamalliuudistuksen, mikä otetaan käyttöön 2014.
Tavoite 5: yhtiö seuraa ja valmistelee AMK-lain II vaiheen edellyttämät muutokset hallinnossa vuoden 2014 aikana.
Tavoite 6: yhtiö seuraa strategisten kumppanuuksien etenemistä sekä ohjaa AMK:ta strategisen kehittämisen teemoissa
Tavoite 7: yhtiö ohjaa ja osallistuu kampus-hankkeen valmisteluun ja muiden strategisten toimitilakysymysten ratkaisuun
Tavoite 8: yhtiö pitää aktiivisesti yllä sidosryhmäyhteistyötä alueellisesti ja kansallisesti
Tavoite 9: yhtiö järjestää riskienhallinnan, tarpeellisen toiminnan valvonnan ja laatii corporate governance –ohjeet noudatettavaksi
Tavoite 10: vuodesta 2015 alkaen yhtiö on valmis ottamaan vastuulle AMK-lain II vaiheen edellyttämät tehtävät ja vastuut

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Yhtiön menestyminen valtakunnallisessa rahoitusmallissa 1.1.2014 alkaen suhteessa muihin ammattikorkeakouluihin

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Yhtiön saama valtionosuusrahoitus (1000 euroa)	63 380 /2011	64 306	61 631	58 187	54 852	54 590

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: parannetaan toiminnan tuloksellisuutta uuden rahoitusmallin mukaisilla mittareilla, joista suurin painoarvo on suoritetuilla tutkinnoilla (46 %) ja 55 op/v suorittaneilla opiskelijoilla (26 %)

Turun ammattikorkeakoulussa suoritetut AMK-tutkinnot / kaikkien ammattikorkeakoulujen AMK-tutkinnot (%)	6.77 % /2011	7.56%	7.5%	7.6%	7.7%	7.8%
---	--------------	-------	------	------	------	------

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: opintojaksojen vuositarjonnan vähentyessä opiskelijoiden henkilökohtaisiin opintosuunnitelmiin (HOPS) sijoitetaan vapaasti valittavia opintoja muista koulutusohjelmista (30 op tutkintosäännössä), opinnäytetöiden ohjausta tehostetaan, normi+1 -vuotisten ja yliaikaisten opiskelijoiden tehostettu ohjaus

Vähintään 55 op suorittaneet opiskelijat Turun ammattikorkeakoulussa / 55 op suorittaneet opiskelijat ammattikorkeakouluissa (%)	7.33 % /2011	6.88%	7.0%	7.5%	7.6%	7.8%
--	--------------	-------	------	------	------	------

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: opetussuunnitelmien ja arviointimenetelmien kehittäminen, aiempien opintojen hyväksilukukäytäntöjen ja osaamisnäyttöjen kehittäminen. Opettajatuutorit ohjaavat opiskelijoita valitsemaan opintoja väh. 55 op /vuosi.

Tavoite: Yhtiön toiminnan vaikuttavuus, tehokkuus ja taloudellisuus

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Hankittu ulkoinen rahoitus (1000 eur)	11 494 / 2011	12 164 (15.9%)	12 866 (17.3%)	13 500 (18.8%)	15 000 (21.5%)	15 000 (21.6%)

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: palveluliiketoimintaa vahvistetaan, osaamista tuoteistetaan, korkeatasoiset hankehakemukset rahoitusohjelmissa, tutkimusryhmien yhteistyö muiden korkeakoulujen ryhmien kanssa tiivistyy, hankevalmistelun ja palveluliiketoiminnan tukihenkilöstöä keskitetään palvelemaan kaikkia opetuksen tulosalueita

Valmistuneiden työllistyminen, joista yrittäjien osuus (%), Tilastokeskus	83 (3) / 2011	83	83 (4)	83 (4)	83 (4)	83 (5)
---	---------------	----	--------	--------	--------	--------

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: opiskelijan työllistymisen tukee opintojen alustava jatkuvasti syventyvä työelämäyhteys projektitöiden, harjoittelujaksojen ja opinnäytetyön kautta. Yrittäjyysopinnot ja yrittäjyystuutorit luovat yrittäjyysvalmiuksia.

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Turun Ammattikorkeakoulu Oy

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Ulkoinen TKI-rahoitus (eur) / päätoiminen henkilöstö	7910/ 2011	7895	7900 7533000 / 790	10931 8286000 / 758	12660 9115000 / 720	14531 10027000 / 690

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: tki-hankesuunnittelun tehostaminen, opetushenkilöstön ja määräaikaisen tki-henkilöstön hallittu vähentäminen tutkintokoulutusten vähentymisen myötä, vakituisen muun tukipalveluhenkilöstön vähentäminen ja siirtäminen tki-tukipalveluihin

Aktiivisuus strategisessa kumppanuusyhteistyössä			Kumppanuu- det määritellyt	Tavoitteet ja mittari määri- tellyt		
--	--	--	-------------------------------	---	--	--

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: käynnistetään kasvusopimustoimenpiteet muiden turkumaisten korkeakoulujen kanssa ja Lounaisrannikon ammattikorkeakoululiittouma sekä tiivistetään kansainvälistä yhteistyötä.

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Toiminnalliset tavoitteet	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
AMK uudistuksen II vaiheen eteneminen				Toimilupahakemus tehty. Liiketoiminnan luovutus ja henkilöstöso- pimus tehty.	Toimilupa astuu voimaan. Hallinto- ja toimintamalli- uudistus pää- tetty yhtiössä.	AMK lain II vaiheen mukainen hallintomalli otetaan käyttöön.	
Palveluliiketoiminnan kate (€)					100 000	150 000	250 000
TKI-toiminnan omavastuuosuus / TKI-toiminnan kokonaismenot (%)	41	51	47	40	40	40	38
Päätoimisen henkilöstön käyttö muutosvaiheessa (htv ilman työllistettyjä ja harjoittelijoita)				790	758	720	690
Turun ammattikorkeakoulun kiinteistökustannukset (netto), euroa per opiskelija				1860	1800	1750	1700
Avoin AMK (op)	736	913	1562	3000	5000	6000	7000
Opiskelijatytyväisyys (1-5)	3.4	3.4	3.7	3.7	3.7	3.7	3.7
Sairauspoissaolot (% pt. henkilöstö)	Ei laskettu aiemmin			4.0	4.0	3.7	3.7
Toiminnan laajuus ja tulos*							
Liikevaihto (1.000 €)				75.226	73.896	70.889	71.100
Liikevoitto (1.000 €)				1.500	366	435	606
Tilikauden tulos (1.000 €)				0	366	435	606
Kaupunkikonsernin panostukset (1.000 €) **					5.000		5.000
Nettoinvestoinnit (1.000 €)					0	0	0
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %					8,4	6,0	5,9
Sijoitetun pääoman tuotto, %					8,4	6,0	5,9
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %					65,2	67,7	79,6
Nettovelkaantumisaste, %					-107,3	-106,2	-93,5

*Luvut vuosina 2010 – 2013 oikaistu vastaamaan yhtiöasemaa kaupungin talousarvioista tasetta lukuun ottamatta

** Yhteensä 15 milj. euroa vuosina 2014, 2016 ja 2017

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2014 talousarvioon ja vuosien 2014 – 2016 taloussuunnitelmaan

Yhtiön tavoitekortin tehtävänä on seurata ja raportoida omistajalle Turun ammattikorkeakoulun ylläpitäjätehtävän onnistumista, josta 1.1.2014 alkaen vastaa yhtiö. Ammattikorkeakoulu-uudistus etenee kaksivaiheisesti. Vuoden 2014 aikana ammattikorkeakoululla on vielä erillinen ylläpitäjähallinto sekä ammattikorkeakoulun sisäinen hallinto, jolla on itsehallinnon mukaiset tehtävät. Vuoden 2015 alusta käynnistyy uudistuksen toinen vaihe, jolloin erilliset hallitukset yhdistetään ja ammattikorkeakoulun toiminnan johtamisen kokonaisvastuu on osakeyhtiöllä.

Turun ammattikorkeakoulu käy läpi merkittävän muutosvaiheen vuosina 2014 - 16. Yhtiöityminen ja rahoitusmallin muutos 1.1.2014 alkaen sekä samanaikainen valtionrahoituksen leikkaus edellyttävät rakenteellisten ja toiminnallisten uudistus-

ten läpivientä. Tärkeimmät uuden rahoitusmallin mittarit on sisällytetty myös omistajalle seurattavaan tavoitekorttiin.

Perusrahoituksen ja oppilasmäärän supistuminen edellyttävät henkilöstö- ja kiinteistökustannusten kääntämistä laskuun. Tulopohjaa tullaan kasvattamaan muun ulkoisen rahoituksen kautta. Asetetut tavoitteet perustuvat vuonna 2013 valmistettuun toimilupahakemukseen sekä päätettyihin sopeuttamistoimiin.

Kesäkuussa 2013 tehdyn ennusteen mukaan yhtiön liikevaihto tulee koulutustoiminnan volyymin myötä laskemaan noin 3 % kahtena ensimmäisenä vuotena. Merkittävin lasku ajoittuu vuodelle 2015, jolloin valtionrahoitus tippuu nopeasti.

Ennusteen mukaan yhtiön liikevoitto tulee pysymään lievästi positiivisena vuosina 2014-16. Tämä kuitenkin edellyttää, että

sopeuttamistoimet viedään läpi sekä valtionrahoitus pysyy ennusteen mukaisena. Tulos edellyttää myös selvästi nykyistä parempaa onnistumista ulkoisessa rahoituksessa ja palveluliiketoiminnassa. Taloudellinen ennuste sisältää näistä syistä riskejä, jotka selviävät vasta uuden rahoitusmallin käyttöönoton jälkeen. Yhtiön vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnusluvut ovat suunnitellulla pääomituksella vakaalla pohjalla, mikäli ne toteutetaan toimilupahakemuksessa esitetyllä tavalla.

KJ: Turun Ammattikorkeakoulun investointirahaston purkuun ja edelleen yhtiön pääomittamiseen liittyvät asiat käsitellään erikseen vuoden 2013 kuluessa tai osana vuoden 2014 – 2016 talousarviota.

Talousarvio sisältää koneteknologiakeskuksen käytön aiemman tasoisena. Vuodelle 2014 neuvotellaan sopimus palveluiden ja laitteiden käytöstä konsernin johdolla.

Turun Kaupunginteatteri Oy

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön toimialana on yleishyödyllisellä tavalla ylläpitää ja harjoittaa teatteritoimintaa Turun kaupungissa. Yhtiö voi harjoittaa kahvila, ravintola-, catering-, kokous-, ja kongressipalveluliiketoimintaa sekä tila- ja vuokraustoimintaa.

Toimintaympäristön muutostekijät

Teatteritoiminta siirretään yhtiölle 1.1.2014. Yhtiömuotoisen toiminnan myötä teatterin johto vaihtuu. Teatteritalon peruskorjaus alkaa toukokuussa 2014. Teatteritoiminta siirtyy väistötiloihin, joista pysyvässä tilana palvelee Logomoon valmistuva 350-paikkainen sali. Evakkoaikana tulee toimintaa olemaan Logomon lisäksi muissa tiloissa. Tilojen myötä päädytään todennäköisesti yhteistyöhön muiden toimijoiden kanssa. Alustavia neuvotteluja on käyty mm. Linnateatterin ja Åbo Svenska Teaterin kanssa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on jäädyttänyt indeksikorotukset, joten teatteriyhtiön valtionrahoitus ei tule nousemaan vuonna 2014 eikä näillä näkymin suunnitteluvuosina 2015 ja 2016.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Myyntin ja markkinoinnin kehittäminen
Myynti- ja markkinointiosaston esimieheksi tulee myynti- ja markkinointipäällikkö, joka on tulostavasti oman osastonsa toiminnasta. Teatterin ryhmämyynti irrotetaan toimialan yhteismyynnistä ja myyntityötä viedään entistä aktiivisempaan suuntaan. Tavoitteena on asiakkuuksien hallinta, ryhmäasiakkaiden määrän lisäys, kustannustehokas markkinointi, täyttöprosenttien nosto kaikissa toimipaikoissa.

Esimiestyön vahvistaminen

Uusi johtoryhmä aloittaa aktiivisen työskentelyn. Osasto-esimiesten työtä tuetaan esimieskoulutuksella. Päätösvaltaa siirretään organisaatiossa lähemmäs operatiivista tasoa. Tavoitteena on itsenäisesti osastojaan johtavat esimiehet, työkuvien ja vastuiden selkeytys ja hyvinvoiva työyhteisö.

Tuotantoprosessien kehittäminen

Siirtyminen väistötiloihin yhtäältä mahdollistaa ja toisaalta edellyttää tuotantoprosessien tarkastelua ja kehittämistä. Kun toimitaan useissa eri tiloissa, on tärkeää, että prosessit toimivat ja osastojen yhteistyö ja tiedonkulku toimivat etäisyydestä huolimatta. Käytännössä talon tuotantoprosessista työstetään prosessikuvaus tai talon tuotantotapa, jota lähdetään pitkäjänteisesti kehittämään. Tavoitteena on entistä sujuvampi yhteistyö osastojen välillä, resurssien oikeanlainen kohdistuminen, työaikasunnittelun kehittyminen ja sitä kautta ylityötuntien väheneminen.

Suunnittelujärjestelmän pidentäminen

Sisällöllistä suunnittelua tullaan tekemään entistä pidemmällä aikavälillä. Tällä saavutetaan monia hyötyjä: uusien tekstien kirjoittamisprosessiin jää enemmän aikaa, rekrytoinnit helpottuvat ja sisältö- ja taloussuunnittelu saadaan nivottua entistä tiiviimmin yhteen. Tavoitteena on taloudellisten resurssien kohdistuminen oikein, budjettien pitävyys, maan parhaiden tekijöiden rekrytointi ja sisällöllisen monipuolisuuden varmistaminen.

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Turun Kaupunginteatteri Oy

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Pitkän aikavälin taloudellinen tasapaino

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Tilikauden tulos 1.000 €	-	-	-	10	-199	-254

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Tarkka budjetointi, talouden raportointijärjestelmien kehittäminen, taloudellisen tilanteen huomiointi tulevaisuuden suunnittelussa.

Tavoite: Ulkoisen rahoituksen kasvattaminen ja vaikuttavuuden lisääminen

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Lipputulosten ja muun liiketoiminnan tulojen kasvattaminen – lipputulot 1.000 €	-	-	-	1.118	800	1.200

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Myynnin ja markkinoinnin kehittäminen, asiakkuuksien hallinta, suunnittelujärjestelmien pidentäminen, aikataulutuksen tehostaminen, aktiivinen yritys yhteistyö.

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Toiminnalliset tavoitteet							
Täyttöprosentti	65	63	75	70	70	72	75
Ryhmäasiakkaiden määrä			785	600	700	800	1000
Toiminnan laajuus ja tulos*							
Liikevaihto (1.000 €)	7.719	7.478	7.202	7.666	7.388	7.180	7.580
Liikevoitto (1.000 €)	0	0	0	0	11	-199	-254
Tilikauden tulos (1.000 €)	0	0	0	0	11	-199	-254
Kaupunkikonsernin panostukset (1.000 €)	3.819	3.118	3.270	3.354	3.656	3.806	3.806
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	90	104	130	140	140	140	140
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %					5	-68	-378
Sijoitetun pääoman tuotto, %					5	-68	-209
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %					48	32	-13
Nettovelkaantumisaste, %					-131	-227	

*Luvut eriytetty hallintokunnan budjetista sekä saaduista valtionosuuksista teatteritoimintaan

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2014 talousarvioon ja vuosien 2014 – 2016 taloussuunnitelmaan

Vuoden 2014 talousarviota leimaavat kaksi suurta muutosta: siirtyminen yhtiömuotoiseen toimintaan ja teatterin siirtyminen peruskorjauksen aikaisiin väistötiloihin.

Yhtiömuotoisen toiminnan myötä teatterin omaan budjettiin tulee näkyväksi eriä, jotka ovat aiemmin olleet keskitettyinä toimialan tai keskushallinnon kautta. Näistä suurimpina varhe- ja eläkemenoperusteiset maksut (380.000€), toimialalta siirtyvän henkilöstön resurssi sivukuluineen (140.000€) ja poistot (127.000€). Suhteessa vuoteen 2013 kaupungin rahoitus nousee näitä eriä vastaavasti.

Muutto väistötiloihin alentaa teatterin omien tuottojen mahdollisuuksia: Logomon salissa on 350 paikkaa, kun teatteritalolla on kolmessa salissa yhteensä 850 paikkaa. Muiden tilojenkaan avulla tilannetta ei saada samalle tasolle kuin teatteritalossa. Talousarviossa omien tulojen alenemaksi vuoteen 2013 verrattuna on arvioitu 557.000€. Väistötiloihin siirtyminen aiheuttaa normaalista poikkeavat logistiikkamenot sekä itse muuton osalta että jatkossa toiminnan hajauttamisesta johtuen. Näille kuluille on budjetoitu n. 90.000€.

Lähtökohtana kaupungin avustukselle budjetoinnissa on se, että osakeyhtiömuotoinen teatteri maksaa kaupungille saman verran kuin teatteri maksaisi, mikäli se jatkaisi täyskunnallisena. Menoja sopeutetaan väistötilojen aiheuttamaan tulojen alenemiseen ennen kaikkea palkkakuluja karsimalla. Käytännössä tämä toteutetaan niin, että määräaikaisia sopimuksia ei jatketa, eläköityvien tilalle ei palkata uutta työvoimaa ja produktioiden palkkakustannuksia karsitaan.

Turun Kaupunkiliikenne Oy

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön tehtävänä on linja-autoliikenne ja sopimusliikenteen tuottaminen Turun kaupungille. Yhtiö tuottaa Joukkoliikennelautakunnalle joukkoliikennepalvelua yhtiön ja kaupungin välisen sopimuksen mukaisesti. Turun Kaupunkiliikenne Oy:n Turun kaupungille tuottamia joukkoliikennepalveluja ei kilpailuteta vuosien 2009 – 2016 välisenä aikana. Yhtiö on kaupungin enemmistöomistuksessa 2009- 2016. Nykyistä omistusosuutta voidaan pienentää, mikäli se edistää seutuyhteistyötä joukkoliikennetoiminnoissa.

Toimintaympäristössä ei kuitenkaan ole odotettavissa yhtiötä koskevia muutoksia v. 2014, koska EU-säännösten mukaan yhtiö (In-house-yhtiö) ei voi osallistua seudullisen joukkoliikenteen kilpailutuksiin.

Liikennöintisopimuksen keski- ja maximi-ikä säännösten vuoksi yhtiö joutuu suorittamaan bussikaluston korvausinvestointeja merkittävästi (yhteensä 10 uutta bussia) vuosien 2014 ja 2015 aikana, minkä osaltaan odotetaan lisäävän kaluston käyttövarmuutta ja parantavan palvelutasoa.

Toimintaympäristön muutostekijät

Liikennöitsijöiden käyttöoikeussopimukset Turun ympäristökunnissa päättyvät 30.6.2014. Sen seurauksena lähikuntien joukkoliikenne kilpailutetaan vuoden 2013 aikana.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Yhtiö suorittaa vuosina 2014 ja 2015 kumpanakin viiden bussin korvausinvestoinnit pystyäkseen pitämään liikennöintisopimuksen mukaisesti bussikaluston keski-ikä < 8v ja max iän < 15 v sekä lisätäkseen kaluston käyttövarmuutta ja parantaakseen palvelutasoa.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOAVAT TAVOITTEET

Linja-autoliikenteen tuottaminen sovituissa laajuudessa

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Osuus tuotetuista linjakilometreistä, %			16	16	16	16

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Noudatetaan liikennöintisopimusta

Tavoite: Yhtiön tulorahoituksen riittävyys investointeihin ja tuloutus kaupungille

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Liikevoitto (1.000 €)		212	200	185	174	163

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Hyvällä lukujen hallinnalla

Antolainojen korko (1.000 €)			117	118	113	111
------------------------------	--	--	-----	-----	-----	-----

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Tehdään kiitettävä liikevoitto ja maksetaan lainoja suunnitellusti

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2010	2011	2012	2013E	2014	2015	2016
Toiminnalliset tavoitteet							
Osuus tuotetuista linjakilometreistä Turun sisäisessä liikenteessä, %	16	16	15	16	16	16	16
Liikevaihto/ linjakilometri, €	2,98	3,17	3,37	3,16	3,37	3,43	3,50
Kuljettajien myyty aika / maksettu aika	86,8	87,0	87,2	87,0	87	87	87
Yhtiön kaluston keski-ikä (vuosi)	-	-	-	7,4	6,1	5	6
Ajamattomat vuorot (kpl)	-	-	-	182	170	150	120
Toiminnan laajuus ja tulos*							
Liikevaihto (1.000 €)	4.946	5.331	5.869	6.063	6.208	6.400	6.520
Liikevoitto (1.000 €)	327	374	212	200	185	174	163
Tilikauden tulos (1.000 €)	96	0	0	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	561	1.375	1.556	1.038	1.360	1.300	0
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %	40,8	32,9	8,2	0	5	10	15
Sijoitetun pääoman tuotto, %	20,2	12,3	2,4	0	3	7	10
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	24,8	24,6	21,2	22	24	25,5	27
Nettovelkaantumisaste, %	33,0	56,8	65,8	63	62	59	57

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2014 talousarvioon ja vuosien 2014 – 2016 taloussuunnitelmaan

Pääomamenot tulevat kaluston korvausinvestointien myötä lähivuosina edelleen kasvamaan. Nykyinen liikennöintisopimus jatkuu yli suunnitelmakauden, joten tulorahoitus jatkuu nykyalaajuudessaan, ellei tilaaja pääätä supistaa liikennettä sopimuksen sallimissa rajoissa.

Turun Satama Oy

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön toimialana on sataman ylläpitäminen ja yleisen satamatoiminnan harjoittaminen ja kehittäminen sekä siihen liittyvä muu liiketoiminta. Turun Satama Oy on Turun kaupungin kokonaan omistama konserniyhtiö.

Sataman toimintastrategiaksi on valittu satamapitäjän rooli kehittämisvastuulla. Satama keskittyy kolmeen liiketoiminta-alueeseen, jotka ovat: Matkustajaliikenne, Suuryksikköliikenne sekä Jakelukeskustoiminta.

Satama on Skandinavian liikenteen keskus Suomessa. Liikenvaihdoltaan satama on Suomen kolmanneksi suurin satama ja matkustajamäärältään Suomen toiseksi suurin matkustajasatama. Myös yksikötavaraliikenteessä Turku lukeutuu maan suurimpiin satamiin.

Toimintaympäristön muutostekijät

Euroopan ja maailmankaupan kasvu on hidasta ja pysyy lähi-vuosina selvästi alle pitkän aikavälin keskiarvon. Ulkoisesta ympäristöstä ei ole odotettavissa merkittävässä määrin vetoapua Suomen taloudelle tai ulkomaankaupalle. Suomen viennin kasvu jatkuu maailmankauppaa hitaampana koko suunnittelukauden aikana. Ongelma ei ole vain eurokriisin alentamassa kysynnässä, vaan myös Suomen kilpailukyvyssä ja viennin rakenteessa.

Aluskannan uusiutuminen ja kuljetuskapasiteetin lisääntyminen Turku-Tukholma reitillä on lisännyt sataman matkustaja- ja tavaraliikenteen määriä vuonna 2013. Myönteinen kehitys odotetaan jatkuvan myös 2014. Keski-Euroopan tavaraliikenteessä satamien välinen kilpailu on entisestään kiristymässä.

Turun Satama on osa Eurooppalaista TEN-T liikenneverkkoa. TEN-T-hankkeiden monivuotisesta ohjelmasta tuetaan muun muassa E18-tie ja ratayhteys Turun satamasta Vainikkalan raja-asemalle sekä Itämeren ja Keski- ja Länsi-Euroopan maita yhdistävät meriväylät. Näillä hankkeilla on myönteinen vaikutus liikennemäärien kehitykseen suunnittelukauden loppupuolella.

Kuntalain uudistus ja satamien osakeyhtiöittämisvelvoite hyväksyttiin eduskunnassa syksyllä 2013. Hallituksen esityksen yleislinja on hyvin yksiselitteinen: kunnan on yhtiötettävä ne toimintonsa, jotka ovat kilpailuilla markkinoilla 2015. Samalla osakeyhtiöittäminen tulee vastaamaan monilta osin niihin kaavailuihin, joita sisältyy EU:n komission asetusesitykseen ja tiedonantoon EU:n satamapolitiikan kehittämiseksi. Suomen kunnallisten satamien yhtiöittäminen seuraavien kahden vuoden aikana muuttaa ainakin osittain toimialan rakenteita.

Vuonna 2015 Itämeren alueella voimaan astuva entistä tiukemmat rikkidioksidien päästömääräykset lisäävät merikuljetusten kustannuksia ja vaikuttavat ulkomaankaupan suuntautumiseen sekä tavaraliikenteen reittivalintoihin.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Satama jatkaa matkustajaliikenteen palvelujen kehittämistä yhdessä Viking Linen ja Tallink-Siljan kanssa. Uusien alusten myötä matkustajaliikenne on kääntynyt jälleen kasvuun. Linna-kaupungin osayleiskaavan tultua hyväksytyksi 2012 alueen kehittäminen kokonaisuutena on myös käynnistynyt. Tavoitteena on luoda alueesta kokonaan uuden kaupunginosan, missä asumien, yritystoiminta, matkailu ja tavaraliikenne kehittyvät yhdessä.

Satama haluaa olla edelläkävijä ympäristö- ja turvallisuusasioissa ja kehittää Nesteytetyn maakaasun (LNG) varastointia ja jakelua yhteistyössä Gasum Oy:n kanssa. Uusien entistä tiukempien rikkimääräysten astuessa voimaan 2015 LNG:stä on tulossa varteenotettava vaihtoehto alusten polttoaineeksi. Nesteytetyn maakaasun tankkausmahdollisuus Turussa on ympäristön kannalta tärkeä asia parantaen samalla Turun sataman kilpailukykyä entisestään.

Jakelukeskustoiminta on kehittynyt Turussa voimakkaasti. Satamassa on jo nyt, muihin satamiin verrattuna, eniten katettuja varastoja vuokrattuna asiakkaille. Jakelukeskustoiminnan odotetaan lähivuosina yhä edelleen kasvavan.

Kuorma-autoliikenne on tärkeä satamalle ja sen kehittymiselle. Satama parantaa liikenteen edellytyksiä kehittämällä sataman läheisyydessä olevaa rekkaparkki-alueita ja palveluita. Tarkoituksena on kaksinkertaistaa nykyistä pysäköintialaa. Satama on myös mukana kehittämässä Turun kaupunkialueen liikenteen valvontaa yhdessä Kiinteistöliikelaitoksen kanssa.

Satamien on oltava kustannustehokkaita ja resurssiltaan vahvoja, sillä vain taloudellisesti vahvat satamat pärjäävät jatkossa. Varustamojen tulevat tarpeet edellyttää satamilta nopeata reagointia ja valmiuksia suoriutua investoinneista tilanteen muuttuessa. Kustannustehokas toiminta edellyttää puolestaan resurssien hyötykäytön tehostamista edelleen.

Satama pyrkii varmistamaan että sillä on ammattinsa osaavaa henkilökuntaa. Henkilömäärän kehitys on ollut laskeva ja määrä asettunee vuoden 2014 lopussa noin 80 henkilöön. Avaintehtäviin koulutetaan tai rekrytoidaan tarpeen mukaan henkilöitä. Toiminnan varmistamiseksi satamalla on käytössä koko toimintaa kattava laatu- ympäristö- ja turvallisuusjärjestelmä.

Kaupunginjohtajan lauseke:

- Yhtiön tulee muuttaa talousarviotaan siten, että liikevoiton taso mahdollistaa kaupungin myöntämien lainojen korkojen maksun. Näin ollen yhtiön tulee kyetä maksamaan myönnetyn 30 milj. euron VVK-lainan lainaehojen mukainen tulokseen sidottu korko.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Yhtiön kannattavuus ennen rahoituseriä

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Liikevoitto (1.000 €)		4.362	3.072	3.372	3.672	3.972

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Aluskannan uusiutuminen ja kuljetuskapasiteetin lisääntyminen Turku-Tukholma reitillä on lisännyt sataman matkustaja- ja tavaraliikenteen määriä. Satama jatkaa Ruotsin matkustaja- ja rahtiliikenteen edellytysten kehittämistä Turussa .

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Kasvava tuloutus kaupungille

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Maanvuokrien tuotto (1.000 €)		0	1.579	1.579	1.579	1.579
Rahoituserien tuotto (1.000 €)		6.000	1.214	3.574 Kj: (josta 2.400 VVK- lainan korko)	3.534 Kj: (josta 2.400 VVK- lainan korko)	3.494 Kj: (josta 2.400 VVK- lainan korko)

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Pansion satama-alueen varasto- ja logistiikkatoimintojen kehittäminen. Sataman henkilöstöressurssien käytön tehostaminen. Kantasataman kiinteistöjen käytön tehostaminen.

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Turun Satama Oy

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2010	2011	2012	2013E	2014	2015	2016
Toiminnalliset tavoitteet							
Ro-Ro liikenne, milj.tonnina	2,6	2,5	2,4	2,4	2,7	2,9	3,2
Konttiliikenne, (TEU)	13.808	12.025	10.600	3.000	4000	4500	5000
Aluskäynnit (kpl)	2.330	2.327	2.300	2.300	2360	2400	2450
Säännöllisesti liikennöivät laivayhtiöt (kpl)	7	7	7	6	6	6	6
Ympäristötilinpäätös – tulos (1.000 €)	-792	-742	-750	-295	-750	-750	-750
Toiminnan laajuus ja tulos*							
Liikevaihto (1.000 €)	23.704	22.757	22.001	21.200	21.400	21.600	21.800
Liikevoitto (1.000 €)	6.208	6.451	4.362	3.072	3.372	3.672	3.972
Tilikauden tulos (1.000 €)	-1.158	203	-2.106	1.054	1.394	1.734	2.074
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	1.644	3.823	7.848	2.000	4.000	4.000	4.000
Pääoman tuotto ja tuloutus*							
Oman pääoman tuotto, %	-1,1	0,1	-2,1	6,4	7,7	9,1	10,4
Sijoitetun pääoman tuotto, %	7,1	5,7	4,1	3,6	4,0	4,4	4,9
Vakavaraisuus*							
Omavaraisuusaste, %	98,2	98,3	97,3	29,7	29,8	30,0	30,5
Nettovelkaantumisaste, %	-31,2	-30,8	-27,1	221,5	210,2	202,0	195,4

*Vuodet 2010 – 2012 = liikelaitos

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2014 talousarvioon ja vuosien 2014 – 2016 taloussuunnitelmaan

Euroopan ja maailmankaupan kasvu on hidasta ja pysyy lähi-vuosina selvästi alle pitkän aikavälin keskiarvon. Ulkoisesta ympäristöstä ei ole odotettavissa merkittävässä määrin veto-apua Suomen taloudelle tai ulkomaankaupalle. Suomen vien-nin kasvu jatkuu maailmankauppaa hitaampana koko talousar-vio- ja suunnittelukauden aikana. Ongelma ei ole vain eurokrii-sin alentamassa kysynnässä, vaan myös Suomen kilpailuky-vyssä ja viennin rakenteessa.

Aluskannan uusiutuminen ja kuljetuskapasiteetin lisääntyminen Turku-Tukholma reitillä on lisännyt sataman matkustaja- ja tavaraliikenteen määriä vuonna 2013. Myönteinen kehitys odotetaan jatkuvan myös 2014. Keski-Euroopan tavaraliiken-teessä satamien ja reittien välinen kilpailu sen sijaan kiristyy entisestään.

Jakelukeskustoiminta on kehittynyt Turussa hyvin. Satamassa on jo nyt, muihin satamiin verrattuna, eniten katettuja varastoja vuokrattuna asiakkaille. Jakelukeskustatoiminnan odotetaan edelleen kasvavan varastointi kysynnän lisääntyessä.

Turun seudun puhdistamo Oy

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön toimialana on jätevesien siirto ja puhdistus sekä syntyneen lietteen käsittely.

Turun seudun puhdistamo Oy tuottaa omistajilleen hyvänlaatuista jätevedenpuhdistuspalvelua. Toiminta on tehokasta ja toimintavarmaa ja sitä kehitetään edelleen. Energian ja kemikaalien menotusta optimoidaan puhdistusvaatimusten kanssa. Henkilöstön hyvinvointi, sitoutuneisuus ja ammattitaito takaavat Yhtiön menestyksellisen toiminnan.

Yhtiö operoi laitosta. Yhtiön hallinnoimat kilpailutetut ostopalvelut tehostavat toimintaa.

Toimintaympäristön muutostekijät

Turun seudun puhdistamo Oy huomioi toimintaansa järjestäessään ja kehittäessään, että vesihuolto toteutetaan lähivuosina seudullisena toimintona.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Yhtiön tavoitteena on edelleen kehittää jätevedenpuhdistuspalvelua, optimoida energianmenotusta sekä huolehtia henkilöstön hyvinvoinnista ja ammattitaidosta. Lisäksi yhteistyössä osakaskuntien kanssa kehitetään teollisuusjätevesisopimuksia.

Yhtiö pyrkii toiminnassaan vastaanottamaan yhdyskuntajätevesiä maksimikapasiteettinsa rajoissa osakaskuntien lisäksi myös asiakaskunnilta. Asiakaskuntien jätevesien johtaminen keskitettyyn käsittelyyn tukee seudullista puhdistusratkaisua.

Yhtiö pyrkii toiminnallaan vaikuttamaan siihen, että Yhtiöllä olisi tulevaisuudessa nykyistä paremmat vaikutusmahdollisuudet osakaskuntien ja mahdollisten asiakaskuntien viemäriverkostojen seurantaan, jotta viemäriverkoston käyttöä ja hoitoa sekä verkostoon pääsevien hulevesien hallintaa ja asumajätevesistä poikkeavien teollisuusjätevesien seuranta koskevia ympäristölupamääräyksiä pystytään noudattamaan. Koko viemärintialueen kattavan yhtenäisen kaukovalvontajärjestelmän kehittäminen edesauttaisi viemäriverkostojen kokonaisvaltaista seuranta ja kehittämistä.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite Keskitetty jätevedenpuhdistus toimii tehokkaasti. Puhdistustulokset ovat Itämeren suojelukomission suositusten mukaisia.

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi 2011*	Toteutunut 2012*	Enn. 2013*	TAE 2014*	TS 2015*	TS2016*
Ympäristölupamääräykset (Länsi-Suomen ympäristölupavirasto 22.9.2003 nro 47/2003/4)						
pitoisuudet käsitelty vesi						
BOD7ATU ≤10 mg/l	4,3 mg/l	3,5 mg/l	10 mg/l	10 mg/l	10 mg/l	10 mg/l
CODCr ≤125 mg/l	38 mg/l	36 mg/l	100 mg/l	100 mg/l	100 mg/l	100 mg/l
fosfori ≤0,3 mg/l	0,12 mg/l	0,13 mg/l	0,3 mg/l	0,3 mg/l	0,3 mg/l	0,3 mg/l
kiintoaine ≤15 mg/l	5,3 mg/l	3,1 mg/l	15 mg/l	15 mg/l	15 mg/l	15 mg/l
puhdistusteho käsitelty vesi						
BOD7ATU ≥95%	98 %	99 %	95 %	95 %	95 %	95 %
CODCr ≥75%	94 %	94 %	80 %	80 %	80 %	80 %
fosfori ≥95%	98 %	98 %	95 %	95 %	95 %	95 %
typpi ≥70%	81 %	74 %	70 %	70 %	70 %	70 %
kiintoaine ≥90%	98 %	99 %	90 %	90 %	90 %	90 %

* tulos ilman verkosto-ohituksia

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Optimoimalla kemikaalien käyttöä, ylläpitämällä käyttöhenkilöstön osaamista sekä laitoksen tehokkaalla käytöllä ja toiminnan jatkuvalla kehittämisellä. Lisäksi noudattamalla ympäristölupaehdot; lupaehtot ovat tiukemmat kuin Itämeren suojelukomission suositukset.

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Turun seudun puhdistamo Oy

Tavoite: Laitoksen arvon säilyttäminen ja jatkuva kehittäminen, jotta tehokkaaseen puhdistustulokseen päästään myös laitoksen ikääntyessä.

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi 2011*	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Leasing-koneiden ja -laitteiden korjaus- ja muutosinvestoinnit (1.000 €)	0	113	200	317	350	400

* 2011 koneissa ja laitteissa oli takuu aika

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Leasing-sopimuksen mukaan laitoksen laitekokonaisuus (31 M€) on pidettävä hyvässä toimintakunnossa. Kokonaisuuteen tehtäviin korjaus- ja muutosinvestointeihin vuokraajalla (Tsp) ei ole poisto-oikeutta ja kustannukset sisältyvät liikevaihdon kulurakenteeseen. Leasing-korjaus- ja muutosinvestointien lisäksi leasing-kohteen ja koko laitoksen kunnosta huolehditaan ennakoivalla kunnossapidolla. (Varsinainen leasing-sopimuskausi päättyy 2024, jäännösarvo 50 %)

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Toiminnalliset tavoitteet							
BOD t/a	160	150	110	220	220	220	220
Fosfori t/a	5,5	4,0	4,4	8	8	8	8
Typpi t/vuosi	330	310	480	440	440	440	440
Kiintoaine t/vuosi	210	180	100	300	300	300	300
Turun jätevesien osuus Kakkolassa puhdistetuista jätevesistä (varaus 68,6%)	65,9	64,7	65,6	68,6	68,6	67,5	67,5
Keskiarvo €/puhdistettu jätevesi, m3	0,495	0,446	0,474	0,51	0,53	0,54	0,56
<i>Turun toteutunut kuutiohint</i>	<i>0,489</i>	<i>0,420</i>	<i>0,455</i>				
Henkilöstömäärä	10	11	10	11	12	12	12
Ohivirtauksen määrä (m3) (kaikki käsittelemättömän jäteveden ohitukset Tsp:n koko viemäriöntialueella)	132.139	171.358	209.961	200.000	195.000	190.000	185.000
Toiminnan laajuus ja tulos*							
Liikevaihto (1.000 €)	14.107	15.319	16.022	17.537	17.880	18.409	19.000
Liikevoitto (1.000 €)	1.011	1.316	1.539	1.702	2.050	2.090	2.100
Tilikauden tulos (1.000 €)	-483	-402	80	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	5.277	921	582	900	1.300	1.000	800
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %	-2,4	-2,1	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,2	1,4	1,7	1,5	2,3	2,4	2,5
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	20,1	20,0	21,0	20,6	21,1	21,8	22,6
Nettovelkaantumisaste, %	311	387	361	367	354	338	323

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2014 talousarvioon ja vuosien 2014 – 2016 taloussuunnitelmaan

- Ohivirtauksen määrään vaikuttavat sade- ja sulamisvedet sekä kuntien verkostosaneeraukset. Tsp on käynnistänyt kaukovalvontajärjestelmän kehittämishankkeen, jonka avulla voidaan seurata ohitusmääriä ja kehittää viemäriverkostoa.
- vesimäärän vaihtelut ja sen kustannusvaikutukset voivat aiheuttaa poikkeamia talousarviossa
- inflaatioon ja ansiotasoindeksiin on käytetty Valtiovarainministeriön ennusteita niiltä osin kuin niitä on saatavilla
- koroissa on käytetty Suomen Pankin korko-odotuksia niiltä osin kuin niitä on saatavilla
- Yhtiön aiemmin tekemä tappio pyritään kattamaan jäteveden sisältämän lämmön myynnillä, biokaasulaitoksen rejektivesien käsittelypalvelulla ja sako- ja umpikaivolietteiden puhdistamisella sekä osakaskuntien verkosto-ohitusten laskutuksella. Em. muut myynnit näkyvät liikevaihdon kasvuna.
- tilikauden tulos "nollataan" vuoden lopussa arviolaskutuksen korjauksella Osakassopimusten mukaisesti

Turun Seudun Vesi Oy

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön toimialana on huolehtia osakkaiden vesihuollosta. Tässä tarkoituksessa yhtiö voi omistaa, suunnitella ja rakentaa vedenhankinta-, vedenpuhdistus- ja vedenjakelulaitoksia sekä harjoittaa käyttöveden valmistusta, veden siirtoa, jakelua ja myyntiä sekä muuta alaan liittyvää toimintaa. Yhtiö voi toimintaansa varten omistaa ja hallita kiinteistöjä. Turun Seudun Vesi Oy ylläpitää ja luo kilpailukykyä toiminta-alueellaan tuottamalla jatkuvasti korkealaatuista talousvettä mahdollisimman edullisesti. Talousvesi tuotetaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Korkealaatuinen talousvesi on hyvinvoinnin ja elämänlaadun perusedellytys.

Toimintaympäristön muutostekijät

Turun Seudun Vesi Oy:n tekopohjaveden tuotanto ei toimi vielä täydellä kapasiteetilla, mikä on edellyttänyt Halisten vesilaitoksen vedentuotannon jatkumista laitoksen minimiteholla 700 – 800 m³/h. Turun Seudun Vesi Oy:n tavoitteena on tehostaa Huittisten esikäsittelylaitoksen toimintaa siten, että yhtiö voi tuottaa Turun seudun vedentarvetta vastaavan vesimäärän vuoden 2014 alussa. Turun Seudun Vesi Oy kehittää Halisten laitoksen ylläpitokäyttöä tekopohjavesijärjestelmän varalaitoksena yhteistyössä Turun vesiliikelaitoksen kanssa, kun tekopohjaveden tuotanto toimii täydellä kapasiteetilla.

Veden tuotannon toteuttamisessa otetaan huomioon käynnissä oleva seutuyhtiöselvitys. Turun Seudun Vesi Oy:n ja Turun seudun puhdistamo Oy:n asemat osana verkkoyhtiötä tai vesiyhtiöistä muodostettavaa konsernia selvitetään erikseen.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Yhtiö toteuttaa loppuvuonna 2013 tekopohjavesijärjestelmän esikäsittelylaitoksella parannustoimenpiteitä esikäsittelyjärjestelmän toimintaan. Näillä toimenpiteillä on tarkoitus varmistaa järjestelmän ympäristöluohteiden mukainen toiminta, ja samalla luoda mahdollisuudet tekopohjaveden tuotantotehon nostolle siten, että Turun Seudun Vesi Oy pystyy tuottamaan vuoden 2014 aikana koko Turun seudun tarvitseman talousveden. Tavoitteeseen pyritään pääsemään viimeistään helmikuussa 2014.

Edellä mainituilla toimenpiteillä yhtiön taloudellinen tilanne paranee siten, että tällä hetkellä Halisten vesilaitoksen käyttöä aiheuttavat menot pienenevät ja samalla yhtiö voi laskuttaa omistajakuntiaan täydestä vesimäärästä. Halisten vesilaitoksen käytöstä nyt kuluvana vuonna aiheuttavat menot joudutaan edelleen laskuttamaan omistajakunnilta vuoden 2014 aikana vuoden 2013 loppuun mennessä toteutuneiden kustannusten mukaisesti. Toimitettavan veden kuutiohintaa jouduttiin nostamaan vuoden 2013 keväällä. Mikäli toiminnalliset tavoitteet toteutuvat, voidaan veden kuutiohintaa arvioida uudelleen kesällä 2014.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Yhtiö toimittaa vettä osakkailleen suunnitellusti ja veden tuotannon määrä vastaa suunniteltua

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Veden tuotanto / tuotantotavoite, %			70	90	100	100

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Tehostamalla Huittisten esikäsittelylaitoksen toimintaa, ja muilta osin varmistaa tekopohjavesijärjestelmän valmius tuotantotehon nostoon.

Tavoite: Veden toimitus on häiriötöntä ja virheitä veden laadussa ei esiinny

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Jakeluun toimitettavan veden laadussa havaitut virheet	0	0	0	0	0	0
Ennakoimattomat häiriöt veden jakelussa	0	1	0	0	0	0

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Toiminnalliset tavoitteet							
Veden tuotantokustannus ilman pääomakustannuksia (myyntihinta) (€/m ³)	0,063	0,180	0,250	0,27	0,27	0,25	0,25
Pääomakustannukset Turun kaupungille vuodessa (1.000 €)				8.479	8.526	8.596	8.808
Varalaitoskäytön kustannukset	-	-	-	-	-	-	-
Kaupungin takausvastuu lainapääomasta (milj. euroa)	112	119	119	119	119	119*	119*
Henkilöstömäärä 31.12.	10	9	9	9	9	9	9
Toiminnan laajuus ja tulos							
Liikevaihto (1.000 €)	240	788	15.917	16.662	15.468	15.569	15.876
Liikevoitto (1.000 €)	1.584	3.587	4.970	5.102	4.649	4.747	5.093
Tilikauden tulos (1.000 €)	-541	-672	0	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	-	-	-	1250**	900**	500	500
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %	-3,6	-4,6	4,4	0	0	0	0
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,9	2,1	2,8	2,7	2,7	2,8	3,0
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	8,4	8,1	8,1	8,8	9,0	9,3	9,5
Nettovelkaantumisaste, %	1 052	1 093	1 106	1 110	1090	1076	1062

*) Varalaitoksen toteuttamisesta mahdollisesti aiheutuva takausvastuun lisäys

**) Näihin kustannuksiin EI OLE laskettu mukaan Kaarina – Parainen -siirtolinjan rakentamisen kuluja. Paraisten kaupunki tulee takamaan yhtiön siirtolinjan rakentamista varten otettavan lainan, joka tulee olemaan suuruudeltaan noin 9-10 M€. Siirtolinja aktivoidaan TSV:n taseeseen. Parainen vastaa kaikista siirtolinjan kohdistuvista rahoituskustannuksista. Rahoituskustannukset laskutetaan siirtolinjan poistoaikaa vastaavan takaisinmaksuohjelman mukaisesti. Vuodelle 2013 rakentamisen kustannuksia kertyy arviolta noin 3 M€. Loput rakentamisen kustannukset kohdistuvat vuodelle 2014.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2014 talousarvioon ja vuosien 2014 – 2016 taloussuunnitelmaan

Keskeisin tekijä vuoden 2014 kustannusarviossa on Huitisten esikäsitteilylaitoksen parannustoimenpiteiden onnistuminen ja niiden aikataulu. Toimenpiteiden vaikutukset on kuvattu kohdassa 1.3.

Varalaitoksen toteuttamisesta yhtiölle aiheutuvat kustannukset ovat korostetusti riippuvaisia varalaitoksen toteutusvaihtoehdosta. Vaihtoehtojen kartoitus saataneen valmiiksi vuoden 2013 loppuun mennessä, jolloin toteutussuunnitelmat tehtäisiin vuoden 2014 aikana ja rakentaminen voitaisiin mahdollisesti aloittaa vuonna 2015. Selvitettävien vaihtoehtojen kustannusarviot poikkeavat merkittävästi toisistaan. Toteutusvaihtoehtojen kartoituksessa huomioitu 00-vaihtoehto sisältää Halisten nykyisen laitoksen kunnostuksen mahdollisimman pienillä investointikustannuksilla. Tällöin on varauduttava suurempiin käyttökustannuksiin muihin toteutusvaihtoehtoihin verrattuna. 00-vaihtoehdon osalta investointikustannusten suuruus selviää vasta, kun Halisissa tehtävät tarkemmat kuntokartoitukset valmistuvat

Turun Tekstiilihuolto Oy

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Turun Tekstiilihuolto Oy on täydellistä tekstiilihuoltopalvelua tarjoava Turun kaupungin ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän omistama osakeyhtiö, jonka tehtävänä on tarjota hinnaltaan ja laadultaan kilpailukykyisiä palveluja Turun kaupungin ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin yksiköille.

Laitostekstiilien, hotellitekstiilien ja työvaatteiden vuokraukseen ja huoltoon erikoistuva Turun Tekstiilihuolto Oy myy palvelujaan kapasiteettinsa rajoissa tekstiilihuoltopalveluja tarvitseville yrityksille ja yhteisöille.

Toimintaympäristön muutostekijät

Turun Tekstiilihuolto Oy on toiminut markkinoilla niin omistamansa markkinointiyhtiön kautta, että suoraan tarjoamalla korkealaatuisia tekstiilihuoltopalveluja toimialueellaan. Yritys on kasvanut tasaisesti koko 2000 luvun ajan.

Toimintaympäristössä on tapahtunut viimeisen kahden vuoden aikana selkeä muutos. Pitkäänkin osakeyhtiömuotoisina toimineet julkisomisteiset pesulat ovat palanneet ns. in-house pesuloiksi joko lopettamalla markkinoilla toimimisen tai hankkineet takaisin in-house asemansa omistusjärjestelyillä.

Vapaana olevaa terveydenhuollon liikevaihtoa alkaa olla markkinoilla yhä vähemmän meidänkin toimialueellamme. Muita sairaalapesulaan sopivia toimialueita ovat mm. elintarviketeollisuus ja hotellit.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

1.1 Tavoite: Tuloutus kaupungille

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Antolainojen korko (1.000 €)			150	124	110	97

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Yrityksen tavoitteena on säilyttää nykyinen asiakaskanta ja kasvattaa liikevaihtoa tasaisesti. Huolehtimalla toiminnan tehokkuudesta sekä tekemällä järkeviä investointeja, turvaamme vakaan tuloskehityksen ja maksukyyn.

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Turun Tekstiilihuolto Oy

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2010	2011	2012	2013E	2014	2015	2016
Toiminnalliset tavoitteet							
Ulkoisten asiakkaiden lukumäärä	65	70	85	82	86	90	94
Toiminnan tehokkuus – pesty pyykkimäärä	28	28	27	28,5	29,0	29,3	29,5
Työvoima yhteensä (ilman työllistettyjä)	115	120	145	140	140	140	140
Liikevaihto/hlö, €	65.500	70.000	72.537	75.800	76.000	76.250	76.500
Toiminnan laajuus ja tulos*							
Liikevaihto (1.000 €)	8.358	9.733	10.518	10.816	11.500	11.800	12.200
Liikevoitto (1.000 €)	152	334	-285	148	160	180	200
Tilikauden tulos (1.000 €)	57	179	-586	22	100	100	100
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	150	134	2.948	200	200	300	300
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %	6,1	17,2	-36,4	0,5	6,2	6,5	6,2
Sijoitetun pääoman tuotto, %	6,4	17,2	-14,0	3,9	6,4	6,5	6,5
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	28,1	34,0	15,5	16,9	19,5	22,0	22,8
Nettovelkaantumisaste, %	88,2	-15,5	339	438			

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2014 talousarvioon ja vuosien 2014 – 2016 taloussuunnitelmaan

Olemme pystyneet kasvattamaan liikevaihtoaamme kuluvana vuonna. Vuoden aikana tulleet uudet asiakkuudet ovat tuoneet kasvua ja antavat myös ensi vuodelle osan vaikutuksesta. Tiedossamme on myös alkuvuonna alkavista uusista kohteista, jotka turvaavat ensi vuodelle positiivisen kehityksen. Vuosien 2015-2016 osalta on vaikea arvioida kehitystä, koska tulevat kilpailutukset voivat vaikuttaa merkittävästi yrityksen liikevaihtoon. Erityisen suuri merkitys on sillä mikäli omistajat päättävät kilpailuttaa omat palvelunsa

Turun Seudun Kiinteistöpalvelu Oy

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön toimialana on ruoka-, siivous- ja kiinteistönhoitopalveluiden tuottaminen, sekä näiden palveluiden toteuttamiseen liittyvä suunnittelu ja konsultointi; ruokatuotteiden valmistus, varastoiminen, välittäminen ja kuljettaminen; kiinteistöjen siivous, hoito, huolto, valvonta, vartiointi ja turvallisuuspalvelut sekä kiinteistöihin liittyvien laitteiden ja järjestelmien asentaminen, huolto ja korjaus. Yhtiö voi myös ostaa, myydä ja omistaa kiinteistöjä sekä osakkeita ja muita arvopapereita.

Toimintaympäristön muutostekijät

Yhtiön johdon näkemyksen mukaan liiketoimintaympäristö säilyy melko vakaana seuraavan tilikauden aikana, koska

suurin osa yhtiön palvelusopimuksista jatkuu myös tulevan tilikauden aikana. Yhtiön johto arvioi, että ulkoisen tulo-rahoituksen osuus liikevaihdosta on asetettujen tavoitteiden mukainen. Liiketuloksen odotetaan heikkenevän edellistilikaudesta vuosina 2014-2016, sillä toimiala on voimakkaasti kilpailtu ja hinnoittelu palveluiden osalta aggressiivista.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Toiminnan kehittämiseen ja tehokkuuden parantamiseen panostetaan merkittävästi. Kehittämisen tavoitteena on yksinkertaistaa ja selkeyttää prosesseja sekä parantaa yhtiön kilpailukykyä. Lisäksi jatketaan henkilöstöön panostamisesta kouluttamalla ja edistämällä työhyvinvointia.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Kaupungin määräaikaisten palvelusopimusten tilauskannan ulkopuolinen liikevaihto kasvaa ja yhtiön sisäisen toiminnan tuottavuus paranee

Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2012	Oikaistu 2012*	Enn. 2013	TAE 2014 liikevaihdon kasvu	TS 2015 liikevaihdon kasvu	TS2016 liikevaihdon kasvu
Liikevaihto kasvaa verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen %	31.579	31.579	31.736			

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Jatketaan aktiivista myyntityötä myyntiprosessin jokaisessa vaiheessa ja pidetään tarjouskanta korkealla. Kehitetään ja systematisoidaan toimintaa edelleen.

Ulkoinen tulo-rahoitus kasvaa suhteessa kaupungin määräaikaisiin palvelusopimuksiin %	10,2 %	10,2 %	11,1 %	kumulatiivisesti nouseva	kumulatiivisesti nouseva	kumulatiivisesti nouseva
---	--------	--------	--------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Jatketaan aktiivista myyntityötä valituissa segmenteissä.

Liikevoitto (1.000 €)	1.695	1.079	850	Liikevoitto on positiivinen	Liikevoitto on positiivinen	Liikevoitto on positiivinen
-----------------------	-------	-------	-----	-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Suhteellinen liikevoitto ei tule kasvamaan, koska konsernin kilpailutukset alkavat 2015, tavoitteena pitää liiketoiminta kannattavana toimintaa edelleen tehostamalla.

*Lomapalkkavelan laskentatavan muutos

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Turun Seudun Kiinteistöpalvelu Oy

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2012	2012 oikaistu*	2013E	2014	2015	2016
Toiminnalliset tavoitteet						
Tavoite 1				Tuottavuuden parantamista jatketaan edelleen kausilla 2014- 2016		
Tavoite 2				Henkilöstön osaamisen kartoittamista ja kehittämistä jatketaan edelleen		
Tavoite 3				Henkilöstön työhyvinvointiin ja tapaturmien vähentämiseen panostetaan		
Tavoite 4				Edetään Portaat Luomuun - ohjelmassa tasolle 2		
Tavoite 5				Toteutetaan konsernin tavoitteita tukevaa päästövähennyssuunnitelmaa		
Toiminnan laajuus ja tulos						
Ulkoisen tulorahoituksen osuus (1.000 €)/Kaupungin määräaikaisten palvelusopimusten osuus (1.000 €)	2.919/ 28.660	2.919/ 28.660	3.168/ 28.567	4.875/ 28.614	12.327/ 21.254	19.178/ 14.487
Liikevaihto (1.000 €)	31.579	31.579	31.736	32.389	32.482	32.565
Kj: perustamisvaiheen liiketoimintasuunnitelma				43.863	45.767	47.476
Liikevoitto (1.000 €)	1.695	1.079	850	631	380	459
Kj: perustamisvaiheen liiketoimintasuunnitelma				234	452	713
Tilikauden tulos (1.000 €)	1.151	686	513	353	163	222
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	50	50	204	293	251	201
Pääoman tuotto ja tuloutus						
Oman pääoman tuotto, %	44,3	28,9	14,9	9,1	4,0	5,2
Sijoitetun pääoman tuotto, %	37,8	22,1	9,4	5,2	0,8	2,1
Osinkotuotto kaupungille (1.000 €)	0	0	0	0	0	0
Vakavaraisuus						
Omavaraisuusaste, %	23,4	20,0	28,5	32,0	33,8	36,7
Nettovelkaantumisaste, %	-201,0	-235,7	-183,5	-170,5	-164,2	-155,2

*Lomapalkkavelan laskentatavan muutos

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2014 talousarvioon ja vuosien 2014 – 2016 taloussuunnitelmaan

Huolimatta konsernin tulevista palvelukilpailutuksista ja alan kireästä markkinatilanteesta talousarvio vuosille 2014 – 2016 on liikevaihdon osalta hiukan nouseva. Liikevaihdon saavuttaminen vaatii onnistumisia sekä kilpailutuksissa että ulkoisten asiakkaiden hankinnassa. Suunnitelmakaudella toiminnan kehittämistä jatketaan käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Mikäli liikevaihtotavoite saavutetaan, toiminta säilyy tämän hetken arvion mukaan kannattavana.

Kj: Turun Seudun Kiinteistöpalvelu Oy:n liiketoiminnan kehitystä seurataan osana toiminnan ja talouden seuranta ja kehitystä verrataan alkuperäiseen liiketoimintasuunnitelmaan.

Turun Seudun Rakennustekniikka Oy

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Toimialana on rakennusalan palveluiden tuottaminen Turun kaupunkikonsernille ja seutukunnalle sisältäen mm. korjausrakentamis-, kunnossapito- ja talotekniikkapalveluiden tuottamista sekä rakennustarvikkeiden ja rakennusosien valmistusta.

Toimintaympäristön muutostekijät

Yrityksen puitesopimusten tuoma liikevaihto alkaa laskea vuodesta 2015 alkaen jolloin ulkoisen liikevaihdon osuutta kasvatetaan korvaamaan puitesopimusten purkautumista. Vanhenevasta rakennuskannasta johtuen uskotaan korjausrakentamisen kasvavan edelleen tulevina vuosina. Kiristynyt kilpailu nykyisessä markkinatilanteessa lähinnä ulkomaisten yritysten ja työntekijöiden taholta pakottaa yrityksen vastamaan liiketoiminnan haasteisiin entistä tehokkaammin.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Asiakaskannan laajentuminen sekä nykyisten asiakkaiden tiedon tarpeen kasvaminen edellyttää yritystä panostamaan asiakkaiden tarpeisiin, jolloin yhteistyötä on kehitettävä uusien yhteistyömallien löytämiseksi varsinkin konsernin sisäisten palveluiden osalta. Myynti- ja markkinointitoimenpiteitä tehostetaan edelleen markkinointipanostusta lisäämällä.

Yritys panostaa enenevässä määrin laatuun ja RALA -sertifiointitoimenpiteet ovat käynnissä. Toimintaympäristön muutokset edellyttävät myös organisaatorakenteen jatkojäljestämistä. Tuottavuuden kehittämiseksi panostetaan työntekijöiden ammatilliseen koulutukseen lisäämällä ammattitutkintojen määrää. Toiminnan tehostaminen edellyttää konsernin sisäisten ja myös ulkoisten palvelutuottajien palvelusopimusten uudelleen arviointia. Yritys on panostanut laajasti uusien järjestelmien kehittämiseen tarkoituksena tehostaa toimintaa vastaamaan yrityksen tulevia haasteita.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Kaupungin määräaikaisten palvelusopimusten tilauskannan ulkopuolinen liikevaihto kasvaa ja yhtiön sisäisen toiminnan tuottavuus paranee

Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2012	Oikaistu 2012*	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Liikevaihto kasvaa verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen %	24.748	24.748	21.686 - 12 %	21.680 0 %	22.020 2 %	22.322 1 %

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Korvaamalla supistuvat palvelusopimukset ulkopuolisilta saatavilla sopimuksilla.

Ulkoinen tulorahoitus kasvaa suhteessa kaupungin määräaikaisiin palvelusopimuksiin %			-84 %, ulkoinen tulorahoitus 4 %	179 % ulkoinen tulorahoitus 11 %	242 % ulkoinen tulorahoitus 29 %	130 % ulkoinen tulorahoitus 49%
--	--	--	---	---	---	--

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Korvaamalla supistuvat palvelusopimukset ulkopuolisilta saatavilla sopimuksilla.

Liikevoitto (1.000 €)	308	240	384	367	410	512
-----------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Vakaalla liikevaihdolla ja karsimalla toimintakuluja.

*Lomapalkkavelan laskentatavan muutos

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Turun Seudun Rakennustekniikka Oy

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2012	2012 oikaistu*	2013E	2014	2015	2016
Toiminnan laajuus ja tulos						
Ulkoisen tulo-rahoituksen osuus (1.000 €)/Kaupungin määräaikaisten palvelusopimusten osuus (1.000 €)	5.553/ 19.800	5.553/ 19.800	925/ 21.275	2.400/ 19.800	6.560/ 15.840	11.020/ 11.580
Liikevaihto (1.000 €)	24.748	24.748	21.686	21.680	22.020	22.322
Kj: perustamisvaiheen liiketoimintasuunnitelma				21.142	21.882	22.572
Liikevoitto (1.000 €)	308	240	384	367	410	512
Kj: perustamisvaiheen liiketoimintasuunnitelma				238	251	262
Tilikauden tulos (1.000 €)	9	-59	22	50	124	206
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	14	14	20	40	40	40
Pääoman tuotto ja tuloutus						
Oman pääoman tuotto, %	5,1	1,9	8,9	4,2	4,6	7,2
Sijoitetun pääoman tuotto, %	7,5	5,9	9,0	8,3	9,0	10,6
Osinkotuotto kaupungille (1.000 €)	0	0	0	0	0	0
Vakavaraisuus						
Omavaraisuusaste, %	16,3	15,7	20,6	21,8	24,6	27,9
Nettovelkaantumisaste, %	124,8	128,9	107,7	70,9	50,8	36,7

*Lomapalkkavelan laskentatavan muutos

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2014 talousarvioon ja vuosien 2014 – 2016 taloussuunnitelmaan

Vuoden 2014 talousarvion arvioidaan noudattavan vuoden 2013 tasoa. Vuosina 2014 - 2016 puitesopimusten liikevaihtoon aiheuttamien muutosten vaikutus saadaan katettua ulkoisilta asiakkailta saatavilla sopimuksilla. Markkinatilanteen odotetaan paranevan ja täten kilpailutilanteen helpottuvan. Yhtiö panostaa laajalti toiminnan tehostamiseen joilla merkittävä vaikutus vuosien 2014 -2016 toimintaan ja toiminnallisten tavoitteiden asettamiseen.

Kj: Turun Seudun Rakennustekniikka Oy:n liiketoiminnan kehitystä seurataan osana toiminnan ja talouden seurantaa ja kehitystä verrataan alkuperäiseen liiketoimintasuunnitelmaan.

Turun Seudun Kuntatekniikka Oy

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Teiden ja moottoriteiden rakentaminen (42110)

Maa- ja vesirakennustöiden, viherrakentamistöiden, metsänhoitotöiden, liikunta- ja leikkipaikkarakentamistöiden sekä näihin liittyvien kuljetus-, rakennus-, ylläpitotöiden suorittaminen, suunnittelu ja konsultointi.

Toimintaympäristön muutostekijät

Yhtiön toimintaympäristö on voimakkaassa muutoksessa. Yhtiö toimii vielä vuoden 2014 nykyisten puitesopimustensa pohjalta, mutta vuoden 2015 aikana sopimukset päättyvät, jolloin yhtiön tilanne markkinoilla saattaa muuttua. Lisäksi yhtiötä sitova kolmivuotinen henkilöstösopimus päättyy vuoden 2015 alussa.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Yhtiön toiminnan tehostamista haetaan jatkossa koneiden ja kaluston sekä henkilöstön oikean resurssoinnin ja entistä suunnitelmallisemman käytön kautta. Tavoitteena on pienentää ja samalla uudistaa yhtiön konekanta. Lisäksi työnorgani-soinnissa otetaan käyttöön uusi malli tehostamaan toimintaa.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Kaupungin määräaikaisten palvelusopimusten tilauskannan ulkopuolinen liikevaihto kasvaa ja yhtiön sisäisen toiminnan tuottavuus paranee

Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2012	Oikaistu 2012*	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Liikevaihto kasvaa verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen %	35.211	35.211	38.127	liikevaihdon kasvu	liikevaihdon kasvu	liikevaihdon kasvu

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Liikevaihdon kasvu turvataan kilpailukykyä ja tuottavuutta parantamalla siten, että nykyisten sopimusten taso säilyy ja uusasiakashankinnalla saadaan uutta liikevaihtoa. Uusasiakashankinnassa panostetaan Kuntec-brändin tunnetuksi tekemiseen sekä aktiiviseen myyntityöhön.

Ulkoisen tulorahoitus kasvaa suhteessa kaupungin määräaikaisiin palvelusopimuksiin %			6,0 %	4 % ≥	4 % ≥	4 % ≥
--	--	--	-------	-------	-------	-------

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Ulkoisen tulorahoitus kasvaa parantamalla Kuntec-brändin tunnettavuutta ja aktiivisella myyntityöllä.

Liikevoitto (1.000 €)	246	156	400	355 ≥	410 ≥	470 ≥
-----------------------	-----	-----	-----	-------	-------	-------

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Yhtiön tekemät rakenteelliset muutokset tehokkuuden ja tuottavuuden parantamiseksi tuovat kustannussäästöjä ja samalla ulkoisen tulorahoituksen kasvu muun tilauskannan säilyessä ennallaan pitävät liikevoittotason tavoitteen mukaisena.

*Lomapalkkavelan laskentatavan muutos

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Turun Seudun Kuntatekniikka Oy

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2012	2012 oikaistu*	2013E	2014	2015	2016
Toiminnan laajuus ja tulos						
Liikevaihto / vakituisen henkilökunnan määrä (1.000 €)	130	130	147	159	171	181
Asiakaskannan (liikevaihto yli 5.000 €) kasvattaminen (kpl)	40	40	53	70	86	100
Toimittajamäärän vähentäminen	763	763	660	522	420	350
Toiminnan laajuus ja tulos						
Ulkoisen tulorahoituksen osuus (1.000 €)/Kaupungin määräaikaisten palvelusopimusten osuus (1.000 €)	5.846/ 31.326	5.846/ 31.326	6.315/ 31.673	7.337/ 31.673	8.200/ 28.000	9.730/ 28.000
Liikevaihto (1.000 €)	35.211	35.211	38.127	39.010	36.200	37.730
Kj: perustamisvaiheen liiketoimintasuunnitelma				43.570	41.730	43.640
Liikevoitto (1.000 €)	246	156	400	355	410	470
Kj: perustamisvaiheen liiketoimintasuunnitelma				1.235	826	1.264
Tilikauden tulos (1.000 €)	159	69	65	40	95	155
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	0	0	1.200	400	500	300
Pääoman tuotto ja tuloutus						
Oman pääoman tuotto, %	7,4	3,2	2,9	1,8	4,0	6,2
Sijoitetun pääoman tuotto, %	4,1	2,6	7,7	7,8	8,0	8,3
Osinkotuotto kaupungille (1.000 €)	0	0	0	0	0	0
Vakavaraisuus						
Omavaraisuusaste, %	12,7	12,7	14,0	14,5	15,6	17,0
Nettovelkaantumisaste, %	10,5	10,5	18,3	18,5	19,0	19,9

*Lomapalkkavelan laskentatavan muutos

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2014 talousarvioon ja vuosien 2014 – 2016 taloussuunnitelmaan

Vuosi 2014 on yhtiön kolmas toimintavuosi. Yhtiö lähtee tavoittelemaan n. 39 milj. euron liikevaihtoa tavoitteena säilyttää nykyisen tasoiset puitesopimukset sekä lisäksi kasvattaa asiakaskantaa. Toiminnan tehostamisella ja yhtiön rakenteellisilla muutoksilla tavoitellaan tuottavuuden parantamista siten, että yhtiö voi vuosittain saavuttaa liikevoittotavoitteensa ja pystyy suorittamaan vaihtovelkakirjalainan korkomenot.

Pitemmällä tähtäimellä liikevaihtoon haetaan maltillista kasvua samalla toimintaa tehostaen. Toiminnan tehostamista haetaan jatkossa koneiden ja kaluston sekä henkilöstön oikean resurssoinnin ja entistä suunnitelmallisemman käytön kautta.

Yhtenä toiminnan kehittämistavoitteena on kasvattaa yhtiötä paikallisesti suureksi kaupunkirakentamisen toimijaksi Turun ympäristökunnille suunnattavien kumppanuusmahdollisuuksien kautta.

Kj: Turun Seudun Kuntatekniikka Oy:n liiketoiminnan kehitystä seurataan osana toiminnan ja talouden seuranta ja kehitystä verrataan alkuperäiseen liiketoimintasuunnitelmaan.

Kiinteistö Oy Turun Monitoimihalli

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön toimialana on Turun kaupungin Artukaisten kaupunginosan 12. korttelissa sijaitsevan monitoimihallirakennuksen sekä Kupittaaan kaupunginosan 12. korttelin tontilla 2 sijaitsevan jäähallirakennuksen omistaminen ja hallinta, hallien huoneistojen ja tilojen, mainospaikkojen ja kaluston vuokraustoiminta ja hallien huoltotoiminta.

Toiminnan pääasiallisen tarkoituksena on huolehtia jääajan riittävydestä ja tasapuolisesta jakaantumisesta siten, että Turussa pystytään pelaamaan korkeatasoista jääkiekkoa ja harjoittamaan muuta jäähän perustuvaa toimintaa. Toinen pääasiallinen tarkoitus on suurien yleisötapahtumien järjestäminen ja organisoiminen Artukaisten monitoimihallissa. Yhtiö voi myös harjoittaa omaa ohjelmatuotantoa.

Toimintaympäristön muutostekijät

Toimintaympäristössä ei ole lähivuosina havaittavissa oleellisia muutostekijöitä.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Toimintaa kehitetään siten, että muita kuin jäähän perustuvia kansainvälisiä yleisötapahtumia saadaan enemmän Artukaisten Monitoimihalliin sekä jäähän perustuvia Kupittaaan jäähalliin.

Tavoitteiden saavuttamiseksi yhtiöön on perustettu erillinen markkinointiyöryhmä, jonka työn perusteella laaditaan uusi markkinointisuunnitelma. Markkinointisihteerin palkkaamista harkitaan.

Hallien toiminnallisuuden ja houkuttelevuuden kehittämiseksi on perustettu kumpaakin hallia varten erilliset kehittämissyöryhmät yhdessä pääkäyttäjien kanssa.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Vuokran ja yhtiövastikkeen välinen erotus

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Kiint.Oy:n maksaman Artukaisten areenahuoneiston vuokran ja areenahuoneiston yhtiövastikkeen välinen erotus muuttuu vain kiinteistön ylläpitoindeksin mukaisesti. (1 000 €)			1.095	1.139	1.185	1.233

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:
Panostetaan markkinointiin uusien yleisötapahtumien saamiseksi.

Yleisötapahtumien lisääntyminen yhtiön omistamissa halleissa

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Vastikkeiden ulkopuolinen liikevaihto kasvaa verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen 5 %.				1.760.00	1.853.000	1.945.000
Vastikkeiden % -osuus liikevaihdosta				54,25 %	53,5 %	52,75 %

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:
Panostetaan markkinointiin ja kulujen kontrollointiin.

Konserniyhtiön tavoitekortti 2014 - 2016

Kiinteistö Oy Turun Monitoimihalli

1.2 Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen tavoitetulle tasolle

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Liikevaihto (1 000 €)			3 850	3 845	3 985	4 116

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:
Tehostetaan markkinointia.

Liikevoitto (1 000 €)			1	1	1	1
-----------------------	--	--	---	---	---	---

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:
Huolehtimalla poistojen avulla siitä, että yhtiö ei tuota voittoa.

1.3 Kupittaaan hallin avustuksen säilyminen entisellä tasolla

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Turun kaupungin ja Koy Turun Monitoimihallin välisen sopimuksen mukainen Kupittaaan hallin avustus säilyy samalla tasolla. (1 000 €)		800	800	800	800	800

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:
Tehostamalla jääajan myyntiä käyväällä hinnalla sekä järjestämällä hallissa muutakin jäähän perustuvaa toimintaa kuin jääkiekko

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Toiminnalliset tavoitteet							
Käyttöaste (yleisötapahtumapäivät: jääkiekko/muut tapahtumat)				90 / 35	90/40	90/45	90/50
Muut tapahtumat kpl (esim. kokoukset, yritystilaisuudet)			67	70	75	80	85
Asiakastytyväisyys (kyselytutkimus, asteikko 1-10, kpl/arvosana)				1/8,8	1/8,5	1/8,5	1/8,5
Kiinteistöjen korjaussuunnitelmat ja investointisuunnitelmat			tehty	tehty	tehty	tehty	tehty
Toiminnan laajuus ja tulos*							
Liikevaihto (1.000 €)				3850	3845	3985	4116
Vastikkeiden % osuus liikevaihdosta					54,25	53,5	52,75
Hoito / käyttökate (1.000 €)				527	560	565	570
Tilikauden tulos (1.000 €)				0	2	2	2
Nettoinvestoinnit (1.000 €)				600	500	500	500
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %				74,5	74,8	75	75,2
Nettovelkaantumisaste, %				27,6	27,7	27,8	27,9
Vieras pääoma / pankkilainat (1.000 €)				7940	7672	7404	7136

*Kupittaaan Jäähalli Oy on sulautunut Kiinteistö Oy Turun Monitoimihalli Oy:n tavoitteiden mukaisesti 31.7.2013. Tästä syystä aiemmat vuodet eivät ole vertailukelpoisia

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2014 talousarvioon ja vuosien 2014 – 2016 taloussuunnitelmaan

Vuoden 2014 talousarvio on laadittu varovaisuusperiaatetta noudattaen. Vuosi on ensimmäinen sen jälkeen kun Kiinteistö Oy Kupittaaan jäähalli on sulautunut Kiinteistö Oy Turun Monitoimihalliin. Talousarvioiden yhdistäminen on haasteellinen tehtävä johtuen mm kustannuspaikkojen erilaisista sopimuskannoista.

Kustannussäästöä on arvioitu tulevan hallinnon ja johdon palkkauksessa sekä eräiden palvelujen kilpailuttamisessa yhtenä kokonaisuutena. Markkinointihenkilökunnan lisäksi kasvattaa henkilöstömenoja jossain määrin.

Vuosien 2014 – 2016 ei sisälly merkittäviä haasteita. Tavoitteina olevien liikevaihdon maltillinen kasvaminen sekä vastikkeiden %-osuuden pieneneminen liikevaihtoon verrattuna on saavutettavissa markkinointia tehostamalla

Turun TeknologiaKiinteistöt Oy

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Turun TeknologiaKiinteistöt Oy on Turku Science Parkin alueella toimiva kiinteistösijoitusyhtiö, joka kehittää alueen kiinteistöjä ja palveluita sekä tarjoaa ensiluokkaista toimisto-, tuotanto ja laboratoriotilaa yrityksille ja yhteisöille. Yhtiön perusliiketoiminta on kiinteistöjen ja huoneistojen omistus, hallinta ja vuokraus sekä toimitilapalveluiden tuottaminen.

Toimintaympäristön muutostekijät

Yleisessä taloudellisessa kehityksessä tapahtui selvää hidastumista vuosina 2011 ja 2012. Tämä kehitys on jatkunut vielä vuonna 2013. Talouskasvun heikentyminen on seurausta velkakiirisistä, julkisen sektorin toimintaympäristön lisääntyneistä vakauttamistarpeista sekä euroalueen yleisestä työttömyyden kasvusta. Talouskasvun heikentyminen ja jopa bruttokansantuoton lasku eivät kuitenkaan heijastuneet merkittävästi Turun TeknologiaKiinteistöjen toimintaan. Yhtiön vajaakäyttöaste on pienentynyt selkeästi sekä tiloista luopuvien toimijoiden tilalle on löydetty hyvin korvaavia toimijoita. Itse asiassa yhtiölle tehtyjen tilakyselyiden määrä tällä hetkellä on kaikkien aikojen korkein.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Yhtiö on vuoden 2013 aikana siirtänyt kaikki järjestelmät (talous-, kiinteistö- ja asiakashallinta) sekä niiden hallinnan yhtiölle itselleen. Siirron tavoitteena on toiminnan tehostuminen. Lisäksi yhtiö uudelleen organisoiti organisaationsa (organisaatio jaettiin kahteen pääprosessiin eli kiinteistöt ja asiakkaat) sekä rekrytoi lisää henkilökuntaa paikkaamaan havaittuja puutteita (talouspäällikkö).

Yhtiö on kehittänyt vuoden 2013 aikana toimintaansa terävöittämällä omaa liiketoimintaideaansa. Strategiaa tarkennettiin tulevien investointien ja niiden aikataulujen osalta sekä palvelukonsepti mietittiin uudelleen. Lisäksi merkittävä operatiivinen muutos yhtiön toimintaan on kokous- ja seminaaritoiminnan ulkoistaminen kolmannelle osapuolelle franchise -periaatteen mukaisesti.

Yhtiö on panostanut voimakkaasti markkinointiin sekä viestintään ja tämän seurauksena tilakyselyiden määrä sekä vajaakäyttöaste ovat ennätyksellisen hyviä. Yhtiö tulee aloittamaan vuoden 2013 lopun ja kevään 2014 aikana koko maan kattavan kontaktoinnin yrityksiin, jotka yhtiö kokee olevan avainasiakkaita alueen ja toiminnan kehittämisen kannalta.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Lainojen tuotto kaupungille

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Vaihtovelkakirjalainojen tuotto kaupungille (pääoma 28,65 M€, korko 6 % pa.) (1.000 €)		1.762	1.719	1.719	1.719	1.719

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Yhtiö jatkaa jo käynnissä olevaa prosessia sekä strategian toteuttamista. Tällä hetkellä näköpiirissä ei ole tekijöitä, jotka realisoituisivat ja estäisivät kyseisen koron maksun.

Junior – lainan tuotto kaupungille (pääoma 10,0 M€, korko 12 kk euribor + 3 % pa.) (1.000 €)		402	353	400	400	400
--	--	-----	-----	-----	-----	-----

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Yhtiö jatkaa jo käynnissä olevaa prosessia sekä strategian toteuttamista. Tällä hetkellä näköpiirissä ei ole tekijöitä, jotka realisoituisivat ja estäisivät kyseisen koron maksun. Lisäksi junior -lainojen korot ovat suojattu, jolloin myöskään korkoriski ei realisoitu yhtiölle.

Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen tavoitellusti

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Liikevaihto (1 000 €)	12 715 / 2011	14 060	14 600	15 100	15 500	16 000

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Liikevaihdon nousu perustuu nykyiseen käyttöasteeseen sekä nykyisiin sopimuksiin ja niissä oleviin korotusmahdollisuuksiin.

Liikevoitto (1 000 €)	4 928 / 2011	5 870	6 500	6 900	7 300	7 800
-----------------------	--------------	-------	-------	-------	-------	-------

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Liikevoiton nousu perustuu liikevaihdon kasvuun.

Vuokraustoiminnan kasvattaminen

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Vuokratut m ²	76 900	83 600	87 000	87 000	87 000	87 000

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Ennusteet perustuvat nykytilanteeseen ja siihen, että tilat ovat tällä hetkellä täyteen vuokrattu.

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Turun TeknologiaKiinteistöt Oy

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Toiminnalliset tavoitteet							
Käyttöaste, %		94,8	96,8	99,0	96,0	96,0	96,0
Vaihtuvuus, % (vapautuneet m2/kokonais m2)		4,4	6,2	7,0	7,0	7,0	7,0
Korjausinvestoinnit (1.000 €): Menot ja aktivoinnit kohteisiin		535	686	4.500	5.000	3.700	1.500
Korjausvastuu (ns. rakennusten vuotuinen kuluminen, %)		3	3,1 (tavoite)	3	3	3	3
Keskimääräinen neliövuokra (€/m2/kk): euroa/as-m2/kk		13,64	14,0	14,5	14,75	15,0	15,0
Keskimääräiset hoitomenot (€/as-m2/kk)		3,45	4,6	4,6	4,0	4,0	4,0
Toiminnan laajuus ja tulos							
Liikevaihto (1.000 €)		12.715	14.060	14.600	15.100	15.500	16.000
Liikevoitto (1.000 €)		4.928	5.870	6.500	6.900	7.300	7.800
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)		-2.370	-444	1.200	0	0	0
Nettoinvestoinnit (1.000 €)		76.807	4.894	4.900	3.400	1.000	1.000
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Taseen loppusumma, (1.000 €)		142.924	142.240	148.500	148.500	148.500	148.500
Sijoitetun pääoman tuotto, %		7,3	9,1	9,0	9,0	9,0	9,0
Vaihtovelkakirjalainan tuotto kaupungille (pääoma 28,65 m€, korko 6 % pa.) (1.000 €)		1.561	1.762	1.719	1.719	1.719	1.719
Junior – lainan tuotto kaupungille (pääoma 10,0 m€, korko 12 kk euribor + 3 % pa.) (1.000 €)		457	402	400	400	400	400
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, % *		30,7	30,5	31,0	31,0	31,0	31,0
Nettovelkaantumisaste, % *		286	204	200	200	200	200

Yhteenveto: *) Velkaisuuden tunnuslukuja laskettaessa omistajien yhtiölle myönnetty vvk - laina on konvertoitu yhtiön omaksi pääomaksi

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2014 talousarvioon ja vuosien 2014 – 2016 taloussuunnitelmaan

Turun TeknologiaKiinteistöjen toiminta on ollut yhtiön perustamisesta lähtien erittäin kannattavaa sekä yhtiö on saavuttanut sille asetetut tavoitteet. Vuoden 2014 osalta yhtiö tulee jatkamaan samaa kehitystä niin vuokrien korottumisen että hoitokustannusten laskun seurauksena. Hoitokustannuksiin on päästy käsiksi vasta vuoden 2013 aikana ja ne realisoituvat vuosina 2014 -2015. Energianhinnan niin sähkön kuin lämmityksen osalta on arvioitu nousevan ja sitä kautta hoitokustannus on arvioitu olevan sama vuosille 2014-2016. Yhtiön tulee kasvamaan liikevaihdon sekä taseen osalta vähemmistöomistajien lunastuksen sekä käynnissä olevien investointineuvotteluiden seurauksena.

Turun Ylioppilaskyläsäätiö

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Ylioppilaskyläsäätiö huolehtii opiskelija- ja nuorisoasumisesta ja huolehtii omalta osaltaan opiskelija- ja nuorisoasuntojen ylläpitämisestä ja rakennuttamisesta.

Toimintaympäristön muutostekijät

Tulevia haasteita on mahdollinen opiskelijamäärien muutos, johtuen esimerkiksi hallituksen linjauksista opinto- ja asumislisään (mahdollisia linjauksia on, että tukea maksetaan vain esimerkiksi kandidaatin tutkintoon saakka). Muutoksia saattaa aiheuttaa myös ns. kovan rahan asuntojen rakentaminen lähelle yliopistoja ja niiden vaikutus Ylioppilaskyläsäätiön asuntojen kysyntään tulevaisuudessa. Turku on ollut suurimmista kaupungeista kallein vertailtaessa kiinteistövero, sähköä ja vettä. Tämä vaikuttaa luonnollisesti perittäviin vuokriin. Tulevaisuuden haasteena on löytää keinoja alentaa kulurakennetta, jotta vuokrien korotus pysyisi siedettävänä.

Raumalla mahdollisesti tulevaisuudessa lakkautettava opettajankoulutuslaitos vaikuttaisi merkittävästi säätiön Raumalla olevien opiskelija-asuntojenvuokrausasteeseen. Vaikka lainojen korkojen oletetaan edelleen pysyvän alhaalla, tulee uusia maksuja kuten esim. pankkivero.

Osa säätiön lainojen koroista on poikkeuksellisen korkealla kuten esimerkiksi vuosimaksulainojen ja Turun kaupungin lainojen (korot jopa 6,5 prosenttia) korot. Vuosimaksulainojen osalta hallitus on tehnyt päätöksen, että niiden mahdollinen konvertointi selvitetään. Konvertoinnista arvioidaan saatavan noin 500.000 €:n korkosäästöt/vuosi.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Kiinteistöihin on laadittu vuosille 2014–2019 jaksottaiset korjaussuunnitelmat. Lisäksi kolmevuotinen it-hanke on aloitettu vuonna 2013.

Vuonna 2014 alkaa yhden uuden uudisrakennuksen "aitiopaikan" rakentaminen (7000 m²) ja vuosien 2014–2018 aikana peruskorjataan Haliskylän opiskelija-asunnot (12300 m²). Aitiopaikan valmistumisen myötä vaiheittain vuosina 2016–2018 liikevaihdon arvellaan kasvavan noin 6 prosenttia. Ongelmallista sen sijaan on Yo-talo A:n yhteydessä olevan uimahallin mahdollinen korjaus tai etenkin sen rahoitus. Uimahallia ei voida korjata vuokratuloilla, vaan mukaan rahoitukseen tarvitaan muita tahoja kuten kaupunkia, opetusministeriötä jne.

Investointiohjelman suuruus yhteensä vuosille 2014–2018 on noin 68 M€, josta Aitiopaikan osuus noin 23 M€, Haliskylän 18 M€, urheilu- ja uimahalli 6 M€ ja muut peruskorjaukset 21 M€.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVIEN TAVOITTEET

Korkea käyttöaste

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Käyttöaste, %		95,8	95	96	96	96,5

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Toiminta näyttäisi säilyvän entisellä tasolla

Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen tavoitetulle tasolle

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Liikevaihto (1 000 €)	23 456 / 2011	23 810	24 500	25 598	26 674	29 352

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Liikevaihto tulee kasvamaan uudisrakennushankkeen myötä.

Liikevoitto (1 000 €)	4 442 / 2011	5 012	4 950	4 104	4 355	6 009
-----------------------	--------------	-------	-------	-------	-------	-------

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Turun Ylioppilaskyläsäätiö

Opiskelija-asumisen riittävyyden varmistaminen

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Asukaspaikkojen määrä	7220 / 2012	7220	7307	7161	7011	7161

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Suunnitellut peruskorjaukset sekä uudisrakennushanke vaikuttaa osaltaan asukaspaikkojen määrään tulevaisuudessa..

Asukaspaikkojen määrä suhteessa kaupungissa olevien opiskelijoiden määrään	23 % / 2012	23 %	23 %	23 %	23 %	23 %
--	-------------	------	------	------	------	------

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Oppilaitosten opiskelijamäärien tulevaa kehitystä on vaikea arvioida. Näillä näkymin sekä AMK:n, että Åbo Akademin osalta on kaavailtu aloituspaikkojen vähentämistä. Näin ollen prosenttiosuus ei todennäköisesti laske.

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Toiminnalliset tavoitteet							
Käyttöaste, %	96,3	96,5	95,8	95	95	95	95
Vaihtuvuus, %	32,8	66,7	53,6	50	50	50	50
Voimassa olevia asuntohakemuksia vähintään, kpl (lukukauden aikana)	1.388	1.575	1.456	2.000	1.300	1.400	1.400
Hakemusten määrä per 31.6	2.330	2.712	2.348	2.000	2.300	2.400	2.400
Keskimääräinen käyttövastike (€/as-m2/kk)	9,69	10,04	10,45	10,90	11,34	11,61	11,66
Keskimääräiset hoitomenot (€/as-m2/kk)	5,67	5,92	6,30	6,70	7,23	7,57	7,87
Toiminnan laajuus ja tulos							
Liikevaihto (1.000 €)	22.455	23.456	23.810	24.500	25.598	26.674	29.352
Liikevoitto (1.000 €)	4.831	4.442	5.012	4.950	4.104	4.355	6.009
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	1.358	493	477	660	603	1.079	2.665
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	7.945	2.451	2.792	3.500	2.809	11.864	17.871
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %*)	6,1	2,2	2,1	2,8	2,8	2,8	2,8
Sijoitetun pääoman tuotto, % *)	3,5	3,3	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
Vieras pääoma €/asuineliömetri	655	651	676	680	632	651	665
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	14,6	14,9	15,6	15,0	16,8	17,0	17,6
Nettovelkaantumisaste, %	495	467	446	450	408	411	407

*) Tunnusluvut soveltuvat huonosti säätiön toimintaan

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2014 talousarvioon ja vuosien 2014 – 2016 taloussuunnitelmaan

Vuosina 2014 – 2016 luovutaan vanhasta vuokrantarkistusmenetelmästä, jossa kaikille kohteille tulee samansuuruisen vuokrantarkistus ja siirrytään talo/asuntotyyppikohtaisiin tarkistuksiin.

Vuodesta 2014 alkaen budjetoidaan myös jaksottaiset korjauskustannukset

TVT Asunnot Oy, emoyhtiö

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiö tarjoaa vastuullisena vuokranantajana asukkailleen kohtuuhintaista turvallista asumista ja monipuolisia vuokra-asumisen vaihtoehtoja. Se on kilpailukykyinen ja laadukas asiakaslähtöinen yritys.

Yhtiö kantaa vastuuta etenkin kaupungin sosiaalisesta vuokra-asumisesta. Se noudattaa toiminnassaan voimassaolevaa osakeyhtiölakia, arava- ja korkotukilainsäädäntöä sekä muuta toimintaa koskevaa lainsäädäntöä.

Yhtiö omistaa ja hallinnoi n. 11.000 erilaista asuntoa ympäri Turkuja. Tämä vastaa n 10 % kaikista asunnoista ja n 25 % vuokra-asunnoista, mikä on tyypillinen keskuskaupunkien asuntorakenne. Yhtiöllä on noin 20.000 asukasta. Yhtiö muodostaa konsernin tytär- ja osakkuusyhtiöineen.

Yhtiö noudattaa lakien ja ohjeiden mukaan omakustannusperiaatetta. Asuinhuoneistojen vuokrat määräytyvät asuinhuoneistokohtaisesti, asunnon sijainnin, kunnan ja varustetason mukaan ja muodostuvat kiinteistön hoitokuluista sekä koko yhtiön asuntokannan rakentamiseen ja peruskorjaamiseen ottamien lainojen koroista ja lyhennyksistä.

Omalle pääomalle omistaja on edellyttänyt muiden yleishyödyllisten asuntotoimijoiden tuottotavoitteisiin rinnastettavaa kohtuullista tuottoa. Vuosittainen tuotto realisoituu pääosin yhtiölle myönnetyllä pääomalainalla

Toimintaympäristön muutostekijät

Vuokra-asumiseen vaikuttavat tulot, varallisuus, tarpeet, suhdanteet ja väestörakenne sekä niiden kehitys. Merkittävimmät toimintaympäristön muutoksiin liittyvät riskit ovat vaihtelut asuntojen kysynnässä ja sitä kautta käyttöasteessa sekä vaihtelut rahoituksen ja hoitokulujen hinnassa.

Suuri osa yhtiön rakennetusta asuntokannasta tulee peruskorjausikänsä lähivuosina. Yhtiöllä on edessä suurten peruskorjausten aika mm 70-luvuilla rakennetuissa kohteissa.

Asukkaiden toiveet ja vaatimukset palvelulliset ja laadullisesti jatkavat kasvuaan, mikä heijastuu toimintoihin ja kustannuksiin.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Yhtiö muuntuu seudulliseksi asuntotarjoajaksi.

Yhtiön asuntojen kokonaismäärää voidaan kasvattaa hallitusti siten, että yhtiön asuntokannan suhteellinen osuus Turun asuntokannasta pysyy samana ja yhtiön omistamien asuntojen määrä liikkuu 5 %:n vaihteluvälillä sisällä suhteessa Turun kokonaisasuntokantaan.

Yhtiön erääntyvät arava- ja korkotukilainat vuosina 2012 - 2016 jälleenerahoitetaan konsernin sisäisellä lainalla yhteistyössä keskushallinnon talousasioiden kanssa. Tavoitteena on koko konsernin hyötyminen emokaupungin edullisesta varainhankinnasta, joka kanavoidaan osin myös yhtiölle. Tällä pyritään hillitsemään yhtiön vuokralaisten yleistä asumiskustannusten nousua.

Yhtiö voi toimia kaupungin kumppanina peruspalvelutoimintojen järjestämiseen liittyvissä erityisryhmien asuntotarvetta koskevissa hankkeissa.

Jälleenerahoitus liittyy osaltaan myös yhtiön vanhojen aravalainojen konvertointiin, joille kaupunginvaltuusto on myöntänyt omavelkaisen takauksen ja jälleenerahoitus hoidetaan ilman kaupungin takausta lainojen erääntyessä, mikäli se on kaupunkikonsernin edun mukaista.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Yhtiö tulouttaa Turun kaupungille vuosittain lainasopimusten mukaisen korkotuoton

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Turun kaupungille pääomalinasta maksettava korko (1000 €)		2277	2240	2240	2240	2240

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Pitkäjänteisellä talouden ja toiminnan suunnittelulla

Turun kaupungin muista lainoista maksettava korko (1000 €)		2830	3000	3100	3100	3000
--	--	------	------	------	------	------

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Lainakorot maksetaan velkasopimusten mukaisesti.

Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen toivotulle tasolle

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Liikevaihto (1 000 €)	65 026 / 2011	68 948	69 511	72 466	73 900	75 400

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Vuokrien kehitys menottajahintaindeksin mukaisesti

Liikevoitto (1 000 €)	13 745 / 2011	15 628	12 030	11 794	12 000	12 300
-----------------------	------------------	--------	--------	--------	--------	--------

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Pitkäjänteisellä talouden ja toiminnan suunnittelulla

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

TVT – Asunnot Oy

Asuntojen käyttöaste pidetään hyvänä

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Käyttöaste %	97,2 / 2011	98,1	98	> 97	> 97	> 97

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Ymmärretään asiakkaan tarpeita asunnolle ja palvelullisesti. Pidetään asunnon hinta kohtuullisena.

Yhtiön sosiaalisten tavoitteiden täytyminen

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Yhtiön hallinnassa olevien asuntojen määrä / asuntojen määrä kaupungissa	10,5 % / 2011	10,4 %	10,5 %	10,5 %	10,5 %	10,5 %

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Asuntokannan osuus pidetään kiinteistökehityksellä vakiona vaihteluvälin 10,2 - 10,7 % sisällä

Nettoasuntomäärän muutos (Uudistuotanto - luopuminen)		0	- 12	- 20	+ 90	+ 120
--	--	---	------	------	------	-------

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Kiinteistökehitys, joka pitää asuntojen määrän vaihteluvälin sisällä

Erityisryhmien asuntosopimukset / yhtiön hallinnassa oleva asuntokanta			Mittari te- keillä			
---	--	--	-----------------------	--	--	--

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Yhteistyö erityisryhmien asuttajien kanssa

2. KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Toiminnalliset tunnusluvut							
Käyttöaste, %	96,9	97,2	98,1	98	97	97	97
Vaihtuvuus, %	22	22	20,5	21	< 25	< 25	< 25
Voimassa olevia asuntohakemuksia vähintään, kpl	1.536	1.460	1.463	1.500	1.500	1.500	1.500
Asukastoimikuntien määrä, % asuintalokohteista	69	65	72	65	> 50	> 50	> 50
Keskimääräinen neliövuokra (€/as-m ² /kk)		9,29	9,69	9,9	10,3	10,5	10,7
Toiminnan laajuus ja tulos							
Liikevaihto (1.000 €)	52.106	65.026	68.948	69.511	72.466	73.900	75.400
Liikevoitto (1.000 €)	10.008	13.745	15.628	12.030	11.794	12.000	12.300
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	3.064	2.683	3.171	760	> 730	> 750	> 770
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %	5,27	3,9	5,96	1,5	> 1,5	> 1,5	> 1,5
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,7	3,5	4,0	3,5	> 3,5	> 3,5	> 3,5
Pääomalainan (28 milj. euroa) tuotto kaupungille (1.000 €)	0	1.325	2.277	2.240	2.240	2.240	2.240
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	16	9,9	10,3	9,0	> 9	> 9	> 9

Yhteenveto: Vuosi 2010 ei ole vertailukelpoinen, koska Kiinteistö Oy Lehtolaakso fuusioitui TVT Asunnot Oy:hyn 30.6.2010 ja Turun Osakehuoneistot Oy jakautui erilliseksi yhtiöksi 30.11.2010. Vuosi 2011 on TVT Asunnot Oy:n ensimmäinen varsinainen tilivuosi. Tavoitelukujen informaatioarvoa kehitettiin vuodelle 2013.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2014 talousarvioon ja vuosien 2014 – 2016 taloussuunnitelmaan

Asumisen kustannusten odotetaan nousevan enemmän kuin ihmisten maksukyvyyn. Näin tapahtuu erityisesti osalla yhtiön asukkaista.

Suunnittelukaudella ja sen jälkeen jatkuu päättyvien lainojen konvertointi yhdessä kaupungin kanssa. Korkotaso on alhaisella tasolla, mutta marginaalit kasvaneet.

Rakennuskannan iästä johtuen on tulevina vuosina edessä suuria peruskorjauksia, jotka osaltaan edellyttävät rahoitusta. Suhdannetilanne puoltaa uudis- ja korjausrakentamista. Rakennustyötä on tarjolla kohtuulliseen hintaan, mikä johtaa asukkaille kohtuuhintaisen vuokratason. Tällä hetkellä on tarjolla myös pitkäaikaisesti edullisia rahoitusmalleja

Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Asumisoikeusasuntojen omistaminen, ylläpito ja tuottaminen sekä asumisoikeuksien luovuttaminen käyttäjille voimassa olevien säännösten mukaisesti Turussa ja lähikunnissa. Yhtiö toimii yleishyödyllisenä yhtiönä tavoittelematta liiketaloudellista voittoa.

Toimintaympäristön muutostekijät

Yleinen epäluottamus tulevaisuuteen vaikuttaa myös asunto-markkinoihin. Asiakkaiden päätöksentekovalmius on alhainen. Vähäistä positiivista käännettä on parhaillaan havaittavissa. Huolimatta heikosta yleisestä markkinatilanteesta, on uusien Vaso-asuntojen kysyntä ollut hyvä. Vuonna 2014 ei Vasolle valmistu uusia asuntoja.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Käyttöasteen parantaminen: asuntojen markkinointitapoja kehitetään. Painopiste on netin kautta tapahtuvassa markkinoinnissa.

Kiinteistöjen arvon kasvattaminen: tehdään laajasti vuosikortteja ja käynnistetään vanhimpien kiinteistöjen jaksottaisia korjauksia, uudistuotantoa hyville tonteille.

Palveluketjujen laadun parantaminen: kehitetään tietojärjestelmiä, kehitetään yhtenäisiä isännöinnin toimintatapoja, mitataan asiakastytyväisyyskyselyillä.

Henkilökunnan jaksaminen: tehdään vuosittain henkilökunnalle työtyytyväisyys- ja työilmapiirikyselyt, käydään kehityskeskustelut kaksi kertaa vuodessa, ylläpidetään koulutuksella henkilökunnan osaamista.

Vakaa talous: kiinteistöjen ylläpito-, korjaus- ja pääomamenot katetaan käyttövastiketuloilla, kassavaroja sijoitetaan riskittävästi, markkinatilanteen vaatiessa tyhjiä asuntoja vuokrataan.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Korkea käyttöaste

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Käyttöaste, %		94,7 %	94,4 %	95,5	96,0	97,0

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: monipuolinen aso-asuntojen markkinoinnin kehittäminen, asuntojen haluttavuuden ja käyttöarvon ylläpito kiinteistö- ja asuntokorjauksin, myös vuokraamalla määräaikailla vuokrasopimuksilla.

Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen toivotulle tasolle

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Liikevaihto (1 000 €)	17 769 / 2011	18 902	19 423	20 400	21 000	21 850

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Käyttövastikkeita korotetaan vuosittain kustannustason ja pääomakulujen kehityksen mukaisesti. Jakson loppuun ei ole otettu mukaan mahdollista uudistuotantoa.

Liikevoitto (1 000 €)	3 495 / 2011	3 940	3 963	4 100	4 300	4 400
-----------------------	--------------	-------	-------	-------	-------	-------

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Liikevoitto kattaa yhtiön rahoitusmenot sekä varautumisen kiinteistöjen isojen korjausten rahoittamiseen, asuintalo/korjausvaraus. Varmistetaan, että toimitaan lainaehtojen mukaisesti ja että kiinteistökorjauksiin varaudutaan niiden kulumista ja ikääntymistä vastaten.

Asumisoikeusasuntojen riittävyys

Mittari tai indikaattori	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Yhtiön hallinnassa olevien asuntojen määrä	2484 / 2011	2460	2564	2564	2564	2584

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Strategiansa mukaisesti Vaso myös tuottaa laadukkaita aso-asuntoja. Syksyllä 2013 toteutetaan hankekilpailutus, jonka tuloksena hankitaan uusia hankkeita sekä hankitaan niille ARA-rahoitus. Laadukkaita tontteja hankitaan myös kunnilta. Ensimmäinen uudiskohde valmistunee 2016.

Yhtiön hallinnassa olevien asuntojen määrä suhteessa toiminta-alueella olevien ASO-asuntojen kokonaismäärään (%)	72,6	71,9	71,4	70,2	68,9	68,0
--	------	------	------	------	------	------

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Hankekilpailutuksella ja tonttihankinnalla sekä ARA-rahoituksella varmistetaan kysyntää vastaavien asuntojen rakentaminen. Koska toiminta-alueella on useampia aso-yhtiöitä, Vason markkinaosuus saattaa pienentyä.

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Toiminnalliset tavoitteet							
Käyttöaste, %	96,7	95,7	94,7	94,4	95,5	96,0	97,0
Asukasvaihtuvuus, %	18,6	16,7	18,9	18,2	18,0	17,5	17,5
Yli/alikysyntä: tyhjät asunnot kauden lopussa	94	78	114	77	70	65	60
Uudet aso-nro-hakemukset kuntiin, kpl	3.737	3.465	2.936	2.800	2.850	2.900	3.000
Keskimääräinen käyttövastike (€/as-m ² /kk)			9,53	9,77	10,06	10,36	10,68
Keskimääräiset hoitomenot (€/as-m ² /kk)			4,55	4,68	4,97	5,17	5,38
Toiminnan laajuus ja tulos							
Liikevaihto (1.000 €)	17.376	17.769	18.902	19.423	20.400	21.000	21.850
Liikevoitto (1.000 €)	3.727	3.495	3.940	3.963	4.100	4.300	4.400
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	1.066	854	1.298	1.290	700	700	710
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	6.856	6.400	9.865	13.641	1.000	1.000	10.000
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %	3,2	2,4	3,6	3,4	2,5	2,5	2,5
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,4	2,3	2,5	2,4	2,3	2,3	2,3
Vieras pääoma €/asuinneliömetri	775	740	755	767	750	735	740
Osinkotuotto kaupungille (1.000 €)	0	0	0	0	0	0	0

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	19,8	20,9	21,0	21,1	21,0	21,0	21,0
Nettovelkaantumisaste, %	381	359	359	359	340	330	330

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2014 talousarvioon ja vuosien 2014 – 2016 taloussuunnitelmaan

Kiinteistöjen hoitomenot ovat yhä inflaation ylittävässä nousussa. Sama kehitys on jatkunut jo vuosia. Se tulee jatkumaan, koska kiinteistönpidon ja asumisen kustannuksiin kumuloituvat yhteiskunnan veronkorotukset sekä rakennusalan että energia- ja työvoimakustannukset. Alhainen korkotaso jatkuneen pitkälle em. kautta, joten pääomakustannusten tuntuvaan nousuun ei tarvitse varautua. Pitkien kiinteiden korkojen alentuminen kompensoi merkittävästi korkotukilainojen lyhennyksiin tarvittavaa lisäystä. Valtion aravalainojen vuosimaksut nousevat vuosittain edeltävän heinäkuun inflaation mukaisesti. Ensi vuonna 1,6 %. Kiinteistökohtaiset ja koko Vason talousarvio vuodelle 2014 valmistuvat marraskuussa.

Odotamme asuntomarkkinatilanteen pysyvän tällä tasolla. Asumisoikeus toimii huonoina aikoina ihmisille ”turvasatamana”. Lähiöiden isojen perheasuntojen käyttöastetta parannetaan tarvittaessa vuokraamalla. Kysyntä ja Vason asuntokannan kehitys edellyttää myös hallittua uudisrakentamista. Syksyllä 2013 järjestetään uusista kohteista hankekilpailutus. Siitä valikoitua ensimmäinen

kiinteistö voi valmistua aikaisintaan vuoden 2015 lopussa. Kiinteistöjen ylläpidossa painopiste on ikääntyvän kiinteistökannan kunnossapidossa. Vuonna 2014 käynnistetään jaksotaisen kunnossapidon mukaiset toimenpiteet ensimmäisiin 1990-luvun alussa valmistuneisiin kiinteistöihimme.

Turun Seudun Jätehuolto Oy

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Turun Seudun Jätehuolto Oy (TSJ) on neljäntoista kunnan omistama jätehuoltoyhtiö. TSJ vastaa kuntien vastuulla olevista yhdyskuntajätteistä ja yhdyskuntajätehuollon palvelutehtävistä. Tehtävien lähtökohtana ovat jätelainsäädäntö, osakas-sopimus sekä kuntien ja yhtiön väliset sopimukset.

Järjestämme seudun asukkaille sekä julkisille toimintoille jätteiden keräys- ja vastaanottopalveluja. Toimitamme vastuulamme olevat yhdyskuntajätteet hyötykäyttöön ja tarvittavaan käsittelyyn. Jäteneuvonta opastaa jätteiden vähentämisessä ja lajittelussa.

Toimintaympäristön muutostekijät

TSJ on viime vuosia toimittanut Orikedolle polttokelpoista jätettä hyödynnettäväksi noin 45 000 t/v. Noin 30 000 t/v on jouduttu toimittamaan lounaisen Suomen ulkopuolisiin jätevoimaloihin. Orikedon jätteenpolttolaitos ei saanut jatkoa ympäristöluvalleen ja se tulee lopettamaan kaukolämmön tuottamisen jätteistä vuoden 2014 lopulla. Tämä tarkoittaa sitä, että kaikki TSJ:n vastuulla olevat polttokelpoiset jätteet joudutaan lähivuosina toimittamaan muualle hyödynnettäväksi.

Valtakunnallinen pakkausjätteiden osittainen tuottajavastuulle siirtyminen on viivästyneenä ainakin vuodelle alkuperäisestä jätelain mukaisesta tavoitteesta 1.5.2014. TSJ valmistautuu mahdollisiin pakkausjätteiden keräysmuutoksiin sekä samanaikaisesti selvittää toimenpiteitä yhdyskuntajätteen kierrätysasteen nostamiseksi 50 % tasolle.

Orgaanisen jätteen loppusijoituskielto kaatopaikoille tulee voimaan vuoden 2016 alusta. Tämä ei jättemäärällisesti tarkoita TSJ:n osalta kovin suurta muutosta, koska jo nyt vain alle 5 % TSJ:n vastuulla olevista jätteistä sijoitetaan kaatopaikalle. Niiden jätteiden osalta joille kaatopaikkasijoitus on kuitenkin ainoa vaihtoehto, tarkoittaa tämä merkittäviä lisätoimia ja kustannuksia jätteiden kaatopaikkakelpoisuuden saavuttamiseksi.

Turun kaupunkiseudun jätehuoltolautakunta on vastannut TSJ:n toimialueen viranomaistehtävistä jätelain muutoksen voimaantulosta 1.5.2012 alkaen. TSJ ja Turun kaupunkiseudun jätehuoltolautakunta huolehtivat samojen tehtäväkokonaisuuksien eri puolia. Jätehuoltolautakunta vastaa yhdyskuntajätehuollon toimivuudesta ja kiinteistöjen kuulumisesta jätteenkuljetukseen sekä sen seurannasta. Jätehuoltolautakunta päättää seudullisesta jättepolitiikasta, jätehuoltomääräyksistä, jätteenkuljetusjärjestelmästä jätetaksasta ja palvelutasosta.

Jätehuoltolautakunta hoitaa jätemaksujen maksuunpanon, muistutusten käsittelyn ja tarvittaessa jätemaksujen kohtuullistamista.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

TSJ ja naapuriyhtiö Rouskis Oy ovat keväällä 2013 esittäneet omistajakunnilleen yhtiöiden fuusioimista. Toteutuessaan mahdollinen fuusio tarkoittaisi merkittäviä hyötyjä (säästöjä ja muita synergiahyötyjä) molemmille yhtiöille ja niiden omistajakuntien asukkaille. Omistajakuntien kanta keväällä esitettyjen fuusioselvitysten pohjalta oli myönteinen yhtiöiden 13 omistajakunnan osalta sekä kielteinen yhden omistajakunnan osalta. Turun kaupunki asetti tavoitteeksi, että yhtiöiden yhdistymisestä päätettäisiin v. 2013 aikana. Yhdistymisasiakirjat ovat olleet alustavassa kommentoinnissa omistajakunnissa syksyllä. TSJ:n omistajaedustajat käsitelivät asiaa 16.10.2013. Rouskis Oy:n omistajaedustajat käsitelivät asiaa 22.10.2013. Mikäli omistajat haluavat että jätelaitosten fuusio toteutuu, suunnitellaan fuusion käytännön toteutus v. 2014 aikana siten että kombinaatiofuusio tapahtuu vuoden 2015 alusta. Myös muut lähiseudun kuntaomistajaliitokset TSJ:hin ovat järkeviä ja mahdollisia jätehuoltopalveluiden tehostamisen kannalta sekä saattavat nousta pohdintoihin lähiaikoina.

Yhdyskuntajätteiden kierrätyksen osalta jäteasetuksessa määritettynä valtakunnallisena tavoitteena on 50 % kierrätystavoitteen saavuttaminen jo vuonna 2016. EU- tasolla sama tavoite on realistisemmin vuodessa 2020. Yhdyskuntajätteiden synty-paikkalajitteluun ja kierrätykseen tullaan TSJ toimialueella lähivuosina kiinnittämään merkittävää huomiota. Kierrätystavoitteiden saavuttaminen tarkoittaa yhdyskuntajätehuollon kokonaiskustannustason nousemista.

Yhdyskuntajätteen hyödyntämisratkaisuja on selvitetty viime vuosina useissa eri toimijoiden yhteisissä selvityksissä kuten;

TSJ:n energiahyötykäytön YVA 10/2011-6/2013
Rouskis, Salo Korvenmäen jätekeskus YVA 6/2010-10/2012,
Lounaisen Suomen jätevoimaselvitys 11/2011-2/2013
Ekojalostamoselvitys Ekokem / TSJ 11/2011 - 3/2013
Etanolilaitos selvitys ST 1 / jätelaitokset, 2/2011-6/2012
Turun biokaasu ja liikennepolttoaineselvitys 2010-3/2013

Näiden selvitysten seurauksena merkittävin toimenpide jätehuoltokustannusten ja palveluiden toimivuuden osalta on lounaisen Suomen yhdyskuntajätteen hyödyntämisen hankintarenkaan (kuuden jätelaitoksen) kilpailullinen neuvottelumenetely. Hankintarenkaan tavoitteena on saada lähivuosien (2015-2017) ratkaisut aikaiseksi vielä vuoden 2013 loppuun mennessä. Vielä suurempaa merkitystä hankintarenkaan kilpailutuksella on pitkäaikaisen (v.2018-) yhdyskuntajätteiden hyödyntämisen ratkaisun löytäminen, joka pyritään saamaan aikaiseksi vielä ennen kesää 2014. Yhdyskuntajätteen pitkäaikaisratkaisun kilpailutus saattaa toteutuessaan mahdollistaa uuden yhdyskuntajätteen käsittelylaitoksen toteuttamisen lounaiseen Suomeen.

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Turun Seudun Jätehuolto Oy

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2010	2011	2012	2013E	2014	2015*	2016*
Toiminnalliset tavoitteet							
Asumisen ja julkisen toiminnan jätteen hyötykäyttöaste on yli 90 % (jätepoliittinen tavoite)	93%	95%	95%	>90%	>90%	>90%	>90%
Kaatopaikalle sijoitetaan asumisen ja julkisen toiminnan jätteestä enintään 2 % vuonna 2020 (TSJ hallitus tavoite)	7%	5%	5%	5%	5%	4%	3%
Asumisen ja julkisen toiminnan jätteen kierrätysasteen nostaminen yli 50 % tason vuonna 2020 (EU tason tavoite)	26%	33%	34%	34%	35%	39%	43%
Yhteistoiminta-alueen laajentuminen (osakkaiden väestöpohja asukasta)	325.639	327.926	330.322	332.000	334.000	336.000+ (Rouskis 75.000)	338.000+ (Rouskis 75.000)
Jätelainmukaisen kohtuullisen sijoitetun oman pääoman tuoton jakaminen omistajille (max 6% ilman erityistä syytä)	6%	6+6%	0	6 %	6%	6%	6%
Toiminnan laajuus ja tulos							
Liikevaihto (1.000 €)	20.403	18.526	18.597	17.891	20.696	21.500	22.500
Jäteveron osuus liikevaihdosta, %	3,7	5,6	2,8	3,4	3,1	2,5	2
Liikevoitto (1.000 €)	285	742	18	229	345	400	500
Tilikauden tulos (1.000 €)	505	2.829	-21	193	293	302	377
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	1.347	684	547	1.438	1.750	2.180	1.930
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %	1,2	-0,2	-0,8	2,5	3,8	3,9	5,0
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,8	7,1	0,5	2,6	3,5	4,1	5,2
Osinkotuotto kaupungille (1.000 €)	57	114	0	134,6	132,2	129,9	129,1
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	50,4	52,8	55,4	57,3	56,9	56,5	56,3
Nettovelkaantumisaste, %	-2,9	-16,7	-42,1	-43,0	-35,6	-24,9	-20,7

*Luvut vuosista 2015 ja 2016 pohjautuvat TSJ nykyiseen omistus pohjaan ja maltilliseen kasvuennusteeseen. Mikäli TSJ- Rouskis fuusio toteutuu, lukuja tarkistetaan

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2014 talousarvioon ja vuosien 2014 – 2016 taloussuunnitelmaan

Turun Seudun Jätehuolto Oy:n (TSJ) vuoden 2014 talousarvio hyväksyttiin hallituksen kokouksessa 1.10.2013. Talousarvioennusteiden lähtökohtina ovat edellisten vuosien toteumat, investointisuunnitelma, yhtiön toimintasuunnitelmat sekä muut odotettavissa olevat muutokset toiminnassa ja toimintaympäristössä.

Yhtenä vuoden 2014 talousarvion lähtökohtana on lakisääteisen perusmaksun käyttöönotto vuoden alusta. Tulokertymä perusmaksuista v. 2014 arvioidaan olevan 2,9 milj. €. Mikäli pe-

rusmaksu saadaan käyttöön, voidaan polttokelpoisen jätteen käsittelymaksua alentaa hinnasta 150,00 €/t hintaan 134,00 €/t vuoden 2014 alusta. Mikäli perusmaksua ei saada käyttöön, on yhdyskuntajätteen käsittelymaksuja (ei hyötyjätteet) korotettava 11,5 % vuoden 2014 alusta. Edellinen käsittelymaksujen korotus toteutettiin vuoden 2011 alusta. Perusmaksun mahdollisesta käyttöönotosta ja jätetaksoista päättää Turun kaupunkiseudun jätehuoltolautakunta. Jätehuoltolautakunta on pyytänyt ja TSJ on toimittanut lisätietoja perusmaksujen perusteista.

Vuosien 2015-2016 osalta on taloussuunnitelma pystytty laatimaan ainoastaan tiedossa olevien investointien osalta.

Liite 1 Valtionosuuksien erittelyt

Valtionosuudet, kunnan peruspalvelut

1.000 €	TP 2011	TP 2012	Enn. 2013	TA 2014
Asukasluku	175.582	176.087	178.630	180.225
- Sosiaali- ja terveydenhuollon laskennalliset kustannukset	585.927	648.990	678.893	708.062
- Esi- ja perusopetuksen, kirjastojen ja kulttuuripalvel. lask. kust.	102.739	110.367	113.274	116.265
- Yleinen osa	9.709	10.109	10.492	10.847
- Valtionosuusjärjestelmämuutoksen tasaus (+/-)	498	498	498	498
- Valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset yhteensä	16.166	28.267	28.632	29.078
-Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden rahoitusosuus	-464.574	-532.242	-560.348	-596.700
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ennen tasausta	250.464	265.988	271.441	268.049
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus (+/-)	-21.090	-19.863	-23.733	-25.599
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	229.375	246.125	247.709	242.450

- Valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset yhteensä –riviltä on vuosilta 2013 – 2014 poistettu elatustuen takaisinperinnän palautukset, jotka eivät ole valtionosuutta

Valtionosuudet , opetus- ja kulttuuritoimi

1.000 €	TP 2011	TP 2012	Enn. 2013	TA 2014
Lukio	21.892	23.611	23.646	23.361
Ammatillinen koulutus ja oppisopimuskoulutus	46.013	49.667	49.090	49.190
Ammattikorkeakoulut	63.381	64.306	61.631	
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusosuus	-61.070	-64.658	-63.850	-64.575
Ylläpitäjien yksikköhintarahoitus	70.216	72.926	70.518	7.976
Esi- ja perusopetuksen oppilaskohtaiset lisät yht.	14.148	15.157	15.204	16.056
Aamu- ja iltapäivätoiminta	1.332	1.704	1.812	1.812
Vapaa sivistystyö	1.113	1.212	1.164	1.164
Liikunta	628	632	637	642
Nuorisotyö	279	281	283	283
Museo	3.370	3.164	3.207	3.207
Teatteri	2.503	2.417	2.494	
Orkesteri	2.018	1.997	2.040	2.040
Muu opetus- ja kulttuuritoimen valtionrahoitus yhteensä	11.242	11.407	11.637	9.148
Opetus ja kulttuuritoimen valtionosuus yhteensä	95.606	99.490	97.359	33.181

VALTIONOSUUDET YHTEENSÄ

	324.981	345.615	345.068	275.631
--	----------------	----------------	----------------	----------------

Liite 2 Liikelaitosten ja aluepelastuslautakunnan ehdotus talousarvioksi

Kiinteistöliikelaitoksen johtokunta

Lyhyt kuvaus toiminnasta ja tavoitteista

Kiinteistöliikelaitos vastaa kaupungin kiinteän ja rakennetun omaisuuden hallinnasta ja kehittämisestä sekä tarjoaa toimintaympäristöjä ja toimitiloja.

Kiinteistöliikelaitos vastaa myös yleisten alueiden ylläpidosta ja rakennuttamisesta, kaupungin omistamien rakennusten ylläpidosta ja rakennuttamisesta sekä kiinteistöjen käyttöön liittyviä palveluista, kiinteistönpidosta, kiinteistöomaisuuden hankimisesta, vuokraamisesta, myymisestä ja kehittämisestä.

Toimintaympäristön muutostekijät

Kiinteistöliikelaitoksen toimintaympäristö on kehittynyt viime vuosina voimakkaasti. Rakennetulla ympäristöllä sekä kiinteistöjen ylläpidolla ja käytöllä on huomattava vaikutus niin taloudelliseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin kuin ympäristökysymyksiinkin. Rakennetulla ympäristöllä on myös suuri painoarvo kestävän kehityksen edistämässä koko yhteiskunnan tasolla.

Toiminnan kehittämislinjaukset ja kehittämissuunnitelma

Kiinteistöomaisuuden hallinta, ylläpito ja kehittäminen tulee varmistaa myös tulevaisuudessa tehokkaalla, tuottavalla ja kaupungin kokonaisedun varmistavalla tavalla muuttuvissa olosuhteissa ja edelleen tiukentuvassa taloustilanteessa. Korjausvelan muodostumisen haltuunoton ja hallinnan merkitys korostuvat entisestään.

INFRAPALVELUT

- Turvallista ja kestävä kehitystä tukeva infra
- Tilaajaosaamisen kehittäminen, tuotteistuksen kehittäminen
- Alueiden infran tehokas oikea-aikainen toteutus
- Korjausvelan hallinta
- Kilpailutus

TILAPALVELUT

- Kosteus- ja sisäilmaongelma
- Tilatehokkuus
- Tarveselvitykset ja hankesuunnittelu
- Korjausvelan hallinta
- Kilpailutus

KIIINTEÄN OMAISUUDEN KEHITTÄMINEN

- Kiinteistöjen kehittäminen
- Kiinteistöjen luovutustoiminta ja -tulot
- Kaavatalous
- Maankäyttö Sopimukset
- Kumppanuudet, kilpailutus
- Maankäytön uuden toimintamallin käyttöönotto

TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN/MUUTOKSEEN LIITTYVÄT TAVOITTEET

Toimialan kehittämistoimenpiteet ja tulokset strategiaan ohjelmiin ja toimialan kehittämiseen pohjautuen

Kiinteistöliikelaitoksen kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Korvaus peruspääomasta ja liikeylijäämä/-alijäämä + poistot

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
Mittariin sidottu tavoite:					%	%
Korvaus peruspääomasta, 1.000 €		18.229	20.942	22.042	21.464	21.962

Toimenpide:
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä

Toimitaan suunnitelmien mukaan.

Mittariin sidottu tavoite:						
Liikeylijäämä/-alijäämä+poistot,1.000 €		79.942	81.893	85.762	82.868	82.868

Toimenpide:
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä

Toimitaan suunnitelmien mukaan.

Myyntitulot

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
Mittariin sidottu tavoite:						
Myyntitulot (tontit)		11.752	17.100	22.500	22.500	22.500

Toimenpide:
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä

Tehostetaan jalostus- ja myyntitoimintaa maankäytön uuden toimintamallin mukaisesti.

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Kiinteistöliikelaitoksen johtokunta

Toimielimen kaupunginhallitukseen nähden sitovat tavoitteet

Tonttien luovutukset, infran palvelumaksu

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS 2016
Mittariin sidottu tavoite:						
Tonttien luovutukset						
- Luovutettujen AO-tonttien lkm		82	70	100	100	100
- Luovutetut AP-tontit kerros m2 määrät, 1 000 k-m2		4	6	15	15	15
- Luovutetut AK-tontit kerros m2 määrät, 1 000 k-m2		13	26	20	20	20
- Luovutetut elinkeinotontit kerros m2 määrät, 1 000 k-m2		44	14	25	25	25

Toimenpide:

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä

Tehostetaan jalostus- ja myyntitoimintaa maankäytön uuden toimintamallin mukaisesti

Mittariin sidottu tavoite:

Infrastruktuurin puhtaana- ja ylläpitomaksu (sopimus liitteenä)	27.205	26.828	27.367	27.917	28.477
--	--------	--------	--------	--------	--------

UUDISTAMISOHJELMAN MUKAISTEN TOIMENPITEIDEN SITOVAT KOKONAISVAIKUTUKSET

Kiinteistöliikelaitos	TAE 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Johtokunta	6,7 M€	7,3 M€	4,3 M€	0,0 M€	0,0 M€	0,0 M€

TOIMIELINKOHTAISET TIEDOKSI ANNETTAVAT TUNNUSLUVUT

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ARVIOINTIKRITEERI 1							
Infrapalvelujen ylläpidettävä pinta-ala ha			3 717	3 757	3 832	3 909	3 987
Tilapalvelujen neliöt 1 000 m2			1 104	1 101	1 052	1 057	1 070
ARVIOINTIKRITEERI 2							
Korjausvelka / uudishinta (%)			12,9 %	12,8 %	12,7 %	11,8 %	11,3 %
(Alle hyväksyttävän kuntopro-sentin (75 %) olevien rakennusten korjausvelka suhteutettuna koko rakennuskannan uudishintaan)							

TOIMIELIMEN MÄÄRÄRAHAT M€

Sidotut määrärahat	HKE 2014	TS 2015	TS 2016
TOIMINTAKATE			
Toimintatulot M€	203,1	206,8	212,32
Valmistus om. käyttöön M€	1,0	1,0	1,01,0
Toimintamenot M€	117,3	123,9	132,7
INVESTOINNIT NETTO			
Investointimenot	88,0	100,7	97,0
Rah.osuudet investointeihin	8,7		
Pys.vast.hyöd.luovutustulot	37,9	40,0	18,0
MUUT RESURSSIT			
Henkilötyövuodet	237	239	239
Tilojen käyttö (m2)	4 345	4 345	4 345

- ENN = Ennuste / SL = Suunnitteluluku / HKE = Hallintokuntien ehdotus

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Kiinteistöliikelaitoksen johtokunta

TULOSLASKELMA

	TA 2013	TA 2013 muutos	TA 2013 yhteensä	TA 2014	TS 2015	TS 2016
LIKEVAIHTO	183 889 944	0	183 889 944	181 321 795	184 940 360	190 344 682
Myyntituotot (300000-319999)	31 686 360	0	31 686 360	32 672 748	33 109 723	34 653 728
300 Liiketoiminnan myyntituotot	+	31 441 360	0	31 441 360	32 437 748	32 869 729
308 Tayden korv.perust.saadut korv.valtiolla	+	0	0	0	0	0
310 Korvaukset kunnilta ja kuntayhtymiltä	+	0	0	0	0	0
313 Muut suoritteiden myyntituotot	+	245 000	0	245 000	235 000	244 634
Maksutuotot (320000-329999)	3 191 800	0	3 191 800	3 798 000	3 881 556	3 959 188
320 Yleishallinnon maksut	+	0	0	0	0	0
321 Terveystuotot	+	0	0	0	0	0
325 Sosiaalitoimen maksut	+	0	0	0	0	0
327 Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	+	0	0	0	0	0
328 Yhdyskuntapalvelujen maksut	+	30 000	0	30 000	40 000	41 698
329 Muut palvelumaksut	+	261 800	0	261 800	358 000	373 194
329000_R Pysäköintimaksut	+	2 900 000	0	2 900 000	3 400 000	3 474 800
Tuet ja avustukset (330000-339999)	103 000	0	103 000	155 000	170 000	155 000
330 Muut Tuet ja avustukset	+	103 000	0	103 000	155 000	155 000
332800_R Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhtymältä	+	0	0	0	0	0
Vuokratuotot (340000-349999)	149 303 584	0	149 303 584	145 249 047	148 355 837	152 146 658
340 Vuokratuotot	+	149 303 584	0	149 303 584	145 249 047	148 355 837
Muut toimintatuotot (350000-359999)	18 700 500	0	18 700 500	20 200 500	20 248 911	20 293 889
350 Muut toimintatuotot	+	18 700 500	0	18 700 500	20 200 500	20 248 911
Valmisteverastojen muutos (360000-369999)	0	0	0	0	0	0
360 Valmisteverastojen muutos	+/-	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön (370000-379999)	1 000 000	0	1 000 000	1 000 000	1 025 000	1 050 625
370 Valmistus omaan käyttöön	+	1 000 000	0	1 000 000	1 025 000	1 050 625
Henkilöstökulut (400000-429999)	13 439 939	-351 530	13 088 409	14 207 659	14 563 067	14 927 360
400 Palkat ja palkkiot	-	10 343 367	-286 893	10 056 474	10 979 851	11 254 347
410 Eläkekulut	-	2 457 718	-47 194	2 410 524	2 573 265	2 703 537
415 Muut henkilöstösivukulut	-	647 494	-17 443	630 051	663 183	696 756
423 Hlostokorvaukset & -menojen korjauseerat	+	-8 640	0	-8 640	-8 640	-8 640
Palveluiden ostot (430000-449999)	63 863 448	0	63 863 448	66 391 190	68 723 431	73 761 127
430 Asiakaspalvelujen ostot	-	0	0	0	0	0
434 Muiden palvelujen ostot	-	63 863 448	0	63 863 448	66 391 190	73 761 127
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (450000-469999)	13 886 480	0	13 886 480	14 178 525	14 490 453	14 780 262
450 Ostot tilikauden aikana	-	13 886 480	0	13 886 480	14 178 525	14 490 453
467 Varastojen lisäys / vähennys	+/-	0	0	0	0	0
Avustukset (470000-479999)	120 000	0	120 000	120 000	120 000	120 000
470 Avustukset yksityisille	-	0	0	0	0	0
474 Avustukset yhteisöille	-	120 000	0	120 000	120 000	120 000
475 Avustukset taseyksiköille	-	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut (480000-499999)	32 738 584	0	32 738 584	22 415 921	26 026 076	29 033 339
480 Vuokrat	-	31 746 600	0	31 746 600	21 692 651	25 286 894
490 Muut toimintakulut	-	991 984	0	991 984	723 270	739 182
Poistot ja arvonalentumiset (700000-729999)	44 055 525	0	44 055 525	42 199 855	43 486 643	45 918 462
710 Suunnitelman mukaiset poistot	-	44 055 525	0	44 055 525	42 199 855	43 486 643
720 Kertaluonteiset poistot	-	0	0	0	0	0
723 Arvonalentumiset	-	0	0	0	0	0
LIIKEYLJÄÄMÄ/ -ALIJÄÄMÄ	35 881 268	351 530	36 232 798	43 562 145	39 381 357	33 718 538
Verotulot ja valtionosuudet (500000-599999)	0	0	0	0	0	0
500 Verotulot	+	0	0	0	0	0
550 Valtionosuudet	+	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut (600000-699999)	-22 248 748	-1 100 000	-23 348 748	-24 303 246	-24 350 108	-25 300 108
600 Korkotuotot	+	839 455	0	839 455	0	0
610 Muut rahoitustuotot	+	30 000	0	30 000	0	0
620 Korkokulut	-	2 176 000	0	2 176 000	2 261 043	2 885 905
630 Muut rahoituskulut	-	0	0	0	0	0
630200_R Liikelaitoksen korvaus peruspääomasta (kunnalle)	-	20 942 203	1 100 000	22 042 203	22 042 203	21 962 203
LIIKEYLJÄÄMÄ/ -ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIA, VARAUKSIA JA RAHASTOJEN MUUTOKSIA	13 632 520	-748 470	12 884 050	19 258 899	15 031 249	8 418 430
Satunnaiset tuotot ja kulut (800000-819999)	0	0	0	6 000 000	6 000 000	0
800 Satunnaiset tuotot	+	0	0	6 000 000	6 000 000	0
810 Satunnaiset kulut	-	0	0	0	0	0
LIIKEYLJÄÄMÄ/ -ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA JA RAHASTOJEN MUUTOKSIA	13 632 520	-748 470	12 884 050	25 258 899	21 031 249	8 418 430
Varausten ja rahastojen muutokset (850000-879999)	1 573 235	0	1 573 235	1 572 724	1 573 235	1 573 235
850 Poistoeuron muutos	+/-	-8 926 765	0	-8 926 765	-8 927 276	-8 927 276
860 Varausten muutos	+/-	10 500 000	0	10 500 000	10 500 000	10 500 000
870 Rahastojen muutos	+/-	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	15 205 755	-748 470	14 457 285	26 831 623	22 604 484	9 991 665

RAHOITUSLASKELMA

	TA 2013	TA 2013 muutokset	TA 2013 yhteensä	TA 2014 yhteensä	TS 2015	TS 2016
Liikelyijäämä (ali-)	35 881 288	351 530	36 232 798	43 562 145	39 381 357	33 718 538
Poistot ja arvonalentumiset	44 055 525	0	44 055 525	42 199 855	43 486 643	45 918 462
Rahoitustuotot ja -kulut	-22 248 748	-1 100 000	-23 348 748	-24 303 246	-24 350 108	-25 300 108
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	6 000 000	6 000 000	0
Tulorahoituksen korjaukset	-16 800 000	0	-16 800 000	-24 000 000	-24 000 000	-18 000 000
Toiminnan rahavirta	40 888 045	-748 470	40 139 575	43 458 754	40 517 892	36 336 892
Investointikulut	79 294 000	0	79 294 000	87 977 600	100 668 000	97 035 000
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	10 531 690	0	10 531 690	8 700 000	0	0
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustuotot	21 800 000	0	21 800 000	37 910 000	40 010 000	22 500 000
Investointien rahavirta	-46 962 310	0	-46 962 310	-41 367 600	-60 658 000	-74 535 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-6 074 265	-748 470	-6 822 735	2 091 154	-20 140 108	-38 198 108
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	0	0	0	0	0	0
T1001 Antolainasaamisten lisäykset kunnalle / kuntayhtymälle	-	0	0	0	0	0
T1002 Antolainasaamisten lisäykset muilta	-	0	0	0	0	0
T1003 Antolainasaamisten vähennykset kunnalta / kuntayhtymältä	+	0	0	0	0	0
T1004 Antolainasaamisten vähennykset muilta	+	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset	-1 083 333	0	-1 083 333	14 435 667	22 716 667	19 676 667
T2001 Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta / kuntayhtymältä	+	0	0	5 850 000	0	54 229 000
T2002 Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	+	0	0	0	0	0
T2003 Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta / kuntayhtymälle	-	1 083 333	1 083 333	1 083 333	1 083 333	1 083 333
T2004 Pitkäaikaisten lainojen vähennys muille	-	0	0	0	0	0
T2005 Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta / kuntayhtymältä	+/-	0	0	9 669 000	23 800 000	-33 489 000
T2006 Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	+/-	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
T3002 Ylijäämäpalautukset	+/-	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	0	0	0
T4001 Vaihto-omaisuuden muutos	+/-	0	0	0	0	0
T4002 Saamisten muutos kunnalta / kuntayhtymältä	+/-	0	0	0	0	0
T4003 Saamisten muutos muilta	+/-	0	0	0	0	0
T4004 Korottomien velkojen muutos kunnalta / kuntayhtymältä	+/-	0	0	0	0	0
T4005 Korottomien velkojen muutos muilta	+/-	0	0	0	0	0
T4006 Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	+/-	0	0	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1 083 333	0	-1 083 333	14 435 667	22 716 667	19 676 667
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-7 157 598	-748 470	-7 906 068	16 526 821	2 576 559	-18 521 441

INVESTOINTISUUNNITELMA 2014 - 2016

INFRAPALVELUT

Uus- ja laajennusinvestoinnit	2014	2015	2016
katualueet	29 017 000	24 231 000	26 335 000
viheralueet	1 627 000	2 440 000	1 170 000
liikuntapaikat	930 000	930 000	930 000
Yhteensä	31 574 000	27 601 000	28 435 000

Korvaus- ja ylläpitoinvestoinnit	2014	2015	2016
katualueet	9 422 000	10 822 000	11 600 000
viheralueet	3 330 000	2 100 000	2 180 000
ulkoilualueet	390 000	410 000	210 000
Eu-hankkeet	100 000	0	0
Yhteensä	13 242 000	13 332 000	13 990 000

Yhteensä	44 816 000	40 933 000	42 425 000
-----------------	-------------------	-------------------	-------------------

TILAPALVELUT

	2014	2015	2016
Yhteensä	39 446 600	56 135 000	50 991 000

Vesiliikelaitoksen johtokunta

Turun vesiliikelaitoksen liikeidea, tavoitteet ja arvot

Vesilaitos tarjoaa asukkaille, yhteisöille ja elinkeinoelämälle laadukkaita vesihuoltopalveluja. Jätevedet käsitellään modernissa seudullisessa laitoksessa, jonka puhdistustulos on tehokas ja edistää Saaristomeren hyvän tilan saavuttamista. Talousvesi saadaan seudulliselta tekopohjavesilaitokselta, jonka ansiosta talousveden laatu on parantanut. Halisten laitoksen muuttaminen seudulliseksi varavesilaitokseksi lisää toimintavarmuutta.

Laadun takeena on palveluiden jatkuva kehittäminen sekä omistajahallintaan kuuluva infraomaisuuden ylläpitäminen.

Vesilaitos hoitaa tavoitteidensa mukaiset uus- ja korvausinvestoinnit hankkimallaan rahoituksella.

Tavoitteena on, että seudullinen kuntien omistama vesihuolto-yhtiö huolehtii vesihuollosta viimeistään vuonna 2016. Yhtiö tuottaa asiakkailleen laadukkaat vesihuoltopalvelut ja omistajilleen lisäarvoa. Yhtiön vesihuoltotaksat edustavat valtakunnallista keskitasoa.

Vesiliikelaitoksen arvot noudattavat kaupungin yhteisiä arvoja.

Toimintaympäristön muutostekijät

Seudullisten suuret laitosinvestoinnit ovat nostaneet merkittävästi vesiliikelaitoksen käyttökustannuksia ja tarvetta korottaa vesitaksvoja. Turun taksat ovat kilpailukykyisiä Turun seudulla, mutta suurten laitosten keskimääräistä tasoa korkeampia. Uudisinvestointeja on rahoitettu liittymismaksuilla, mutta erityisesti pientaloalueella rahoituspohja on riittämätön.

Vesihuoltolaki on uudistumassa vuoden 2013/2014 vaihteessa. Viimeksi lausunnolla oleva versio lisää vesihuoltolaitosten selvälläolo ja tiedoksiantovelvollisuutta ja voi vähäisissä määrin lisätä myös kustannuksia. Merkittävin vaikutus on tulossa hulevesien hallintaan ja sekaviemäröinnin vähentämiseen. Molemmat toimenpiteet ovat välttämättömiä myös sääilmäiden äärevöitymisen vuoksi.

Omistajapolitiikan mukaisesti selvitetään seudullisen vesihuolto-yhtiön perustamista siten, että myös tuotantoyhtiöt Turun Seudun Vesi Oy ja Turun seudun puhdistamo Oy olisivat osa yhtiötä. Toteutuessaan järjestely tehostaisi pitkällä aikajänteellä vesihuoltopalveluja

Turun Seudun Vesi Oy:n tekopohjaveden tuotanto ei toimi vielä täydellä kapasiteetilla, mikä on vaikeuttanut Halisten vesilaitoksen veden tuotannon resurssien kohdentamista. Turun Seudun Vesi Oy:n tavoitteena on tehostaa Huittisten esikäsitteilylaitoksen toimintaa siten, että yhtiö voi tuottaa Turun seudun vedentarvetta vastaavan vesimäärän vuoden 2014 alussa. Halisten laitoksen ylläpitokäyttöä tekopohjavesijärjestelmän varalaitoksena kehitetään yhteistyössä Turun Seudun Vesi Oy:n kanssa, kun tekopohjaveden tuotanto toimii täydellä kapasiteetilla. Veden tuotannon toteuttamisessa otetaan huomioon käynnissä oleva seutuyhtiöselvitys.

Kaavoitusohjelman mukaisen asemakaava-alueiden vesihuolto-oinfran vuotuinen investointitarve on useiat miljoonia euroja, minkä lisäksi paine laajentaa verkostoa myös kaava-alueiden

ulkopuolelle on suuri. Valtuuston hyväksymässä vesihuollon kehittämissuunnitelmassa on nimetty ne alueet, joille olisi tarvetta laajentaa nykyistä verkostoa. Verkoston laajentamisen lisäksi myös olemassa oleva verkosto ja muut vesihuollon rakenteet vaatisivat riittävän investointitason, jotta omaisuuden arvo ei laskisi ja käyttökustannukset sekä palveluhäiriöt lisääntyisi.

Asiakkaat odottavat perinteisen käynti- ja puhelinasioinnin lisäksi mahdollisuutta joustavampaan sähköiseen itsepalveluun sekä nopeaan viestintään. Vesiliikelaitoksen nykyinen asiakkuudenhallintajärjestelmä ei sellaisenaan anna tähän mahdollisuuksia.

Toiminnan kehittämislinjaukset ja kehittämissuunnitelma

Vesiliikelaitoksen toiminnan läpileikkaavana kehittämissuunnitelmana on seudullisen vesihuolto-yhtiön valmistelu sekä maankäyttöön liittyvä operatiivisen ohjauksen kehittäminen osana kaupunkistrategiaa.

Vesiliikelaitoksen ydintoiminta on vesihuoltopalvelujen järjestäminen ja siihen liittyvä asiakaspalvelutoiminta. Oman toiminnan kehittämisen painopisteitä ovat:

- verkosto-omaisuuden hallinta
- asiakaspalvelu
- viemäröinnin ja jätevedenpuhdistamon toiminnan turvaaminen

Vesiliikelaitos hoitaa toistaiseksi tekopohjavesilaitoksen valvontaa ja ylläpitoa palveluna Turun Seudun Vesi Oy:lle. Palvelua arvioidaan osana seutuyhtiöselvitystä ja toiminnat järjestetään uudelleen, mikäli seutuyhtiö ei toteudu.

Vesiliikelaitoksella on ylimääräisissä tiloissaan asunto-, varasto- ja toimilavuokraustoimintaa, joka ei ole ydintoimintaa. Tästä toiminnasta pyritään luopumaan. Omat henkilöresurssit kohdennetaan toimintavarmuutta vaativiin tehtäviin. Palveluna ostetaan töitä, jotka eivät ole toiminnan kannalta kriittisiä, joiden tarve on vähäinen tai kustannukset suuret suhteessa saatavaan suoritteeseen. Palveluja hyödynnetään myös tilanteissa, joissa tarvittava kapasiteetti vaihtelee omien resurssien hallinnan kannalta liikaa.

Seutuyhtiöselvitystä jatketaan edellisen kauden omistajapolitiittisten linjausten mukaisesti. Selvityksessä ja toiminnan järjestämisessä ovat mukana seudulliset vesihuollon laitosyhtiöt sekä naapurikunnista Raisio, Naantali ja Masku. Hankkeen aikataulua on muutettu siten, että yhtiön tulisi aloittaa toimintansa viimeistään vuoden 2016 alusta. Talousarviossa seutuyhtiö on otettu huomioon varaamalla vuosille 2014 -2015 120.000 € yhtiön valmisteluun, mutta varsinainen talousarvio on tehty liikelaitostoiminnalle. Turun vesiliikelaitoksen toiminta lakkaa, mikäli yhtiö toteutuu. Yhtiöittämisestä kokonaisvaikutus emon talouteen arvioidaan valmisteluprojektissa. Vesiliiketoiminnan kannalta yhtiöittäminen tehostaisi hallintoa, kun nykyinen kahden yhtiön ja liikelaitoksen toiminnat yhdistettäisiin.

Verkosto-omaisuuden hallinnan tavoitteena on varmistaa korkeatasoinen palvelu ja säilyttää verkoston omaisuusarvo. Korkeatasoisella palvelulla tarkoitetaan, että veden laatu ver-

kostossa säilyy hyvänä ja toimintahäiriöiden määrä on vähäinen. Tämä vaatii ennakoivaa huoltoa sekä jatkuvaa tiedon keräämistä verkostojen tilasta sekä saadun tiedon analysointia ja verkostojen oikea-aikaista sekä riittävää saneerausta

Resurssien osalta tämä tarkoittaa, että ennakoivaan huoltoon ja verkostojen tutkimiseen on jatkossa panostettava entistä enemmän. Tätä kautta on kuitenkin lyhyelläkin aikajänteellä saavutettavissa kustannussäästöjä äkillisten korjauksien vähentyessä. Saneerauksessa tulisi vuosittain pyrkiä poistojen suuruiseen eli n. 7 miljoonan euron vuotuisen tasoon.

Kaupungin kilpailukyvyyn kannalta on tärkeää saada uusia kaava-alueita ja niille uusia asukkaita. Hyvinvoinnin kannalta on tärkeää, että vesihuoltopalveluita on alueilla, missä kaavoitustilanteesta riippumatta suuren asukasjoukon tarve, terveydeliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä edellyttävät. Vesiliikelaitos on toteuttanut asemakaava-alueiden infran ja on valtuuston hyväksymän vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaisilla kehittämistarvealueilla usein luonteva infran toteuttaja, mikäli kaupunki katsoo tarpeelliseksi verkoston laajentamisen kaava-alueen ulkopuoliseen asutukseen.

Kaavoitusohjelman mukainen uudisrakentamisen tarve on suunnittelukaudella suuri verrattuna talousarvion yhteydessä asetettuun investointien tavoitteelliseen ylärajaan ja saneerausinvestointien tarpeeseen. Kaavoitusohjelman mukaiseen investointien toteuttamiseen liittyy myös epävarmuustekijöitä, joihin vesiliikelaitos ei omilla toimilla pysty vaikuttamaan. Investointibudjetin hallinnan vuoksi budjetti tulisi laatia poistojen mukaiselle saneeraustasolle. Uudisinvestointien todellinen rakentamistarve ja rahoittaminen liittymismaksuilla, liikeylärajalla, aikaisempina vuosina kertyneellä omalla pääomalla tai muilla keinoin neuvoteltaisiin erikseen, mikäli investointien tarve on suurempi kuin talousarviokaudelle asetettu investointien yläraja.

TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN/MUUTOKSEEN LIITTYVÄT TAVOITTEET

Toimialan kehittämistoimenpiteet ja tulokset strategiaan ohjelmiin ja toimialan kehittämiseen pohjautuen

Vesiliikelaitoksen kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Taloudelliset tavoitteet

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ 2010	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Korko peruspääomalle (1.000 €)	6.242	5.651	4.051	4.051	4.051	4.051
Toimenpide: Kustannuksia hallitsemalla ja tulorakennetta kehittämällä tavoitteena voitollinen vuosi, jolloin kaupungin saama korko on todellista tuottoa.						
Netto-ohjeluku (1.000 €)	15.531	9.901	11.321	11.409	12.192	12.281
Toimenpide: Kustannuksia hallitsemalla ja tulorakennetta kehittämällä.						

Asiakkuuden hallinnan kehittämällä pyritään nykyistä paremmin kohdentamaan resursseja ja toisaalta vastaamaan asiakkaiden muuttuneisiin tarpeisiin. Henkilökohtaisen palvelun täydentäjänä tarvitaan sähköisiä itsepalvelutoimintoja sekä tehostetumpaa ja paremmin kohdennettua suoraa viestintää asiakkaiden kanssa. Tämä vaatii asiakkuudenhallintajärjestelmän uudistamista, mihin on myös talousarviossa varauduttu. Hallinnollisena toimenpiteenä olisi vesiliikelaitoksen nykyistä liittymismaksu- ja hyvityskäyttöä yksinkertaistettava. Asiakkuudenhallintajärjestelmän uudistaminen ja maksukäytäntöjen yhtenäistäminen ovat välttämättömiä, mikäli seutuuyhtiö toteutuu. Niiden kehittäminen osana seutuuyhtiön valmistelua on myös kustannustehokkain ja resurssien hallinnan kannalta paras tapa edetä.

Viemäroinnin ja jätevedenpuhdistamon toiminnan turvaamisella pyritään huolehtimaan siitä, ettei puhdistamatonta jätevedettä pääsisi ylivuotojen kautta vesistöön ja toisaalta, että jätevesi tulisi puhdistettua mahdollisimman tehokkaasti. Molemmat toimenpiteet vaikuttavat suoraan Saaristomereen kohdistuvaan kuormitukseen ja merialueen tilaan. Samalla huolehditaan siitä, ettei viemäriverkon saneeraus ja erillisviemäroinnin kehittäminen.

Erillisviemäroinnin kehittäminen edellyttää toimenpiteitä myös liittyjiltä. Vesiliikelaitoksen johtokunta on päättänyt 17.1.2013 §5 yleisten toimitusehtojen mukaisesta kiinteistöillä tehtävästä hulevesien erottamisesta niillä alueilla, joissa vesiliikelaitos on jo toteuttanut erillisviemäroinnin. Siirtymäaika on vuoden 2016 loppuun asti vanhoilla jo erillisviemäroidyillä alueilla ja uusilla viisi vuotta. Samassa yhteydessä on päätetty ottaa käyttöön korotettu perusmaksu tehostamaan toimenpiteitä. Maksun käyttöönotosta ja suuruudesta on päätettävä vuoden 2014 aikana.

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Vesiliikelaitoksen johtokunta

Kilpailukyky

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ 2010	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Verkoston laajentaminen (uudisinvestoinnit 1.000 €)	3.683	5.178	5.146	4.300	6.000	6.000

Toimenpide:

Vuosittain toteutettavat uudet kaava-alueet tai vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaiset verkoston laajentamishankkeet ja niiden rahoittaminen sovitaan vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä osana maankäyttöprosessia.

Vesiliikelaitoksen kaupunginhallitukseen nähden sitovat tavoitteet

Viemäroinnin ja jätevedenpuhdistuksen toiminnan turvaaminen (hyvinvointi)

Mittari ja toimenpide	Lähtötaso/ 2008	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Mittariin sidottu tavoite: Kiinteistöillä tapahtuvan erillisviemäroinnin lisääminen.	kh: seka- viemärointi- maksusta luovutaan toistaiseksi. Keinoina neuvonta ja vapaaehtoi- suus	Liikelaitos- johtajan päätös: uusilla erillisviemä- röitävillä alueilla erotelta	Vlj 17.1. §5:aiemmin erillisviemä- röidyillä eroteltva 31.12.2016 mennessä.	Vlj: Päätös korotetuista maksuista		

Toimenpide:

Erilliviemäroinnin kehittäminen, viemäriverkoston saneeraus, korotettujen maksukäytäntöjen käyttöönotto. Viemärien vuotovesimäärille ja ja viemäriverkoston ylivuodoille ei pysty asettamaan sitovaa kuutioperusteista tavoitetta, koska siihen vaikuttaa myös vuoden sateisuus, sateisuuden ajallinen ja paikallinen jakauma sekä intensiteetti. Erillisviemäroinnin lisääminen toteutetaan yleensä katutöiden yhteydessä, jolloin siihen vaikuttaa myös kiinteistötoimen saneerausinvestoinnit ja niiden priorisoinnit. Tämän vuoksi kaikki nämä mittarit on esitetty toiminnan muissa tunnusluvuissa ja tässä ainoastaan hallinnolliset toimenpiteet

UUDISTAMISOHJELMAN MUKAISTEN TOIMENPITEIDEN ARVIOIDUT KOKONAISVAIKUTUKSET

Toimielin	TAE 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Vesiliikelaitoksen johtokunta	0,2 Milj €	0,4 Milj €	0,2 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €

TOIMIELINKOHTAISET TIEDOKSI ANNETTAVAT TUNNUSLUVUT

Vesiliikelaitos	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
KILPAILUKYKYISET TUOTTEET							
Veden vertailuhinta / Suuret laitokset	3,99/4,33	4,87/4,45	4,98/4,75	5,56/5,09	lähestyy ka:ta	lähestyy ka:ta	lähestyy ka:ta
Vesihuollon käyttömaksujen seudullinen sijoittuminen	3. halvin	halvin	halvin	halvin	1-3	1-3	1-3
OMAISUUDEN ARVON SÄILYTTÄMINEN							
Vesijohtoverkoston uusiutumisaika (vuosia)	150	123	147	150	100-150	100-150	100-150
Viemäriverkoston uusiutumisaika (vuosia)	58	65	79	75	<100	<100	<100
HULEVEDEEN VÄHENTÄMINEN VIEMÄRISSÄ							
Sekaviemärin pituus km	58,3	56,1	54,8	vähenee	vähenee	vähenee	vähenee
Verkosto-ohitukset m ³ /vuosi	15.272	27.467	59.386	<10.000	<10.000	<10.000	<10.000
Vuotoveden osuus jätevedestä (%)	36,0	49,0	43,5	vähenee	vähenee	vähenee	vähenee
KESKEISET SUORITTEET							
Laskutettu vesi (milj.m ³)	12,6	12,2	12,8	12,2	12,3	12,3	12,3
Laskutettu jätevesi (milj.m ³)	12,3	12,0	12,6	12,0	12,1	12,1	12,1
Kakolaan johdettu jätevesi (milj.m ³)	22	23,7	22,5	20	20	20	20

TOIMIELIMEN MÄÄRÄRAHAT 1 000 €

Sidotut määrärahat	TP 2012	TA 2013	ENN 2013	SL 2014	HKE 2014	TS 2015	TS 2016
TOIMINTAKATE	9.900	11.263	11.321	11.409	11.409	12.192	12.281
Toimintatulot	41.207	42.536	42.578	42.790	42.790	42.671	42.692
Valmistus omaan käyttöön	615	550	630	630	630	630	630
Toimintamenot	31.922	31.823	31.887	32.011	32.011	31.109	31.041
INVESTOINNIT NETTO	11.213	12.510	11.270	11.000	11.000	12.830	12.830
Invesointintimenot	11.213	12.510	11.270	11.000	11.000	12.830	12.830
Rah.osuudet investointeihin							
Pys.vast.hyöd.luovutustulot							
MUUT RESURSSIT							
Henkilötyövuodet	99,4	99	96			93	92

ENN = Ennuste / SL = Suunnitteluluku / HKE = Hallintokuntien ehdotus

Talousarvioehdotus 2014 - 2016

Vesiliikelaitoksen johtokunta

TULOSLASKELMA

	TP 2012	TA 2013 ghteensä	TA 2014	TS 2015	TS 2016
LIKEVAIHTO	41 185 104	42 515 500	42 770 500	42 651 000	42 672 000
Valmisteverastojen muutos	0	0			
Valmistus omaan käyttöön	615 423	550 000	630 000	630 000	630 000
Liiketoiminnan muut tuotot	22 270	20 000	20 000	20 000	20 000
Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhtymältä	0	0			
Henkilöstökulut	5 946 923	6 004 431	5 865 950	5 846 000	5 875 600
Palkat ja palkkiot	4 134 105	4 037 200	3 950 250	3 950 000	3 970 000
Eläkekulut	1 634 015	1 714 503	1 677 105	1 659 000	1 667 400
Muut henkilöstösivukulut	242 411	252 729	238 595	237 000	238 200
Hilostokorvaukset & -menojen korjaukset	-63 608	0			
Materiaalit ja palvelut	24 907 286	24 784 069	25 072 909	24 200 000	24 100 000
Palvelujen ostot	13 461 574	12 060 369	12 004 709	12 000 000	12 000 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	11 445 712	12 723 700	13 068 200	12 200 000	12 100 000
Ostot tilikauden aikana	11 445 712	12 723 700	13 068 200	12 200 000	12 100 000
Varastojen lisäys / vähennys	-113	0			
Vuokrat	980 551	935 400	994 400	990 000	990 000
Muut liiketoiminnan kulut	87 288	98 600	77 800	73 000	75 000
Poistot ja arvonalentumiset	7 112 523	7 100 000	7 132 500	7 300 000	7 300 000
Suunnitelman mukaiset poistot	7 112 523	7 100 000	7 132 500	7 300 000	7 300 000
Kertaluonteiset poistot	0	0			
Arvonalentumiset	0	0			
LIKEYLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	2 788 226	4 163 000	4 276 941	4 892 000	4 981 400
Rahoitustuotot ja -kulut	-5 650 622	-4 050 622	-4 050 622	-4 050 622	-4 050 622
Korkotuotot	0	0			
Muut rahoitustuotot	0	0			
Korkokulut	0	0			
Liikelaitoksen korvaus peruspääomasta (kunnalle)	5 650 622	4 050 622	4 050 622	4 050 622	4 050 622
Muut rahoituskulut	0	0			
LIKEYLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-2 862 396	112 378	226 319	841 378	930 778
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0			
Satunnaiset tuotot	0	0			
Satunnaiset kulut	0	0			
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-2 862 396	112 378	226 319	841 378	930 778
Varausten ja rahastojen muutokset	39 321	38 000	39 000	39 000	39 000
Poistoeron muutos	39 321	38 000	39 000	39 000	39 000
Varausten muutos	0	0			
Rahastojen muutos	0	0			
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-2 823 075	150 378	265 319	880 378	969 778

RAHOITUSLASKELMA

	TP 2012	TA 2013 ghteensä	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Liikelijäämä (ali-)	2 788 225	4 163 000	4 276 941	4 892 000	4 981 400
Poistot ja arvonalentumiset	7 112 523	7 100 000	7 132 500	7 300 000	7 300 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-5 650 622	-4 050 622	-4 050 622	-4 050 622	-4 050 622
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	-160 894	0	0	0	0
Toiminnan rahavirta	4 089 232	7 212 378	7 358 819	8 141 378	8 230 778
Investointikulut	11 213 285	12 510 000	11 300 000	12 930 000	12 830 000
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Pösgyvien vastaavien hyöd. luovutus tuotot	108 940	0	0	0	0
Investointien rahavirta	-11 104 345	-12 510 000	-11 300 000	-12 930 000	-12 830 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-7 015 113	-5 297 622	-3 941 181	-4 788 622	-4 599 222
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	0	0	0	0	0
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-7 015 113	-5 297 622	-3 941 181	-4 788 622	-4 599 222

INVESTOINTISUUNNITELMA 2014 - 2016

Investointikohtainen raportti	Kuluvan vuoden ennuste	Toimielimen ehdotus 2014	Toiminta-suunnitelma 2015	Toiminta-suunnitelma 2016
Investointihankkeet	11 635 700	11 300 000	12 930 000	12 830 000
Uus- ja laajennusinvestoinnit	5 138 200	4 300 000	6 100 000	6 000 000
Vesijohtoverkosto	1 532 000	1 300 000	1 500 000	1 500 000
Viemäriverkosto	3 606 200	3 000 000	4 500 000	4 500 000
Korjaus- ja ylläpitoinvestoinnit	6 427 500	6 930 000	6 760 000	6 760 000
Aineettomat oikeudet		200 000	100 000	
Rakennukset	300 000	100 000	400 000	400 000
Vedenkäsittely	0	20 000	0	0
Vesijohtoverkosto	2 411 000	1 700 000	1 600 000	1 600 000
Viemäriverkosto	3 326 500	4 410 000	4 400 000	4 400 000
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	390 000	500 000	360 000	360 000
Pumppaamot	300 000	300 000	200 000	200 000
Verkoston kuntokartoitus	90 000	200 000	160 000	160 000
Muut pysyvien vastaavien hankinnat	70 000	70 000	70 000	70 000
Koneet ja kalusto	70 000	70 000	70 000	70 000

Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta

Toiminta-ajatus

Laadukkaat pelastustoiminta-, turvallisuus- ja ensihoitopalvelut tuotetaan Varsinais-Suomessa ammattitaitoisesti, tasapuolisesti ja nopeasti kaikkina vuorokauden aikoina.

Toimintaympäristön muutostekijät

Pelastustoimen palvelutasopäätös koskee vuosia 2013–2016. Suunnitelmakauden luvut on tehty sillä oletuksella, että nykyinen toimintalaajuus säilyy.

Ensihoidon järjestämisvastuu siirtyi Sairaanhoidopiirille 2013 alusta. Vuonna 2013 toiminta jatkuu samanlaisena, mutta talousarviovuonna 2014 Aluepelastuslaitoksen yhdellä ensihoidoyksiköllä vähennettynä. Suunnitelmakauden luvut on tehty oletuksella, että toiminnan laajuus ensihoitopalveluiden osalta säilyy 2014 tasolla. Sopimukset vahvistetaan aina vuodeksi eteenpäin.

Investointien valtionosuuksien leikkausten korvaaminen

Valtionosuuksien leikkaus ja öljysuojarahaston korvausten väheneminen aiheuttavat noin 300.000–400.000 euron vajauksen investointien rahoitukseen. Tämä tarkoittaa talousarviovuonna 2014 kahden raskaan kaluston ajoneuvon hankinnan vähentämistä. Nykyisen 4 sammutusauton sijaan pystyttäisiin hankkimaan enää 2 autoa, joten palvelutasopäätökseen kirjattu kaluston poistokätavoite (25 vuotta) ei täytyisi vaan tulisi nousemaan ottaen huomioon lisäksi kaluston hankinnan hinnannousu. Yhden sammutusauton hankinnan lisäys talous-suunnitelmavuosille 2015–2016 tarkoittaisi investointien nettoon lisäystä 200.000 euroa. Investointitulojen vähentyessä voidaan käyttää mahdollista käyttötalouden säästöä edellä mainitun vajauksen täyttämiseen.

Yleisperustelut toiminnalliselle tavoitteille ja kehittämistoimenpiteille

Pelastustoimen mittarit vastaavat edelleen valtakunnallisesti kaikkien pelastuslaitosten toiminnallista vertailtavuutta. Talouden toteutumisen vertailussa ovat mukana myös kaikki Suomen pelastuslaitokset.

ALUEPELASTUSLAITOKSEN TOIMINNALLISET TAVOITTEET

2.1 Arviointikriteerit	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Tyytyväisyyskysely (1-5)							
tyytyväisyyskysely (tot.)	yli 2,56	2,66	yli 2,66	yli 2,66	yli 2,66	yli 2,66	yli 2,66
Kunta 10 (tot.)	3,04	yli 3,04	3,06	yli 3,06	yli 3,06	yli 3,06	yli 3,06
Toimintavalmiusaika (%)							
kiireelliset tehtävät	96	96	90,1	yli 90	yli 90	yli 90	yli 90
kaikki pelastuslaitokset	88	84	76,7	90	90	90	90
Tarkastusmäärät (%)							
tarkastusmäärät	95	96,7	77**	yli 90	yli 90	yli 90	yli 90
kaikki pelastuslaitokset	92	91	76	90	90	90	90
Kustannusvertailu (€/as.)							
kustannukset €/asukas	64,5	66,1	68,3	70	71,8	73,6	75,4
kaikki pelastuslaitokset	67,8	69,8	74,0	75,8	77,6	79,4	81,2

** 2012 aloitettiin siirtyminen valvontasuunnitelman mukaiseen toimintaan, joten tavoitteen mukaisia lukuja ei saavutettu.

ALUEPELASTUSLAITOKSEN MÄÄRÄRAHAT 1 000 €

Taloudelliset resurssit	TP	TA	ENN	SL	HKE	TS	TS
Sidotut määrärahat	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2016
TOIMINTAKATE	1.807	1.600	1.600	1.600	1.600	1.600	1.600
Toimintatulot	41.57	42.54	42.59	43.81	43.05	43.94	44.80
	5	1	3	0	8	4	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	39.76	40.94	40.99	42.21	41.45	42.34	43.20
	8	1	3	0	8	4	0
INVESTOINNIT NETTO	1.629	1.600	1.600	1.600	1.600	1.600	1.600
Invesointointimenot	1.920	2.847	2.771	2.148	2.731	2.154	2.240
Rah.osuudet investointeihin	291	1.247	895	548	1.131	554	640
Pys.vast.hyöd.luovutustulot	42	276	276	198	158	58	58
Muut resurssit							
Henkilötyövuodet	568	575	575	572	570	570	570
Tilojen käyttö (m2)	50.99	52.85	52.85	52.85	54.85	54.85	55.85
	0	5	5	5	5	5	5

ENN = Ennuste / SL = Suunnitteluluku / HKE = Hallintokuntien ehdotus

Määrärahat palvelualueittain

1 000 €	TULOT	MENOT	KATE
Tulos-/palvelualueet yhteensä	43.058	41.458	1.600
Tukipalvelut	34.554	14.251	20.303
Operatiivinen palvelualue	8.301	24.839	-16.538
Riskienhallinnan palvelualue	203	2.368	-2.165